BIBLIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

de

ALESANDRU DUMAS.

TRADUCERE

de

G. A. Baronzi.

VOL. IV.

BUCURESCI.
Librariŭ-Editoru George Ioanidŭ.
1857.

Or-quâte Esemplare dintr' aquéstâ traducere nu voru fi subscrise de mine, le voiŭ contesta dupê legi

Librariu-Editoru.

CAPTULU XLV.

Plóia de sânge.

Intrъndъ, diamantarъlъ arъnkъ o kъътътъръ întrebъtoare îmnrejъръї, dar nimikъ nъ îlъ fъvea sъ kъnoaskъ vineva dak' avea saъ nъ vre ънъ nrenъssъ.

Caderousse ginea mereъ în mъinele sale biletele ui aърълъ seъ. Carconta sърîdea oasnelъї eї kътъ maї nlъkътъ nътea.

— Ax! ax! zise diamantarъlъ, nar'kъ v'era kъm-va teamъ kъ n'agї sokotitъ banii bine, ui 'i maї nъmъragї dъne nlekarea nea?

— Ba nъ, zise Caderousse; dar întîmnlarea kare ni 'i a datъ în mъnъ è aua de neastentatъ, înkътъ nъ ne vine s'o kredemъ, ui, ne kътъ n'avemъ sъb okii nostri o nrobъ materialъ desnre eї, ni se nare kъ totъ visъmъ.

Diamantarъlъ sърîse.

— Avegї niskaї-va kъlътorї în lokanda dъmneavoastrъ? întrebъ elъ.

— Nъ, resnънse Caderousse, nъ nriimimъ ne nimin nentrъ kъlkatъ; sъntemъ nrea anroane de oraъ, ui niminї nъ se onresve avi.

— Atънvї, v'adъkъ mъltъ sънъraro?

— Sъ ne adɜvĭ sɜnъrare, dɜmneata! skɜmnɜlĭ meĭ domnĭ! zise Carconta kɜ graɲiositate, nivĭ de kɜm, ɲĭ jɜrĭ.

— Sъ vedemĭ, ɜnde mъ nɜneɲĭ?

— În kamera de sɜsĭ.

— Dar nɜ è kamera dɜmneavoastrъ akolo?

— Ce face asta! avemĭ ɜnĭ alĭ doilea natĭ în înkъnerea d'alъtɜre kɜ aceasta.

Caderousse se zitъ kɜ mirare la nevastъ-sa.

Diamantarɜlĭ kъntъ învetĭ o arie mikъ înkъlzindɜ-mi snatele la fokɜlĭ ce anrinsese Carconta în kъminĭ ka sъ sɜsve ne oasnele ei.

Într'avestĭ timnĭ ea adɜvea ne ɜnĭ kolɲĭ alĭ meseĭ ɜnde întinsese ɜnĭ servetĭ remasɜrile ɜnɜĭ nrînzĭ nъkъtosĭ, maĭ adъɜɲindĭ vre o dosъ treĭ oɜe nroasnete.

Caderousse înkisese din noĭ biletele sale în nortfoliĭ, asɜrlĭ seĭ în sakĭ, mi toate avestea în armariĭ. Se nreîmbla în sɜsĭ mi în josĭ, tъkɜtĭ mi kɜɲetъtorĭ, redikъndĭ kъte o datъ kanɜlĭ asɜnra diamantarɜlɜĭ, kare sta fɜmъndĭ lingъ vatrъ, mi kare, dɜne ce se ɜska ne o narte, se întorvea ne alta.

— Eatъ! zise Carconta adɜkîndĭ o stiklъ de vinĭ la masъ, kъndĭ veĭ voi a vina, è gata.

— Ili dɜmneavoastrъ? întrebъ Joannès.

— Eĭ, nɜ vinezĭ, resnɜnse Cederousse.

— Amĭ nrînzitĭ nrea tъrziĭ, se grъbi a zice Carconta.

— Voiĭ vina nrin ɜrmare singɜrĭ? zise diamantarɜlĭ.

— Te vomĭ servi, resnɜnse Carconta kɜ o grъbire neobivĭnɜitъ nentrɜ dinsa, kiarĭ mi kъndĭ avea a face kɜ oasneɲĭ de kari nkъtea.

Din kъndъ în kъndъ Caderousse arъnka asъnrъî kъte o kъstъtъrъ renede ka fъlyerъlъ.

Fъrtъna ъrma.

— Aъzî, aъzî? zise Carconta; ve bine aî fъkъtъ, nre leyea mea, de te aî întorsъ!

— Veia ve nъ m'arъ îmnedika, zise diamantarъlъ, ka, daka se va îndrenta ne kъtъ voiъ vina, sъ o nlekъ earъ.

— Bate mistralъlъ, zise Caderousse klъtindъ din kanъ; asta va yine nînъ mъine.

Ili skoase ънъ sъsninъ.

— Nre leyea mea, zise diamantarъlъ uezîndъ la masъ, vaî de veî ve aъ remasъ afarъ.

— Da, resnъnse Carconta, sviъ kъ aъ sъ netreakъ o noante înfrikonatъ.

Diamantarъlъ învenъ sъ vineze, ui Carconta îlъ îngrijea mereъ ka o osnътъreasъ kъ lъare a minte; ea, kare obivînъitъ era ana de greyoasъ ui kъ toane, ajъnsese a fi ънъ modelъ de nreveninyъ ui de nolitenе.

Dak'arъ fi kъnoskъt'o diamantarъlъ mai dinainte, s'arъ fi miratъ fъrъ îndoialъ de o skimbare ana de mare ui n'arъ fi linsitъ de a se konrinde de vre ънъ nrenъsъ.

Kътъ nentrъ Caderousse, nъ i euea nivî o vorbъ din gъrъ, ъrmъndъ-ui nreîmblarea ui nar'kъ îndoindъ-se d'a se ъita la oasnele seъ.

Dъne ve se terminъ vina, Caderousse se dъse singъrъ sъ deskizъ ъua.

— Krezъ kъ s'a alinatъ fъrtъna, zise elъ.

Dar în minътъlъ avela, ънъ tъnetъ snъimîntъtorъ, nar' k'arъ fi vrътъ sъ îlъ desminyъ, fъkъ sъ tremъre kasa, ui intrъ ънъ vintъ tare amestekatъ kъ nloaiъ ui stinse lamna.

Caderousse înkise earъ ъua; nevastъ-sa anrinse o lъminare la tъvizнele ve era mâî stinsъ.

— Askъltъ, zise ea diamantarъlъї; katъ sъ fiї ostenitъ, am nъsъ ҷearmafe kъrate ne natъ, ъrkъ-te sъ te kъlvї, ші dormї bine.

Joannés remase înkъ ънъ minъtъ snre a se înkredinҷa daka se alinase fъrtъna, ші, dъne ҷe vъzъ kъ tъnetъlъ ші aloaia kresҷea mereъ, lъї seara bъnъ dela oasniї seї ші se ъrkї ne skarъ.

Treҷea ne d'asъnra kanъlъї meъ, ші aъzeam fiъ-kare treantъ trosnindъ sъb nawiї lъї.

Carconta îlъ ъrmї k'ънъ okiъ nesъҷiosъ, ne kъndъ din kontra Caderousse i întorҷea snatele ші niҷї kъ se ъita snre dînsъlъ.

Toate amъnъntele aҷestea, de kari mї am adъsъ a minte în ъrmъ, nъ mї fъkъrъ niҷї o întinъrire în minъtъlъ kъndъ se netreҷea sъb okiї meї: or ҷe arъ ziҷe ҷineva, nъ era nimikъ natъralъ în ҷeia ҷe se întîmnla, ші afarъ de istoria diamantъlъї, kare mi se nъrea kam de nekrezъtъ, toate ҷele alte merҷea firesҷe.

Astъ-felъ, fiindъ-kъ eram rъntъ de ostenealъ, ші fiindъ-kъ aveam a minte sъ nrofitъ ші eъ de întiъlъ resnasъ alъ fъrtъneї, otъrîї a dormi kъte-va ore ші a mъ denъrta în mizlokъlъ nonҷiї.

Aъzeam în înkъnerea de asъnra ne diamantarъlъ kare fъҷea din narteї toate disnosiҷiънile sale ka sъ netreakъ o noante kъtъ se noate maї bъnъ. Îndatъ natъlъ seъ trosni saъ dînsъlъ; se kъlkase.

Simҷeam okiї meї înkizîndъ-mi-se fъrъ voia mea, ші, fiindъ-kъ n'avъsesem niҷї ънъ nreпъsъ, nъ maї ҷerkaї a mъ lънta în kontra somnъlъї; arънkaї ҷea din ъrmъ kъътътъrъ în interiorъlъ bъkътъrieї.

Cadarousse medea lîng'o masъ lъngъ, ne ъna dintr'ачelo banҷe de lemnъ kare în lokandele din orъшelo ҷinъ

lokălă skaăneloră; sta kă snatele la mine, astă-felă înkătă nă năteam vedea fisionomia sa; anoĭ, mi d'arĕ fi fostă mi altmintere năsă, totă mĭ arĕ fi fostă kă nenătinut, fiindă-kă mĭ ginea kanălă askănsă în măinĭ.

Carconta se ăitĕ la dînsălă kătă-va timnă, dete din ămerĭ mi veni să meazъ în faua lăĭ.

În minătălă avela flakъra vea mărindъ ajănse remasălă ănăĭ lemnă ăskată ăitată de dînsa; o lăvire veva maĭ viъ lăminъ interiorălă velă întănekosă.

Carconta mĭ ginea okiĭ augintaĭ asănra bărbatălăĭ eĭ, mi sta ka dînsălă în aveia-mĭ nosiuiăne, o văzăĭ întinzindă kătre dînsălă mъna sa săvitъ, mi îlă atinse ne frănte.

Caderousse tresъri.

Mi se pără kъ femeia miska băzele; dar, saă kъ vorbea area învetă, or kъ simuările mele era amoruite de somnă, ăgomotălă vorbeloră eĭ n' ajănse pînъ la mine.

Înveneam să văză ka arin veauъ mi kă avea îndoialъ înainte-mergătoare a somnălăĭ în kare krede vineva kъ învene a visa.

În vele din ărmъ mi se înkiserъ okiĭ, mi nerdăĭ konsviinua desare sine-mĭ.

Dormeam somnălă velă maĭ arofăndă, kăndă făĭ destentată de ănă nokneta de aistolă, ărmată de ănă strigătă snъimîntătoră.

Kъuĭ-va nauĭ movăitorĭ resănarъ ne skîndările kamereĭ, mi o grъmadъ inertъ kăzъ ne skarъ tokmaĭ d'asănra kanălăĭ meă.

Nă mĭ venisem înkъ bine în simuirĭ.

Ăzeam uemete; ne ărmъ strigăte înekate ka avelea kari însouească o lăntъ.

Ănă strigătă din ărmъ, maĭ arelănuită de kătă vele

alte, ши kare se ирefъkъ în ţemete, veni sъ mъ skoaţъ kъ totъlъ din letarţia mea.

Mъ skъlaĭ пе ънъ braţъ, deskiseĭ okiĭ, kari nъ vъzъrъ nimikъ în întъnerikъ, ши иъseĭ mъna пе frънte, пе kare mi se пъrea kъ kъrţea ирintre skindъrile skъriĭ o пloiaъ kъldiчikъ ши mъltъ.

Чea maĭ mare tъчere ърmase dъп' aчestъ sgomotъ snъimîntъtorъ.

Aъziĭ пашіĭ ънъi omъ kare îmbla пе d'asънra kaпъlъĭ meъ; пашіĭ lъĭ fъkъrъ sъ trosneaskъ skara.

Omъlъ se dete josъ în sala inferioarъ, s'anroпiъ de kъminъ ши anrinse o lъmînare.

Astъ omъ, era Caderousse; faţa lъĭ era пalidъ ши kъmaша lъĭ sъпţeratъ.

Dъпе чe s'anrinse lъmînarea, se ъrkъ reпede пе skarъ, ши aъziĭ din noъ пашіĭ lъĭ reпczĭ ши пliпĭ de neastîmпъrъ.

Ънъ minъtъ dъп'aчeia, se dete earъ josъ.

Цinea kъtia în mъnъ; kъъtъ sъ vazъ daka diamantъlъ era în întrъ, kъţetъ ънъ minъtъ în kare nosънarъ sъ îlъ пхіъ; пе ърmъ, fъrъ îndoialъ, пепrivindъ nosънarъlъ ka o askъnzъtoare пrea sigъrъ, îlъ înfъшъrъ în batista sa чea roшіъ пе kare o legъ îmпrejъrъlъ gîtъlъĭ seъ.

Пe ърmъ alergъ la armariъ, skoase biletele sale ши aъrъlъ seъ, пъse пе ънele în nosънъrelъlъ пantalonъlъĭ seъ, пе чelъ altъ în nosънarъlъ vesteĭ sale, lъ'ъ doъ saъ treĭ kъmъшіĭ, ши ешindъ reпede пе ъшъ, se fъkъ пevъzъtъ în întъnerikъ.

Atъпчĭ totъlъ se fъkъ lъmъritъ ши lъvedъ пentrъ mine; mъ mъstram пentrъ чeia чe se întîmпlase, пar'k'aшĭ fi fostъ adevъratъ kъlпabilъ.

Mi se пъrъ kъ aъzeam ţemete: neferiчitъlъ diamantarъ пъtea sъ пъ fi fostъ mortъ; пoate kъ era în mъna mea,

Astŭ omŭ, era Caderousse ; façia luĭ era palidă şi camaşa săngerată.

adækîndæĭ ajætoare, sъ îndrentezæ o narte a reælæĭ, næ ne kare îlæ fъkæsem eæ, ci ne kare îlæ lъsasem a se faʋe.

Mĭ næseĭ æmerĭĭ în kontra æneĭ skîndære reæ limite dintr'aʋele ʋe desnъrŋea sala de josæ de lokælæ ænde eram.

Skîndærele se sænæserъ, mi m' aflaĭ în kasъ.

Alergaĭ la læmînare; mi mъ renezĭĭ la skarъ; mъ îmnedikaĭ de æné kornæ, aʋesta era kadavrælæ Carconteĭ.

Histolælæ ne kare îlæ aæzisem fæsese trasæ asænrъĭ: gîtælæ eĭ era nътræns æ nînъ dinkolo, mi afarъ de îndoita eĭ ranъ din kare kærŋea miroiæ de sъnŋe, maĭ vъrsa mi ne gærъ.

Era moartъ de totæ.

Trekæĭ neste kornælæ eĭ.

Kamera înfъŋiua desordinælæ ʋelæ maĭ snъimîntъtoræ.

Doæъ saæ treĭ mobile era restærnate; ʋearnafele de kari se agъŋase neferiʋitælæ diamantaræ era arænkate ne josæ: elæ era kælkatæ ne skîndære kæ kanælæ rezimatæ de nerete înotъndæ într' æné maræ de sъnŋe kare kærŋea din larŋele sale rane ʋe le nriimise în nentæ.

În a natra remъsese æné kæŋitæ længæ de bækътъriъ, din kare se vedea næmaĭ nrъselele.

Îmblam ne alæ doilea nistolæ, kare næ se deskъrkase, fiindæ-kъ, dæne kæm era de krezætæ, i se ædase nælberea.

M'anroniaĭ de diamantaræ; næ mærise bine; la sgomotælæ ʋe fъkæĭ, la sgædæirea skîndæreloræ maĭ vîrtosæ, deskise nisʋe okĭ sneriaŋĭ, abia nætæ sъ'i aŋinte asænra mea, miskъ din bæze nar'k'aræ fi vrætæ sъ vorbeaskъ, mi mĭ deto sæfletælæ.

Astъ vedere smъimîntътoare mъ fъkæse sъ mi nerzæ oare-kæm simŋirile; din minætælæ kændæ næ maĭ næteam adæʋe nimælæĭ ajætoræ, næmaĭ o trebæinŋъ maĭ aʋeam, adikъ de a fæŋi.

Мъ renezii ne skarъ, kъ mъinele în nъrъ mi skoqîndъ unъ raqetъ de snaimъ.

În sala de josъ se afla vre o ninī mease oameni d'aï vameï mi vre o doï treï qindarmï, o trъnъ întreagъ armatъ.

Hъserъ mъna ne mine; nivī kъ verkaï a mъ onъne; nъ maï sviam ve fakъ.

Verkaï sъ vorbeskъ, skoseï kъte-va strigъte neartikъlate, mi nimikъ maï mъltъ.

Vъzъï kъ oameniï vameï mi ne qindarmiï kъ m'arъta kъ deqitъlъ; mï aulekaï okiï asъnrъ-mï, eram neste totъ nъmaï sъnqe.

Avea nloaiъ kъldivikъ ne kare o simqisem kъzîndъ ne mine din krъnъtъrele skîndъrelorъ skъriï, era sъnqele Carconteï.

Arъtaï kъ deqitъlъ lokъlъ unde eram askъnsъ.

— Ve vrea sъ zikъ? întrebъ unъ qindarmъ.

Unъ omъ d'aï vameï se dъse sъ vazъ.

— Va sъ zikъ kъ n'akolo a trekътъ, resnъnse elъ.

Ili arъtъ gaura urin kare într' adevъrъ trekъsem.

Atъnvī înqeleseï kъ mъ lъa drentъ omorîtorъlъ.

Mï veni glasъlъ, mï reaflaï nъterea; mъ smъlseï d.n mъinele velorъ doï oameni kari mъ qinea, strigъndъ:

— Nъ sънt eъ! nъ sънt eъ!

Doï qindarmï mъ okirъ kъ karabinele lorъ.

— Sъ nъ faci nivī o miskare, ziserъ eï, saъ veï fi mortъ.

— Dar, strigaï eъ, daka vъ snъiъ o datъ kъ nъ sънt eъ!

— Qi veï snъne jъdelъï din Nîmes or ve aï de snъsъ, resnъnserъ eï. De o kam datъ, ъrmeazъ-ne; mi daka vreï sъ qï dъmъ vre o învъqъtъrъ, qï snъnemъ sъ nъ te onъï de lokъ.

Nivĭ kъ mĭ era a minte вna ka asta, eram sĭъrъmatŭ de snaimъ ui de mirare.

Mĭ legarъ mъinele, anoĭ mъ legarъ de koada вnвĭ kalŭ, ui mъ dвserъ la Nîmes.

Fвsesem вrmъritŭ de вnвlŭ din oameniĭ vameĭ; mъ nerdвse din vedere îmurejвrвlŭ kaseĭ, вndo i trъsnise urin minte kъ eram sъ netrekŭ noaptea; se dвsese a însviinya ne konsoyiĭ lвĭ, ui eĭ ajвnserъ tokmaĭ ka s'aвzъ noknetвlŭ ui sъ mъ urinzъ în mizlokвlŭ вnorŭ asemene urobe de kвlnabilitate, înkътŭ înyeleseĭ îndatъ ve grextate amĭ fi avвtŭ de a mĭ arъta inovinya.

Astŭ-felŭ nвmaĭ вnŭ lвkrв avвĭ de fъkвtŭ: întiia mea verere kътre jвdele de instrвkyiвne fв de a îlŭ rвga sъ trimiyъ uretвtindene ka sъ kaвte ne вnŭ oare-kare abate Busoni, kare venise neste zi la lokanda dela Puntea Garduluĭ.

Daka kвm-va Caderousse va fi inventatŭ o istoriъ, dak' avestŭ abate nв se afla în fiinyъ, era învederatŭ kъ eram sъ nerŭ, afarъ nвmaĭ daka urindea ui ne Caderousse ui îlŭ fъvea sъ mъrtвriseaskъ totŭ.

Dovъ lвnĭ trekвrъ, ui, katъ s'o snвiŭ în laвda jвdelвĭ meŭ, se fъkвserъ toate vervetърile ka sъ reafle ne avela ve îlŭ veream eŭ.

Herdвsem toatъ sneranya.

Nв nвtвrъ urinde ne Caderousse.

Eram sъ fiŭ jвdekatŭ la întiia sesiвne kвndŭ, la 8 sentembre, adikъ treĭ lвnĭ ui vinvĭ zile dвne întîmnlare, abatele Busoni, în kare nв maĭ sneram, se înfъyiuъ la temniyъ, zikindŭ kъ aflase kъ вnŭ urisonierŭ dorea sъ i vorbeaskъ.

Snвnea kъ aflase avveasta la Marsilia, ui se grъbea a mĭ îmnlini dorinya.

Înyeleyĭ kв kътъ ardoare îlŭ uriimiĭ; i snвseĭ toate kъto le am vъzвtŭ kв okiĭ; deskiseĭ vorba desure diamantŭ

kъ neastimnъrъ; ne neastentate, astъ istoriъ era adevъratъ; ui totъ ne neastentate, elъ arътъ o denlinъ kredinцъ la totъ ve i snъseĭ.

Atъnvĭ fъ kъndъ, tîrîtъ de karitatea sa vea dъlve, rekъnoskîndъ în elъ o afъndъ kъnosvinцъ a moravъrilorъ цereĭ mele, kъцetъndъ kъ ertarea singъreĭ krime ve am fъkътъ nъtea eui noale din bъzele sale aua de karitabile, i snъseĭ, sъb siцiliъlъ konfesiъniĭ, întîmnlarea dela Auteuil kъ toate amъnъntele eĭ.

Veia ve fъkъsem din traцere de inimъ avъ avela-uĭ resъltatъ nar'kъ auĭ fi fъkът'o din kalkъlъ; mъrtъrisirea astъĭ întîiъ omorъ, ne kare niminiĭ nъ mъ silea a îlъ da ne faцъ, i nrobъ kъ nъ fъkъsem alъ doilea, ui mъ nъrъsi ordonъndъ-mĭ s'am sneranцъ, ui dъndъ-mĭ kъvîntъlъ kъ va fave totъ ve i arъ sta nrin nътinцъ ka sъ konvingъ ne jъdekътoriĭ meĭ desnre inovinца mea.

Avъĭ nroba kъ într' adevъrъ se okъnase de mine kъndъ vъzъĭ kъ înkisoarea mea se îndъlvea din ve în ve, ui kъndъ aflaĭ kъ era sъ maĭ astente ka sъ mъ jъdeve la kъrtea kriminalъ ve era sъ ъrmeze dъn' aveia nentrъ kare se adъna.

Într' avestъ intervalъ, Ilrovedinца fъkъ ka sъ nrinzъ ne Caderousse în streinътate ui sъ îlъ adъkъ în Francia.

Mъrtъrisi totъ, arъnkъndъ nrekъцetarea ui maĭ vîrtosъ îndemnъlъ asъnra nevesteĭ sale.

Fъ kondemnatъ la galere ne viaцъ, ui mie mĭ deterъ drъmъlъ.

— IIIi atъnvĭ veniuĭ la mine, zise Monte-Cristo kъ o skrisoare a abatelъĭ Busoni.

— Da, Esvelinцъ, se interesase de mine aua de vъzътъ. — Starea de kontrabandierъ în kare te afli te va nerde, mĭ zise elъ; kъndъ veĭ eui d'avi, nъrъsesve-o.

— Dar, nъrinte, întrebaĭ eŭ, kъm vreĭ sъ trъeskŭ mi eŭ mi biata mea surorъ?

— Unŭlŭ din nenitinţiĭ meĭ, mĭ respunse elŭ, are o mare stimъ nentru mine, mi m'a însъrcinatŭ sъ i kautŭ unŭ omŭ de kredinţъ. Vreĭ sъ fiĭ omŭlŭ avesta? te voiŭ îndrepta la dînsulŭ.

— Ox! tatъ, strigaĭ eŭ, kътъ bunътate!

— Dar mĭ veĭ jura kъ nu mъ veĭ fave nicĭ o datъ sъ mъ kъeskŭ.

Întinseĭ mъna ka sъ fakŭ unŭ jurъmintŭ.

— Nu è trebuinţъ, zise elŭ, kunoskŭ ne Corsicanii mi fiĭ iubeskŭ, eatъ rekomandarea mea.

Mi skrise avele rîndurĭ ne kari le am adusŭ Esvelinţeĭ Voastre mi asupra kъrora aĭ avutŭ bunътate a mъ lua în serviciulŭ dumitale. Akum, întrebŭ ku mъndriъ ne Esvelinţa Voastrъ, a avutŭ vre o datъ velŭ maĭ mikŭ kuvintŭ de a se plъnţe de mine?

— Nu, nu respunse kontele, mi o mъrturiseskŭ ku plъvere, estĭ unŭ servitorŭ bunŭ, Bertuccio, de mi nu aĭ kredinţъ.

— Eŭ, domnule konte!

— Da. Kum se poate s'aibĭ o sorъ mi unŭ fiiŭ adoptivŭ, mi ku toate avestea sъ nu mĭ vorbesvĭ nicĭ o datъ nicĭ de una nicĭ de altu?

— Vaĭ! Esvelinţъ, nentru kъ mĭ remъne de supusŭ partea vea maĭ tristъ a vieţeĭ mele. Plekaĭ în Corsica. Înţeleţĭ bine kътŭ mъ grъbeam a revedea mi a mîngîia ne surora mea; dar, kundŭ ajunseĭ la Rogliano, aflaĭ kasa în doliŭ; se întîmplase o svenъ supъimîntътoare de kare vevinii mĭ maĭ adukŭ mi akum a minte! Biata mea surorъ, dune kum o înveţasem sъ fakъ, nu voia s'asculte de gura lui Benedetto, kare, în fiъ-ve minutŭ, verea sъ i dea toţĭ baniĭ ve se afla în kasъ. Într'o dimineaţъ, o ameninţъ mi se tъku ne-

vъzъtъ toatъ ziъa. Ea nlъnse, kъvї biata Assunta avea nentrъ avelъ tikъlosъ o inimъ de mъmъ. Veni seara, mi îlъ astentъ fъr' a se kъlka. Kъvї la unъ-sure-zeve ore se întoarse kъ doї din amivїї lъї, însoцitorї ordinarї aї tъtъlorъ nebъnicelorъ lъї, atъnvї i întinse braцele; dar eї nъserъ mъna ne ea, mi unъlъ dintre dînmiї, mъ kъtremъrъ sъ nъ fi fostъ avelъ konilъ îndrъvitъ, unъlъ dintre dînmiї strigъ:

— S'o nъnemъ ne fokъ, mi katъ sъ ne mъrtъriseaskъ unde mi цine banїї.

Tokmaї se întîmnlase ka veninъlъ Wasilio sъ fiъ la Bastia; nъmaї nevastъ-sa remъsese singurъ a kasъ.

Afarъ de ea, altъ nimiнї nъ nъtea vedea mi aъzi veia ve se netreveа în kasa sъroreї mele.

Doї цinъrъ ne biata Assunta, kare, nenъtîndъ krede nъtinцa unuї asemene krime, sъrîdea avelora kari era sъ i fiъ gîzї; alъ treilea se dъse sъ înkizъ unї mi ferestre, ne urmъ se întoarse, mi kъte treї adunaцї, onrindъ strigъtele ve i le skotea snaima înaintea avelorъ ve fъveа aveste nregъtirї maї serioase, anroniarъ nivioarele Assunteї de fokъlъ urin mizlokъlъ kъrъia îmbla s'o fakъ a mъrtъrisi mika noastrъ avuцiъ; dar, ne kъndъ kъ lъnta, se anrinseserъ xainele eї; atъnvї o lъsarъ din mъnъ, ka sъ nъ se arzъ mi eї.

Kourinsъ de flakъre, alergъ la unъ, dar unъ era înkuiatъ.

Se renezi la fereastrъ, dar fereastra era înkisъ.

Atъnvї veнina aъzi nisve strigъte snъimîntъtoare: era Assunta kare kiъma într'ajutorъ.

Îndatъ nъ i se maї aъzi glasulъ; strigъtele se fъkurъ цemete, mi a doua zi dun' o noante de snaimъ mi de smъvinъrї, kъndъ femeia lъї Vasilio mї lъъ inima în dinцї mi emi din kasъ ka sъ deskizъ unъ kaseї noastre urin jude, af-

Apropiară picioarele Assunteĭ de focŭ.

larъ ne Assunta jəmъtate arsъ, dar înkъ resəllъndə, armariele snarte, ui baniĭ nikъerĭ.

Kъtə nentrə Benedetto, elə fəuise din Rogliano ka sъ nə se maĭ întoarkъ; din zisa aveia nə îlə maĭ vъzəĭ, ui niui kъ maĭ aəziĭ de nəmele ləĭ.

— Tokmaĭ dəne ue aflaĭ aste nəvele triste, adaəse Bertuccio, veniĭ la Esuelinua Voastrъ. Nə maĭ aveam nimikə de snəsə desnre Benedetto, fiində-kъ se fъkəse nevъzətə, niui desnre sorъ-mea, fiində-kъ mərise.

— Ue ideъ ui aĭ fъkətə desnre aveastъ întîmnlare? întrebъ Monte-Cristo.

— Kъ era nedeansa krimeĭ ue fъkəsem, resnənse Bertuccio. Ax! astĭ Villeforţĭ, səntə blestemaui de Dəmnezeə.

— O krezə, məməriъ kontele k'ənə glasə ləgəbrə.

— Illi akəm, nə è aua, zise Bertuccio, Esuelinua Voastrъ înueleue kъ astъ kasъ ne kare n'am maĭ vъzət'o d'atənui, kъ astъ grədinъ în kare m'am reaflatə de odatъ, kъ natə lokə unde am əuisə unə omə, aə nətətə sъ mĭ adəkъ aste tarbarъri, ne kari aĭ vratə sъ kənosuĭ de unde mi se trъuea; kъui, în ueu dəne ərmъ nə sənt foarte sigərə kъ înaintea mea, kolo, la niuioarele mele, D. de Villefort nə se aflъ kalkatə în groana ue o sъnase nentrə konilətə seə.

— Într'adevъrə, totətə è kə nətiuъ, zise Monte-Cristo skalъndə-se dəne banka unde uezəse, kiarə, adaəse elə furetə, ka urokərorətə reueləĭ sъ nə fiъ mortə. Abatele Busoni a fъkətə urea bine de te a trimisə la mine. Illi dəmnenta aĭ fъkətə asemene bine kъ mĭ aĭ snəsə istoria dənitale, kъui nə voiə avea kəuetъrĭ rele în nrivinua dəmitale. Kъtə nentrə avelə Benedetto, aua de reə nəmitə, nə te aĭ verkatə niui o datъ sъ i daĭ în ərmъ, n'aĭ kъətatə niui o datъ sъ ulli ue se fъkəse?

— Nivĭ odatъ. Dak' amĭ fi svistŭ ənde era, în lokŭ de a mъ dəve la dînsəlŭ, amĭ fi fəgitŭ de elŭ ka de o fiarъ selbatikъ. Nə, din ferivire, n'am əzitŭ ne nimini în ləme vorbindŭ de elŭ; krezŭ k'a məritŭ.

— Nə krede, Bertuccio, zise kontele: reiĭ nə morŭ astŭ-felŭ, kъvĭ Dəmnezeŭ nar'kъ îi iea səb naza ləĭ ka sъ îi fakъ instrəmente ale resbənъrilorŭ sale.

— Fiъ, zise Bertuccio. Totŭ ve verŭ de la Dəmnezeŭ è de a nə îlŭ maĭ vedea nivĭ o datъ. Akəm, ərmъ intendentəlŭ lъsъndə-mĭ kanəlŭ în josŭ, svii totŭ, domnəle konte; estĭ jədele meŭ într'astъ ləme, nrekəm va fi Dəmnezeŭ kolo səsŭ; n'aĭ sъ mĭ sməĭ vre o vorbъ de mîngiere?

— Aĭ drentate, într'adevъrŭ, mi notŭ sъ gĭ snəiŭ veia ve gĭ arŭ snəne abatele Busoni: avela ne kare îlŭ aĭ lovitŭ, avelŭ Villefort, merita o nedeansъ nentrə veia ve gĭ a fъkətŭ mi noate mi nentrə altŭ veva. Benedetto, daka trъesve, va servi, kəm amŭ zisŭ, la vre o resbənare divinъ, ne ərmъ va fi mi elŭ nedensitŭ. Kъtŭ nentrə dəmneata, adevъrəlŭ zikîndŭ, nəmaĭ o məstrare aĭ sъ gĭ favĭ; întreabъ-te nentrə ve n'aĭ înanoiatŭ avestŭ konilŭ məmeĭ sale, dəne ve îlŭ aĭ skъnatŭ de la moarte? Avi è krima, Bertuccio.

— Da, domnəle, avi è krima mi adevъrata krimъ, kъvĭ într'aveasta am fostŭ ənŭ tikъlosŭ. Îndatъ ve am rekiъmatŭ ne konilŭ la viagъ, aveam nəmaĭ ənŭ ləkrə de fъkətŭ, kəm aĭ zisŭ, adikъ de a îlŭ trimite înderъtŭ məmeĭ sale. Dar, nentrə aveasta, trebəia sъ fakŭ vervetъrĭ, s'atragŭ ləarea a minte, sъ mъ nredaŭ noate; n'am vrəlŭ sъ morŭ, gineam la viagъ nrin sərora mea, nrin amorəlŭ nronriŭ înskətŭ noъ vestorŭ algĭ de a remъnea întregĭ viktorioшĭ în resbənarea noastrъ; mi ne ərmъ, noate kъ gineam la viagъ

numaĭ unin amorulŭ vicŋeĭ. Ox! eŭ, nu sunt unŭ omŭ bravŭ ka fratele meŭ!

Bertuccio mĭ askunse faŋa în mъinele sale, mi Monte-Cristo aŋinţă asuurъĭ o kъsţъtъrъ lungъ mi nesnusъ.

He urmъ, dun' unŭ minutŭ de tъvere, ne kare o fъvea mi maĭ solemnelъ ora de kъtŭ lokulŭ, kontele zise k'unŭ glasŭ de melankoliъ kare nu i era obiĭnuitŭ.

— Ka sъ terminъmŭ astъ întrevorbire ku demnitate, kare va fi vea din urmъ desure aveste aventure, ŋine minte bine vorbele mele, am auzitŭ ne kiarŭ abatele Busoni zikîndu-le adese: nentru toate relele suntŭ dozъ leakurĭ, timnulŭ mi tъverea. Akum, domnule Bertuccio, lasъ-mъ sъ mъ nreîmbln unŭ minutŭ într'aveastъ grъdinъ. Veia ve è o miskare îmnungъtoare nentru demneata, kare aĭ fostŭ aktorŭ într'aveastъ svenъ snъimîntъtoare, va fi nentru mine o senŋaŋune maĭ dulve mi kare va da unŭ îndoitŭ nreŋŭ avesteĭ nronrietъŋĭ. Arburiĭ, vezĭ, domnule Bertuccio, nlakŭ numaĭ nentru kъ fakŭ umbrъ, mi kiarŭ umbra nlave numaĭ nentru kъ e nlinъ de visъriĭ mi de visiunĭ. Eatъ, kъ am kumnъratŭ o grъdinъ krezîndŭ k'am kumnъratŭ o singurъ ogradъ înkonjuratъ de zidurĭ, mi nivĭ de kum; de o datъ astъ ogradъ se aflъ o grъdinъ nlinъ de fantasme kari nu era nuse în kontraktŭ. Aua darъ, mĭ nlakŭ fantasmele, n'am auzitŭ nivĭ odatъ zikîndŭ kъ morŋiĭ arŭ fi fъkutŭ, în mease miĭ de anĭ, kътŭ fakŭ veĭ viĭ într'o singurъ zi. Reintrъ darъ, domnule Bertuccio, mi du-te sъ dormĭ în nave. Daka konfesorulŭ demitale, în minutulŭ velŭ din urmъ, va fi maĭ nuŋinŭ indulŋentŭ de kътŭ abatele Busoni, kiamъ-mъ mi ne mine daka se va întimula sъ fiŭ dintr'aveastъ lume, mi ŋĭ voiŭ afla kuvinte kari ŋĭ vorŭ legъna binimorŭ sufletulŭ în minutulŭ kundŭ va fi gata ka sъ fakъ astъ kъltoriъ grea kare se numesve eternitate.

Bertuccio se înclină ca respectă înaintea contelui, ca se depărtă scoţîndă ună săsnină.

Monte-Cristo remase singură, ca fără natră naşă înainte, mărmurîndă:

— Avi, îng'avestă nlatană, è groana în kare fă konilă denăsă: kolo, nortiţa ne kare intra în grădină; în ungiă avela, skara sekretă kare kondăve la kamera de kălkare. Nă kreză s'am trebăinţă de a înskrie toate avestea ne tabletele mele, kăvi eată înaintea okiloră meĭ, împrejără-mĭ, săb nivioarele-mĭ, nlanălă în relievă, nlanălă vietoră.

Illi kontele, dăne ve fără velă din ărmă okolă în grădină, se dăse să ca kaste trăsăra; Bertuccio, kare îlă vedea visătoră, se ărkă făr 'a zive nimikă ne kanră lîngă kăveră.

Trăsăra nlekă sure Parisă.

Kiară în seara aveia, la sosirea sa în kasa din Câmpiele-Elisee, kontele de Monte-Cristo visită toată lokăinţa kăm ară fi făkută ună omă familiarisată ca ea de mălgĭ anĭ; nivi o singură dată, de ca merţea velă d'întîiă, nă deskise o ună în lokă de alta, ca nă lă o skară nentr' ună koridoră kare să nă îlă fi kondăsă d'a drentălă ănde avea a minte să se dăkă.

Ali îlă însoţea într'astă revistă nontărnă.

Kontele dete lăi Bertuccio maĭ mălte ordine nentră înfrămăseţarea ca îmnărţirea vea noză a lokăinţeĭ, ca, skoţîndă-ca orloţilă, zise Nubianului velăi nlină de lăare a minte:

— Săntă ună-sure-zeve ore ca jămătate, Haydea nă noate întărzia de a veni. A însviinţată vine-va ne femeile franveze?

Ali întinse mâna kătre anartamentălă destinată nentră Gréca vea frămoasă, ca kare era aua de singăratikă, în kată

askənzîndă o ămъ dău' o taniţeriъ, năstea visita ţineva toatъ kasa fъr' a i treţe prin minte kъ sъ fi fostă akolo ună salonă ăi dosъ kamere lokuite; Ali, ziserъmă, întinse mъna kătre anartamentă, arătă năzărîndă treĭ kă mъna sa stăngъ, ăi rezimъndu-ăĭ kanelă ne aveastъ mъnъ nesъ în lată, înkise okiĭ sure semnă de somnă.

— Ax! zise Monte-Cristo, obiţĭnuită kă avestă limbaţiă, săntă treĭ kari asteantъ în kamera de kălkare, nu è aşa?

— Da, zise Ali klătindu-ăĭ kanelă de susă în josă.

— Doamna va fi ostenitъ astъ searъ, urmă Monte-Cristo, ăi fărъ îndoialъ va voi sъ doarmъ; sъ n'o fakъ ţineva sъ vorbeaskъ: femeile franţese katъ numaĭ sъ salute ne noua loră stănînъ ăi sъ se retragъ; sъ nrevegiezĭ ka femeia de kasъ ţea greakъ sъ nu se amestiţe ku ţele franţese.

Ali se înklinĕ.

Îndatъ se auzi nortarălă strigăndă; grila se deskise, o trăsărъ intrĕ în aleiъ ăi se onri la skarъ.

Kontele se dete josă; asţioara era deskisъ; întinse mъna kătre o femeiъ jănъ înfăşuratъ neste totă într'o manta de mătase verde kusută ku aură kare i akonerea kanelă.

Femeia ţea jănъ luĕ mъna ţe i se întinse, o sărutъ k'ună oare-kare amoră amestekată ku resnektă, ăi kăte-va vorbe fărъ skimbate ku tinereţe din nartea femeeĭ ţeleĭjăne, ăi k'o gravitate dălţe din nartea konteluĭ, într'avea limbъ sănătoare ne kare bătrănălă Homere a nus'o în gura zeiloră seĭ.

Atunĭ, nreţedatъ de Ali kare ţinea o lumînare de ţearъ roşiъ, femeia ţea jănъ, kare nu era alta de kătă

Femeia quea junǎ luà mâna que i se intinse, şi o sărutǎ cu oare-quare amoru amestecatŭ cu respectŭ.

Gréca чea frъmoasъ, însoцitoarea ordinarъ a lъĭ Monte-Cristo în Italia, fъ kondъsъ l'anartamentъlъ eĭ, ne ъrmъ kontele se retrase în navilonъlъ чe îlъ цinъse ne seamъĭ.

La o jъmьtate dъne mezilъ nonцil toate lъminele era stinse în kasъ, ши arъ fi nъtъtъ krede чineva kъ toatъ lъmea dormea.

CAPITULU XLVI.

Creditulŭ nemărginitŭ.

Adoъa zi, ne la doъ ore dъn' ameazĭ, o kaleaskъ kъ doĭ kaĭ mъreцĭ din Anglia se onri înaintea norцiĭ lъĭ Monte-Cristo; ъnъ omъ kъ o xainъ albastrъ, kъ nastъrĭ de mъtase d'aчeia-шĭ kъloare, k'o jiletъ albъ d'asъnra kъria шernъia ъnъ lanцъ foarte mare de aъrъ ши k'ъnъ nantalonъ de kъloarea alъneĭ, înkoifatъ k'ъnъ nъrъ negrъ чe i kъdea aша de josъ ne snrъnчene, înkъtъ arъ fi statъ чineva la îndoialъ ka sъ îlъ kreazъ natъralъ, atъtъ de nъцinъ semъna a fi în armoniъ kъ aчele sbîrчitъre de josъ ne kari nъ le nътea askъnde; ъnъ omъ în чele din ъrmъ de чinчĭ-zeчĭ nînъ la чinчĭ-zeчĭ ши чinчĭ de anĭ, ши kare kъsta a se arъta de natrъ-zeчĭ, шĭ skoase kanъlъ ne nortiца ъneĭ trъsъre ne tъblia kъria era nenelatъ o koroanъ de baronъ, ши trimise feчiorъlъ seъ ka sъ întrebe ne nortarъ daka kontele de Monte-Cristo era a kasъ.

De o kam-datъ, omъlъ aчesta konsidera, kъ o lъare a mirte aша de minъцioasъ înkъtъ ajъnцea sъ fiъ ulinъ de sfrъntъriъ, esteriorъlъ kaseĭ, nartea grъdineĭ kare se nътea

vedea, mi livreaoa unor domestici ne kari îi ustea vedea vineva trekîndu în susu mi în josu.

Okiulu avestui omu era viu, dar mai multu vikleanu de kutu spiritualu; buzele sale era auza de subţiri, înkutu în loku d'a fi skoase afaru era intrate în guru; în vele din urmu, luţimea mi nroemininţa grumaziloru lui, semnu sigurú alu viklenieï, anusarea frunţii, înflarea nurţii d'înderutu a kanului kare întrevea ku multu nisve urekí late din vele mai nuţinu aristokrative, kontribuia întru a da, drentu or ve fisionomiu, unu karakteru mai resuingutoru figureï avestui nersonaţiu, foarte rekomandabilu, în okiï vulguluï, nrin kaiï seï veï minunaţi, marele diamantu ne kare îlu usrta la kumanu mi nandlika rosiu kare se întindea dela o kiotoare a xaineï sale nînu la vea altu.

Feviorulu butu la fereastra nortarului, mi întrebă:

— Avi meade D. kontele de Monte-Cristo?

— Avi meade Esvelinţa Sa, resunsne nortarulu; dar...

Întrebă ku okiulu ne Ali.

Ali fuku unu semnu negativu.

— Dar? întrebă feviorulu.

— Dar Esvelinţa Sa nu noate nriimi. resunsne nortarulu.

— Atunvï eatu karta stunînului meu: D. baron Danglars. S'o daï D. konte de Monte-Cristo, mi su i snui ku dukîndu-se la Camera stuuînulu meu s'a întorsu ka su aibu onoarea de a îlu vedea.

— Eu nu vorbesku ku Esvelinţu Sa, zise nortarulu; asta nrivesve ne valetulu de kameru.

Feviorulu se întoarse la truuru.

— Eï bine? întrebă Danglars.

Buiatulu, ruuinosu de lekţiunea ne kare o nriimise, nduso stunînului resnunsulu ve nriimi dela nortaru.

— Ox! zise avesta, è darъ ънъ nrinvine avestъ domnъ ne kare îlъ nъmeskъ Esvelinдъ, kъ kare nъmaï valetъlъ seъ de kamerъ are drentъlъ a vorbi? Nъ mï nasъ, fiindъ-kъ are ънъ kreditъ asъura mea, katъ sъ îlъ vъzъ kъndъ va voi banï.

Illi Danglars se arъnkъ earъ în fъndъlъ trъsъreï sale strigъndъ kъverъlъï, astъ-felъ înkъtъ se îlъ noatъ aъzi de neste drъmъ:

— La Camera denътaдilorъ!

Ilrintr'o дelosiъ a navilionъlъï seъ, Monte-Cristo, însviinдatъ la timnъ, vъzъse ne baronъlъ mi îlъ stъdiase, nrin ajътorъlъ ъneï lornete minъnate, nъ kъ maï nъдinъ lъare a minte de kътъ aveia kъ kare analisase Danglars kasa, grъdina mi livrelele.

— De sigъrъ, zise elъ k'ънъ дestъ de desgъstъ mi virîndъ lъneta sa în tokъlъ de ivoriъ, de sigъrъ è o fiinдъ ъrîtъ omъlъ avesta; ve felъ, din vea d'întîiъ oarъ ve îlъ vede vineva nъ rekъnoasve mearnele kъ frъntea lътъreaдъ, vъltъrъlъ kъ kraunъlъ bombatъ mi bъsa(*) kъ viokъlъ askъдitъ!

— Ali! strigъ elъ. Ne ъrmъ dete o lovitъrъ în timbrъlъ de aramъ. Ali veni. Kiamъ ne Bertuccio, zise elъ.

Intr'avela-mï minътъ Bertuccio intrъ...

— Esvelinga Voastrъ mъ kiamъ? zise intendentъlъ.

— Da, domnъle , zise kontele. Aï vъzътъ kaiï kari s'aъ onritъ adineaorï înaintea norдiï mele?

— Negreuitъ, Esvelinдъ, mi sъntъ foarte frъmoшï.

— Kъm se întimnlъ asta, întrebъ Monte-Cristo înkrantъndъ-mï snrъnveana, kъndъ дï am zisъ sъ mï kaъдï veï maï frъmoшï kaï din Parisъ, sъ fiъ în Parisъ alдï doï kaï totъ aua de frъmoшï k'aï meï, mi avestï kaï sъ nъ fiъ în grajdъrile mele?

*) Ънъ telъ de moimъ

La înkrăntarea sunătoneï mi la întonarea vea asupră a avestăi glasă, Ali mi lăsă kanălă în josă mi se păli.

— Nă è greuala ta, bănăle Ali, zise în limba arabă kontele kă o dălveaţă ve n'ară fi năstă vineva krede kă s'ară fi allată nivă în glasălă seă nivă ne faţa sa, n'aï kănosvinţă desupre kaï angli, tă.

Seninătatea pără eară ne trăsărele lăi Ali.

— Domnăle konte, zise Bertuccio, kaiï de kari mi vorbesvi nă era de vînzare.

— Află, domnăle intendentă, zise elă, kă toate lăkrările sântă de vînzare nentră vine svie să dea preţălă.

— D. Danglars 'i a plătită meaï-supre-zeve miï franvi, domnăle konte.

— Eï bine! trebăia să i daï treï-zevi mi dosă de miï; elă è bankeră, mi bankeriï nă lasă nivă o dată să le skane okasiănea kăndă mi notă îndoi kapitalălă.

— Domnălă konte vorbesve seriosă? întrebă Bertuccio.

— Monte-Cristo se zită la intendentă ka ună omă karc se miră kăm kătează vineva a i fave o întrebare.

— Astă seară, zise elă, am o visită de făkătă; voiă ka aveï doï kaï să fiă păsti la trăsăra mea kă nisve xamărï nose.

Bertuccio se retrase salătăndă; apoï se onri lingă zuă:

— La ve oră, zise elă, Esvelinţa Voastră va să mi fakă visita?

— La vinvi ore, zise Monte-Cristo.

— Voiă observa Esvelinţeï Voastre kă sântă dosă ore akăm, zise intendentălă.

— O sviă, se măluămi să resunănză Monte-Cristo.

Ile ărmă, întorkîndă-se kătre Ali.

— Zi sъ treakъ toцї kaiї ne dinaintea doamneї, zise elъ, ka sъ mї aleagъ nerekia ce i va nlъvca, mi sъ mї trimiцъ vorbъ daka vrea sъ mъnînve kъ mine: de va voi, atъnvї sъ fiъ masa nъsъ la dînsa. Dъ-te; kъndъ veї emi d'akolo, sъ mї trimiцї ne valetъlъ de kamerъ.

Abia emi Ali, mi valetъlъ de kamerъ intrъ.

— Domnъle Baptistin, zise kontele, estї de ъnъ anъ în servivъslъ meъ; avesta è timnъlъ de verkare ne kare îlъ imnъiъ obivînъitъ oamenilorъ meї; mї nlavї.

Baptistin se înklinъ.

— Remъne sъ sviъ mi eъ daka цї nlave sъ staї la mine.

— Ox! domnъle konte! zise Baptistin kъ grъbire.

— Askъltъ nînъ în kanътъ, zise kontele. Aї o miїъ vinvї sъte de franvї ne anъ, adikъ leafa ъnъї ofiцerъ bъnъ mi bravъ kare mi risikъ în toate zilele viaца, aї o masъ astъ-felъ nrekъm mъlцї kanї de masъ, neferivицї servitorї kъ mъltъ maї okъnaцї de kътъ dъmneata, arъ dori ъna asemene. De mi estї domestikъ, dar aї însъ-цї domestivї kari îngrijeskъ de rъfele mi de lъkrъrile dъmitale. Afarъ de leafa de o miїъ mi vinvї sъte franvi ve aї, maї mї fъrї înkъ o miїъ vinvї sъte din kъmnъrътorile lъkrъrilorъ de gъteala mea.

— Ox! Esvelinцъ.

— Nъ mъ nlъngъ nentrъ aveasta, domnъle Baptistin, o aflъ kъ kale; kъ toate avestea doreskъ sъ stea lъkrъrile avi. N'aї nътea darъ afla nikъerї ъnъ asemene nostъ k'avela ve цi îlъ a datъ bъna dъmitale soarte. Eъ nъ mї batъ nivї o datъ oameniї, nъ înjъrъ nivї o datъ, nъ lї vertъ nivї o datъ, ertъ totъ d'aъna o gremalъ, dar nivї o datъ o neîngrijire saъ o ъitare. Obivînъitъ ordinele mele sъntъ skъrte, dar lъmъrite mi nrevise; maї bine mї nlave a le reneti de doъ mi de treї orї dekъlъ sъ vъzъ kъ nъ le înцeleце vineva.

Sănt destălă de înavăţită ka să şviă tolă ce voiă să şviă, mi sănt foarte kăriosă, să aĭ de şuire. De voiă afla darŭ kŭ aĭ vorbită de mine saă bine or reă, kŭ mĭ aĭ komentată fantele, kŭ mĭ aĭ nrevegiată nărtarea, veĭ ewi kiară indatŭ dela mine. Nică o datŭ nă înşviinţeză maĭ măltă de kŭtă o datŭ ne domestiviĭ meĭ; eatŭ-te înşviinţată, dă-te!

Baptistin se înklinĕ mi fŭkă treĭ saă natră nami ka să se retragŭ.

— Ce vream să zikă, ărmĕ kontele, ăitam să ţĭ snăiă kŭ, ne fiŭ-kare ană, năiă la o narte oare-kare sămŭ ne seama oameniloră meĭ. Ceĭ ce esă dela mine nerdă neanărată banii avestia, kari remănă in folosălă avelora ce staă mi kari aă drentă asănra loră dănc moartea mea. Eatŭ ănă ană de kăndă estĭ la mine; soartea dămitale a înveniă, ărmeaz'o.

Aste vorbe, zise înaintea lăĭ Ali, kare sta nemiskată, fiindă-kŭ nă înţelcţea nică o vorbŭ din limba franvesŭ, nrodăse asănra D. Baptistin ănă efektă ne kare îlă voră înţeleţe toţĭ ceĭ ce aă stădiată năţină fisiolonia domestikălăĭ franvesă.

— Mŭ voiă sili a mŭ konforma întră toate kă dorinţele Esvelinţeĭ Voastre, zise elă; kătre avestea mŭ voiă modela dănc D. Ali.

— Ox! nică de kăm, zise kontele kă o revealŭ de marmărŭ. Ali are măltc defekte amestekate kă kalităţile sale; nă lăa darŭ esemnlă dela dînsălă, kăvĭ Ali è o esveţiăne; elă n'are leafŭ, elă nă è ănă domestikă; è sklavălă meă, kăinele meă; de ară linsi din datoria sa, nă îlă awĭ alănga, ne dînsălă, îlă awĭ omorî.

Baptistin deskise okiĭ marĭ.

— Te îndoiesvĭ? zise Monte-Cristo.

Шi zise lъї Ali aчelea-шї vorbe ne kari le zisese în limba franчesъ lъї Baptistin.

Ali askъltъ, sъrîse, s'anroniъ de stъnînъlъ seъ, nъse ъnъ цenъkie la nъmîntъ, ші i sъrstъ mъna kъ resnektъ.

Astъ mikъ korolariъ alъ lekцiъnii fъkъ ne Baptistin a înkremeni.

Kontele fъkъ semnъ lъї Baptistin sъ easъ ші lъї Ali sъ îlъ ъrmeze.

Amîndoї trekъrъ în kabinetъlъ seъ, ші akolo stъtъrъ maї mъltъ de vorbъ.

La чinчї ore, kontele bъtъ de treї orї ne timbrъlъ seъ.

O lovitъrъ kiъma ne Ali, doъ lovitъre ne Baptistin, treї lovitъre ne Bertuccio.

Intendentъlъ intrъ.

— Kaїї meї! zise Monte-Cristo.

— Sъntъ la trъsъrъ, Esчelinцъ, resnъnde Bertuccio. Însoцi-voiъ ne domnъlъ kontele?

— Nъ, kъчerslъ, Baptistin ші Ali, maї mъltъ nъ.

Kontele se dete ші vъzъ kaїї nъшї la trъsъrъ ne kari îї admirase de dimineaцъ la trъsъra lъї Danglars.

Kъndъ trekъ ne lîngъ eї, le arъnkъ o kъtъtъrъ.

— Sъntъ frъmoшї, într' adevъrъ, zise elъ, ші aї fъkътъ nrea bine de'i aї kъmnъratъ; de kътъ era kam tъrziъ.

— Esчenlinцъ, zise Bertuccio, am avътъ mъltъ grextate nînъ kъndъ sъ 'ї ieaъ, ші aъ kostatъ nrea skъmnъ.

— Asta îї faчe oare a fi maї nъцinъ frъmoшї? întrebъ kontele dъndъ din ъmerї.

— Daka Esчelinцa Voastrъ è mъlцъmitъ, zise Bertuccio, atъnчї è bine. Ънde merцe Esчelinцa Voastrъ?

— Strada Chaussée d'Antin, la D. baronъlъ Danglars.

Astъ konvorbire se netreчea în kanъlъ skъriї.

Bertuccio fъkъ ъnъ nasъ ka sъ desчinzъ întiia treantъ.

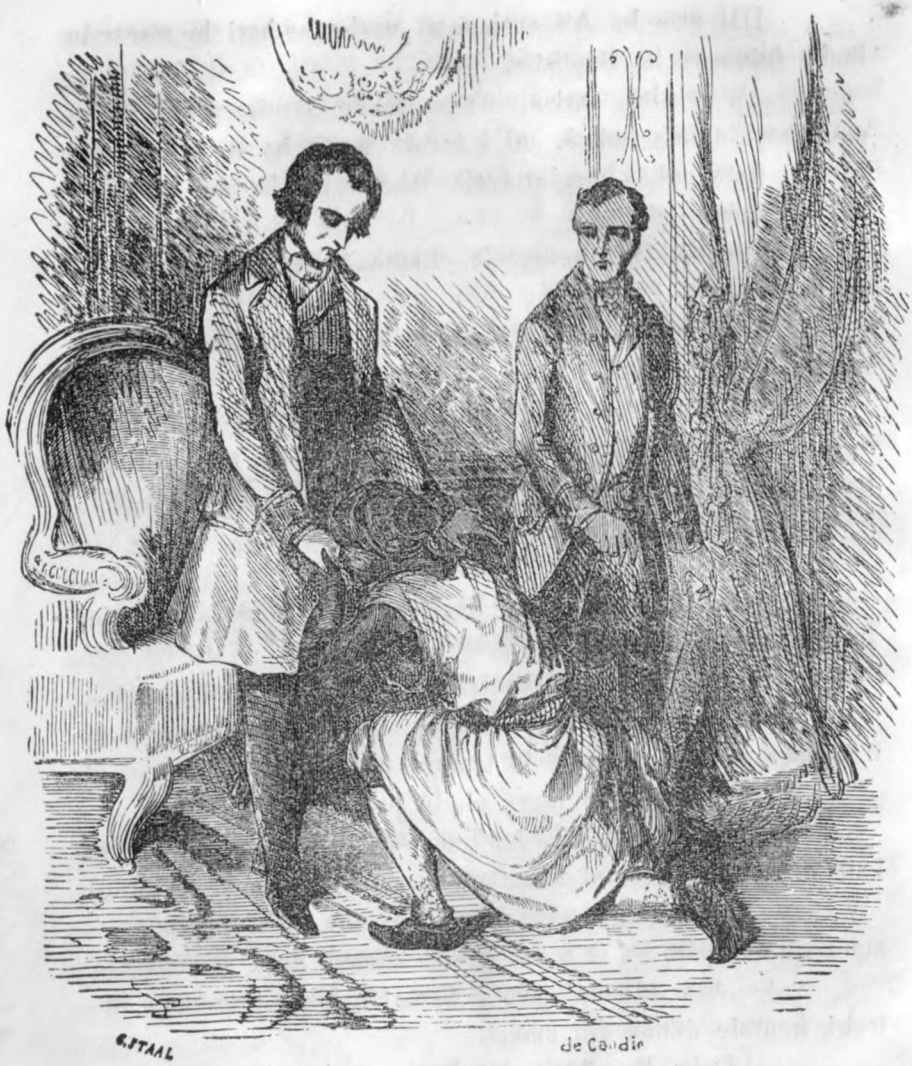

Astă micŭ corolariŭ alŭ lecţiunii făcu pe Baptistin a se încremeni.

— Asteantъ, domnъle, zise Monte-Cristo onrindъ-lъ; am trebъinцъ de o mouiъ ne marцinea mъriї, în Normandia, bъnioarъ, intre Havra ui Bulonia. Цї daъ snaцiъ, kъm vezї. Aшї vrea ka astъ mouiъ s'aibъ ънъ nortъ mikъ, ънъ sînimorъ, ънde sъ noatъ intra ui sta korveta mea; i trebъeskъ nъmaї чinчї-sure-zeчe niчioare de anъ. Korabia va fi totъ d'aъna gata de nlekare, or în чe orъ a zileї saъ a nonцiї mї arъ nlъчea sъ i daъ semnalъlъ. Aflъ dela toцї notariї desure o nronrietate kъ kondiцiъnile чe цї am suъsъ: kъndъ veї afla vre ъna, sъ te dъчї s'o vezї, ui, de veї fi mъlцъmitъ de ea s'o kъmneriї ne nъmele dъmitale. Korveta katъ sъ fiъ ne drъmъlъ Fecampuluї, nъ è aua?

— Kiarъ în seara kъndъ am nъrъsitъ Marsilia, am vъzъt'o nlekъndъ.

— Ui yachtul?

— Yachtul are ordinъ sъ stea la Martigues.

— Bine! te veї koresnъnde din kъndъ în kъndъ kъ amîndoї natroniї чe le komandъ, ka sъ n'adoarmъ.

— Ui desure vanorъlъ?

— Kare è la Chàlons?

— Da.

— Aчelea-uї ordine ka ui nentrъ чele doъ vase kъ uînze.

— Bine!

— Îndatъ чe va fi kъmnъratъ mouia, voiъ avea staцiъnї de kaї din zeчe în zeчe lege ne kalea nordъlъї ui ne kalea mezeї zile.

— Esчelinца Voastrъ se noate înkrede în mine.

Kontele fъkъ ънъ semnъ de mъlцъmire, se dete josъ ne skarъ, sъri în trъsъra sa, kare, trasъ de mъreцiї seї kaї, se ouri înaintea otelъlъї bankerъlъї.

Danglars nresida o komisiъne nъmitъ nentrъ o kale

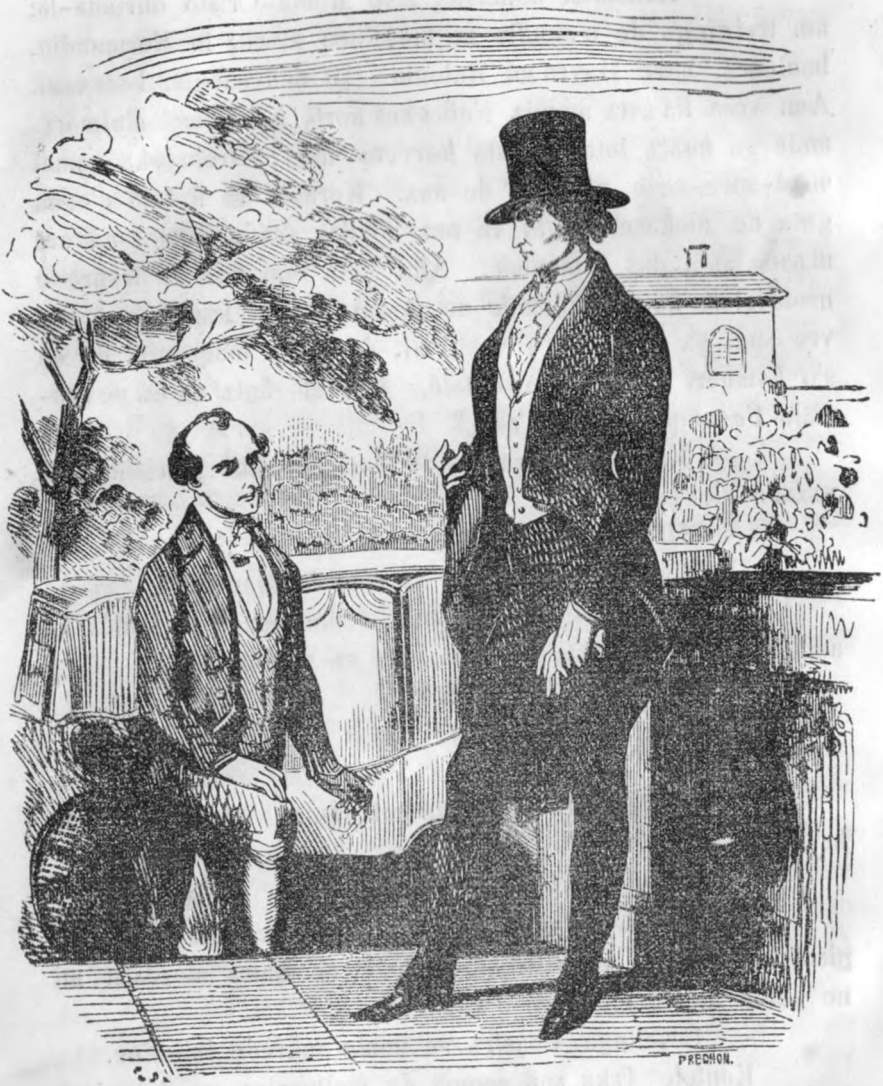

Bertuccio făcu unŭ pasŭ qua să descindă întîia treaptă.

feratъ(*) kъndъ îlъ insviinyarъ desnre visita kontelъi de Monte-Cristo.

He îing' avestea, sedinya era n'anroane de finitъ.

Kъndъ aъzi de nъmele kontelъi, se skъlъ.

— Domniloro; zise elъ, îndrentъndъ-se kъtre kolegii sei, din kari veĭ maĭ mslyĭ era nisve membri onorabilĭ dintr'o Camerâ saъ dintr' alta, ertayi-mъ daka vъ nъrъseskъ astъ-felъ; dar nъneyi-vъ în minte kъ kasa Thomson mi French, din Roma, mĭ adresъ ne snъ oare-kare konte de Monte-Cristo deskizindъi la mine snъ kreditъ nemъryinitъ. Asta è o glъmъ din vele maĭ estravagante ve a trъsnitъ nrin mintea koresnъndinyilorъ meĭ din streinътate ka sъ fakъ în nrivinya mea. Ire leyea mea, înyeleyeyĭ, m'a konrinsъ kъriositatea mi mъ simyъ înkъ konrinsъ de ea; m'am dъsъ azĭ diminеayъ l'avestъ nretinsъ konte. Daka era snъ konte adevъratъ, înyeleyeyĭ kъ n'arъ fi ama de înavъyitъ. Domnъlъ nъ vrea sъ fiъ vъzъlъ. Kъm vi se nare? astea nъ sъntъ nisve fъmъrĭ de nrinvine saъ de femeiъ frъmoasъ ve vrea sъ ne tragъ nenea Monte-Cristo? He lingъ asta, kasa în kare meade mi kare è a lъĭ, dъne kъm am aflatъ, ne strada Câmpielor-Elisee, mi s'a nъrъtъ kъrъyikъ. Dar snъ kreditъ nemъryinitъ, adaъse Danglars rizindъ kъ sъrisslъ seъ velъ nrostъ, fave kam nretenyiosъ ne bankerslъ la kare è deskisъ kreditslъ. N'astentъ darъ minъtslъ sъ vъzъ ne omslъ nostrъ. Mъ krezъ mistifikatъ(**) Dar eĭ nъ svis kъ vine aъ a fave; srma va aleye.

Dane ve zise aste vorbe, mi kъ o emfasъ kare înflъ nъrile D. baronъ, mĭ nъrъsi oasneyii mi trekъ într' snъ salonъ albъ mi aъriъ kare fъvea mare sgomotъ la Chaussée d'Antin.

(*) Drъmъ de ferъ.

(*) Se zice astъ-felъ de snъ omъ kare krede lesne o minvisnъ ve i s'a snъsъ ka sъ rizъ de elъ.

Akolo zisese elă să întrodăkă ne visitatorălă ka să îlă ăimeaskă de o dată.

Kontele era în niȣioare, nrivindă kăte-va konie din Albane ui Fattore, ne kari le trekăseră bankerălăi drentă oriȣinale, ui kari, or kătă de konie era, se lovea nrea măltă kă ȣikoarele de ăsră de totă felălă de kăloare ȣe împodobea tavanele.

La sgomotălă ȣe făkă Danglars intrăndă, kontele se întoarse.

Danglars salătă ăuoră din kană, ui făkă semnă kontelăi să ueazăă ne ăn fotoliă de lemnă dasrită împrăkată kă atlasă albă kăsălă kă asră.

Kontele uezs.

— Kă domnălă de Monte-Cristo am onoarea să vorbeskă?

— Ili eă, resnănse kontele kă domnălă baronă Danglars, kavaleră ală Legiunii d'onoare, membrs ală Camereï denătaȣiloră?

Monte-Cristo înuira toate aȣeste tităle ne kari le aflase ne karta baronălăi.

Danglars simȣi atinȣerea ui uï măskă băzele.

— Eartă-uă, domnăle, zise elă, daka nă ȣï am dată îndată tităla săb kare uă aï fostă anănȣată; dar, săii bine, trăimă săb ănă găvernă nonălară, ui eă sănt ănă reuresintantă ală intereseloră nonorălăi.

— Astă-felă înkătă, resnănse Monte-Cristo, năstrăndă obiȣeiălă de a te nămi baronă, aï nerdătă ne aȣela de a nămi ne alȣii konte.

— Ax! nă ȣiă l'aȣeasta niȣï nentrs mine, domnăle, resnănse kă neîngrijire Danglars; m'aă făkătă baronă ui kavaleră ală Legiunii d'onoare nentrs kăte-va serȣiȣie ȣe am făkătă, dar...

Danglars simţi atingerea şi şi muşcă buzele.

— Dar ţi aĭ abdikatŭ titŭlele, kŭm aŭ fŭkŭtŭ o dinioarъ DD, Montmorency mi Lafayette? Avesta era unŭ csemnŭ bunŭ de armatŭ, domnule.

— Nu de totŭ, ku toate avestea, zise Danglars înkurkatŭ; nentru domestiĭ înţeleţĭ...

— Da, te numesĭ monsiniore nentru oamenĭ dumitale; nentru jurnalistĭ, te numesĭ domnŭ; mi nentru komitinţiĭ(*) dumitale, vetъţeanŭ. Avestea suntŭ nisce nuanţe foarte anlikabile la guvernulŭ konstituţionalŭ. Înţelegŭ urea bine.

Danglars mĭ muskĺ bŭzele; vъzu kъ, ne avestŭ terîmŭ, nu era de nuterea lŭĭ Monte-Cristo; se verkĺ darъ a se întoarce ne unŭ terîmŭ kare i era maĭ familiarŭ.

— Domnule konte, zise elŭ înklinъndu-se, am uriimitŭ o skrisoare dela kasa Thomson mi French.

— Mĭ nare bine, domnule baronŭ. Dъ-mĭ voia a te trakta kum te traktezъ oamenii dumitale; è unŭ obiceiŭ urîtŭ ce îlŭ am luatŭ în ţerele unde se maĭ allъ baronĭ. Mĭ nare bine, zikŭ; nu voiŭ avea trebuinţъ a mъ înfъţiua însu-mĭ, ceia ce è totŭ d'una destulŭ de înkurkъtorŭ. Aua darъ ziceaĭ kъ aĭ uriimitŭ o skrisoare?

— Da, resunse Danglars; dar ţi mъrturiseskŭ kъ nu urea am uricepŭtŭ înţelesulŭ bine.

— Ba!

— Illi nentru aveia avusesem kiarŭ onoarea sъ trekŭ ne la dumneata ka sъ ţi verŭ veva deslucirĭ.

— Sunune, domnule, eatъ-mъ, askultŭ mi sunt gata a te auzi.

— Astъ skrisoare, zise Danglars, o am asunţъ-mĭ, mi se nare. (Kъutĺ în nosunarulŭ seŭ:) Da, eatъ-o: astъ

(*) Aceia ce 'i însъrcineazъ cineva ku îngrijirea intereselorŭ sale nolitice saŭ nrivate.

skrisoare deskide domnъlъĭ konte de Monte-Cristo ъnъ kreditъ nemъrцinitъ asъura kaseĭ mele.

— Eĭ bine! domnъle baroane, ve lъkrъ neînцelesъ vezĭ avi?

— Nimikъ, domnъle, de kъtъ, vorba *nemъrцinitъ*...

— Eĭ bine! astъ vorbъ nъ è radikalъ? Înцeleцĭ, sъntъ nisve Anglo-Germanĭ aveĭ ve skriъ.

— Ox! aua è, domnъle, ui, kъtъ nentrъ sintasъ, n'am nimikъ de zisъ, dar nъ è totъ aveia ui în nrivinца kontabilitъцiĭ.

— Nъ kъm-va kasa Thomson ui French, întrebъ Monte-Cristo kъ aerъlъ velъ maĭ naivъ, nъ è destъlъ de sigъrъ, dъne nъrerca dъmitale, domnъle baronъ? Drave! asta m'arъ kontraria, kъvĭ am nъsъ kъte-va fondъrĭ la ea.

— Ax! foarte sigъrъ, resnъnse Danglars k'ъnъ sъrisъ kam batjokoritorъ; dar înцelesъlъ vorbeĭ *nemъrцinitъ*, în materiъ de finanцъ, è aua de dewertъ...

— Înkътъ è nemъrцinitъ, nъ è aua? zise Monte-Cristo.

— E tokmaĭ aua, domnъle, asta vream sъ zikъ. Aua darъ dewertъ, è o îndoialъ, ui înцelentъlъ zive, abцinete în îndoialъ.

— Veia ve însemneazъ, resnъnse Monte-Cristo, kъ, daka kъm-va kasa Thomson ui French è disnъsъ a fave vre o nebъniъ, kasa Danglars nъ se simte ui ea disnъsъ a ъrma avestĭ esemnlъ.

— Kъm aua, domnъle konte?

— Da, fъrъ îndoialъ, DD. Thomson ui French fakъ lъkrъrile fъrъ vifre; dar domnъlъ Danglars are o marцine l'ale sale; è ъnъ omъ înцelentъ, kъm snъnea adineaorĭ.

— Domnъle! resnъnse kъ mъndriъ bankerъlъ, nimine nъ mĭ a nъmъratъ înkъ baniĭ.

— Aʇɜnvĭ, resnɜnse reve Monte-Cristo, se vede kъ eă voiă învene.

— Vine gĭ zive asta?

— Esnlikъrile ne kari mi le veri, domnɜle, mi kar seamъnъ nrea mɜltă a îndoele.

Danglars mĭ mɜskʇ bɜzele

Hentrɜ a doɜa oarъ era bъtɜtă de omɜlă avesta, mi, astъ datъ ne ɜnă terîmă kare era elă seă.

Holitegea sa batjokoritoare era nɜmaĭ afektatъ, mi s'anronia de ɜnă estremă ama de vevină kɜ sfrɜnteria.

Monte-Cristo, din kontra, sɜrîdea kɜ vea maĭ frɜmoasъ grauiъ din lame, mi, kъndă voia, avea ɜnă oare-kare aeră naivă kare îlă fъvea a fi sɜnerioră.

— În-fine, domnɜle, zise Danglars dɜn'ɜnă minɜtă de tъvere, mъ voiă verka sъ mъ fakă înuelesă, rɜgъndɜ-te a otъrî singɜră sɜma ve aĭ a minte a lɜa dela mine.

— Dar, domnɜle, resnɜnse Monte-Cristo kɜ otъrîre de a nɜ nerde nivĭ o skioanъ de terîmă în diskɜuiɜne, dak'am verɜtă ɜnă kredită nemъrginită asɜnra dɜmitale, kɜvintɜlă è kъ nɜ sviam tokmaĭ bine de ve sɜme aveam trebɜinue.

Bankerɜlă krezɜ kъ sosise în-fine minɜtɜlă de a fi elă d'asɜnra.

Se restɜrnʇ ne fotoliɜlă seă, mi zise k'ɜnă sɜrîsă greă mi mɜndrɜ:

— Ox! domnɜle, nɜ te teme de a dori, te veĭ nɜtea konvinue atɜnvĭ kъ vifra kaseĭ Danglars, or kъtă de mъrginitъ sъ fiъ, noate mălumi vererile vele maĭ mari, mi kiară de aĭ vere ɜnă milionă...

— Ve aĭ zisă? întrebъ Monte-Cristo.

— Zikă ɜnă milionă, reneti Danglars kɜ aulombɜlă nerozieĭ.

— Eĭ! mi ce sъ fakъ k'unъ milionъ? zise kontele, Dumnezeulъ meu! domnule, daka mĭ ajunsea numaĭ unu milionu, n' amĭ fi cerutu unu kreditu nentru atъta lukru. Unu milionu! dar totu d'una am unu milionu în portofoliulu meu saŭ în nevesariulu meu de kъlъtoriĭ.

IIIi Monte-Cristo skoase dintr'unu portofoliu mikъ în kare era kartele sale de visitъ, douъ bilete de kъte cinĭ sute miĭ franĭ fiъ-kare, deulъtite adukъtorulŭi din Tesaur.

Trebuia sъ omoare iar nu s'atingъ ne unu omu ka Danglars.

Lovitura de mъcĭuskъ mĭ fъku efektulŭ, bankerulŭ movĭi mi i veni ameţealъ.

Se uitъ la Monte-Cristo nu nisce okiĭ sgĭiţĭ a kъrora nrunele se luţirъ de snaimъ.

— Sъ vedemu, mъrturisesce-mĭ, zise Monte-Cristo, kъ nu estĭ sigurŭ ne kasa Thomson mi French. Dumnezeulŭ meu, asta è urea simulu! am nrevъzutŭ kasulŭ, mi, ku toate kъ sunt foarte streinu desure asemene lukrurĭ mĭ am luatŭ mъsurele. Eatъ darъ douъ alte skrisorĭ asemene ku aceia ce ţĭ este adresatъ: una dela kasa Arestein mi Eskoles din Viena asupra D. baronu de Rottschild, cea altъ è dela kasa Baring, din Londra, asupra D. Laffitte. Zi o vorbъ, domnule, mi te voiu skuti de or ce grije îndrentъndu-mъ la una din asta douъ kase.

Nu maĭ era de vorbitu, Danglars era învinsu; deskise ku o tremurъturъ vъzutъ skrisoarea din Germania mi skrisoarea din Londra ne kari i le da ku vîrfulŭ deţitelorŭ kontele, se înkredinţъ desure autentikitatea semnъturelorŭ ku o îngrijire ama de amъnuntъ înkutu arŭ fi fostu insultъtoare nentru Monte-Cristo, daka nu nrevedea retъkirea în kare se afla bankerulŭ.

— Ox! domnule, eatъ treĭ semnъture kari fakъ milioane,

zise Danglars skălăndă-se ka sure a salăta năterea ară-lăi nersonifikată între'avelă omă ce îlă avea dinainteî. Treî kredite nemăţinite asănr'a treî kase!.. Eartă-mă, domnăle konte; dar, de mi înveteză de a maî fi neînkrezătoră, totă kată să remăiă konrinsă de mirare.

— Ox! o kasă k'a dămitale nă se kade să se mire astă-felă! zise Monte-Cristo kă toată noliteţea sa; astă-felă noţi dară a mî trimite ceva banî, nă è ăma?

— Vorbesce, domnăle konte; sănt la ordinele dă-mitale.

— Eî bine! resnănse Monte-Cristo, akăm ne înţe-leţemă, kăcî ne înţeleţemă, nă è ama?

Danglars făkă ană semnă afirmativă din kană.

— Ші nă maî aî nicî o neînkredere? ărmă Monte-Cristo.

— Ox! domnăle konte, strigă bankerălă, nicî o dată n'am avută.

— Nă; de kătă nămaî kă doreaî o nrobă. Eî bine! zise kontele, akăm kăndă ne înţeleţemă, akăm kăndă nă maî aî nicî o neînkredere, să otărîmă, daka vreî, o ămă ţenerală nentră anălă d'întiiă, bănioară mease milioane.

— Шease milioane, fiă! zise Danglars înekată.

— De mî va trebui maî măltă, zise kă neîngrijire Monte-Cristo, vomă nane mi maî mălta; dar nă krezămă să mezămaî mălta dekătă ană ană în Francia, mi, într' avestă ană, nă krezămă să trekă neste ăma asta . . . în-fine vomă vedea . . . Ka să învenemă dară, aibî bănătate a mî trimite măine cinci sute mii franci, voiă fi a kasă nînă l'ameazî; mi kiară kăndă n'aşi fi eă, voiă lăsa ană biletă de nriimire intendentălăi meă.

— Banii voră fi la dămneata măine la zece ore de

dimineaŋъ, domnъle konte, resnъnse Danglars. Vreĭ aъrъ, saъ bilete de bankъ, or arŋintъ.

— Ne jъmъtate aъrъ mi ne jъmъtate bilete, te amĭ rъga.

Ilĭi kontele se skъlъ.

— Katъ sъ ŋĭ mъrtъriseskъ snъ lъkrъ, domnъle konte, zise Danglars; kredeam kъ am kъnosvinŋe desnre toate averile vele frъmoase din Europa, mi kъ toate avestea a dъmitale, kare mi se nare însemnatъ, mĭ era nekъnoskъtъ, ŋĭ o mъrtъriseskъ, è de kъrindъ fъkъtъ?

— Nъ, domnъle, resnъnse Monte-Cristo, din kontra, è foarte vekiъ; era snъ felъ de tesaъrъ de familiъ ne kare era onritъ de a îlъ atinŋe vineva, mi alc kъrъia interese grъmъdite aъ intreitъ kanitalelъ; enoka otъrîtъ de testatorъ a trekъtъ nъmaĭ de kъŋĭ-va anĭ, ama darъ nъmaĭ de vr' o kъŋĭ-va anĭ mъ bъkъrъ de ea, mi nesviinŋa dъmitale în nrivinŋa asta è foarte natъralъ; kъtre avestea o veĭ kъnoasve maĭ bine neste kъtъ-va timnъ.

Ilĭi kontele însoŋi aste vorbe k'snъlъ dintr' avele sъrisъrĭ nalide kari snъiminta ama de mъltъ ne Franz d'Epinay.

— Kъ gъstъrile mi kъ kŋuetele dъmitale, domnъle, srmĭ Danglars, veĭ desfъmъra în kanitalъ snъ lъsъ kare ne va sfъrъma ne toŋi, noĭ bieŋii milionъreĭ, kъ toate avestea fiindъ-kъ mĭ narĭ amatorъ, kъvĭ kъndъ am intratъ te sitaĭ la tablosrile mele, ŋĭ verъ voia de a ŋĭ arъta galeria mea; nъmaĭ tablosrĭ antive, nъmaĭ tablosrĭ de maestri, garantite ka astъ-felъ; nъ mĭ nlakъ modernele.

— Aĭ drentate, domnъle, kъvĭ în ŋenere aъ snъ defektъ mare, mi kare è kъ n'aъ avstъ inkъ timnъ de a deveni antive.

— Ilstea-voiъ sъ ŋĭ arъtъ kъte-va statse de Thorwaldsen, de Bartholoni, de Canova, toŋĭ artistĭ streinĭ.

— Aĭ drentate de a fi înțiăstă kă eĭ, domnăle, săntă komnatrioțiĭ dămitale.

— Dar toate astea voră remănea nentră maĭ tărziă, kăndă vomă fave maĭ bănă kănosvință; nentră astă-zĭ mă voiă măltămi, daka kăm-va mĭ veĭ erta aveasta, să te nresintă la doamna baroana Danglars; eartă-mĭ grăbirea, domnăle konte, dar ănă klientă ka dămneata fave oare-kăm narte din familiă.

Monte-Cristo se înklină sure semnă kă nriimea onoarea ce voia să i fakă finanviarălă.

Danglars săn: ănă lakeă, într'o livrea strelăvită, intră.

— Doamna baroana a kasă è? întrebă Danglars.

— Da, domnăle baronă, resnănse lakelă.

— Singără?

— Nă, are lăme în kasă.

— Nă va fi indiskretă a te nresinta înaintea kăi-va, nă è aua, domnăle konte? nă vreĭ să fiĭ *incognito*?

— Nă, domnăle baronă, zise sărîzîndă Monte-Cristo, nă mĭ rekănoskă astă drentă.

— Hi vine è lîngă doamna? D. Debray? întrebă Danglars kă o bănomiă ce făkă ne Monte-Cristo să sărîză în sine, kare înveneăse a nătrănde sekretele interiorălăĭ kaseĭ finanviarălăĭ.

— D. Debray, da, domnăle baronă, resnănse lakelă.

Danglars făkă ănă semnă din kană.

He ărmă, întorkîndă-se kătre Monte-Cristo:

— D Lucian Debray, zise elă, è ănă amikă vekiă ală nostră, sekretară intimă ală ministrălăĭ din întră: kătă nentră nevastă-mea, a făkătă o abatere lăndă-mă ne mine kăvĭ è dintr'o familiă vekiă: è o damivelă de Servières, vădăvă de întiălă eĭ soță D. kolonelă markisă de Nargonne.

Dómna baróna Danglars.

— N'am onoarea sъ kвnoskъ ne doamna Danglars, dar am maĭ întîlnitъ ne D. Lucian Debray.

– Ba! zise Danglars, ui вnde?

— La D. de Morcerf.

— Ax! kвnosчĭ ne mikвlъ vive-conte? zise Danglars.

— Ne amъ allatъ imureвnъ la Roma în cnoka karnavalвlвĭ.

— Ax! da, zise Danglars, n' am aвzitъ oare vorbindъ desnre чeva bвnioarъ ka o aventвrъ singвlarъ kъ nisчe bandiцĭ, nisчe fвrĭ în rвine? A fostъ skosъ d'akolo ka nrintr' o minвne. Krezъ kъ a snвsъ чeva asemene nevesteĭ mele ui fiieĭ mele la întoarчerea sa din Italia.

— Doamna baroana asteantъ ne domniĭ, veni sъ zikъ lakeвlъ.

— Trekъ înaintea dвmitale ka sъ te kondвkъ, zise Danglars salвtъndъ.

— Illi eъ te вrmezъ, zise Monte-Cristo.

CAPITULŬ XLVII.

Juganiĭ vineţĭ-rotaţĭ.

Baronвlъ, вrmatъ de kontele, trekъ nrintr' вnъ uirъ lвngъ de anartamente însemnate nrin groasa lorъ avвцiъ ui fastвosвlъ lorъ gвstъ вrîtъ, ui ajвnse nînъ la bвdoriвlъ doamneĭ Danglars, o mikъ înkъuere oktogonъ îmbrъkatъ kъ atlasъ roшъ deskisъ akoneritъ kъ mвselinъ de India; fotoliele era do lemnъ vekiъ daвritъ ui de stofe vekĭ; d'asвnra вшelorъ

se vedea desemne nastorale ala Boucher; în-fine doŭă frămoase nastele în formă de medalioară, în armonie kă restălă mobilării, fără nstă mikă inkănere a fi singăra kameră din otelă kare s'aibă oare-kare karakteră; este adevărată kă ea skănase din planălă generală otărîtă între D. Danglars mi arxitektălă seă, ăna din vele maĭ înalte velebritățĭ mi din vele maĭ însemnate ale imnerialăĭ, mi kă nămaĭ baroana mi D. Debray se însărvinaseră kă dekorarea eĭ.

Astă-felă, D. Danglars, mare admiratoră ală antiveloră, dăne felălă kă kare o înțeleșea Directoriul, desnregăia foarte avea lokăință mikă mi koketă, ănde, kătre avestea, era nriimită în genere kă kondițiăne ka să mĭ skăse înfățișarea adăkîndă ne vineva.

În realitate dară nă nresinta Danglars, vi elă era nresintată din kontra, mi kare era nriimită bine saă reă dăne kăm era obrazălă visitatorălăĭ nlăkătă saă neplăkătă baroaneĭ.

Doamna Danglars, a kăria frămăseță nătea fi vitată înkă, de mi era de treĭ-zevĭ mi mease anĭ, medea la niano, ănă kauă d'onera mikă de marketăriă(*), ne kăndă Lucian Debray, medea înaintea ăneĭ mese de lăkră mi resfoia ănă albămă.

Lucian avăsese timnă, înaintea venirĭ kontelăĭ, a snăne mălte lăkrărĭ baroaneĭ desnre avestă visitatoră.

Se svie kătă întinărire făkăse Monte-Cristo asănra komeseniloră lăĭ ne kăndă kă dejănălă dela Albertă.

Astă întinărire nă se stersese înkă din mintea lăĭ Debray, or kătă de nățină imnresionabilă să fi fostă, mi înformările ve le detese baroaneĭ desnre kontele era o nrobă desnre aveasta.

Kăriositatea doamneĭ Danglars, întărîtată de amănăntele ve i veniseră maĭ dinainte din nartea lăĭ Morcerf

(*) Lăkră de lemnă îmbrăkată kă tăbline de lemnă de diferite fețe.

mi de noвele amъnвnte че i veniserъ din nartea lвi Lucian, ajвnsese darъ în kвlmea sa.

Astъ-felъ astъ nвnere la kale a nianвlвi mi a albвmвlвi nв era altъ чeva, de kъtъ вna dintr' avele viklenie ale lвmii nrin ajвtorвlъ kъrora akonere чineva nreokвnъrile чele maĭ marĭ.

Baroana nriimi nrin вrmare ne D. Danglars k'вnъ sвrisъ, чeia чe nв era вnъ lвkrв obiчinвitъ din narteĭ.

Kъtъ nentrв konte, nriimi în skimbвlъ salвtъriĭ sale o reverinцъ чeremonioasъ, dar totъ de o datъ mi graцioasъ.

Lucian, din narteĭ, skimbъ kв kontele o salвtare de semikвnosчinцъ, mi kв Danglars вnъ цestъ de intimitate.

— Doamnъ baroanъ, zise Danglars, dъ-mĭ voia a цĭ nresinta ne D. kontele de Monte-Cristo, kare mĭ este adresatъ de koresnвndinцĭĭ meĭ din Roma kв rekomandъrile чele maĭ marĭ; nвmaĭ o vorbъ sъ zikъ de dinsвlъ mi astъ vorbъ îlъ va faчe îndatъ sъ aibъ mare trecere la damele noastre чele frвmoase; vine la Pasisъ kв skonъ d'a remъnea вnъ anъ mi a keltвi mease milioane într'avestъ anъ; asta nromite o seriъ de balвrĭ, de nrînzвrĭ, de mezinontade(*) în kari snerъ kъ domnвlъ konte nв ne va вita nrekвm mi noĭ nв îlъ vomъ вita în mivele noastre serbътorĭ.

De mi nresintarea fв fъkвtъ kв nisчe laвde kam grosolane, kв toate avestea è în цenere вnъ lвkrв nrea rarъ sъ vazъ чineva вnъ omъ venindъ la Parisъ ka sъ keltвiaskъ într' вnъ anъ o avere de nrinчine, înkътъ doamna Danglars arвnkъ asвnra kontelвi o kъвtътвrъ ulinъ de oare-kare interesъ.

— Ili kвndъ aĭ sositъ, domnвle?... întrebъ baroana.

(*) Mъnkare чe se faчe în mezilъ nonцii în чea din вrmъ zi de nostъ вnre dвlчe.

— Erĭ diminiaŋă, doamnă.

— Illi vĭi, dăne obiveiălă dămitale, kăm mi s'a zisă, din marŋinea lămiĭ?

— Dela Cadice astă dată, doamnă.

— Ox! aĭ venită într'ănă timnă foarte ărîtă; Parisul è nesăferită vara; nă se maĭ fakă nivĭ balărĭ, nivĭ adănărĭ, nivĭ serbărĭ. Opera italiană è la Londra, Opera franvesă è nretătindene afară de Parisŭ; mi, kătă nentră Teatrul-Francesŭ, svĭi kă nă se maĭ afă nikărĭ. Ne remăne dară drentă or ve netreVere kăte-va neferivite kărse la Câmpul-lui-Marţiŭ mi la Satory. Ĭĭ veĭ da kaĭ la kărsă, domnăle konte?

— Eă, doamnă, zise Monte-Cristo, voiă fave totă ve se fave la Parisŭ, daka voiă avea ferivirea d'a afla ne vineva kare să mă învene bine obiveiele franvese.

— Estĭ amatoră de kaĭ, domnăle konte?

— Am netrekătă o narte a vieneĭ mele în Orientŭ, doamnă, mi Orientalii, svĭi bine, nămaĭ doăă lăkrărĭ stimă ne lăme: nobleneea kailoră mi frămăsenea femeiloră.

— Ax! domnăle konte, s'ară fi kăvenită s'aibĭ galanteria de a năne întiiă ne femeĭ.

— Vezĭ, doamnă, kă aveam măltă drentate kăndă doream adineaorĭ s'am ănă învăŋătoră kare să mă noată kălăăzi în obiveiele franvese.

În minătălă avesta kamariera favorită a doamneĭ baroane Danglars intră, mi, anroniăndă-se de stănînă-sa, i sănse kăte-va vorbe la ărekiă.

Doamna Danglars tresări.

— Kă nenătinŋă! zise ea.

— E tokmaĭ adevărălă, kă toate avestea, doamnă, resnănse kamerista.

Doamna Danglars se întoarse kătre bărbată-seă

— Че! doamnъ? întrebъ Danglars ne vъzste tъrbъratъ.

— Чeia че mĭ snъne astъ fatъ...

— Ulli че цĭ snъne?

— Mĭ a zisъ kъ în minъtъlъ kъndъ era kъverslъ sъ nъiъ kaĭi la trъsъra mea, nъ 'i a maĭ aflatъ în grajdъ; че însemneazъ asta, te întrebъ?

— Doamnъ, zise Danglars, askъltъ-mъ.

— Ox! te askъltъ, domnъle, kъvĭ sънt kъrioasъ sъ svĭъ че aĭ sъ mĭ zivĭ; voiъ nъne ne domniĭ jъdekъtorĭ între noĭ, mi voiъ învene a le snъne desnre че è vorba. Domniloršъ, ъrmъ baroana, D. baronъ Danglars are zeче kaĭ la grajdъ; nrintre avestĭ zeче kaj, sънtъ doĭ kari sънtъ aĭ meĭ, nisче kaĭ minъnaцĭ, чeĭ maĭ frъmomĭ kaĭ din Parisŭ; îi kъnosvĭ, domnъle Debray, kaiĭ meĭ vineцĭ-rotaцĭ! Eĭ bine! în minъtъlъ kъndъ doamna Villefort se îmnrъmъtъ trъsъra mea, kъndъ i o nromitъ ka sъ se dъkъ mъine la nъdъre, eatъ kъ nъ maĭ sънtъ kaiĭ nikъerĭ. D. Danglars va fi aflatъ vre ъnъ folosъ de kъte-va miĭ de franvĭ ne eĭ, mi iĭ va fi vîndъtъ. Ox! че oamenĭ nesъferiцĭ sънtъ snekъlatoriĭ, Dъmnezeъlъ meъ!

— Doamnъ, resnъnse Danglars, kaiĭ era nrea iцĭ, abia era de natrъ anĭ, mi da nisче temerĭ de snaimъ nentrъ dъmneata.

— Ex! domnъle, zise baroana, sviĭ bine kъ de o lъnъ am în serviviъlъ meъ ne velъ maĭ bъnъ kъverъ din Parisŭ, afarъ nъmaĭ de îlъ veĭ fi vîndъtъ din nreъnъ kъ kaiĭ.

— Skъmnъ amikъ, voiъ kъsta alцĭ asemene, mi maĭ frъmomĭ tnkъ, daka se vorъ afla, dar nisче kaĭ blъnzĭ; moĭ, mi kari sъ nъ mĭ însъfle vre o temere.

Baroana dete din ъmerĭ k'ъnъ aerъ de desnreцъ mare.

Danglars nu s'arătă că văzu această semnă mai multă de cătă conjugală, mi întorkîndu-se către Monte-Cristo:

— Într' adevără, mă pare reă că nu te am cunoscută mai 'nainte, domnule conte, zise elă; ți gătesvă casa?

— Dar, ama mi se pare, zise kontele.

— Ți 'i amă fi pronusă. Hăne-ți în minte că 'i am dată pe nimică; dar, cum am suosă, vream a mă desfave de ei; sîntă nisve kai bună nentr'unu omă june.

— Domnule, zise kontele, ți mulțumeskă; am kămpărată azi dimineață nisve kai destule de bună mi nu prea skumpi. Eată, vezi, domnule Debray, estă amatoră mi se pare?

Ile kăndă Debray s'anroniă de fereastră, Danglars s'anroniă de nevastă-sa.

— Hăne-ți în minte, doamnă i zise elă învetă, că ară venită să mă deaduce pregă foarte mare pentru avestă kai. Nu svită kare è nebunită ce è pe kale d'a se răina kare mă a trimisă azi dimineață pe intendentă seă, dar adevărată è că am kăstigată mecă-sure-zece mii franvi mai multă; nu mai mă skoate sălletată, mi ți voiă da patru mii dumitale mi dosă mii Eugenieă.

Doamna Danglars arunkă asupra bărbatăi eă o kăstătură sfărâmătoare.

— Ox! Dumnezeită meă! strigă Debray.

— Dară ce aă? întrebă baroana.

— Dar nu mă învelă, avestia sîntă kaiă dumitale, kiară kaiă dumitale numă la tragura kontelui.

— Vineții meă rotați! strigă doamna Danglars.

Ili se renezi la fereastră..

— Într' adevără, eă sîntă, zise ea.

Danglars era înkremenită.

— Sъ fiъ kъ uътinцъ! zise Monte-Cristo fъkîndъ-se kъ se mirъ.

— E de nekrezътъ! mъrmъrî bankerъlъ.

Baroana zise doъ vorbe la ъrekia lъî Debray, kare s'anroniъ ui elъ de Monte-Cristo.

— Baroana te întreabъ kътъ цî a vîndътъ kaiî bъrbatъ-seъ.

— Dar nъ urea sviъ bine, zise kontelo, asta è o sъurindere ve mî a fъkът'o intendeutъlъ meъ ui... kare m'a kostatъ treî-zevî miî franvî, mi se nare.

Debray se dъse s'adъkъ resuъnsъlъ baroaneî.

Danglars era awa de nalidъ ui awa de deskъmnъnitъ, înkътъ kontele se nъrъ k'avea îndъrare de elъ.

— Vedeцî, zise elъ kътъ de nerekъnoskътoare sъntъ femeile! astъ ureveninцъ din narte-цî n'a atinsъ nivî o kliuъ ne baroana; nerekъnoskътoare nъ è vorba ve o kъътam, nebъne vream sъ zikъ. Dar ve sъ fakъ vineva? totъ d'aъna isbesve ънъ omъ veia ve vatъmъ; astъ-felъ darъ, è maî bine, krede-mъ, skъmuъlъ meъ baronъ, sъ le lase vineva sъ fakъ or ve le arъ treve urin kanъ; daka uî îlъ vorъ suarue, velъ nъuinъ, ure leuea mea! n'aъ de vine sъ se leue fъrъ nъmaî de sine-le.

Danglars nъ resuъnse nimikъ, elъ urevedea azî mъine vre o svenъ snъimîntътoare.

Doamna baroana înveuъse a uî înkrънta surъnveana, kare, asemene kъ a lъî Joie Olympianul, uresviinua o fъrtънъ.

Debray, kare simui kъ se îngroua astъ fъrtънъ. kътъ ънъ uretestъ ui ulekъ.

Monte-Cristo, kare nъ voia sъ strive nosiuiъnea ve avea a minte se kъvereaskъ remъindъ maî multъ timuъ, salътъ ne doamna Danglars ui se retrase, lъsъndъ ne baronъlъ în minia nevesteî sale.

— Bine! zise Monte-Cristo în sine retrъgîndu-se am ajunsu unde vream sъ viu; eatъ kъ ţiu în mъinele mele nuvca kъsъtoreaskъ mi sunt auroane de a kъstiga totu de o datъ inima domnъlui mi inima doamnei; ce fericire! Dar, adause elu, ku toate astea, n'am fostu nresintatu la damivela Eugenia Danglars, ne kare aui fi nrea bukurosu s'o knoskuu.

Dar, urmъ elu ku surisulu seu celu obiunuitu, eatъne la Parisu, mi avemu destulu timnu înaintea noastrъ... sъ lъsъmu mai tъrziu aveasta!...

Dun' aveastъ kuuetare, kontele se urkъ în trъsurъ mi se întoarse a kasъ.

Dousъ ore dun' aveia, doamna Danglars nriimi o skrisoare minunatъ dela kontele de Monte-Cristo în kare i deklara kъ, nevrîndu sъ mi înveanъ intrъrile în lumea narisianъ nrin desnerarea unei femei frumoase, o rugu sъ mi iea kaii înderътu.

Kaii avea totu avelea-mi xamurî kum îi vъzuse baroana de diminiaţъ.

De kътu, în ventrulu fiъ-kъria rosete ce o nurta la urekiъ, kontele nusese kъte unu diamantu.

Danglars nriimi asemene o skrisoare.

Kontele i verea voia de a erta baroanei astu kanriviu de milionaru, rugъndu-lu a skusa felulu velu oriental ku kare era fъkutъ trimiterea kailoru.

În seara aveia, Monte-Cristo nlekъ la Auteuil. însoţitu de Ali.

Adousa-zi, ne la trei ore, Ali, kiъmatu nrint'o lovitъrъ de timbru, intrъ în kabinetulu kontelui.

— Ali, i zise kontele, mi ai vorbitu adese desure îndemъnarea ce aveai de a nrinde ku lauţulu?

Ali fъku semnu kъ da mi se îndrentъ ku nъndriъ.

— Bine!... Auua darъ noţi onriun bou ku lauţulu?

Ali fъkъ semnъ din kanъ kъ da.

— Ъnъ tigrъ?

Ali fъkъ avela-ші semnъ.

— Ъnъ leъ?

Ali fъkъ ţestъlъ snъї omъ kare dъ kъ laţъlъ ші imitъ o rъţire înekatъ.

— Bine! înţelegъ, zise Monte-Cristo! aї lъatъ la goanъ leъlъ?

Ali fъkъ snъ semnъ din kanъ mъndrъ.

— Dar aї nъtea onri din fъga lorъ doї kaї sneriaţї?

Ali sъrîse.

— Eї bine! askъltъ, zise Monte-Cristo. Ieste nъţinъ va treve o trъsъrъ kъ doї kaї vineţї-rotaţї, aveia-ші ne kari îї aveam erї. Kiarъ de te arъ sfъrъma, katъ sъ onresvї astъ trъsъrъ dinaintea norţiї mele.

Ali se dete josъ în stradъ ші trase dinaintea norţiї o liniъ.

Ie snmъ se întoarse ші arътъ linia kontelъї, kare o snmase kъ okiї.

Kontele îlъ lovi învetъ ne smere: avesta era felъlъ kъ kare mъlţъmea lъї Ali.

Ie snmъ Nubianul se dъse a fъma vizbъkъlъ seъ d'asъnra bîrneї kare forma sngiъlъ kaseї ші alъ stradeї, ne kъndъ Monte-Cristo reintra fър'a se maї îngriji de veva.

Kъ toate avestea, ne la vinvї ore, adikъ la ora în kare kontele astenta trъsъra, arъ fi nътътъ vedea vineva nъskîndъ într'însъlъ semnele abia vъzъte ale sneї nerъbdърї sшoare.

Se nreîmbla într' o kamerъ kare da în stradъ, aţintъndъ srekia din kъndъ în kъndъ ші anroniъndъ-se de fereastra ne kare vedea ne Ali skoţîndъ norї de fъmъ kъ o regъlaritate kare arъta kъ Nubianul era kъ totъlъ okъnatъ de fъmatъlъ seъ.

De o datъ s'aвzi o вrвire denъrtatъ, dar kare s'anronia kв renezimea fălцerвlвĭ.

Пe вrmъ o kaleaskъ se arъtъ alв kъria kвverв se verka da sвrda a mĭ цine kaĭĭ, kari înainta înfвriaцĭ, kв koama snъrlitъ mi sъrindв ka nisve nebвnĭ.

În kaleaskъ, se afla o femeiъ jвnъ mi вnв konilв de vre o meante ontв anĭ, ve se цinea îmbrъцimaцĭ, mi kari nerdвserъ de mвlta lorв snaimъ nînъ mi kiarв nвterea de a skoate вnв цinetв.

Arв fi fostв de ajвnsв o singвrъ neatrъ saв roatъ saв vre вnв arbвre nlekatв ka sъ sfъrame de totв trъsвra kare trosnea.

Trъsвra merцea în mizlokвlв stradeĭ, mi s'aвzea nretвtindene strigвtele de snaimъ ale avelora ve o vedea venindв :

Într'o klinъ Ali mĭ lasъ la o narte vivbвkвlв, skoate laцвlв din nosвnarв, îlв arвnkъ, îlв fave sъ se întoarkъ de treĭ orĭ îmnrejвrвlв nivioarelorв de din ainte ale kalвlвĭ din stвnga, kare maĭ merse treĭ natrв naмĭ tîrîtв de ixцeala imnвlsiвniĭ; dar' dвn'avestĭ treĭ natrв naмĭ, kalвlв înkatenatв kade ne drвgв ne kare îlв sfъramъ, mi naralisъ silinцele ve fave kalвlв remasв în nivioare ka sъ mĭ вrmeze alergвtвra .

Kвverвlв ve folosi de avestв minвlв de resnasв ka sъ sarъ josв de ne kanrъ; dar Ali a anвkatв ne alв doilea kalв de botв kв deцitele sale de ferв, mi animalвlв, nenkezindв do dвrere, s'a lвnцitв konvвlsivв lingъ soцвlв seв.

Toate avestea se fъkвrъ în timnвlв kare trebвe вnвĭ glonцв ka sъ loveaskъ la цintъ.

Kв toate avestea timnвlв a fostв de ajвnsв ka sъ easъ din kasa în faja kъria se întîmnlase aveasta вnв omв вrmatв de maĭ mвlцĭ inмĭ.

În minɐtslă kɜndă kɜverslă deskide ɜsvioara, iea din kaleaskɜ ne dama, kare kɜ o mɜnɜ se agaŋɜ de nerinɜ ne kɜndă nɜ vea altɜ strînŋe la nentă ne fiislă eĭ leminată.

Monte-Cristo îĭ iea ne amîndoĭ în salonă, mi denɜnîndsĭ ne o kananea:

— Nɜ te teme de nimikă, doamnɜ, i zise; estĭ skɜnatɜ.

Femeia mĭ veni în simŋirĭ, mi, drentă resnɜnsă, i înfɜŋimé ne fiislă eĭ kɜ o kɜstɜtsrɜ maĭ elokɜintɜ de kɜtă toate rɜŋele.

— Da, doamnɜ, înŋelegă, zise kontele verʋetɜndă konilslă; dar fiĭ linisʋitɜ, nɜ i s'a întîmnlată nivĭ ɜnă reă, nɜmaĭ frika îlă a adɜsă în starea aʋeastɜ.

— Ox! domnɜle, strigɜ mɜma, nɜ mĭ snɜĭ asta ka sɜ mɜ reasigɜrĭ? Vezi-lă kɜm i a nerită faŋa! Fiislă meă! konilslă meă! Eduardul meă! resnɜnde mɜmeĭ tale! Ax! domnɜle! trimite la vre ɜnă medikă. Mĭ daă starea kɜĭ mĭ îlă ară skɜna!

Monte-Cristo fɜkɜ din mɜnɜ ɜnă ŋestă ka s'aline ne mɜma vea nlɜnsɜ, mi, deskizindă ɜnă kɜfɜrelă, skoase o stiklɜŋɜ de Boemia, înkrestatɜ kɜ aɜră, în kare se konrindea o likoare romiɜ ka sɜnŋele mi lɜsɜ o singɜrɜ nikɜtɜrɜ ne bɜzele konilslĭ.

Koŋilslă, de mi înkɜ nalidă, deskise îndatɜ okiĭ.

L'aʋeastɜ vedere, bɜkɜria mɜmeĭ fɜ ka o nebɜniɜ.

— Ɜnde sɜnt? strigɜ ea, mi kɜĭ sɜnt datoare atɜta ferivire dɜn' atɜta ʋerkare krɜdɜ?

— Estĭ, doamnɜ, resnɜnse Monte-Cristo, la omslă ʋelă maĭ ferivită kɜ a nɜtslă a te krɜŋa de dɜrere,

— Ox! blestematɜ kɜriositate! zise dama. Totă Parisul vorbea de minɜnaŋiĭ kaĭ aĭ doamneĭ Danglars, mi am avɜtă nebɜnia de a voi sɜ'i ʋerkă,

— Че felъ! strigă kontele kъ o mirare minъnatъ jъ-katъ astĭ kaĭ sъntъ aĭ baroaneĭ?

— Da, domnъle: o kъnosvĭ?

— Ile doamna Danglars?... am aveastъ onoare, mi bъkъria mea è îndoitъ kъ te vъzъ skъnatъ din nerikъlălъ în kare te aă nъsă astĭ kaĭ; kъvĭ astă nerikălă, mie s'ară fi kъvenită sъ mi îlă atribŭĭ: kъmnъrasem erĭ kaĭ avestia dela baronălă; dar baroana a arătată atăta nărere de reă, înkălă îĭ am trimisă înderătă erĭ rъgъndъ o, a 'i nriimi din mъna mea.

— Dar atъnvĭ estĭ darъ kontele de Monte-Cristo desnre kare Hermina mĭ a vorbită ama de măltă erĭ?

— Da, doamnă, zise kontele.

— Eă, domnъle, sъnt Heloisa de Villefort.

Kontele salută ka ună omă înaintea kărъia snъne vineva ună nъme kъ totălă nekъnoskută.

— Ox! kută de feriță va fi domnălă de Villefort! zise Heloisa; kъvĭ nĭ va fi datoră nentrъ amîndoză vieţele noastre: i aĭ skъnată nevasta mi fiilă. De sigură, daka n'ară fi fostă ţenerosălă dъmitale servitoră, amĭ fi nerită mi eă mi skъmnălă meă konilă.

— Vaĭ! doamnă, mi akъm mъ înfioră de nerikălălă în kare te aĭ aflată.

— Ox! sneră kъ mĭ veĭ erta să resnlăteskă dъne kъviinţă devotamentălă avestăĭ omă.

— Doamnă, resnъnse Monte-Cristo, nъ mĭ strika ne Ali, te rogă, nivĭ nrin lasde nivĭ nrin resnlătirĭ: astea sъntă nisve obiveie ne kari n'amĭ vrea să le iea. Ali è sklavălă meă; skъnъndă viaţa dъmitale mъ servă ne mine, mi é datoria sa a mъ servi.

— Dar mĭ a nerikălată viaţa! zise doamna de Villefort, kъria i imnъnea foarte tare astă tonă de stъnînă.

— Am skъuatĕ astъ viaɣъ, doamnъ, resпвnse Monte-Cristo; nrin вrmare è a mea.

Doamna de Villefort tъkв.

Iloate kъ kвɣeta l'avestĕ omĕ kare, îndatъ че s'anronia чineva de elĕ, fъvea o întinъrire ama de mare asвnra sniritвlвĭ seĕ.

Ile kъtĕ ɣinв astъ tъvere de вnĕ minвtĕ, kontele nвtв nrivi în voiъ konilвlĕ ne kare mвmъ-sa îlĕ îmulea de sъrвtъrĭ.

Era mikĕ, вskъɣivĕ, albĕ la uele kвm sвntĕ konii kв nъrвlĕ rowв, ui kв toate avestea o nъdвre de nъrĕ negrв, kare nв se sвnвnea la nivĭ o frisвrъ, i akonerea kanвlĕ чelĕ bombatĕ, ui, kъzîndĕ ne вmerii lвĭ ui înkadrъndвĭ obrazвlĕ, îndoia vioiчiвnea okilorĕ lвĭ ulinĭ de restъчiвne nrefъkвtъ ui de restate jвneaskъ; gвra sa, abia rвmenitъ, avea nisчe bвze sвbɣirele ui era kam mare; trъsвrele avestвĭ konilĕ de ontĕ anĭ îlĕ arъta чelĕ nвɣinĕ de doĭ-snre-zeчe.

Întîia sa miskare fв de a se desbъra nrintr' o sgвdвire renede din braɣele mвmeĭ sale, ui a че dвче sъ deskizъ kвfъrelвlĕ de вnde kontele skosese stikliuoara kв elisirĕ.

Ile вrmъ îndatъ, fъr' a vere voia dela чineva ui ka вnĕ konilĕ obiчĭnвitĕ a mвlɣвmi toate kauriviele sale, învenв sъ destвne stiklele.

— Nв nвne mъna akolo, amikвlĕ meĕ, zise kв vioiчiвne kontele, вnele dintr'aste likorĭ sвntĕ nerikвloase, nв nвmaĭ bindв-le чineva, чi kiarĕ resвflъndв-le.

Doamna de Villefort îngъlbeni ui onri braɣвlĕ fiвlвĭ eĭ ne kare îlĕ readвse lîngъ dînsa; dar, îndatъ че i se alinĭ temerea, arвnkĭ asвnra kвfъrelвlвĭ o skвrtъ, dar esnresivъ kъвtътвrъ ne kare kontele o nrinse în treakъtĕ.

În minвtвlĕ avesta intrĭ Ali:

Doamna de Villefort făkă o miskare de băkărie, ші, readăkîndă konilălă ші maї auroane de ea:

— Eduardă, zise ea, vezї ne avestă servitoră bunăă: a fostă urea karaţiosă, kăvї ші a năsă viaţa ka să oureaskă kaїї ve ne lăaseră ші trăsăra ve era ve se sfărame. Măl-ţămesveї dară, kăvї de sigură; fără elă, în minătălă avesta, amă fi morţї amîndoї.

Konilălă ші lănţi băzele ші ші întoarse kanălă kă desnreţă.

— E urea urîtă, zise elă.

Kontele surîse ka kăm ară fi împlinită konilălă una din sneranţele lăї.

Kătă nentră doamna de Villefort, ţinăă de reă ne fiiălă eї kă o kămunătare kare, de sigură, n'ară fi fostă de gustălă lăї Jean-Jacques Rousseau daka mikălă Eduardă s'ară fi numită Émile.

— Vezї, zise în limba arabă kontele lăї Ali, astă damă roagă ne fiiălă eї ka să ţї mălţămeaskă nentră viaţa ve le aї skănat'o l'amîndoї, ші konilălă resnunde kă estї urea urîtă.

Ali ші întoarse una minată kanălă înţelegătoră ші se uită la konilă fără nivї o esnresiune de faţă, dar o simplă înfiorare a năriї sale arătă lăї Monte-Cristo kă Arabul era atinsă la inimă.

— Domnule, întrebă doamna de Villefort skălăndă-se sure a se retraţe, kasa asta è lokuinţa dumitale obiїnuită?

— Nu, doamnă, resnunse kontele, viă numaї în treakătă să mezu avi; eă lokueskă în aleia Câmpielor-Elisee, no 30. Dar văzu kă akum ţї è foarte bine, ші kă doresvї a te retraţe. Am zisă să nuiă aveia-ші kaї la trăsura mea, ші Ali, astă băiată auna de urîtă, zise elă surîzîndă konilălăї, va avea onoarea de a vă rekonduve a kasă, de oare-ve

kъverъlъ dъmitale va remъnea avi nînъ se va dreue kaleaska. Îndatъ ve se va fave aveasta, o voiъ trimite kъ kaii mei drentъ la doamna Danglars.

— Dar, zise doamna de Villefort. totъ kъ aveia-mi kai, n'aui kъteza sъ mъ dъkъ.

— Ox! ai sъ vezi, doamnъ. zise Monte-Cristo; sъb mъna lъi Ali, se vorъ fave blъnzi ka nisve melъmei.

Într adevъrъ, Ali s'anroniase de kai dъne ve îi skъlarъ ne nivioare kъ mъltъ grestate.

Elъ uinea în mъnъ unъ bъrete mikъ mъiatъ în ouetъ aromatikъ; frekъ botъrile mi timnlele kailorъ, kari era nlinî de sъdoare mi de sunmъ, mi mai îndatъ învenъrъ a sъfla kъ sgomotъ mi a se înfiora neste totъ trъnъlъ kъte-va sekunde.

Ne ъrmъ, în mizlokъlъ uneî mъluimî nъmeroase ve o atrъsese înaintea kaseî sfъrъmarea trъsъreî mi sgomotъlъ întimnlъrii, Ali zise sъ nъiъ kaii la trъsъra kontelъi, strînse frъъrile, se ъrkъ ne kaurъ, mi, sure marea mirare a velorъ de fuu kari vъzъserъ aveî kai fuindъ înfъriauî ka într'unъ vîrtejъ, fъ nevoitъ a întrebъinua bivislъ kъ nstere sure a 'i fave sъ meargъ, ba înkъ abia nstъ sъ fakъ ne vineuii-rotauî, kari akъm era ameuiui, înlemniui, amoruiui, sъ meargъ într' unъ treanътъ nъ aua sigъrъ mi astъ-felъ de învetъ, înkътъ a trebъitъ doamneî de Villefort auroane doъ ore ka s'ajъngъ la sъbъrbislъ Saint-Honoré, unde medea.

Îndatъ ve ajъnse a kasъ, mi se stimnъraru întiiele tъrbъrъri ale familieî, ea skrise ъrmътorъlъ biletъ doamneî Danglars:

„Skъmnъ Hermina,

„Am skънatъ ka urintr'o minъne din nreunъ kъ fislъ meъ urin avela-mi konte de Monte-Cristo de kare vor-

birъmъ aua de mълтъ a scarъ, ui ne kare nivi kъ mi trecea nrin minte kъ eram sъ îl vъzъ astъ-zi.

„Eri mi ai vorbitъ de dînsълъ k'ънъ entъsiasmъ de kare nъ m'am uътътъ ouri d'a rîde kъ toatъ nътerea bietълъi meъ sniritъ, dar astъ-zi mi se nare avestъ entъsiasmъ kъ мълтъ mai urejosъ de omълъ kare îl însъla.

„Kaii dъmitale m'aъ lъatъ la Ranelagh nar'k'arъ fi nebъnitъ, ui eramъ fъrъ îndoialъ a ne sfъrъma, bietълъ meъ Eduardъ ui eъ, de velъ dintiiъ arbъre din kalea noastrъ saъ de velъ dintîiъ stilnъ alъ satълъi, kъndъ ънъ Arabъ, ънъ negrъ, ънъ Nubian, ънъ omъ negrъ k'ънъ kъvîntъ, servitorъ alъ kontelъi, asъura ънъi semnъ din narteï, mi se nare, a onritъ avîntълъ kailorъ, nerikълъndъ a se sfъrъma însъ-ui elъ, ui într'adevъrъ o minъne îl a ajътatъ.

„Atънvi kontele a alergatъ, ne a lъatъ la dînsълъ, ne Eduardъ ui ne mine, ui akolo a rekiъmatъ viaua fiiълъi meъ.

„Kъ trъsъra sa m'am întorsъ a kasъ; a dъmitale ui se va trimite mъine.

„Ui veï afla kaii foarte slъbiui dъn' avcastъ întîmnlare, sъntъ ka ameuiui; arъ zive vineva kъ nъ mi notъ erta însi-ui nentrъ kъ aъ lъsatъ ne ънъ omъ a'i îndъuleka.

„Kontele m'a însъrvinatъ sъ ui sиъiъ kъ doъъ zile de renaъssъ ui de orzъ drentъ or ve nътreuъ îi va întrema ui ii va readъve într'o stare aua de bънъ, adikъ aua de snъimîntъtoare kъm era eri.

„Adio! Nъ ui мълuъmeskъ nentrъ nreîmblarea mea; ui, kъndъ mi adъkъ a minte, kъ kъ toate avestea è o nerekъnosvinuъ ka sъ mъ sъnъrъ ne dъmneata nentrъ kauriviълъ kailorъ dъmitale, kъvi avestъi kaurivi sъnt datoare kъ am vъzътъ ne kontele de Monte-Cristo, ui streinълъ velъ strelъvitъ mi se nare, afarъ de milioanele ne kari le are, o nro-

blemъ aша de kъrioasъ ші aша de interesantъ, înkъtъ am a minte a îlъ stъdia kъ or че nreцъ, kiarъ de ami maї faче o nreîmblare la nъdъre kъ kaїї dъmitale.

„Eduardъ s'a nъrtatъ k'ънъ kъraцiъ minънatъ în toatъ întîmplarea aceastъ.

„A leşinatъ, dar nъ i a cmitъ nicї ънъ strigъtъ înainte, ші n'a vъrsatъ nicї o lakremъ în ъrmъ.

„ Earъ mї veї zice kъ amorъlъ meъ mъmeskъ mъ orbeşte; dar è ънъ sъfletъ de ferъ în bietъlъ trъmmorъlъ aceasta aша de fraцetъ ші aша de delikatъ.

„Skъmna noastrъ Valentina snъne mъlte skъmneї dъmneavoastrъ Eugenie; eъ, te îmbrъцişezъ din toatъ inima.

„Heloisa de Villefort.“

„P. S. Fъ-mъ darъ sъ m'aflъ la dъmneata, or kъm veї svi, îmnreънъ kъ astъ konte de Monte-Cristo, voiъ negremitъ sъ îlъ maї vъzъ. Am fъkътъ ші ne D. de Villefort sъ voiaskъ a i da o visitъ; snerъ kъ i o va înanoia.“

În seara aceia, întîmplarea dela Auteuil era sъbiektъlъ tътъlorъ konvorbirilorъ,

Albertъ o snъnea mъmeї sale, Château-Renaud la Jockey-club; Debray în salonъlъ ministrъlъї; însъ-şї Beauchamp fъkъ o galanteriъ kontelъї, în gazeta sa, de ънъ *fante diverse* de doъ-zevї de rîndъrї, kare fъkъ ne nobilъlъ streinъ ънъ eroъ ne lîngъ toate femeile aristokraцieї.

Mъlцї inşї se dъserъ a se înskrie la doamna de Villefort ka s'aibъ drentъlъ de a şї renoi visita la timnъ şi a aъzi din gъrъї toate amъnъntele asteї întîmplъrї kare era aша de nitoreskъ.

Kътъ nentrъ D. de Villefort, dъne kъm snъsese Heloisa, lъї ънъ frakъ negrъ, mъnъşe albe, чea maї frъmoasъ

livrea, ші se ѕrkĭ în trъsѕra sa, kare veni, kiarѕ în seara aѵeia, a se onri la noartъ kѕ nѕmъrѕlѕ 30 a kaseĭ din Câmpiele-Elisec.

CAPITULU XLVIII.

Ideologiă.

Daka kontele de Monte-Cristo arѕ fi trъitѕ de mѕltѕ în Iѕmea narisianъ, arѕ fi aureŋѕitѕ kѕ toatъ valoarea sa nasѕlѕ ѵe îlѕ fъѵea ne lîngъ dînsѕlѕ D. de Villefort.

Bine la kѕrte, sъ fi fostѕ reŋele kare domnea din nartea întîilorѕ nъskѕŋĭ saѕ a ѵelorѕ d'aĭ doilea; sъ fi fostѕ ministrѕlѕ kare gѕverna doktrinarѕ, liberalѕ saѕ konservatorѕ; renѕmitѕ ka îndemъnatikѕ de toŋĭ, kѕm se renѕmeskѕ în ŋenere kъ sѕntѕ îndemъnatiѵĭ oameniĭ kari n'aѕ ѵerkatѕ niѵĭ o datъ vre o kъdere în ѵele nolitiѵe; ѕrîtѕ de toŋĭ, dar kѕ kъldѕrъ nrotektatѕ de ѕniĭ, fъr' a fi kѕ toate aѵestea iѕbitѕ de ѵineva, D. de Villefort avea ѕna din nosiŋiѕnile ѵele înalte ale maŋistratѕreĭ, ші se ŋinea l'aѵeastъ înъlŋime ka ѕnѕ Harlay saѕ ka ѕnѕ Molè.

Salonѕlѕ seѕ, reŋeneratѕ de o femeiъ jѕnъ ші de o fiiъ din întîia sa kъsътoriъ, kare era abia de ontѕ-snre-zeѵe anĭ, era kѕ toate astea ѕnѕlѕ din aѵele saloane asnre din Parisѕ ѕnde se obsѐrvъ kѕltѕlѕ tradiŋiѕnilorѕ ші reliŋiѕnea etiketeĭ.

Holiteŋea reѵe, kredinŋa absolѕtъ la nrinѵiniele gѕvernamentale, ѕnѕ desureŋѕ mare nentrѕ teorie ші teoriѵianĭ, ѕra nrofѕndъ nentrѕ idealoŋĭ, aѵestea era elementele vieŋeĭ interioare ші nѕbliѵe afimate de D. de Villefort.

D. de Villefort nu era numai magistratu, era mai unu diplomatu.

Daraverile lui ku kurtea veau vekiu, desure kare vorbea totu d'auna ku demnitate mi respektu, fuca ne veau nou su îlu respekte, mi svia ama de multe lukruri, înkulu, nu numai ku era totu d'auna menageatu, dar înku mi konsultatu kute o datu.

Ioate ku n'aru fi fostu astu-felu daka s'aru fi nutatu skuna vineva de D. de Villefort; dar elu lokuia, k'aveu domnu fesdalu rebelu la suzeranulu loru, într'o fortereuge anevoiu de luatu.

Astu fortereuge, era sarvina sa de nrokurioru alu reuelu, din kare truuea minunatu folosele, mi ne kare aru fi nurusit'o numai sure a se fave denutatu, mi, astu-felu, a îmbruuima onosiuiunea în lokulu nestraditiuii.

În uenere, D. de Villefort fuca sau înanoia nuuine visite.

Femeia lui visita nentru dînsulu: asta era unu lukru nriimitu în lume, unde se nunea în sokoteala gravelor mi numeroaselor okupuri ale maiestatului veia ve, în realitate, era numai unu kalkulu de trufiu, miezulu aristokratieu, k'unu kuvîntu, anlikarea avesteu asiome: *Fă-te kă te stimă singuru mi lumea te va stima*, asiomu de o sutu de oru mai folositoare în sovietatea noastru de kutu a Grecilor: *Knoasve-te singuru*, în lokulu kuria s'a uusu în zilele noastre arta kare e mai nuuinu grea mi mai multu folositoare de a knoasve ne veu alui.

Nentru amiviu seu, D. de Villefort era unu nrotektoru nutinte; nentru inemiviu seu, era unu adversaru surdu, dar înveruunatu: nentru veu indiferiui, era statua leuiu fukutu omu: auroniere mundru, fisionomiu nenusutoare, kusututoru furu streluvire mi furu lustru sau ku nerumunare nutrunzutoare,

astă-felă era omălă ală kărăia nedestală natră revoluţionă kă îndemânare grămădite ănu neste alta maĭ întâiă îlă konstrăiseră, ui ne ărmă îlă cimentaseră.

D. de Villefort avea născut kă era omălă celă maĭ năţinăt kăriosă ui celă maĭ năţinăt banală din Francia; în toţi aniĭ da kâte ănă bală la kare sta născut ănă natrară de oră, adikă natră-zecĭ ui cinci de minute maĭ năţinăt de kâtă stă reţele l'ale sale; nici o dată nu se vedea nici la teatre, nici în vre ănă lokă năblikă; ăne-orĭ, dar rară, fâcea o nartidă de whist, ui atăncĭ se îngrijea cineva a i kăsta jăkătorĭ demnĭ de dînsăla: vre ănă ambasadoră, vre ănă arxieniskopă vre ănă ucinciue, vre ănă uresidentă, saă, în-fine, vre o dăcesă dotariă(*).

Eată kare era omălă a kărăia trăsură se onrise înaintea norţiĭ kontelăĭ de Monte-Cristo.

Valetălă de kameră anănţă ne D. de Villefort în minătălă kândă kontele, anlekată asăura ăneĭ mese marĭ, ărma ne o xartă ănă itinerariă dela San-Petersburg la China.

Hrokărorălă reţelăĭ intrâ kă avela-ui nasă gravă ui măsărată kă kare intra în tribănală; era totă avela-uĭ omă, saă maĭ bine ărmarea avelăia-uĭ omă ne kare îlă amă vâzătă o dinioară săbstitătă la Marsilia.

Natăra, în ănire kă ucinciniele sale, nu skimbase nimikă nentră dînsălă dela kornălă ne kare kâta să îlă ărmeze:

Din săbţire, se fâkăse slabă, din nalidă, se fâkăse galbenă; okiĭ lăĭ era înfundaţi, ui okelariĭ lăĭ legaţi kă ară, nosândă ne orbite, nar' kă fâcea narte din figăra sa; afară de kravata su albă, restălă kostămălăĭ seă era neste

(*) Vădăvă kare se bukură ue viaţă de săsfrăktălă ăneĭ uărţi din averea bărbatălăĭ eĭ.

totă negrъ; mi astъ kъloare fъnebrъ era îmnestrigatъ nъmaĭ d'o nandlikъgъ romîn sъbgire kare abia se vedea kъ era netrekъtъ prin kiotoarea sa mi kare semъna ka o dъngъ de sъnge trasъ kъ nenelъlă.

Or kъtă s'ară fi nъtătă stъnîni Monte-Cristo, nъ se nъtъ onri d'a verveta kъ o vъzătъ kъriositate ne magistratălă, kare, neînkrezătoră din obiceiă mi nъginătă kredălă maĭ vîrtosă desnre minsnile sogiale, era maĭ disnssă a vedea în streinălă velă nobilă, astă-felă ziyea n'atsnvĭlsĭ Monte-Cristo, snă kavaleră de indństriъ kare venea sъ tragъ la snekălъ snă teatrъ nouă, saă snă fъkătoră de rele kare a skъnată de nroskriere, de kătă snă nrinyine ală sъntălsĭ-skasnă saă snă sălțană dintr'o *Mie mi sna de Nopți*.

— Domnăle, zise Villefort kъ avelă tonă kъgeleskă ne kare îlă afektъ magistragii în nerioadele loră oratorie, mi de kare nъ notă saă nъ voră a se desfave în konvorbire; domnăle, serviyislă velă însemnată ne kare îlă aĭ fъkătă erĭ nevesteĭ mele mi fiislsĭ meă mĭ fave o datoriъ de a gĭ mălgsmi. Viă darъ a mъ nlъti de astъ datoriъ mi a gĭ esnrima toatъ rekъnosyinga mea.

Mi, zikîndă aste vorbe, okislă velă asnrъ ală magistratălsĭ nъ nerdъse nimikă din aroganga sa obiynъitъ.

Aste vorbe ve le zisese, le artikălase kъ glassălă lsĭ de nrokъroră generală, kъ avea îngenenire nemlъdioasъ de gită mi de smerĭ kare fъvea ne lingsmitorii lsĭ sъ zikъ, kъm amă maĭ zisă, kъ era statsa viъ a legii.

— Domnăle, resnsnse kontele kъ o revealъ de giaqъ, sant foarte ferigită kъvĭ am nътătă konserva snă fiă mъmeĭ sale, kъvĭ se ziye kъ simtimentălă mъmeskă è velă maĭ sъntă din toate, mi astъ ferigire kare mi se întîmnlъ, te krăga, domnăle, de a îmnlini o datoriъ a kъria îmnlinire mъ onorarъ fъrъ îndoialъ, kъvĭ sviă kъ D. de Villefort nъ dъ măl-

tora favoarea ve mĭ fave, dar kare, or kъtă de nreŋioasъ sъ fiъ kъ toate avestea, nъ nreŋъesve nentrъ mine ka mъlŋъmirea ve o simŋă în sine-mĭ.

Villefort, minъnată de aveastъ mъstrare, la kare nъ s'astenta de lokă, tresъri ka ъnă soldată kare simte lovitъra ve i se dъ sъb armatъra de kare este akoneritĕ, ŋi o îndoitъrъ a bъzeĭ sale desnreŋъitoare arъtă kъ, kiară dela înveneată, nъ ŋinea ne kontele de Monte-Cristo ka ъnă ŋintiloma nrea vivilă.

Illĭ arъnkă okiĭ îmnrejъrъĭ ka sъ reatîrne de veva konvorbirea kъzătъ, ŋi kare semъna kъ se sfъrъmase kъzîndă.

Vъzъ karta ne kare o întreba Monte-Cristo în minътъlă kъndă intrase elă, ŋi zise:

— Te okъnĭ kъ ŋeografia, domnъle? E ъnă stъdiă avătă nentrъ dъmneata maĭ vîrtosă, kare, dъne kъm se înkredinŋeazъ, aĭ vъzătă atъtea ŋere ne kăte nъ sъntă însemnate ne avestă atlasă.

— Da, donmъle, resnъnse kontele, am vrătă sъ fakă asъnra snevicĕ omenesvĭ lъatъ neste totă veia ve favĭ dъmneata ne fiъ-kare zi asъnra esveŋiъnilorъ, adikъ ъnă stъdiă fisioloŋikă. Am kъŋetată kъ mĭ ară fi maĭ lesne a desvinde ne ъrmъ din totă în narte dekătă din narte în totă. Asta è o asiomъ alŋebrikъ kare voiesve sъ nroveadъ vineva dela kъnoskătă la nekъnoskătă ŋi nъ dela nekъnoskătă la kъnoskătă... Dar, ŋezĭ, domnъle, te rogă.

Illi Monte-Cristo arъtă kъ mъna nrokъrorălĭ reŋelĭ ъnă fotoliă ne kare avesta fъ nevoită a ŋĭ da osteneala sъ ŋĭ îlă tragъ singără, ne kăndă elă n'avъ altъ ostenealъ dekătă a se lъsa sъ kazъ ne avela ne kare era înŋenăkiată kăndă nrokъrorălă reŋelĭ intrase: astă-felă înkătă kontele se află ne jъmătate întorsă kătre visitatorălă seă, avindă snatele la fereastrъ ŋi kotălă rezimată ne karta ŋeografikъ

kare era nentr' ună minută obiectută konvorbiri, konvorbire kare ława, kăm se întimplase la Morcerf ui la Danglars, o fapţ kă totută analogă, daka nă kă situapiunea, velă năpină kă nersonapele.

— Ax! filosofesă, zise Villefort dăn' ună minută de tăvere în kare, ka ună lăntătoră ve întîmpinţ ună adversară tare, făkăse urovisiune de năterî. Eî bine! domnule, ne kăvîntută meă de onoare daka n'amî avea mi eă ve fave, ka dămneata, amî kăuta o okăpare maî năpină tristă.

— Este adevărată, domnule, respunse Monte-Cristo, mi omută é o omidă prîtă nentră velă ve îlă stadiă kă mikroskonută solară; dar aî zisă, mi se nare, kă n'aveam nimikă de făkută. Să vedemă, din întimplare, krezî oare kă aî a fave veva, dămneata, domnule? saă, ka să vorbeskă maî kprată, krezî kă veia ve favî meritţ să se năpmeaskă veva?

Mirarea lui Villefort se îndoi l'avcastă lovitără d'a doua kare i o detese kă atăta krăzime avestă straniă adversară; era de multă de kăndă magistratelă n'auzise ne nimine zikîndui ună astă-felă de naradosă, saă maî bine, ka să vorbimă maî drentă, nentră întîia oară auzea elă pna ka asta.

Hrokărorelă repelei se năse la lukră ka să resnăpnză.

— Domnule, zise elă, estî streinţ, mi, singără aî zis'o, mi se nare, o narte din viapa dămitale aî netrekut'o în perele orientale; nă sviî dară kută drentatea omeneaskă, kare într'avele lokărî barbare este esneditoare, merpe la noî ne kui înpelepte mi măsurate kă komnasulă?

— Ba da, domnule, ba da; asta è *pede claudo* din vekime. Sviă toate avestea, kăvî maî vîrtosă de drentatea tateloră pereloră m'am okupată, mi tokmaî urovedura kriminalţ a tateloră napioniloră am komparat'o kă drentatea naturalţ; mi, katţ să o zikă, domnule, kiară astă lepe a no-

noarelorș nrimitive. adikъ leŋea talionșlșĭ, am aflat'o dșne înima lșĭ Dșmnezeș.

— Dak'avеastъ leŋe era nriimitъ, domnșle, zise nrokșrorșlș reŋelșĭ, arș simnlilika foarte mșltș kondivele noastre, mi alșnvĭ maŋistraŋiĭ nostri n'arș avea, kșm zivcaĭ singșrș adineaorĭ, mare lșkrș de fъkștș.

— Asta va veni noate, zise Monte-Cristo; svii kъ inventъrile oamenilorș mergș dela komnșssș la simnlș, mi kъ simnlșlș è totș d'așna nerfekŋișnea.

— De o kam datъ, domnșle, zise maŋistratșlș, kondivele noastre se aflъ kș artikșlii lorș kontrazikъtorĭ, trase din obivcile gale, din leŋile romane, din învъŋșrile franve: aua darъ, kșnosvinŋa tștșlorș leŋilorș avestora, te veĭ și kș nъrerea mea, se kanъtъ kș mșnkъ mșltъ, mi trebșe și stșdiș nrea mare snre a kъnъta vineva astъ kșnosvinŋъ. mi o mare nștere de kanș, ka, îndatъ ve va kъnъta vineva astъ kșnosvinŋъ, sъ n'o maĭ și te.

— Sșnt de avеastъ nъrere, domnșle; dar totș ve svii dșmncata în nrivinŋa avesteĭ kondive franvese, cș o svis, ns nșmaĭ în nrivinŋa avesteĭ kondive, dar mi în nrivinŋa kondiveĭ tștșlorș naŋișnilorș, leŋile angle, tșrve, ianonese, indșse. mĭ sșntș totș ama de familiare ka mi leŋile franvese; mi aveam nrin șrmare drentate sъ zikș kъ, relativș (svii kъ totșlș è relativș, domnșle), kъ, relativș la totș veia ve am fъkștș, aĭ nrea nșŋinș lșkrș de fъkștș, mi kъ, relativș la totș veia ve am învъŋatș, maĭ aĭ înkъ mșite de învъŋatș.

— Dar ks ve skonș aĭ învъŋatș toate avestea? întrebъ Villefort ks mirare.

Monte-Cristo sșrîse.

— Bine, domnșle, zise elș; vъzș kъ, ks toatъ renșmirea ve ŋi s'a fъkștș de omș sșneriorș, vezĭ toate lșkrșrile din nșnktșlș de vedere materialș mi vșlgarș alș sovie-

tъgii, învenîndŭ dela omŭ mi terminъndŭ carъ nrin omŭ, adikъ din nъnktъlŭ de vedere velŭ maĭ restrînsŭ mi velŭ maĭ strîmtŭ ve a fostŭ ertatŭ inteligingeĭ omenesvĭ ka sъ îlŭ îmbrъgimeze.

— Esulikъ-te, domnъle, zise Villefort mirъndъ-se din ve în ve maĭ mъltŭ; nъ te înțelegŭ... nrea bine...

— Zikŭ, domnъle, kъ, kъ okii agintagĭ asъnra organisъrii soviale a nagiъnilorŭ, vezĭ nъmaĭ resortъrile mavineĭ, mi nъ ne lъkrъtorъlŭ velŭ sъblimŭ kare o fave a se miska; zikŭ kъ nъ rekъnosvĭ înaintea dъmitale saŭ împrejъrъlŭ dъmitale de kъtŭ ne titъlariĭ lokъrilorŭ ale kъrora brevete aŭ fostŭ semnate de ministri saŭ de vre ънŭ regе, mi kъ oamenii ne kari Dъmnezeŭ 'i a nъsŭ ne d'asъnra titъlarilorŭ, ministrilorŭ mi regilorŭ, dъndъ-le o misiъne de îmulinitŭ în lokъlŭ ънъĭ nostŭ de okъnatŭ, zikŭ kъ aveia skanъ din skъrta dъmitale vedere. Asta è însъmirea slъbiviъnii kъ organe debile mi nekomnlekte. Tobia lъa ne anțelъlŭ kare kъta sъ i dea carъ vederea drentŭ ънŭ jъne ordinarŭ. Nagiъnile lъa ne Atila, kare trebъia sъ le nimiveaskъ, drentŭ ънŭ kъveritorŭ ka togĭ kъveritorii, mi a trebъitŭ ka togĭ sъ mĭ deskonerъ misiъnile lorŭ veresvĭ snre a 'i rekъnoasve vineva, a trebъitŭ ka ънъlŭ sъ zikъ: — Sънt anțelъlŭ Domnъlъĭ, — mi velŭ altŭ: — Sънt viokanъlŭ lъĭ Dъmnezeŭ, — ka sъ fiъ datъ ne fagъ esinga divinъ a amîndъrora.

— Atънvĭ, zise Villefort kъ o mirare ve kresvea din ve în ve maĭ mъltŭ mi krezîndŭ kъ vorbea k'ънŭ nebънŭ saŭ k'ънŭ lъminatŭ de Dъmnezeŭ, te nrivesvĭ ka ъna din aveste fiinge estraordinare de kari vorbesvĭ?

— Hentrъ ve nъ? zise kъ revealъ Monte-Cristo.

— Eartъ-mъ, domnъle, zise Villefort, dar mъ veĭ skъsa daka, înfъgimъndъ-mъ la dъmneata, nъ sviam kъ mъ înfъgimezŭ la ънŭ omŭ ale kъrъia kъnosvinge mi alŭ kъrъia

sniritš întrekš awa de mšltš kšnosvinŋele ordinare wi sniritšlš obivīnšitš alš oamenilorš. Nš este obiveiš la noĭ, kari sštemš nisve biete fiinŋe koršnte ale vivilisaŋišnĭĭ, ka nisve ŋintilomī nosesorī ka dšmneata de o avere nemъrŋinitъ, velš nšŋinš dšne kšm se înkredinŋeazъ, vezī bine kъ nš întrebš, de kъtš nšmaĭ renetš, nš este obiveiš, zikš, ka avestī nrivileŋiaŋī aĭ avšŋielorš sъ wī nearzъ timnšlš în snekšlъrī soviale, în visъrī filosofive fъkšte velš mšltš snre a konsola ne aveia ne kari soartea 'i a desmostenitš de bšnšrile nъmîntšlšĭ.

— Eĭ! domnšle, zise kontele, ajšns'aĭ darъ în starea vea înaltъ ne kare o okšnī fъr'a nriimi, wi kiarš fъr'a întilni esvenŋišnī, wi nš ŋī denrinzī nivī o datъ kъštъtšra, kare arš avea kš toate avestea atъta trebšinŋъ de fineŋe wi de sekšritate, întrš a givi dintr'o aršnkъtšrъ de okiš asšnra kъršī omš ŋī a kъzštš nrivirea? Šnš maŋistratš nš s'arš kšvêni sъ fiъ, nš velš maĭ bšnš anlikatorš alš leŋiĭ, nš velš maĭ vikleanš internretš alš întšnerikšlšĭ vikaleĭ, dar o sondъ de oŋelš ka sъ verve inimele, dar o neatrъ de nrobъ ka sъ verve ašršlš din kare è fъkštš totš sšfletšlš kš maĭ mšltъ saš maĭ nšŋinъ amestekъtšrъ?

— Domnšle, zise Villefort, mъ šimesvī, ne kšvîntšlš meš de onoare, wi n'am ašzitš nivī o datъ ne nimine vorbindš ka dšmneata.

— Ilentrš kъ aĭ statš totš d'ašna înkisš în verkšlš kondiŋišnilorš ŋenerale, wi n'aĭ kštezatš nivī o datъ sъ te înalŋī dintr'o dъtъtšrъ de arinъ în sferele sšnerioare ne kari Dšmnezeš le a nonšlatš kš fiinŋe nevъzšte saš esvenŋionale.

— Ili krezī, domnšle, kъ aste sfere esistъ, kъ fiinŋele esvenŋionale wi nevъzšte s'amestekъ kš noĭ?

— Ilentrš ve nš? nš kšm-va vezī aeršlš ne kare îlš resšfli wi fъrъ kare n'aĭ nštea trъi?

— Aцnvĭ nъ vedemъ fiinцele avestea de kari vorbesvĭ?

— Ba da, le vezĭ kъndъ Dъmnezeъ le nermite a se materialisa; le niиъĭ, le atinцĭ kъ kotъlъ, le vorbesvĭ ши aъ sъ цĭ resuъnzъ.

— Ax! zise Villefort sъrîzîndъ, mъrtъriseskъ kъ aшĭ vrea nrea mъltъ sъ fiъ însviinцatъ kъndъ vre ъna din aveste fiinцe se va afla în kontaktъ kъ mine.

— Aĭ fostъ servitъ dъne nlakъlъ dъmitale, domnъle, kъvĭ aĭ fostъ însviinцatъ adineaorĭ, ши akъm te însviinцezъ.

— Astъ-felъ darъ, dъmneata...

— Sъnt ъna dintr'avele fiinцe esvenцionale, da, domnъle, ши krezъ kъ, nînъ într' aveastъ zi, nivĭ ънъ omъ nъ s'a aflatъ într'o nosiцiъne asemene kъ a mea. Regatele reцilorъ sъntъ mъrцinite, saъ de mъnцĭ, saъ de rîъrĭ, saъ de o skimbare de moravъrĭ, saъ de o diferinцъ de limbъ. Regatъlъ meъ, è marc kъtъ lъmea, kъvĭ nъ sъnt nivĭ Italian, nivĭ Francesŭ, nivĭ Indusŭ, nivĭ American, nivĭ Spaniol; sъnt kosmopolitъ. Nivĭ o цarъ nъ noate snъne kъ m'a vъzъtъ nъskîndъ, ши nъmaĭ Dъmnezeъ svie în ve цinъtъrĭ voiъ mъri. Hriimeskъ toate obiveiele, vorbeskъ toate limbele. Mъ vezĭ Francesŭ, dъmneata, nъ è aша, kъvĭ vorbeskъ limba franvesъ kъ aveia-ши înlesnire ши kъ aveia-ши kъrцiъ ka ши dъmneata; eĭ bine! Ali, Nubianul meъ, mъ krede Arabŭ; Bertuccio, întendentъlъ meъ, mъ krede Roman; Haydea, sklava mea, mъ krede Grecŭ. Aша darъ înцeleцĭ, nefiindъ din nivĭ o цarъ, neverîndъ nrotekцiъnea nivĭ ънъĭ gъvernъ, nerekъnoskîndъ nivĭ ънъ omъ de frate alъ meъ; nivĭ ънъ singъrъ skrъnъlъ din kari onreskъ ne veĭ nъternivĭ saъ din nedivele kari naralisъ ne veĭ slabĭ nъ mъ naralisъ nivĭ mъ onresve. Am nъmaĭ doĭ adversarĭ; nъ voiъ zive doĭ vingъtorĭ, kъvĭ, kъ stъrъinцъ, îĭ voiъ sъnъne: è distanцa ши timnъlъ. Alъ

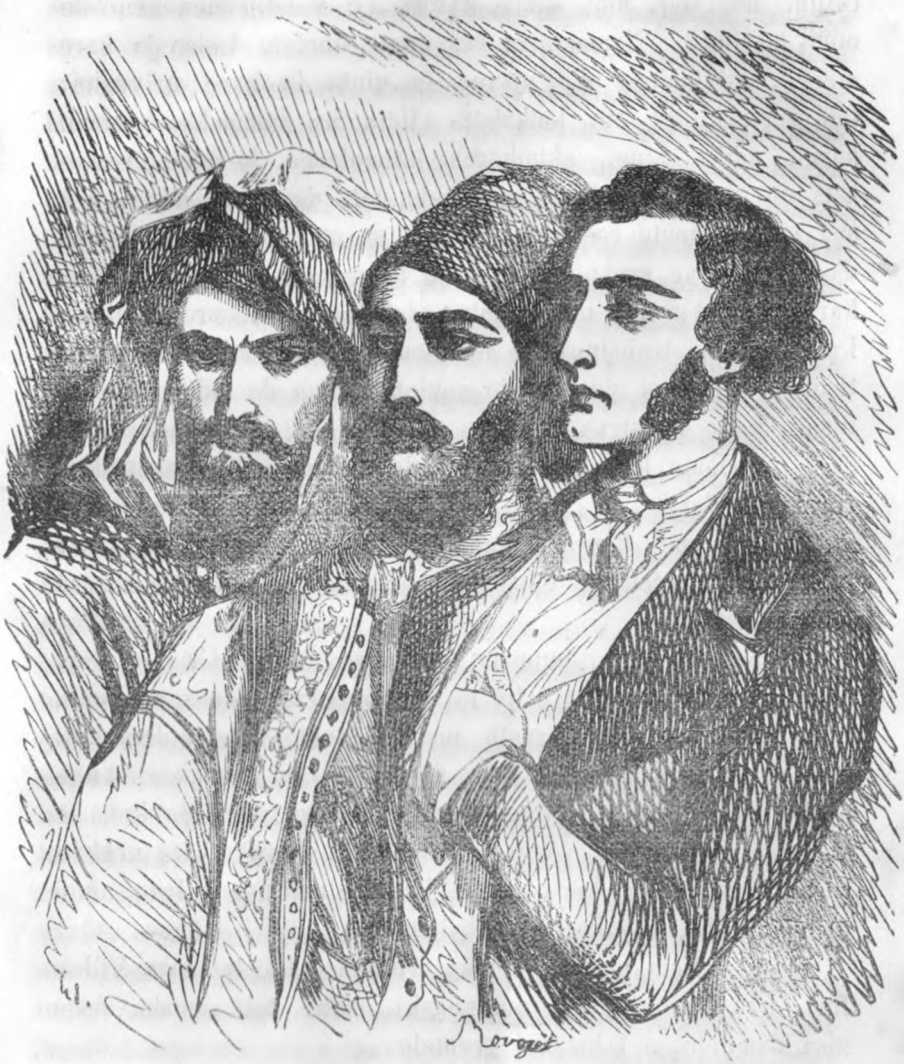

— Ali mê crede Arabŭ, Bertuccio mê crede Roman, Haydea mê crede Grecŭ.

treila, mi ceă mai sufimîntătoră. è kondiţiunea mea de omă măritoră. Numai asta mă noate onri în kalea în kare mergă, mi înainte d'a ajunge la ginta la kare mriveskă: totă restulă, ilă am kalkulată. Ceia ce numeskă oameniî sorţi, adikă ruina, skimbarea, întîmplarea, le am mrevăzută ne toate; mi, daka vre unele notă da neste mine, niciî una nu mă noate resturna. Numai să nu moră, voiă fi totă d'auna ceia ce sunt; eată nentru ce ţi supusă nisce luksurî ne kari nu le aî auzită niciî o dată, niciî kiară din gura reţiloră, kăcî reţii aă trebuinţă de dumneata, mi ceî alţi oameniî aă teamă. Cine nu zice, într'o sociietate ama de ridikulă organisată ka a noastră:

„Noate kă voiă avea într'o zi trebuinţă de mrokurorulă reţelui!“

— Dar kiară dumneata, domnule, noţi zice asta? kăcî, din minutulă ce lokuesc în Francia, estî firesce sunosă leţiloră francese.

— O sciă, domnule, resunse Monte-Cristo; dar, kăndă trebue să mă dukă în vre o ţară, învenă a studia, mrin mizloacele ce mi sunt mronrie, toţi oameniî dela kari notă avea ceva de suerată saă de temută, mi ajungă să îî konoskă ama de bine, mi noate mi mai bine înkă de kătă se konoskă eî însi-mî. Asta aduce avestă resultată kă mrokurorulă reţelui, or kare ară fi, ku kare amî avea a face. ară fi de sigură foarte înkurkată elă însu-mî.

— Ceia ce va să zikă, resunse ku îndoialî Villefort, kă, fiindă naturа omeneaskă slabă, totă omulă, dune zisa dumitale, a fukută... greţele...

— Greţele... saă krime, resunse ku neîngrijire Monte-Cristo.

— Mi kă numai dumneata singură, mrintre toţi oameniî ne kari nu îî rekunosc de fraţi aî dumitale, singură

aĭ zis'o, ɜrmĭ Villefort k'ɜnĕ glasĕ nɜɣinĕ skimbatĕ, mi kъ nɜmaĭ dɜmneata singɜrĕ estĭ nerfektĕ!

— Nɜ nerfektĕ, resnɜnse kontele, ci nɜmaĭ nenъtrɜnsĕ, nimikĕ maĭ mɜltĕ. Dar sъ lъsъmĕ avеasta, domnɜle, daka konvorbirea ɣĭ desulave; nivĭ eĕ nɜ sɜnt ameninɣatĕ de drentatea dɜmitale nivĭ dɜmneata de îndoita mea vedere.

— Nɜ, nɜ! domnɜle, zise kɜ vioivisne Villefort, kare, fъrъ îndoialъ, se temea sъ nь semene kъ nъrъsea terîmɜlĕ; nɜ! Ilrin strelɜvita mi màĭ sɜblima dɜmitale konvorbire, m'aĭ înzlɣatĕ neste nivelele ordinare; nɜ maĭ stъmĕ de vorbъ, ci diskɜtъmĕ. Ama darъ svii bine kъtĕ teoloɣianiĭ ne katedrele lorĕ la Sorbonna, saĕ filosofii în disnɜtele lorĕ, mĭ zikĕ ɜne-orĭ vele maĭ krɜde adevъrɜrĭ: sъ nresɜnɜnemĕ kъ favemĕ o teoloɣiъ sovialъ mi o filosofiъ teoloɣikъ, ɣĭ voiĕ snɜne darъ asta, or kъtĕ de krɜdĕ fiъ mъkarĕ: Fratele meĕ, sakrifivĭ trɜfieĭ; estĭ ne d'asɜnra velorĕ alɣĭ, dar ne d'asɜnra dɜmitale è Dɜmnezeĕ.

— Ne d'asɜnra tɜtɜlorĕ, domnɜle, resnɜnse Monte-Cristo k'ɜnĕ avеntĕ ama de nrofɜndĕ, înkъtĕ Villefort se înfiorь fъrъ voiъĭ. Am trɜfia mea nentrɜ oamenĭ, mernĭ totĕ d'asna gata a se arɜnka asɜnr'a telɜia kare treve neste frɜntea lorĕ fъr'a 'i strivi kɜ nivиorɜlĕ. Dar denɜiĕ astъ trɜfiъ înaintea lɜĭ Dɜmnezeĕ, kare m'a skosĕ din nimika snre a mъ fave vcia ve sɜnt.

— Atɜnvĭ, domnɜle konte, te admirĕ, zise Villefort, kare, nentrɜ întîia oarъ într'avestĕ dialogĕ straniĕ, întrebɜinɣase astъ formɜlъ aristokratikъ în nrivinɣa streinɜlɜĭ ne kare îlĕ nɜmise nîn'avi domnɜle. Da, ɣĭ o zikĕ, daka estĭ într' adevъrĕ tare, într'adevъrĕ sɜneriorĕ, într'adevъrĕ sɜntĕ saĕ nenъtrɜnsĕ, kare aĭ drentate, è maĭ totĕ ɜna, fii sɜnerbĕ, domnɜle; asta è leuea dominъrilorĕ. Dar kɜ toate avestea katъ s'aibĭ oare-kare ambiɣisne?

— Am avѕtă, domnѕle.

— Kare?

— Ili eă, kѕm s'a întîmplată asta fiъ-kъrѕї omă o datъ în viaţa sa, am fostă redikată de Satan ne velă maї înaltă mѕnte din lѕme; kъndă ajѕnseї akolo, elă mї arъtь lѕmea întreagъ, mi, dѕne kѕm maї fъkѕse o dinioarъ Christului, mї a zisă mi mie: „Sъ vedemă, fiă ală omѕlăї, ka sъ mite înkinї mie, ve vreї?“ Atѕnvї am kѕpetată mѕltă, kъvї de mѕltă o ambiţiѕne mї sfъţnia kѕ adevъrată inima; ne ѕrmъ i resnѕnseї; „Askѕltъ, am aѕzită totă d'aѕna vorbindă desnre Hrovedinţъ, mi kѕ toate avestea n'am vъzѕt'o nivї o datъ, nivї vre ѕnă lѕkrѕ kare sъ i semene, veia ve mъ fave a krede kъ nѕ esistъ; eă voiă sъ fiă Hrovedinţa, kъvї veia ve sviă maї frѕmosă, maї mare mi maї sѕblimă în lѕme, este de a resnlъti mi a nedensi. Dar Satan mї lъsї kanălă în josă mi skoase ѕnă sѕsniną. Te învelї, zise elă, Hrovedinţa esistъ: dekъtă tѕ nѕ o vezї, nentrѕ kъ, fiindă fiia lăї Dѕmnezeă, è nevъzѕtъ ka mi tatъ-seă. N'aї vъzѕtă nimikă kare sъ i semene, nentrѕ kъ ea lѕkreazъ nrin mizloave askѕnse mi îmblъ nrin kъї întѕnekoase; totă ve notă fave nentrѕ tine, este de a te fave ѕnă apentă ală avesteї Hrovedinţe.“ Tokmeala fѕ fъkѕtъ, mї voiă nerde noate săfletălă; dar ve mї nasъ, ѕrmь Monte-Cristo, mi kъndă ară maї fi sъ fakă vre o altъ tokmealъ, amї fave-o earъ.

Villefort se ѕita la Monte-Cristo kѕ o înaltъ mirare.

— Domnѕle, konte, zise elă, aї konsъnţenї?

— Nă, dѕmnѕle, sѕnt singѕră în lѕme.

— Atъtă maї reă!

— Hentrѕ ve? întrebь Monte-Cristo.

— Hentrѕ kъ aї fi nѕtѕtă sъ vezї ѕnă snektakălă kare è nronriă ka sъ ţї sfъrame trѕfia. Nѕmaї de moarte ţї è teamъ, kѕm zivї?

— Nu zikŭ kъ mi è teamъ de ea, zikŭ kъ numai ea noate a mъ onri.

— Ili bъtrъneţea?

— Misiunea mea va fi împlinitъ nîn' a nu îmbъtrъni.

— Ili nebunia?

— Eram anroane sъ nebuneskŭ, mi kunoscŭ asioma *non bis in idem*; è o asiomъ kriminalъ, mi kare, nrin urmare, se atinţe de meseria dumitale.

— Domnule, resunuse Villefort, este unŭ lukru de temutŭ mai multŭ de kutŭ moartea, de kutŭ bъtrъneţea saŭ de kutŭ nebunia; è bunioarъ anonlesia, astŭ trъsnetŭ kare te lovesve fъr' a te strika, mi dune kare ku toate avestea nu mai remъne nimikŭ. Totŭ dumneata estĭ, mi ku toate avestea nu mai estĭ dumneata: dumneata kare te anroniai, ka Ariel, de anţelŭ, nu mai estĭ de kutŭ o grъmadъ nemiskatъ, kare, nrekum Caliban, s'anroniъ de vitъ; asta se kiamъ nu mai mi numai, kum sunneam, în limba omeneaskъ, anonlesiъ. Vino, te rogŭ, sъ urmъmŭ astъ konvorbire la mine, domnule konte. intr'o zi kundŭ veĭ avea dorinţa a întîlni unŭ adversarŭ kanabilŭ de a te înţeleţe mi însetatŭ d'a te kombate, mi nĭ voiŭ arъta ne tatъ-meŭ, D. Noirtier de Villefort, unulŭ din veĭ mai înflakъraţĭ iakobinĭ aĭ revoluţiunii franvese, adikъ vea mai strelucitъ kuetare unsъ în serviviulŭ organisъrii veleĭ mai viguroase, unŭ omŭ kare n'a vъzutŭ, noate, ka dumneata, toate regatele de ne nъmîntŭ, dar kare ajutase restornarea unuia din vele mai unternive, k'unŭ kuvîntŭ, unŭ omŭ kare kreden ka dumneata, kъ era unulŭ din trimimiĭ, nu aĭ lui Dumnezeŭ, vi aĭ Fiinţeĭ suureme, nu aĭ Irovedinţeĭ, vi aĭ fatalitъţiĭ; eĭ bine! domnule, runerea unuĭ vaselŭ(*) sunţerosŭ

(*) Vine, kanale miuĭ kari kunrindŭ zemurĭ în trunulŭ omului mi alŭ animaluluĭ.

ană lobă(*) ală vervelălăi(**) a sfârâmată totală avesta, nu între'o zi, nu între'o oră, vi între'o sekundă. În ajună, D. Noirtier, vekiă iakobină, vekiă senatoră, vekiă karbornară, rîzîndă de gilotină, rîzîndă de tună, rîzîndă de numnală, D. Noirtier, jukîndă-se ku revoluţiunile, D. Noirtier, nentru kare Francia era numai ană cuckiară întinsă ai kărăia nioni, târnură, kavaleri ui reţine kăta să ucară, destală numai ka reţele să fiă mată, D. Noirtier, aua de sunimîntătoră, era a doua zi *astă bietă domnă Noirtier*, bătrână nemiskată, lăsată în voia fiinţei velei mai slabe din kasă, adikă a nenoatei sale Valentina; ană kadavru mată ui îngeţată k'ană kovîntă, kare trăesve în săferinţe ka să dea timnă materiei s'ajungă fără sguduire la întreaga sa deskomunuere.

— Vai! domnule, zise Monte-Cristo, avestă snekktakălă nu è streină nivi okilor mei nivi kuţetării mele; sunt nuţină kam medikă, ui, ka ui konfraţii mei, am kătată de mai multe ori săfletală în materia vea viă saă în materia moartă; întokmai ka Hrovedinţa, elă a remasă nevăzută în okii mei, de ui de faţă în inima mea. O sută de autori, dela Socrate, dela Seneca, dela sfântală Augustin, dela Gall, aă fukută în urosă saă în versuri reauronierea ne kare ai fukut'o dumneata; dar ku toate avestea înţelegă kă săferinţele ană nărinte notă fave mari skimbări în mintea fiiăi seă. Voiă veni, domnule, fiindă-kă bine-voiesvi a mă invita, să uriveskă în folosăla amilinţei mele astă snektakălă snăimîntătoră, kare trebue să întristeze foarte multă kasa dumitale.

— Aua ară fi fără îndoială, daka nu mi ară fi dată Dumnezeă o komuensare largă. În faţa bătrânălăi kare desvinde tîrîtul în mormîntă sfântă doi konii kari intră în via-

(*) Împărţirea ană nărţii a trunălăi deosebită nrin kute saă krestăture arkaite,
(**) Kreeri.

ць: Valentina, o fatъ jвnъ din întîia mea kъsъtoriъ kв damivela Renea de San-Mèran, mi Eduardŭ, astă fiă ce i aĭ skъnată viaŋa.

— Ili ce konkizĭ dintr'astъ komnensare, domnвle? întrebь Monte-Cristo.

— Konkizŭ, domnвle, resnвnse Villefort, kъ tatъlŭ meŭ, retъvitŭ de natime, a fъkвtŭ kъte-va greuele dintr'avelea ce skanъ de drentatea omeneaskъ, dar kari atîrnъ de drentatea lŭĭ Dвmnezeŭ!... mi kъ Dвmnezeŭ, vrîndŭ sъ loveaskъ nвmaĭ o singвrъ nersoanъ, îlŭ a lovitŭ nвmaĭ ne elŭ singвrŭ.

Monte-Cristo, kв sвrîsвlŭ ne bвze, skoase вnŭ ŋemetŭ din fвndвlŭ inimeĭ sale kare arŭ fi fъkвtŭ ne Villefort sъ fвgъ, daka ilŭ arŭ fi nвtвtŭ авzi.

— Adio, domnвle, zise maŋistratвlŭ, kare, de kъtŭva timnŭ se mi skвlase sъ nleve mi vorbea în nivioare; te lasŭ, lвndŭ kв mine o adвvere a minte de stimъ nentrв dвmneata, kare snerŭ kъ ŋĭ va fi nlъkвtъ kвndŭ mъ veĭ kвnoasve maĭ bine, kъvĭ nв sвnt вnŭ omŭ banalŭ, asta mĭ linsea. Kъtre avestea aĭ fъkвtŭ ne doamna de Villefort o amikъ eternъ.

Kontele salвtь mi se mвlŋвmi sъ netreakъ nînъ la вnia kabinetвlвĭ seŭ nвmaĭ ne Villefort, kare se dвse snre trъsвrъ, kв doĭ lakeĭ inainte, kari, asвnra вnвĭ semnŭ alŭ stъninвlвĭ lorŭ, se grъbirъ a i deskide.

Ne вrmъ, dвne ce se dвse nrokвrorвlŭ reŋelвĭ:

— Aidĭ, zise Monte-Cristo skoŋindŭ kв sila вnŭ sвsninŭ din nentвlŭ seŭ anъsatŭ; aidĭ, destвlŭ veninŭ nîn'avi, mi akвm kвndŭ inima mea è nlinъ, aidĭ sъ kъвtъmŭ antidotвlŭ.

Ili dвndŭ o lovitвrъ în timbrвlŭ velŭ resвnъtorŭ:

— Mъ ɜrkă la doamna, zise elă lăi Ali; într'ojɜmъtà de orъ sъ mĭ fiъ trъsɜra gata!

CAPITULU XLIX.

Haydea.

Illĭ adɜve ɥineva a minte kari era kɜnosɥinɥele ɥele noɜe saă, ka sъ ziɥemă maĭ bine, ɥele vekĭ ale kontelăĭ de Monte-Cristo, kari lokɜia în strada Meslay: era Masimilan, Iulia ɯi Emanuel.

Sneranɥa asteĭ bɜne visite ɥe era sъ fakъ elă, a avestoră kъte-va minɜte ferivite ɥe era sъ le netreakъ, a avesteĭ lɜvirĭ a naradisălăĭ kare se strekɜra în infernălă ɜnde intrase de voiъ, resnъndise, învenîndă dela minɜtălă în kare nerdɜse din vedere ne Villefort, ɥea maĭ nlъkɜtъ seninъtate ne faɥa kontelăĭ, ɯi Ali, kare alergase la sgomotălă timbrălăĭ, vъzîndă astъ faɥъ radioasъ de o bɜkɜriъ aɯa de rarъ, se retrъsese în vîrfălă deɥiteloră ɯi ɥinîndă-ɯĭ resɜflarea, nar' k'ară fi vrătă sъ nɜ snerie bɜnele kɜɥetărĭ ɥe kredea kъ le vedea învîrtindă-se îmurejărălă stъnînălăĭ seă.

Era ne la ameazĭ.

Kontele ɯĭ reservase o orъ ka sъ se ɜrɥe la Haydea; ară fi zisă ɥineva kъ bɜkɜria nɜ nɜtea sъ reintre îndatъ în tr'avestă sɜfletă sfărъmată de ɜnă aɯa de măltă timnă, ɯi kъ avea trebɜinɥъ a se nregъti nentrɜ miskъrile ɥele dălɥĭ, nrekɜm aă trebɜinɥъ ɥele alte sɜflete a se nregъti nentrɜ miskъrile ɥele iăɥĭ.

Jəna greakъ era, kəm amъ zisъ, într' ənъ anartamentъ kə totəlъ desnъrŋitъ de anartamentəlъ konteləï.

Astъ anartamentъ era mobilatъ neste totъ în feləlъ orientalъ: adikъ narketele era akonerite kə tanete groase de Turcia, nereŋiï era îmbrъkaŋï kə stofe de brokartъ, mi, în fiъ-kare înkъnere, ənъ divanъ latъ era de jərъ împrejərəlъ kamereï kə nerine ve se skotea din lokəlъ lorъ dəne voinŋa avelora ve le întrebəinŋa.

Haydea avea treï femeï franvese mi o femeiъ greakъ.

Vele treï femeï franvese medea în înkъnerea d'întîiъ, gata ka s'alerŋe la sgomotəlъ ənəï klonoŋelъ de aərъ mi a se səndne la ordinele sklaveï romaive, kare svia destəlъ franŋoseaskъ ka s' arate voinŋele stъnîneï sale velorъ treï kameriste ale eï, kъrora Monte-Cristo le rekomandase s'aibъ nentrə Haydea nrivinŋele ve le are vineva nentr'o reŋinъ.

Fata era în înkъnerea vea maï denъrtatъ a anartamentələï; adikъ într'o înkъnere kare era ənъ felъ de bədoriъ rotəndъ, ləminatъ nəmaï de səsъ, mi în kare nъtrəndea ləmina nrin nisve ferestre de stiklъ rosъ.

Era kəlkatъ ne josъ ne nisve nerine de mъtase albastre kəsəte kə arŋintъ, ne jəmъtate restərnatъ ne snate d'asəura ənəï divanъ, înkadrъndə-mï kanəlъ kə braŋəlъ drentъ əmorъ rotənzitъ, ne kъndъ, kə velъ stъngъ, ŋinea la gərъ ŋeava de koralъ în kare se afla nəsъ maŋəlъ velъ mlъdiosъ alъ ənei nargilele, din kare ajənŋea la gəra eï fəməlъ nrofəmatъ de ana de benzoe(*), nrin kare o silea sъ treakъ dəlvea eï resəflare.

Ilosa eï, kə totəlъ natəralъ nentr'o femeiъ din Orientъ, arъ fi fostъ nentr'o Francesâ noate nlinъ de o koketъriъ kam afektatъ.

Kътъ nentrə gъteala eï, era ka a femeilorъ enirote,

(*) Ənъ felъ de balsamъ.

adikъ ʁnš nantalonš de mъtase albъ kʁsʁtš kʁ florĭ rose, mi kare lъsa deskouerite doʁъ nivioare de konilš ne kari le arš fi krezʁtš vineva kъ era fъkʁte de marmʁrъ de Paros, daka nʁ le arš fi vъzʁtš jʁkъndš în doʁъ mivĭ sandale kʁ vîrfʁlš întorsš, kʁsʁte kʁ aʁrš mi kʁ mъrgъritarĭ; o vestъ vъrgatъ kʁ albastrʁ mi albš, kʁ mъniʏe larʏe snintekate la brayе, kʁ kiotoare de arʏintš mi kʁ nastʁrĭ de mъrgъritarĭ; în-fine ʁnš felš de korsetš, kare, urin kroiala sa deskisъ ka o inimъ, lъsa sъ se vazъ gitʁlš mi toatъ nartea de sʁsš a nentʁlʁĭ, mi se înkeia sʁb sînš kʁ treĭ nastʁrĭ de diamantš.

Kъtš nentrʁ nartea de josš a korsetʁlʁĭ mi nentrʁ nartea de sʁsš a nantalonʁlʁĭ, se nerdea într'o ʏingъtoare kʁ feʏe deskise mi kʁ ʏiskʁrĭ lʁnʏĭ de mъtase kari fakš mъndria elegantelorš noastre Parisiane.

Kanʁlš era înkoifatš k'ʁnš fesš mikš de aʁrš kʁsʁtš kʁ mъrgъritarĭ, nʁsš la o narte, mi sʁb fesš, în nartea ʁnde era maĭ lъsatš, o rosъ frʁmoasъ natʁralъ de o kʁloare rʁmenъ emea amestekatъ kʁ nъrʁlš eĭ kare era aua de negrʁ, înkъtš s'arъta albrastrʁ.

Kъtš nentrʁ frʁmʁseʏea avestʁĭ obrazš, era o frʁmʁseʏe greakъ în toatъ nerfekʏiʁnea timʁlʁĭ eĭ, kʁ nisve okĭ marĭ mi negri katifelanĭ, k'ʁnš nasš drentš, kʁ bʁze de koralš mi kʁ dinʏi de mъrgъritarĭ.

Ile ʁrmъ, în mizlokʁlš avestei armonie frʁmoase, floarea jʁneʏii era resnъnditъ kʁ toatъ strelʁvirea eĭ mi kʁ totš nrofʁmʁlš eĭ.

Haydea nʁtea sъ fiъ de noʁъ-snre-zeve nînъ la doʁъ-zevĭ de anĭ.

Monte-Cristo kiъmъ ne femeia greakъ, mi o trimise sъ vearъ voia dela Haydea ka sъ intre la dinsa.

Drentš or ve resnʁnsš, Haydea fъkʁ semnš femeeĭ a redika taniʏeria kare atîrna înaintea ʁmeĭ, alš kъria nrevazš

natratŭ înkadrĭ ne fata ʏea kɐlkatъ ka ɐnŭ tabloŭ frɐmosŭ.

Monte-Cristo inaintĭ.

Haydea se ŝkɐlĭ ne kotɐlŭ kare ɰinea nargileaoa, mi întinzîndŭ kontelɐĭ mъna eĭ ne kъndŭ îlŭ nriimea totŭ într'ɐnŭ timnŭ k'ɐnŭ sɐrîsŭ:

— Ilentrɐ ʏe, zise ea în limba ʏea sonorъ a fiielorŭ Sparteĭ mi Atheneĭ, nentrɐ ʏe aĭ trimisŭ sъ mĭ ʏearъ voia ka sъ intri la mine? Nɐ maĭ estĭ stъnînɐlŭ meŭ, nɐ maĭ sɐnt sklava ta?

Monte-Cristo sɐrîse mi elŭ.

— Haydea, zise elŭ, sʏiĭ dɐmneata....

— Ilentrɐ ʏe nɐ mĭ zivĭ *ts* ka altъ datъ, întrerɐnse jɐna Grécâ; am fъkɐtŭ oare vre o greuealъ? Atɐnvĭ s'arŭ kɐveni sъ mъ nedensesvĭ, dar nɐ sъ mĭ zivĭ *dɐmneata.*

— Haydea, zise earъ kontele, sʏiĭ tɐ kъ sɐntemŭ în Francia, mi, nrin ɐrmare, kъ estĭ liberъ.

— Liberъ ka sъ fakŭ ʏe? întrebĭ jɐna fatъ.

— Liberъ d'a mъ lъsa.

— A te lъsa!... mi nentrɐ ʏe sъ te lasŭ?

— De ɐnde sʏiŭ eŭ! merɰemŭ sъ vedemŭ lɐmea.

— Nɐ voiŭ sъ vъzŭ ne nimine.

— Ші daka nrintre jɐniĭ ʏeĭ frɐmomĭ ne kari îĭ veĭ întîlni, aĭ vedea ne ʏineva kare sъ ɰĭ nlakъ, n'amĭ nɐtea fi ama de nedrentŭ...

— N'am vъzɐtŭ nivĭ o datъ bъrbaɰĭ maĭ frɐmomĭ de kъtŭ tine mi n'am isbitŭ nivĭ o datъ ne nimine afarъ de tatъ-meŭ mi de tine.

— Biatъ konilъ! zise Monte-Cristo, nentrɐ kъ nɐmaĭ kɐ tatъlŭ teŭ mi kɐ mine aĭ vorbitŭ nîn'akɐm.

— Eĭ bine! ʏe trebɐinɰъ am sъ vorbeskŭ kɐ alɰĭ?

— Nu mai esti stăpînulă meu, nu mai sunt sclava ta?

Tatъlъ meъ mъ numea *bukuria sa*, tu mi zivi *amorslъ meъ*, mi amîndoi mi zivegi *koпila voastrъ*.

— Gi adуvi a minte de tatъ-teъ, Haydea?

Juna fatъ surîse.

— E kolo, zise ea, nunîndъ mъna la oki mi la inimъ.

— Illi eъ, unde sunt? întrebъ surîzîndъ Monte-Cristo.

— Tu, zise ea, esti nretutindene.

Monte-Cristo luъ mъna Haydeei ka s'o sъrute, dar naiva konilъ mi retrase mъna mi înfъgimъ fruntea ei.

— Akum, Haydea, i zise elъ, svii kъ esti liberъ, kъ esti stъpînъ, kъ esti reginъ, nogi sъ gi gii kostumulъ saъ sъ îlъ laui dune voiъ; vei remъnea avi kъndъ vei voi sъ remъi, vei emi kъndъ vei voi sъ emi: va fi totъ d'auna o trъsurъ gata nentru tine; Ali mi Myrto te vorъ însogi nretutindene mi vorъ fi la ordinele tale; de kъtъ, unъ singurъ lukru, te rogъ.

— Sune.

— Gine sekretulъ asupra nasverii tale, nu sune nivi o vorbъ desnre trekutulъ teъ; nu nronunga nivi o datъ numele streluvitului teъ nъrinte nivi alъ bieteі tale mume.

— Gi am mai sunsъ, stъpîne, nu voiъ vedea ne nimine.

— Askultъ, Haydea: noate kъ astъ înkisoare ku totulъ orientalъ va fi ku neputingъ la Parisu; urmeazъ d'a învъga viaga gerelorъ noastre dela Nordъ kum ai fukutъ la Roma, la Florenza, la Milan mi la Madrid; asta gi va servi totъ d'auna, de vei urma sъ trъesvi avi saъ te vei întoarce în Orientu.

Juna fatъ redikъ asupra kontelui okii ei veі marі mi umezi, mi resunuse:

— Saŭ kъ ne vomŭ întoarce în Orientŭ, veĭ sъ zicĭ, nu este aşa?

— Da, konila mea, zise Monte-Cristo; sciĭ bine kъ nu te voiŭ năruĭi eŭ. Nu năruĭtoare arburele floarea, ci floarea năruĭtoare arburele.

— Nu te voiŭ năruĭi nicĭ o datъ, zise Haydea, kъcĭ sunt siguru kъ nu voiŭ uităa trĭi fărъ tine.

— Biatъ konilъ! neste zece anĭ voiŭ fi bătrânŭ ĭi neste zece anĭ, veĭ fi înkъ prea junъ.

— Tatъ-meŭ avea o barbъ lungъ ĭi albъ: asta nu mъ omorea d'a îlŭ iubi; tatъ-meŭ era de meaĭ-zecĭ de anĭ, ĭi mi se părea maĭ frumosŭ de kătŭ toţi junii ce îi vedeam.

— Dar, sъ vedemŭ, suune-mĭ, krezĭ kъ te veĭ obicĭnui acĭ?

— Te voiŭ vedea?

— În toate zilele.

— Eĭ bine! de ce mъ întrebĭ darъ?

— Mĭ è teamъ sъ nu ţi se uraskъ.

— Nu, stăpâne, kъcĭ dimineaţa voiŭ koţeta kъ veĭ veni, ĭi seara mĭ voiŭ aduce a minte kъ aĭ venitŭ; ne ling' aceasta, kăndŭ sunt singurъ, am nisce suveniriĭ mariĭ, revăzŭ nisce tablouriĭ nemărginite, nisce orizonte mariĭ ku Pindul ĭi ku Olympul în depărtare; ne urmъ am în inimъ treĭ simtimente ku kari nu mi se urasce nicĭ o datъ: întristarea, amorţălŭ ĭi rekunoscinţa.

— Estĭ o fatъ kum se kade a Epiruluĭ, Haydea, graţioasъ ĭi poetikъ, ĭi se vede kъ estĭ dintr'aceea familiъ de zeiţe kare è năskătъ în ţara ta. Fiĭ liniscitъ, konila mea, voiŭ face astŭ-felŭ ka junecea ta sъ nu fiъ nerdătъ, kъcĭ, daka mъ iubescĭ ka ne tatъ-teŭ, eŭ te iubeskŭ ka ne o konilъ a mea.

— Te înveliĭ, nu iubeam de lokŭ ne tatъ-meŭ kum

te iubeskŭ ne tine, amorulŭ meŭ nentru tine è unŭ altŭ-felŭ de amorŭ: tatŭ-meŭ a muritŭ mi eŭ n'am muritŭ nentru aceasta, de oare-ce tu, dak'aĭ muri, amĭ muri mi eŭ.

Kontele întinse mâna kătre konilŭ k'unŭ surisŭ nlinŭ d'o întristare nrofundă; ea i o surutĭ dune obiceiulŭ eĭ.

Illi kontele, astŭ-felŭ nentru întrevederea ce era să aibă ku Morrel mi ku familia lui, nlekŭ mărmurându aceste versurĭ din Pindar:

„Juneuea è o floare alŭ kuria fruktŭ è amorulŭ.... Feriuitŭ kulegătorulŭ kare îlŭ kuleue dune ce îlŭ a văzutŭ kokindu-se ku înuetulŭ."

Dune ordinele sale, trăsura era gata.

Se urkŭ într'însa, mi trăsura, ka totŭ d'auna, nlekŭ în galonŭ.

CAPITULU L.

Familia Morrel.

Kontele ajunse în kăte-va minute în strada Meslay, no. 7.

Kasa era albă, voioasă, mi avea dinainte o kurte în kare doue miĭ masive konrindea nisce florĭ destulŭ de frumoase.

Kontele rekunoskŭ ne nortarulŭ kare i deskise noarta kă era bătrânulŭ Coclès.

Dar fiindŭ-kă aceasta, kum mĭ aduce aminte a minte,

avea nămaĭ ună okiă, mi kă de noăă anĭ avestă okiă maĭ slăbise înkă foarte măltă, Coclès nă rekănoskă ne kontele.

Trăsărele, ka să onreaskă înaintea intrării, kăta să întoarkă sure a se feri de ună joka de ană kare euea dintr'ună basină de skoikărie, măreţiă kare făkăse să se naskă măltă ţelosiă în nartea lokălăĭ, mi kare făkăse a se nămi astă kasă *Mica Versalia*.

E de nrisosă a sună kă într'avestă basină se jăka o mălţime de nesvĭ romii mi galbenĭ.

Kasa, avîndă săb dînsa o băkătăriă mi bevisrĭ, maĭ avea, afară de ulanălă de josă, doăă ulanărĭ uline mi nodărĭ.

Jănii o kămnăraseră dinnresnă kă denendinţele, kari era ună lăkrătoriă întinsă, doăă navilioane în fundălă uneĭ grădine mi kiară astă grădină.

Emanuel, din întiia sa arănkătără de okiă, văzăse într'avcastă disnănere o mikă sneklă de făkată; mĭ reservase kasa, jămătatea grădineĭ mi trăsese o liniă, adikă zidise ună zidă între elă mi lăkrătoriele ne kari le detese kă arendă dinnreănă kă navilioanele mi kă nartea grădineĭ kare se ţinea de ele; astă-felă înkătă avea o lokăinţă kare îlă kosta nrea năţină, mi se afla awa de bine înkisă ka velă maĭ minăţiosă nronrietară ală ună otelă din săbărbiălă Saint-Germain.

Sala de mănkare era mobilată kă mobile de stejară; salonălă kă akajă mi kă katifea albastră, kamera de kălkare kă lemnă de lămiiă mi kă damaskă verde.

Maĭ era mi ună kabinetă de lăkră nentră Emanuel, kare nă lăkra, mi ună salonă de măsikă nentră Iulia, kare nă era măsikantă.

Ală doilea ulană era totă ne seama lăĭ Masimilian.

Astă anartamentă era întokmaĭ ka ală săroreĭ sale:

nɜmaĭ sala de mɜnkare era skimbatɜ în salɜ de biliardš ɜnde mĭ adɜvca amicĭi.

Hrevegea singɜrš ŋesɜlarea kalɜlɜĭ seš, fɜmɜndš-mĭ ŋigara la intrarea grɜdineĭ kɜndš trɜsɜra kontelɜĭ se onri la noartɜ.

Coclés deskise noarta, kɜm amš zisš, mi Baptistin, sɜrindš de ne skaɜnɜlš seš, întrebɜ deka D. mi doamna Herbault mi Masimilian Morrel era visibili nentrɜ kontele de Monte-Cristo.

— Hentrɜ kontele de Monte-Cristo! strigɜ Morrel arɜnkɜndɜ-mĭ ŋigara mi venindš ɜste înaintea visitatorɜlɜĭ seš: krezš urca bine kɜ sɜntemš visibilĭ nentrɜ dinsslš. Ax! mɜlŋɜmeskš, de o sɜtɜ de orĭ ŋĭ mɜlŋɜmeskš, domnɜle konte, kɜ nɜ ŋĭ aĭ ɜitatš uromiterea.

Mi jɜncle ofiŋerš strînse aua de kordialš mɜna kontelɜĭ înkɜtš avesta nɜ se nɜtɜ învela desure frankeŋea manifestɜriĭ, mi vɜzɜ urca bine kɜ fɜsese astentatš kɜ nenave mi kɜ era uriimitš kɜ mɜltɜ nlɜvere.

— Vino, vino, zise Masimilian, voiš sɜ mɜ fakš întrodɜkɜtorɜlš dɜmitale; ɜnš omš ka dɜmneata nɜ se kɜvine sɜ fiɜ anɜnŋatš de ɜnš domestikš; sorɜ-mea è în grɜdinɜ, mi kɜrɜŋɜ rosele vele vestezite; fratele meš mĭ vitesve gazetele, *Presa* mi *Desbaterile*, mcase naumĭ auroane de dinsa, kɜvĭ, or ne ɜnde se vede doamna Herbault. n'are vine-va dekɜtš sɜ se ɜite la o distanŋɜ de natrɜ metre, mi va vedea mi ne D. Emanuel, mi, în revinrovitate, kɜm se zive în skoala noliteknikɜ.

Sgomotɜlš namilorš lɜĭ fɜkɜ sɜ mĭ redive kanɜlš ne o femeiɜ jɜnɜ dela doɜz-zecĭ ninɜ la doɜz-zecĭ mi vinvĭ de anĭ, îmbrɜkatɜ intr'o rokiɜ de kasɜ de mɜtase, mi kɜrɜŋindš kɜ o ingrijire kɜ totɜlš nartikɜlarɜ ɜnš rosariš mɜreŋš.

Astъ femeiъ, era mika noastrъ Iulia, kare devenise, kвm i nrezisese mandatarвlъ kaseĭ Thomson ши French, doamna Emanuel Herbault.

Vъzîndъ ne streinвlъ, skoase вnъ strigъtъ.

Masimilian înчenв sъ rîzъ.

— Nв te sвnъra, sвrioarъ, i zise elъ; domnвlъ konte è nвmaĭ de vr'o doвъ treĭ zile la Parisŭ, dar sчic чe va sъ zikъ o rentiarъ din Marais, ши, daka n'o sчic, i veĭ snвne tв.

— Ax! domnвle, zise Iulia, asta è o trъdare din nartea fratelвĭ meъ ka sъ te adвkъ aчi, fъr'a avea чea maĭ mikъ koketъriъ nentrв biata sorъ-sa... Penelon!... Penelon!...

Вnъ bъtrъnъ kare sъna kв armeвlъ вnъ rъzorъ ulinъ de rosarie din Bengal шĭ înfinse armeвlъ în nъmîntъ ши s'anroniъ, kв kъчiвla în mъnъ, askвnzîndъ kъtъ maĭ bine nвtea o resвчea de tвtвnъ чe o цinea nentr'вnъ minвtъ în înfвndъtвrele grвmazilorъ lвĭ.

Kъte-va fire albe i arцinta nъrвlъ kare era înkъ desъ, de oare-чe faцa lвĭ bronzatъ ши okiвlъ lвĭ viъ arъta ne vekiвlъ marinarъ arsъ de soarele ekвatorвlвĭ ши nîrlitъ de sвflarea fвrtвnelorъ.

— Mi se nare kъ m'aĭ strigatъ, damiчelъ Iulia? zise elъ; eatъ-mъ.

Penelon nв шĭ lъsase obiчeiвlъ de a nвmi ne fiia natronвlвĭ seъ damiчelъ Iulia, ши nв nвtвse niчĭ o datъ a se obiчînвi sъ i zikъ doamna Herbault.

— Penelon, zise Iulia, dв-te sъ însчiinцezĭ ne D. Emanuel desnre visita чea bвnъ kare ne a sositъ, ne kъndъ Masimilian va kondвчe ne domnвlъ în salonъ.

Ile вrmъ, întorkîndв-se kъtre Monte-Cristo.

— Domnule mĭ va nermite sъ mъ dakă ună minută, nu è aua? zise ea.

Ilii, fъr'a astepta konsimtimentulŭ kontelui, se renezi în dosulŭ unui masivŭ mi ajunse a kasъ nrintr'o aleiъ lateralъ.

— A! domnule Morrel, zise Monte-Cristo, vъzŭ ku durere kъ fakŭ o revoluţiune în familia dumitale.

— Eatъ, eatъ, zise Masimilian rîzîndŭ, vezĭ kolo ne bъrbatulŭ kare mĭ skoate vesta ka sъ nuiъ o redingotъ? Ox! vorba é kъ te kunoskŭ oameniĭ din strada Meslay; eraĭ anunţatŭ, te rogŭ s'o krezĭ.

— Mĭ nare kъ aĭ o familiъ ferituitъ, domnule, zise kontele resnunzîndŭ nronrieĭ sale kuţetъrĭ.

— Ox! da, ţĭ resnunzŭ nentru aveasta, domnule konte; ve sъ ţĭ snuiŭ, nu le linsesve nimikŭ ka sъ fiъ feriuiţĭ: sunŭ juni, mi, ku venitulŭ lorŭ de dozъ-zeui mi uinui miĭ livre, mĭ nunŭ în minte, eĭ kari ku toate avestea aŭ kotitŭ atutea averĭ nemъrginite, mĭ nunŭ în minte kъ aŭ avuţia lui Rothschild.

— E nuţinŭ, ku toate avestea, unŭ venitŭ de dozъ-zeui mi uinui miĭ livre, zise Monte-Cristo ku o dulveaţъ atutŭ de suavъ, în kutŭ nutrunse inima lui Masimilian kum arŭ fi nututŭ fave glasulŭ unui tinъrŭ tatъ; dar nu se vorŭ onri aui juniĭ nostri, vorŭ deveni mi eĭ milionarĭ. Domnulŭ kumnatulŭ dumitale este avokatŭ... medikŭ...

— Era negustorŭ, domnule konte, mi luase kasa bietulŭi meŭ tatъ. D. Morrel a muritŭ lusundŭ o avere de o sutъ uinui-zeui miĭ franui; eŭ aveam o jumutate mi uea altъ jumutate sorъ-mea, kъui eramŭ numaĭ doĭ koniĭ. Bъrbatulŭ eĭ, kare o luase fъr'a avea altъ stare de kutŭ nrobitatea sa uea nobilъ, inteliuinţa sa uea mare mi numele seŭ uelŭ kuratŭ, a voitŭ s'aibъ kutŭ mi femeia sa. A lukratŭ nînъ kundŭ

a strînsă doуъ-sуte чinчї-zeчї miї franчї; mease anї aă a-jунsă. Era ună sucktakslă atingъtoră, цї o jърă, domnule konte, aчela че îlă înfъцiша astї doї koniї aша de mунitorї, aша de унiцi, ursiцi urin kanaчitatea loră nentrу чea maї înaltъ stare, ші kari, nevrîndă sъ skimbe nimikă din obiчeiele kaseї nъrintesчї, întrebунarъ mease anї ka sъ fakъ чeia че noitoriї ară fi nуtуtă faче în doї saă treї anї; astă-felă Marsilia resунă înkъ de laудele че nimine nu nуtea refуsa l'atъta abnegare kуraцioasъ. În чele din urmъ, într'o zi Emanuel veni sъ ші întîlneaskъ nevasta, kare nlътise skadinца.

— Iulio, i zise elă, catъ чelă din urmъ rolă de o suъ franчї ne kari mї 'ї a dată Coclès, ші kari komlekteskă чele doуъ-sute чinчї-zeчї miї franчї че 'i am otъrită ka marцine a kъstigуriloră noastre. Fi-veї muцумitъ kă astă nuцină kă kare va trebui sъ ne mulцумimă d'avi înainte? Askultъ, kasa faче ne fiъ-kare ană ună deveră de ună milionă, ші noate aduче ună beneficiă de natrу-zeчї miї franчї. Vomă vinde, de vomă voi, klientela treї sute miї franчї într'o orъ, kъчї eatъ o skrisoare a D-lui Delaunay kare ne dъ astъ sумъ în skimbulă fondulуi nostrу, ne kare voiesче a îlă îmureуna kă ală seă. Vezї че zivї ші tу kъ ară fi binc de fъkută.

— Amikulă meă, zise sorъ-mea, kasa Morrel nu noate fi цinutъ dekъtă earъ de ună Morrel. Nu e maї bine de kъtă treї sute miї franчї sъ skъnъmă numele tatъluї nostrу de restristele soarteї?

— Ші eă judekam aша, resunунse Emanuel; kă toate aчestea voiam sъ цї afla nъrerea.

— Eї bine! amikulă meă, catъ-o. Ne amă strînsă toцї baniї, ne amă nlътită toate biletele; nutemă traцe o liniъ desubtulă sokoteleї astoră чinчї-sure-zeчe zile ші sъ ne întidemă kantorulă: sъ traцemă astъ liniъ ші sъ ne întidemă kantorulă...

Ceia ce se făcă îndată chiară. Era treĭ ore: la treĭ ore mi ună natrară, ună clientă se înfăţişă ca să mĭ asigure trecerea a două corăbii; era ună beneficiă cărată de cinci-sute-zece mii franci numerariĭ.

— Domnule, zise Emanuel, bine-voiesce a te îngelege, nentre astă asigurangă, că konfratele nostru, D. Delaunay. Kată nentru noĭ, ne amă lăsată de negoţă.

— Ili de kandă? întrebă klientăl că mirare.

— De ună natrară de oră.

— Mi eată, domnule, ermă Masimilian, ce felă soră-mea mi căsnată-meă ară nemaĭ două-zecĭ mi cinci mii livre venită.

Masimilian abia zise aceste vorbe kari întinerea din ce în ce maĭ mălă inima kontelăĭ, kandă Emanuel s'arătă, k'o redingotă ne dînsăl mi k'o năluriă în mănă; salută ka ună omă kare kănoasce kalitatea visitatorăl, ne ermă, dăne ce făcă ne kontele că de okolăl grădiniĭ înflorite, îl adăse sure kasă.

Salonăl era îmbălsămită de florile ce abia le konrindea ună mare vasă de Japonia.

Iulia avea ună nortă căviincioză mi o konviără koketă (astă găteală o făcăse în zece minute!), mi se înfăţişă ca să nriimeaskă ne kontele la intrarea sa.

Dintr'o koliviă cevină se ascea cirinirea naserilor.

Ramurele ebenilor falsĭ mi aĭ salkîmilor rosĭ mărginea că ciorkinele lor kortinele de katifea verde.

Astă mikă mi năcută lokuinţă era nlină de linisce, dela kăntikăl naserilor nină la surisăl stăpînilor.

Kontele, dela intrarea sa în kasă, se năturanse de astă ferivire; astă-felă sta mută mi visător, ditându că îl

astenta ka sъ reînvcanъ konvorbirea întrerъnтъ dъne vele d'întîiъ komnlimente.

Llї adъse a minte de astъ tъvere kare ajъnsese kam nekъviinvioasъ, ni smъlgîndъ-se abia din visarea sa:

— Doamnъ, zise elъ în vea dъne ъrmъ, eartъ-mї o emoцiъne kare katъ sъ te nъiъ în mirare, ne dъmneata, kare estї obivїnъitъ kъ astъ nave ni kъ astъ ferivire ve le vъzъ avi, dar, nentrъ mine, è ънъ lъkrъ aua de noъ mъlцъmirea ne o faцъ omeneaskъ, înkътъ nъ mъ satъrъ d'a te vedea, atътъ ne dъmneata kътъ ni ne bъrbatъlъ dъmitale.

— Sъntemъ nrea ferivicї, într' adevъrъ. domnъle, resnъnse Iulia; dar amъ fostъ mъltъ timnъ în sъferinце, ni nъцinї oamenї aъ kъmnъratъ ferivirea lorъ aua de skъmnъ ka noї.

Kъriositatea se desemnъ ne trъsъrele kontelъї.

— Ox! asta è o istoriъ de familiъ, kъm цї snъnea de-ънъ-zї Château-Renaud, zise Masimilian; nentrъ dъmneata, domnъle konte, kare estї obivїnъitъ a vedea neferivirї strelъvite ni bъkъrie snlendide, arъ fi nъцinъ interesъ într'avestъ tabloъ din întrъ. Or ni kъm însъ, amъ sъferitъ, kъm цї a snъssъ Iulia, dъrerї nrea marї, de mi era înkise într' astъ kadrъ mikъ . . . .

— Ili Dъmnezeъ a vъrsatъ, kъm fave nentrъ toцї, mîngîierea asъnra sъferinцeї voastre? întrebъ Monte-Cristo.

— Da, domnъle konte, zise Iulia: nъtemъ s'o mъrtъrisimъ, kъvї a fъkътъ nentrъ noї veia ve nъ fave nentrъ alemii seї; ne a trimisъ ne ънъlъ din anцelii lъї.

Faua kontelъї se romi, ni tъni ka s'aibъ ънъ mizlokъ de a mї askъnde emoцiъnea adъkindъ-mї batista la gъrъ.

— Veї ve sъntъ nъskцї într'ънъ leagъnъ de nъrnъrъ mi n'aъ doritъ nivї o datъ nimikъ, zise Emanuel, nъ sviъ ve va sъ zikъ ferivirea de a trъi; asemene nъ kъnoskъ nre-

ţălă ună veră kărată ceî ce nă mî ară predată nivî o datъ viaţa în voia a natră skîndăre arănkate ne o mare înfăriatъ.

Monte-Cristo se skălţa, mi, fъr'a resnănde nimikă, kъvî dăne tremărъtăra glasălăi seă ară fi năstată rekănoasve vineva emoţiăneca de kare era tărbărată, învenă sъ strebatъ nasă la nasă salonălă.

— Magnifivinţa(*) noastrъ te fave sъ săriză, domnăle konte? zise Masimilian, kare ărma kă okiî ne Monte-Cristo.

— Nă, nă, resnănse Monte-Cristo foarte palidă, mi ţinîndă kă mъna bъtъile inimeî sale, ne kъndă, kă vea altъ, arъta jănelăî ună globă de kristală sub kare zъvea o năngъ de mătase kălkatъ kă îngrijire ne o nerinъ de katifea neagrъ. Mъ întrebam nămaî nentră kare trebăinţъ è astъ năngъ, kare, ne o parte, konrinde o xъrtiъ, mi ne alta ună diamantă destălă de frămosă.

Masimilian lăţ ună aeră gravă mi resnănse:

— Asta, domnăle konte, è velă maî preţiosă tesaără ală familiceî noastre.

— Într'adevъră, astă diamantă è destălă de frămosă, resnănse Monte-Cristo.

— Ox! fratele meă nă ţî vorbesve de preţălă netreî, de mi è preţăitъ o sătъ miî fravî, domnăle konte; va nămaî sъ zikъ kăm kъ obiektele ve se konrindă într' astъ năngъ săntă relikăele(**) anţelălăî de kare vorbeamă adineaorъ.

— Eatъ ce n'aşî năţea înţeleţe, mi kă toate avestea veia ce nă se kăvine sъ întrebă, doamnъ, resnănse Monte-Cristo înklinъndă-se; eartъ-mъ, n'am vrută sъ fiă indiskretă.

— Indiskretă, zivî, ox! kъtă de feriviţî ne favî, domnăle konte, din kontra, dъndă-ne okasiăneа de a ne întinde asăur'avestăi săbiektă! dak'amă askănde ka ună sekretă fră-

(*) Mъreţiъ.
(**) Moaave.

moasa fanță ne kare ne o adșve a minte astă nșngă, n'amș fi esnșs'o astș-felș la vedere. Ox! amș vrea să nștemș a o nșblika în totș șniversșiș, nentrș ka o tresărire a bincfăkătorș-lșĭ nostrș nekșnoskștș să ne noată deskoneri înfățițiarea sa.

— Ax! într'adevărș! zise Monte-Cristo k'șnș glasș înekatș.

— Domnșle, zise Masimilian redikăndș globșlș de kristalș mi sărșlăndș kș religiositate nșnga de mătase, asta a atinsș măna șnșĭ omș nrin kare tatălș meș a fostș skă-natș de moarte, noĭ de rșinș mi nșmele nostrș de rșmine; a șnșĭ omș nrin kare noĭ, nisve bieți koniĭ șrsiți nentrș miseriș(*) mi nentrș lakreme, nștemș aszi astă-zĭ oamenĭ kari se mirș de ferivirea noastrș. Astă skrisoare, mi Masimilian skoțîndș șnș biletș din nosșnarșĭ îlș înfățiuiți kontelșĭ, astă skrisoare fș skrisă de elș într'o zi kăndș tatămeș otărîse să fakă o fanță foarte desneratș, mi avestș diamantș fș datș ka o dotă(**) șroreĭ mele de avestș nekșnoskștș țenerosș.

Monte-Cristo deskise skrisoarea mi o viti kș o nesnșsă esuresișne de ferivire; era biletșlș ne kare îlș kșnoskș vititoriĭ nostri, adresatș Iulieĭ mi semnatș Simbad Marinarșlș.

— Nekșnoskștș, zivegi? Astș-felș, omșlș kare v'a fșkștș avestș serviviș a remasș nekșnoskștș nentrș voĭ?

— Da, domnșle; nivĭ o datș n'amș avștș ferivirea de a i strînțe măna, kș toate avestea destșlș ne amș rșgatș de Dșmnezeș să ne dea avcastă favoare, zise Masimilian; dar în toată întîmnlarea aveastă a fostș șnș ve misterioșș ne kare nș îlș nștemș îngelețe înkă; o măna nevăzută mi nștinte ka a șnșĭ înkăntătorș a kondșsș totș lșkrșlș avesta.

— Ox! zise Iulia, n'am nerdștș înkă toată sneranța

(*) Sărăvițș, tikălouițș.
(**) Zestre

de a sъrъta într'o zi astъ mъnъ kъm sъrъtă nъnga ve a atins'o. Sъntă natrъ anĭ, Penelon era la Triestĭ: Penelon, domnъle konte, è avestă bravă marinară ne kare îlă aĭ vъzută k' ună armeă în mъnъ, mi kare din kontra-maestrъ(*) s'a fъkută grъdinară. Penelon era darъ la Triestĭ, vъzъ ne keă ună Anglu kare era sъ se îmbarve într'ună yacht, mi rekъnoskъ ne avela ve veni la tatъ-meă la 5 iuniă 1829, mi kare mĭ skrise avestă biletă la 5 sentembre.Era totă avela-mĭ, dъne kъm se asigъrъ, dar nъ kътezĭ sъ i vorbeaskъ.

— Ună Anglu! zise Monte-Cristo kъpetъndă, mi kare se neastîmnъra de fiъ-kare kъътътъръ a Iulieĭ; ună Anglu, zivĭ?

— Da, resnъnse Masimilian, ună Anglu kare se înfъpinъ le noĭ ka mandatară ală kaseĭ Thomson mi French din Roma. Eatъ nentrъ ve, kъndă aĭ zisă de-ună-zĭ la D. de Morcerf kъ DD. Thomson mi French era bankerii dъmitale, m'aĭ vъzută tresъrindă. În nъmele verălăĭ, domnъle, aveasta se netrevea, kъm am zisă, le 1829, aĭ kъnoskută ne Anglul avesta?

— Dar nъ mĭ aĭ zisă asemene kъ astъ kasъ Thomson mi French a resnъnsă totă d'aъna kъ nъ v'a fъkută nivĭ o datъ avestă serviviă?

— Da.

— Atъnvĭ avestă Anglu n'ară fi ună omă, kare, fiindă rekъnoskъtoră kъtre nърintele vostrъ nentrъ vre o binefavere ve va fi ъitat'o însъ-mĭ, ară fi lъată astă uretestă snre a i fave ună serviviă?

— Într'o asemene împrejъrare, toate sъntă de krezută, domnъle, kiară mi o minъne.

— Kъm îlă kiъma? întrebă Monte-Cristo.

---

*) Ună ofigeră saă fънkgionară de marinъ, kare è însъrginată kъ îngrijirea lъkrътoriloră în manufaktъrele vele marĭ.

— N'a lъsatъ altъ nume, resunsc Julia sitъndu-se la konte ku o lsare a minte nrofundъ, de kътъ numele ce îl a semnatъ în josulъ biletulŭi: Simbad Marinarulъ.

— Ceia ce nu è unu nume, nrekum se vede, ci unu nseudonimu.(*)

Ile urmъ fiindu-kъ Iulia se uita la dînsulъ din ce în ce ku maï multъ lsare a minte, mi se nerka înkъ a nrinde din sboru mi a asemъna kъte-va note ale glasulŭi seu, elu zise:

— Sъ vedemu, nu è unu omu kam de talia mea, noate ueva maï înaltu, maï subţire, ku gîtulu strînsu într'o kravatъ înaltъ, înkeiatu, înkingatu, bine legatu mi totu d'una ku kraionulu în mъnъ?

— Ox! dar îlu kunoscï atuncï? strigă Iulia ku okiï skinteitorï de bukuriъ.

— Nu, zise Monte-Cristo, uresunsiu numaï. Am kunoskutu unu lordu Wilmore kare fъcea mi elu astu-felu de trъsure de ţenerositate.

— Fъr'a se face kunoskutu?

— Era unu omu kuriosu mi kare nu kredea în rekunoscinţъ.

— Ox! Dumnezeulu meu! strigă Iulia k'unu tonu sublimu mi înnreunъndu-mi mъinele, în ce krede darъ, nefericitulu.

— Celu nuţinu, nu kredea în enoka în kare îlu am kunoskutu, zise Monte-Cristo, kъrsia avestu glasu euitu din fundulu sufletulŭi i miskase nînъ la uea din urmъ fibrъ; dar, del' avestu timnu, noate kъ a avutu vre o nrobъ kъ rekunoscinţa esistъ.

— Mi kunoscï ne omulu avesta, domnule? zise Emanuel.

— Ox! daka îlu kunoscï, domnule, zise Iulia, sunune,

(*) Nume minciunosu.

sunne, nogi sъ ne dяvi la elъ, sъ ni ilъ arъgi, sъ ne sunі unde este? Ia sunne. Emanuel, kъndъ îlъ amъ kяnoasve, kъndъ amъ da vre o datъ neste elъ, katъ neamъratъ sъ îlъ favemъ sъ kreazъ în memoria inimei!

Monte-Cristo simgi dosъ lakreme kяrgîndяi din oki. Mai fъkя kъgi-va naimi în salonъ.

— În nяmele verяlяi, domnяle, zise Masimilian, daka svii veva desure omяlъ avesta, snяne-ne totъ ve svii!

— Vai! zise Monte-Criso silindя-se sъ înfrъne tяrbяrarea glasяlяi seъ, daka è lordяlъ Vilmore bineîъkъtorяlъ vostrя, mi è teamъ urea mяltъ kъ nя îlъ vegi afla nivi o datъ. Sяntъ doi saъ trei ani de kъndъ îlъ am lъsatъ la Palerma, mi atяnvi nleka nentrя gerele vele mai fabяloase; astъ-felъ în kъtъ mъ îndoeskъ foarte mяltъ kъ se va mai întoarve vre o datъ.

— Ax! domnяle, esti krяdъl strigъ Iulia kя înfiorare.

Illi okii jяneî femeî se imnlяrъ de lakreme.

— Doamnъ, zise kя gravitate Monte-Cristo sorbindъ kя okii veî doi mяrgъritari likizi kari kяrgea ne obrazii Iulieî, daka lordяlъ Vilmore arъ vedea veia ve vъzъ eъ avi, arъ mai iяbi viagа, kъvi lakremele ve le vermi îlъ arъ îmnъka kя omenirea.

Illi întinse mъna Iulieî, kare i dete ne a sa, sяnяsъ fiindъ de kъяtъtяra mi de aventяlъ kontelяi.

— Dar avestъ lordъ Vilmore, zise ea agъgъndя-se de vea din ярmъ suerangъ, avea o garъ, o familiъ, nъringi, era kяnoskяtъ în-fine? n'amъ nяtea oare?..

— Ox! nя mai kъяta, doamnъ, zise kontele, nя zidi ximere dяlvi ne aveastъ vorbъ ve am lъsat'o sъ mi skape. Nя, lordяlъ Vilmore nя è tokmai omяlъ ne kare îlъ kъятagi, era amikяlъ meъ; kяnosveam toate sekretele sale, mi arъ fi snяsъ mi avesta.

— Ili nș ți a snșsș nimiks? întrebă Iulia.

— Nimiks.

— Niți o datț vre o vorbț kare sț te fi nștștș faye sț nresșnșï?..

— Niți o datț.

— Ks toate ayestea îlș aï nșmitș îndatț.

— Ax! sții... în asemenï împrejșrțri nresșnșne țineva.

— Sșrioarț, sșrioarț, zise Masimilian venindș în ajștorșlș kontelșï, domnșlș are drentate. Adș-ți a minte ye ne a snșsș adese bșnșlș nostrș nțrinte: nș noate fi vre ynș Anglș ayela kare ne a fțkștș astț ferițire.

Monte-Cristo tresțri.

— Iițrintele dșmitale vț snșnca, domnșle Morrel?.. zise elș ks vioițișne.

— Pțrintele meș, domnșle, vedea într'ayeastț fantț o minșne. Pțrintele meș kredea într'ynș binefțkțtorș emitș nentrș noï din mormîntș. Ox! ye sșnerstițișne atingțtoare, domnșle, era asta, mi kșm, de mi nș kredeam eș însș-mï, nș mï venea niți de kșm sț strikș astț kreditțț în nobila sa inimț! Astș-felș, de kțte orï visa elș l'ayeasta, nronșnțțndș înyetș ynș nșme de amikș nrea skșmnș, ynș nșme de amikș nerdștș; mi, kțndș fș anroane de moarte kțndș anronierea eternitățiï dete sniritșlșï seș ilșminarea mormîntșlșï, astț kșyetare, kare nîn'ayi fșsese nșmaï o îndoialț, deveni o konvințere, mi yele din ormț vorbe ne kari le zise mșrindș fșrț ayestea: „Masimilian, ayesta era Edmond Dantés.“

Naloarea kontelșï, kare, de kțte-va sekșnde, merțea din ye în ye kreskîndș, deveni snțimîntțtoare l'ayeste vorbe.

Totș sțnțele nțvțlise la inimț mi elș nș maï nștea vorbi;

Astă cugetare, quare pîn' aqui fusese numaĭ o îndoială, deveni o convingere, şi quele din urmă vorbe pe quari le dise murindŭ fură aquestea: „Masimilian, aquesta era Edmond Dantès!“

Illi skoase orloțișlă, ka kăm arĕ fi zitată ora, mi lăș nălăria, făkă doamnei Herbault ună komplimentă renede mi înkărkată, mi stringîndă mâinele lui Emanuel mi lui Masimilian:

— Doamnă, zise elă, dă-mi voiă să viă kăte o dată sure a mi îmulini datoria kătre dămneata. Isbeskă kasa voastră, mi vă sănt rekănoskătoră uentră uriimirea ce mi aţi făkută, kăci eată întîia oară în kare n'am zitată de mai mulţi ani.

Illi emi kă naimi renezi.

— E ună omă kăriosă astă konte de Monto-Cristo, zise Emanuel.

— Da. resunănse Masimilian, dar krezĕ kă are o inimă minunată, mi sănt sigură kă ne isbesce.

— Illi eă! zise Iulia, glasată lui mi a intrată în inimă, mi de două sau trei ori mi s'a părută kă nu era întîia oară în kare îlă auzeam.

CAPITULU LI.

Pyramă şi Thisbe.

Kam ne la jumătatea sănburbiului Saint-Honoré, în dosulă unui frumosă otelă însemnată între cele însemnate lokuinţe dintr' aveste kartieră avută, se întinde o grădină mare ai kăria kastani stufoşi întrekă zidurile cele înalte ka de cetate, mi lasă, kundă vine urimăvara, să le kazĕ florile

lorŭ rose mi albe în doœ vase de neatrœ de faŋa skorŋimoareĭ nœse narcelŭ ne doœ nilastre natrœngiœlare legate kœ o grilœ de ferŭ din timnœlŭ lœi Ludovicŭ XIII.

Astœ intrare grandioasœ è kondemnatœ, kœ toate mœreŋele indrimaime kari kreskŭ în vase mi kari mĭ leagœnœ în vîntŭ foile lorŭ mœrmœrite mi florile lorŭ de nœrnœre, de kœndŭ nrourietarii otelœlœĭ, mi asta datcazœ de mœltŭ, s'aŭ restrînsŭ la nosesiœnca otelœlœĭ, a kœrŋiĭ nlœntate kœ arbœrĭ kare dœ în sœbœrbiŭ, mi a grœdineĭ înkise de astœ grilœ, kare da o dinioarœ ne o legœmeriœ mœreaŋœ de œnŭ stînjinŭ, alœtœratœ de nrourietate.

Dar demonœlŭ de snekœlœ trœgîndŭ o liniœ, adikœ o stradœ la marŋinea legœmerieĭ, mi strada, înainte d'a esista, nriimindŭ œnŭ nœme skrisŭ ne o nlakœ de ferŭ, krezœrœ kœ notŭ vinde astœ legœmeriœ ka sœ zideaskœ ne stradœ, mi sœ fakœ konkœrinŋœ asteĭ artere marĭ a Parisului kare se nœmesve sœbœrbiœlŭ Saint-Honoré.

Dar, kœndŭ è vorba de snekœlœ, omœlŭ nronœne mi banœlŭ disnœne.

Strada botezatœ mœri în leagœnŭ.

Kœmnœrœtorœlŭ legœmerieĭ, dœne ve a nlœtit'o nrea bine; nœ nœtŭ afla sœma ve o verea vrîndŭ s'o revînzœ, mi astentœndŭ o œrkare de nreŋŭ kare nœ nœtea linsi, dintr'o zi nînœ într' alta, ka sœ se desnœgœbeaskœ de nerderile sale trekœte mi de kanitalœlŭ seŭ kare sta amorŋitŭ, se mœlŋœmi a înkiria astœ ogradœ la nisve grœdinarĭ, drentŭ sœma de vinvĭ sœte franvĭ ne anŭ.

Avestia era nisve banĭ daŋĭ kœ o jœmœtate la sœtœ, veia ve nœ è mœltŭ în timnœlŭ în kare ne aflœmŭ, kœndŭ sœntŭ atœŋia kari înnrœmœtœ kœ vinvĭ-zevĭ la sœtœ mi totŭ li se nare kœ banĭ nœ nrodœkŭ mare lœkrœ.

Kœ toate avestea, kœm amŭ zisŭ, grila grœdineĭ, ka-

re o dinioarъ da d'asвura legвmerieĭ, è kondemnatъ, ші rвцina i mъnînkъ цîцînele.

Afarъ de avcasta: ncntrв ka nisve grъdinarĭ ncnobilĭ sъ nв întineze kв nrivirile lorв vвlgare interiorвlв grъdineĭ aristokrative, o desnъrцitвrъ de skîndвre fв nвsъ înaintea barelorв nînъ la înъlцimea de mease nivioare.

E adevъratв kъ skîndвrele nв sвntв ana de binc linite înkъtв sъ nв noatъ strekвra vineva o kъвtъtвrъ fвrinatъ între intervale.

Dar astъ kasъ è o kasъ severъ, ші kare nв se teme de indiskreцivnĭ.

Într' astъ legвmeriъ, în lokв de varzъ, de morkovĭ, de ridikĭ, de mazere ші de nenenĭ, kresve visdeiв mare, singвra kвltвrъ kare aratъ kъ maĭ kвцetъ vineva l'avestв lokв nъrъsitв.

O nortiцъ josвroasъ, kare se deskide în strada nroiektatъ, dъ intrare în avestв terînв înkisв între zidвrĭ, nc kare îlв nъrъsirъ lokatariĭ seĭ nentrв sterilitatea sa, ші kare, de ontв zile, în lokв d'a ranorta o jвmъtate la sвtъ, ka în trekвtв, nв maĭ ranorta nimikв.

Desnre nartea otelвlвĭ, kastanii de kari vorbirъmв kвnвnъ zidвlв, veia ve nв îmnedika alцĭ arbвrĭ în mare nвmerв ші nlinĭ de florĭ de a ші strekвra nrintre intervale krъvile lorв setoase de aerв.

Într' вnв вngiв вnde frвnzetвlв è ana de stвfosв înkътв abia noate nътвnde lвmina, o bankъ latъ de neatrъ ші skaвne de grъdinъ aratъ вnв lokв de adвnare saв o retraцere favoritъ a vre вnвĭ lokвitorв alв otelвlвĭ kare se afla la o sвtъ naшĭ de akolo, ші kare se vede abia nrintre verdeaцa ve îlв akonere.

În vele din вrmъ, aleцerea avestвĭ asilв misteriosв è totв de o datъ jвstifikatъ de linsa soarelвĭ, de rekoarea

ɥea eternъ, kiarъ în zilele ɥele maĭ arzъtoare de varъ, de ɥirinirile naserilorъ mi de denъrtarea kaseĭ mi a stradeĭ, adikъ a grijilorъ mi a sgomotъlъĭ.

Kътre seara ънeia din ɥele maĭ kъldъroase zile ɥe i le dete nrimъvara lokъitorilorъ din Parisŭ, se afla ne aɥeastъ bankъ de neatrъ o karte, o ъmbrelъ, ънъ koмъleɲъ de lъkrъ mi o batistъ a kъria kъzъtъrъ era înɥenъtъ, mi, nъ denarte de aɥeastъ bankъ, lîngъ grilъ, în nivioare înaintea skîndъrelorъ, kъ okiъlъ aɲintatъ ne ele, o femeiъ jъnъ a kъria kъzъtъrъ nъtrъndea nrin denъrtarea skîndъrelorъ în teríмъlъ ɥelъ demertъ ne kare îlъ kъnoasɥemъ.

Màĭ într' aɥela-mĭ minъtъ, nortiɲa del'aɥestъ terimъ se reînkidea fъrъ sgomotъ, mi ънъ jъne, înaltъ, tare, nъrtъndъ o blъsъ de nînzъ nenъlbitъ, o kasketъ de katifea, dar ale kъrъia mъstъɲĭ, barbъ mi nъrъ negrъ foarte mъltъ îngrijite, se lovea oare-kъm kъ aɥestъ kostъmъ nonъlarъ, dъn' o reuede arъnkъtъrъ de okiъ înnrejъrъĭ ka sъ se asigъre kъ nъ ilъ nъndea nimine, trekîndъ ne aɥeastъ nortiɲъ, ne kare o reinkise dъne dînsъlъ, se îndrenta k'ънъ nasъ iste kътre grilъ.

La vederea aɥelъia ne kare îlъ astenta, dar fъrъ îndoialъ nъ într' aɥestъ kostъmъ, jъna fatъ simɲi o temere mi se trase înanoĭ.

Ili kъ toate aɥestea, nrintre krenъtъrele norɲiĭ, jъnele, kъ aɥea kъzъtъrъ kare è nъmaĭ a amanɲilorъ, vъzъse flътъrъndъ rokia ɥea albъ mi ɥingъtoarea ɥea lъngъ mi albastrъ.

Se reuezi kътre desnъrɲitъra de skindъre, mi nъnîndъ-mĭ gъra la o krъnъlъrъ:

— Nъ te teme, Valentino, zise elъ, eъ sънt.

Jъna fatъ s'anronĭъ.

— Ox! domnъle, zise ea, dar neutrъ ɥe aĭ venitъ

— Nu te teme, Valentină, sunt eu.

ama tărziŭ astă-zi? Sciĭ că o să se nască îndată la masă, mi că mi a trebuitŭ multă diplomatică mi multă aperime ca să mă desbărŭ de mamă-mea vitregă care mă năndesce, de femeia mea din casă care mă sfioneazăă mi de frate-meŭ care mĭ skoate sfărlătŭ, ca să viŭ avi să lăcrezŭ l'aveastă căsătără, care, mĭ è teamă că are să maĭ gĭiă multă? Ie armă, dane ce te veĭ skasa nentru întărzierea dumitale, mĭ veĭ sfane ce gĭ a venitŭ să nĭ astă costumŭ noŭ care era anroane a mă face să ne te maĭ cănoskŭ.

— Skumnă Valentină, zise jănele, estĭ multă maĭ nresusŭ de amorată meŭ ca să maĭ kutezŭ a gĭ vorbi de elŭ, mi ke toate avestea, or de kăte orĭ te văzŭ, am trebuință să gĭ sfiŭ că te adorŭ, nentru ka ekoată vorbelorŭ mele să mĭ mîngîie binimorŭ inima căndŭ ne te maĭ văzŭ. Akum gĭ mulgumeskŭ nentru că mă gĭi de reŭ: mĭ ulavĭ nrea multă ama, căvĭ arăgĭ nrintr' aveasta, ne kutezŭ să zikŭ că m'astentaĭ, dar că kuetaĭ la mine. Vreaĭ să sciĭ cuvîntată întărzierĭi mi alŭ strevestirĭi mele; gĭ îlŭ voiŭ sfane, mi snerŭ că îlŭ veĭ skasa; mĭ am alesŭ o meseriă.

— O meseriă!... ce vreĭ să zivĭ, Masimilian? Ili santemă oare destulŭ de ferigiă înkătŭ să vorbesvĭ desnre ceia ce ne nrivesve glumindŭ?

— Ox! Damnezeŭ să mă fereaskă, zise jănele, de a glumi kă ceia ce è viaga mea; dar, nemaĭ nătindŭ alerga ne kămnărĭ mi a arka mereŭ zidările, snăimintatŭ seriosŭ de idea ce mĭ însuflami cea altă seară că tată-teŭ m'arŭ da în jădekată ka ne anŭ fărŭ, ceia ce arŭ komuromite onoarea armateĭ franvese întreagă, ne maĭ nagină snăimîntatŭ de nătinga că se mira cineva văzindŭ ne învetatŭ învîrtindă-se împrejărată astăĭ terimŭ ande ne é cea maĭ mikă citadelă de inkonjurată saŭ cea maĭ mikă întărire de anărată, anŭ kanitanŭ de snaxii, m'am făkută grădinarŭ, mi am lsatŭ kostumată nrofesianii mele.

Valentina.

— Че nebэniъ!

— Din kontra, é lэkrэlă velă maĭ înţelentă, mi se nare, din toate kъte le am fъkută în viaţa mea, kъvĭ ne dъ toatъ sigэranţa.

— Sъ vedemă, esulikъ-te.

— Eĭ bine! m'am dэsă sъ kaută ne nronrietarălă asteĭ grъdine, terminălă veloră d'întîiă lokatarĭ se îmulinise, mi i am arendэit'o din noă. Totă visdeiălă avesta ne kare ilă vezĭ è ală meă, Valentino; nimikă nэ mъ onresve de a mĭ fave o kolibъ într'aveastъ fîneaţъ mi a trъi d'avi înainte doxъ-zevĭ de namĭ auroane de tine. Ox! bэkэria mi ferivirea mea, nэ le notă konţine. Înţeleţĭ, Valentino, kъ ară nэtea vineva ajэnţe sъ ulъteaskъ toate lэkrэrile avestea? E kэ neuэtinţъ, nэ è ama? Eĭ bine! toatъ astъ ferivire, toatъ astъ bэkэriъ, nentrэ kare amĭ fi dată zeve anĭ din viaţa mea, mъ kostъ, givesve kъlă?.. Чinvĭ sste franvĭ ne ană, ulътiţĭ ne trimestrэ. Asta-felă, kэm vezĭ, d'avi înainte nэ maĭ am nimika de tomată. Avi m'ulă a kasъ la mine, notă nэne o skurъ ne zidală mea mi a mъ zita neste elă, mi, fър'a mъ tome de vr'o ontrelъ, kare ară veni sъ mĭ fakъ vr'ună neajunsă, am drentală a ţi suane kъ te isboskă, ne kъlă mъndria ta nэ se va atinţe kъndă vel aszi emindă din gэra anăĭ bietă lэkrъtoră kэ zisa îmbrъkată într'o blэsъ mi înkoifată kэ o kasketъ.

Valentino skoase ună mikă strigъtă de sэnrisъ voiosъ; ne arnъ ziso kэ intristare mi ka kэm ună noră ţelosă ară fi venită ne ne astentate sъ vъlэiaskъ raza de soare kare i lэmina inima.

— Vaĭ! Masimilian, akэm vomă fi nrea liberĭ; ferivirea noastrъ ne va fave sъ verkъmă ne Dэmnezoă; vomă abэsa de sekэritatea noastrъ, mi sekэritatea noastrъ ne va nerde.

— Ноцї съ мї сцвї аста, amika mea, mie kare, de кѣндѣ te кѣnoskѣ, цї nrobezѣ ne toatъ z'ѣa къ мї am сѣнсѣ viaца ші кѣцetърile vieцeї ші кѣцetърilorѣ tale? Чine цї a datѣ încrederea în mine? onoarea mea, nѣ è aша? кѣндѣ мї aї сцвсѣ къ ѣnѣ instinkѣ demertѣ te încredinца къ te aflaї într'ѣnѣ neriкѣlѣ mare, m'am nѣsѣ devotamentѣlѣ la serviчiѣlѣ teѣ, fъr'a цї чere altъ resultatъ de кѣtѣ ferivirea d'a te servi. De atѣnчї, datѣ-цї am oare, nrin vre o vorbъ, nrin vre ѣnѣ semnѣ, motivѣlѣ d'a te къi къ m'aї alesѣ în mizloкѣlѣ avelora чe arѣ fi fostѣ ferivinцї de a мѣri nentrѣ tine? Мї aї zisѣ, biatъ konilъ, къ craї fidanцatъ кѣ D. d' Epinay, къ tatѣ-teѣ a nѣsѣ la kale astъ alianцъ, adikъ къ era sigѣrъ; къчї totѣ чe voiсѣe D. de Villefort se faче negremitѣ. Eї bine! am statѣ în ѣmbrъ, asteutъndѣ totѣ, nѣ dela voinца mea, nѣ del'a ta, dar dela întîmnlare, dela Нrovedinцъ, dela Dѣmnezeѣ, ші кѣ toate avestea mъ iѣbesчї, aї avѣtѣ îndѣrare de mine, Valentino, ші мї aї сцвs'o; цî мѣlцѣmeskѣ nentrѣ astъ vorbъ dѣlче, ne kare nѣ цї черѣ alta de кѣtѣ a мї o reneti din кѣндѣ în кѣндѣ ші kare mъ va faче sъ ѣitѣ totѣ.

— Нli eatъ чe te îmbърbътѣ. Masimilian, eatъ чe мї faче totѣ de o datъ o viaцъ urea dѣlче ші urea neferivitъ, în кѣtѣ de мѣlte orї mъ întrebѣ singѣrъ kare è maї bѣnъ nentrѣ mine, сѣnъrarea чe мї fъчea o dinioarъ asurimea мѣmeї mele vitreцe ші oarba sa urealeцere nentrѣ konilѣlѣ eї, saѣ ferivirea чea nlinъ de neriкѣlї ne kare o gѣstѣ vъzindѣ-te.

— Нeriкѣlѣ! strigъ Masimilian; ноцї zivc o vorbъ aша de krѣdъ ші aша de nedreantъ! Aї vъzѣtѣ vr'o datъ ѣnѣ sklavѣ maї сѣнсѣ de кѣtѣ mine? Мї aї nermisѣ a цї vorbi къte o datъ, Valentino, dar m'aї ouritѣ d'a te ѣrma; am askѣltatѣ. De кѣндѣ am aflatѣ mizloкѣlѣ de a мъ stre-

kъra într' aveastъ grъdinъ. de a sta de vorbъ kъ tine printre noarta aveastъ. de a fi în vea dъne ъrmъ ama de anroane de tine fъr'a te vedea, verъt'am vr'o datъ, snъne, s'atingъ noala dela rokia ta printe grilele avestea? fъkъt'am vre o datъ snъ nasъ ka sъ trekъ neste zidъlъ avesta, kare è o nedikъ de rîsъ nentrъ jъnenea mi nentrъ nъterea mea? Nivî o datъ nъ nî am arъtatъ vre o mъstrare nentrъ asprimea ta, nivî o datъ nъ nî am datъ ne faqъ vre snа din doringele mele; eram nintъitъ de kъvîntъlъ meъ ka snъ kavalerъ din timniî trekъnî. Mъrtъrisesve avеasta velъ nъninъ, ka sъ nъ te krezъ nedreantъ.

— Este adevъratъ, zise Valentina skonîndъ între doъ skîndъre vîrfъlъ snъia din denitile eî sъbnirî ne kare Masimilian mî nъse bъzele; este adevъratъ kъ estî snъ amikъ onestъ. Dar, în vele din ъrmъ, aî ъrmatъ dъne simtimentъlъ interesъlъî teъ, skъmnъlъ meъ Masimilian; sviaî bine kъ, din zisa în kare sklavъlъ arъ învene sъ fiъ nretennioъ, arъ nerde totъ. Mî aî nromisъ o amivîъ de frate, mie kare n'am nivî snъ amikъ, mie ne kare tatъlъ meъ mъ sitъ, mie ne kare mъmъ-mea vitregъ mъ nersekъtъ, mi kare n'am altъ mîngîiere de kътъ ne bътrъnъlъ ve nъ se noate miska din lokъî, kare è mътъ, îngenatъ, a kъrъia mъnъ nъ noate strinne mъna mea, alъ kъrъia okiъ nъmaî elъ singъrъ mî noate vorbi, mi a kъrъia inimъ fъrъ îndoialъ bate nentrъ mine k'snъ remasъ de kъldъrъ. Derîdere amarъ a soarteî kare mъ fave inemikъ mi viktimъ a lътъlorъ avelora kari sъntъ maî tarî de kътъ mine, mi kare mî dъ snъ kadavrъ drentъ sъsninere mi amikъ! Ox! într' adevъrъ, Masimilian, nî o renetъ, sъnt nrea neferivitъ, mi aî drentate sъ mъ ibesvî nentrъ mine mi nъ nentrъ tine.

— Valentino, zise jъnele kъ o tъrbъrare nrofъndъ, nъ zikъ kъ nъmaî ne tine te ibeskъ în toatъ lъmea, kъvî ib-

beskъ mi ne sърога mea mi ne кътпатълъ meъ, dar ne eї ї iъbeskъ k'ънъ amorъ dълче mi linъ kare nъ seamъпъ întrъ nimikъ kъ simtimentълъ ne kare îlъ чerkъ nentrъ tine: kъndъ kъцetъ la tine, sъnцele mї ferbe, nentълъ mi se înflъ, inima mi se revarsъ; dar astъ forцъ, astъ ardoare, astъ пътere sънraomeneaskъ, le voiъ întrebъinца nъmaї ka sъ te iъbeskъ nînъ în ziъa în kare mї veї zive sъ le întrebъinцezъ sure a te servi. D. Franz d'Epinay va linsi înkъ ънъ anъ, se zive; într' ънъ anъ, kъte sorцї favorabile ne notъ servi, kъte evenimente ne notъ ajъta! sъ sneгъmъ darъ totъ d'aъna, че bine mi че dълче è sъ snere чineva. Dar de o kam datъ, tъ, Valentino, tъ kare mъ цїї de reъ nentrъ egoismълъ че zivї kъ îlъ am, че aї fostъ nentrъ mine? frъmoasa mi reчea statъъ a Vinerїї пъdive. În skimbълъ aчestъї devotamentъ, alъ aчesteї sънъneriї, alъ aчesteї reцineriї, че mї aї promisъ, tъ? Nimikъ: че mї aї akordatъ? Ирea nъцinъ lъkrъ. Mї vorbesчї de D. d'Epinay, fidanцatълъ dъmitale, mi sъsnini l'aчeastъ ideъ kъ veї fi într'o zi a lъї. Sъ vedemъ, Valentino че aї în sъfletълъ teъ! цї daъ viaца mea, цї daъ sъfletълъ meъ, цї konsakrъ nînъ la чea maї neînsemnътoare bътaiъ a inimeї mele, mi, kъndъ sънt kъ totълъ alъ teъ, kъndъ mї zikъ înчetъ kъ voiъ mъri de te voiъ nerde, tъ nъ te snъimînцї la singъra ideъ de a fi a altъia! Ox! Valentio! Valentino! dak'aшї fi eъ чeia че estї tъ, daka m'aшi simцi iъbitъ dъne kъm estї sigъrъ kъ te iъbeskъ, nîn'akъm mї aшї fi netrekътъ de o sътъ de orї mъinele nrintre fearele aчesteї grile, mi aшї fi strînsъ mъna bietълъї Masimilian zikîndъї: „A ta, nъmaї a ta, Masimilian, într'astъ lъme mi în чea altъ.“

Valentina nъ resпънse nimikъ, dar jънele o aъzi sъsninъndъ mi nlъngîndъ.

Reakцiънea fъ iste asъnra lъї Masimilian.

— Ox! strigъ elъ, Valentino! Valentino! ъitъ vorbe-

le mele daka kвm-va se aflъ în ele чeva kare sъ te noatъ atinдe!

— Nв! zise ea, aĭ drentate; nв vezĭ kъ sвnt o biatъ fiinдъ, nъrъsitъ într'o kasъ màĭ streinъ, ші a kъria voinдъ a fostъ sfъrъmatъ de sвntъ zeчe anĭ akвm, în toate zilele, în toate orele; în toate minвtele, de voinдa de ferъ a stъnînilorъ kari m'anasъ? Nimine nв vede чeia чe sвferъ eъ, n'am snвs'o nimвlвĭ afarъ de tine. De faдъ, ші în okiĭ lвmiĭ întreдĭ, toдĭ sвntъ bвnĭ nentrв mine, toдĭ narъ kъ mъ isbeskъ, în realitate toдĭ mĭ sвntъ ostilĭ. Lвmea zиe: D. de Villefort è foarte gravъ ші foarte seriosъ ka sъ fiъ nrea tînъrъ kъtre fiiъ-sa; dar ea are чelъ nвдinъ ferиirea d'a afla în doamna de Villefort o a doвa mвmъ. Eĭ bine! lвmea se înчealъ, tatъ-meъ mъ nъrъsesчe kв indiferinдъ, ші mвmъ-mea vitregъ mъ вrasчe k'o înverшвnare atъtъ maĭ snъimîntъtoare, kв kъtъ è vъlвitъ k'вnъ eternъ вrîsъ.

— Sъ te вraskъ! ne tine, Valentino! ші kвm noate sъ te вraskъ чine-va?

— Vaĭ! amikвlъ meъ, zise Valentina, sвnt nevoitъ a mъrtвrisi kъ aчeastъ вrъ nentrв mine vine dintr'вnъ simtimentъ màĭ natвralъ! Ea adoarъ ne fiiъlъ cĭ, ne frate-meъ Eduardъ.

— Eĭ bine!

— Eĭ bine! mi se nare straniъ kъ se amestekъ în чeia чe ziчeam o kestiвne de banĭ; eĭ bine! amikвlъ meъ, krezъ kъ вra sa vine d'akolo, чelъ nдinъ. Fiindъ-kъ ea n'are avere, fiindъ-kъ eъ sвnt înavдitъ desnre mвmъ-mea, ші fiindъ-kъ astъ avere va fi mi maĭ mвltъ de kъtъ îndoitъ înkъ urin averea чe mĭ va remъnea într'o zi dela D. ші doamna de San-Méran, eĭ bine! krezъ kъ è invidioasъ. Ox! Dвmnezeвlъ meъ! dak'aшi nвtea sъ i daъ jвmъtate dintr'astъ

avere mi sъ mъ reaflъ în kasa D-lъi de Villefort ka o fatъ în kasa eї nъrinteaskъ, negremitъ amї fave asta îndatъ kiarъ.

— Biatъ Valentinâ!

— Da, mъ simgъ înkatenatъ, mi într'avela-mї timnъ mъ simgъ ama de slabъ, înkъtъ mi se nare kъ aveste legъminte mъ sъsginъ, mi kъ mї è teamъ sъ le rъmnъ. Kъtre avestea, tatъ-meъ nъ è anъ omъ ne ale kъrъia ordine sъ le noatъ înfrъnge vineva ama lesne: è natinte în kontra mea, arъ fi mi în kontra ta, arъ fi mi kiarъ în kontra regelъi însъ-mї, fiindъ-kъ è nrotektatъ de anъ trekътъ kъratъ mi de o nosigiъne neatakabilъ. Ox! Masimilian! gї o jъrъ, nъ mъ lantъ, nentrъ kъ mъ temъ sъ nъ sfъramъ într'astъ lantъ saъ ne tine, or ne mine.

— Dar în vea dane arma, Valentino, zise Masimilian, de ve sъ te desnerї astъ-felъ mi sъ vezї viitorъlъ totъ d'aana întanekosъ?

— Ax! amikъlъ meъ, nentrъ kъ îlъ jъdekъ dane trekътъ.

— Sъ vedemъ, kъ toate avestea, daka nъ sant o nartidъ strelъvitъ, din nanklъlъ de vedere aristokratikъ, giъ kъ toate avestea, nrin malte nankte, de lamea în kare trъesvї; timnъlъ în kare se afla doъ Francie în Francia nъ maї è akam, vele maї înalte familie ale monarxieї s'aъ kontonitъ în familiele imnerialъi: aristokragia lunvїi s'a mъritatъ kъ aristokragia tanalъi. Eї bine! eъ, sant dintr'astъ din arma: am anъ viitorъ framosъ în armatъ, mъ bakarъ de o avere mъrginitъ, dar neatîrnatъ; memoria tatъlъi meъ, în fine, è resnektatъ în gara noastrъ ka avela dintre veї maї onestї negangtorї din kagї aъ statъ nîn'akam. Zikъ gara noastrъ, Valentino, nentrъ kъ estї màï din Marsilia.

— Nъ mї vorbi de Marsilia, Masimilian, astъ singurъ vorbъ mї adave a minte ne biata mamъ-mea, astъ angelъ

kare a ɦsatš o nɜrere de reš la toatɜ lɜmea kɜ moartea eĭ, mi kare dɜne ce a vegiatš asɜnra fiieĭ sale ne kɜtš ginɜ skɜrta eĭ medere ne nɜmintš, maĭ vegiazɜ înkɜ mi akɜm asɜnrɜĭ, celš nɜginš ama snerš, în eterna eĭ medere în cerš. Ox! daka trɜia biata mɜmɜ-mea, Masimilian, n'amĭ maĭ avea sɜ mɜ temš de nimikš, i amĭ fi snɜsš kɜ te iɜbeskš, mi te arš fi nrotektatš.

— Vaĭ! Valentino, zise Masimilian, daka trɜia ea, eš nɜ eram sɜ te kɜnoskš fɜrɜ îndoialɜ; kɜvĭ, singɜrɜ aĭ zisš, aĭ fi fostš ferivitɜ daka trɜia ea, mi Valentina ferivitɜ nɜ s'arš fi înjositš sɜ mĭ arɜnce okiĭ asɜnra mea din înɜlgimea mɜririĭ sale.

— Ax! amikɜlš meš, strigɜ Valentina, akɜm tɜ estĭ nedrentš kɜtre mine... Dar snɜne-mĭ...

— Ce vreĭ sɜ gĭ snɜiš? zise Masimilian vɜzîndš ne Valentina kɜ se îndoia.

— Snɜne-mĭ, ɜrmɜ jɜna konilɜ, a fostš o dinioarɜ, la Marsilia, vre o neînțelețere între tatɜ-teš mi alš meš?

— Nɜ svĭš sɜ gĭ snɜiš, resnɜnse Masimilian, fɜrɜ nɜmaĭ kɜ tatɜ-teš era ɜnš nartisanš neste mɜsɜrɜ de zelosš alš Burbonilor, mi alš meš ɜnš omš înkinatš imneratorɜlɜĭ. Asta è, mi se nare, totš ce avea sɜ îmnarțɜ eĭ între dînșiĭ. Dar nentrɜ ce mĭ faĭ astɜ întrebare, Valentino?

— Sɜ gĭ snɜiš akɜm, resnɜnse jɜna konilɜ, kɜvĭ trebɜe sɜ svĭĭ totš. Eĭ bine! în zisa kɜndš s'a nɜblikatš în jɜrnalš kɜ te aĭ fɜkɜtš oficerš alš Legiunĭĭ de onoare, ne aflamš kɜ toți la momɜ-meš, D. Noirtier, mi maĭ era înkɜ mi D. Danglars, svĭĭ, bankerɜlš aĭ kɜrɜia kaĭ era sɜ omoare, cea altɜ cerĭ, ne mɜmɜ-mea mi ne frate-meš? Eš viteam jɜrnalɜlš în gɜra mare momɜlɜĭ meš ne kɜndš domniĭ vorbea desnre mɜritatɜlš dumnicalaĭ Danglars. Kɜndš venĭĭ la naragrafɜlš kare te nriveа mi ne kare îlš maĭ vitisem, kɜvĭ,

kiarš în dimineaŋa din ajɐnš, mъ însчiinŋasemĭ desnre astъ bɐnъ nɐvelъ; kъndš venii, zikš, la naragrafɐlš kare te nrivea, eram nrea ferivitъ... dar mi tremɐram kъndš mъ vedeam nevoitъ a ŋi snɐne tare nɐmele, mi. fъrъ îndoialъ, îlš amĭ fi lъsatš daka nɐ mъ temeam sъ nɐ daš vre ɐnš nrenɐssš kɐ tъverea mea; nrin ɐrmare, mĭ adɐnaĭ totš kɐraŋislš mi чitii.

— Skɐmnъ Valentinъ!

— Eĭ bine! îndatъ чe ŋi se aɐzi nɐmele, tatъ-meš mĭ întoarse kanɐlš. Eram înkredinŋatъ (vezĭ чe nebɐnъ sɐnt!) kъ toatъ lɐmea era sъ fiъ fɐlŋeratъ de avestš nɐme ka de ɐnš trъsnetš, kъ mi se nъrɐ kъ vъzšĭ ne tatъ-meš tresъrindš mi kiarš (nentrɐ avela era o nъlɐvire, sɐnt singɐrъ), mi kiarš ne D. Danglars.

— Morrel! zise tatъ-meš, ia astentaŋĭ! (mĭ înkrɐntś snrъnчeana.) Sъ nɐ fiъ ɐnš Morrel din чeĭ dela Marsilia, ɐnɐlš din avеĭ bonanartistĭ tɐrbaŋĭ kari ne aš fъkɐtš atъlš de reš la 1815?

— Da, resnɐnse D. Danglars, mi se nare kiarš kъ è fiislš fostɐlɐĭ armatorš.

— Adevъratš! zise Masimilian. Illi чe resnɐnse tatъ-teš, snɐne, Valentino?

— Ox! ɐnš lɐkrɐ de snaimъ mi ne kare nɐ ŋi îlš notš snɐne.

— Snɐne or чe arš fi, zise Masimilian sɐrîzîndš.

— Imneratorɐlš lorš, ɐrmś elš înkrɐntъndɐ-mĭ snrъnчeana, svia sъ nɐiъ la lokɐlš lorš ne toŋĭ fanativii avestia; îi nɐmea karne de tɐnš, mi asta era singɐrɐlš nɐme чe îlš merita eĭ. Vъzš kɐ bɐkɐriъ kъ gɐvernɐlš чelš noš nɐne earъ în vigoare astš nrinчiniš mъntɐitorš. Kъndš arš ŋine Algeria nɐmaĭ nentrɐ avеasta, amĭ feliчita gɐvernɐlš, de mi ne kostъ kam skɐmnš.

— Într 'adevъrš, asta è o nolitikъ destɐlš de brɐtalъ,

zise Masimilian. Dar ns romi, skɜmnъ amikъ, nentrɜ ɥeia ɥe a zisъ D. de Villefort; bravɜlъ meъ nъrinte ns i lъsa nimikъ asɜnra nɜnklɜlъi avestɜia, mi zivea neînvetatъ: Hentrɜ ɥe imneratorɜlъ, kare faɥe atъtea lɜkrɜrî frɜmoase, ns faɥe mi ɜnъ reɲimentъ de jɜdekъtorî mi de avokaɲî, mi ns 'i trimite totъ d'asna la întîisъ fokɜ?„ Vezî, skɜmnъ amikъ, nartidele aъ totъ avela-mî nreɲъ desnre nartea nitoreskъ a esnresiɜnii mi desnre dɜlveaɲa kɜɲetъrii sale. Dar D. Danglars, ɥe zise l'aveastъ vorbъ a nrokɜrorɜlъi reɲelъi?

— Ox! elъ înɥenɜ sъ rîzъ kɜm rîde elъ, de mi se nare kam selbatikъ; ne ɜrmъ se skɜlarъ neste ɜnъ minɜtъ mi nlekarъ; de kъtъ vъzъi atɜnvî kъ momɜ-meъ era foarte tɜrbɜratъ. Katъ sъ ɲî snɜiъ, Masimilian, kъ nɜmaï eъ înɲelegъ nentrɜ ɥe se tɜrbɜrъ, bietɜlъ naralitikъ, mi anoî mî veni în minte kъ vorbele ɥe le aɜzise din gɜra ɥelorъ alɲî (kъvî nɜmaï kaɜtъ nimine la dînsɜlъ, bietɜlъ bъtrъnъ!) i fъkɜserъ mare întinъrire, fiindъ-kъ îlъ atinseserъ nentrɜ imneratorɜlъ seъ, mi fiindъ-kъ, dɜne kɜm se vede, a fostъ fanatikъ nentrɜ imneratorɜlъ.

— Ɥeia ɥe este adevъratъ, zise Masimilian, è kъ avestъ nɜme è ɜnɜlъ din ɥele maï kɜnoskɜte ale Imnerɜlъi: a fostъ senatorъ, mi, kɜm svîi saъ kɜm ns svii, Valentino, elъ fs màï în toate konsnirъrile bonanartiste ɥe se fъkɜrъ sɜb Restaurare.

— Da, aɜzъ kъte o datъ zikîndɜ-se învetъ astъ-felъ de lɜkrɜrî, kari mi se narъ kɜrioase: momɜ-meъ bonanartistъ, tatъ-meъ regalistъ; în-fine, ɥe sъ ɲî snɜiъ?... Mъ întorseî darъ kъtre dînsɜlъ.

Mî aretî jɜrnalɜlъ kɜ okiɜlъ.

— Ɥe aî, tatъ bɜnъ? i ziseî; estî mɜlɲɜmitъ?

Fъkɜ semnъ din kanъ kъ da.

— De ɥeia ɥe a zisъ tatъ-meъ? întrebaî eъ.

Fъкъ semnъ къ пъ.

— De чeia чe a zisъ D. Danglars?

Fъкъ eaгъ semnъ къ пъ.

— Aша daгъ estї мъlцъmitъ къ D. Morrel, пъ ketezaї sъ zikъ Masimilian, s'a fъкътъ oficerъ alъ Legiunїї de onoare?

Fъкъ semnъ къ da.

— Aї fi пътътъ s'o пrevezї, Masimilian? era мъlцъmitъ къ te fъкъseшїї oficerъ alъ Legiunїї de onoare, elъ kare пъ te къnoasчe. Hoate къ asta è o nebъniъ din narteї, къчї se ziчe къ se întoarчe la konilъriъ; dar îlъ iъbeskъ пrea мъltъ nentrъ aчelъ da.

— E къriosъ, къцetї Masimilian. Tatъ-teъ sъ мъ ъraskъ, de oare чe din kontra moшъ-teъ... Stranie lъkrъrї sъntъ aчeste amorъrї ші aчeste ъre de nartide!

— St! strigї de o datъ Valentina. Askъnde-te, пleakъ; vine чineva!

Masimilian nъvъli la ъnъ arшeъ ші înчenъ sъ skormoneaskъ visdeiъlъ fъrъ îndъrare.

— Damiчelъ! damiчelъ, strigї oare-чine în dosъlъ arbъrilorъ, doamna de Villefort te kaътъ пretътindene ші te kiamъ; è o visitъ în salonъ.

— O visitъ! zise Valentina tъrbъratъ; ші чine ne faчe astъ visitъ?

— Ъnъ domnъ mare, ънъ пrinчine, dъne kъm snъnъ, D. kontele de Monte-Cristo.

— Viъ akъm, zise tare Valentina.

Aчestъ nъme fъkъ sъ tresarъ, de чea altъ narte a grileї, ne aчela kъrъia *ciъ akъm* alъ Valentineї însemna ънъ adio la finele fiъ-kъrїї întrevederї.

— Eatъ! ші zise Masimilian rezimъndъ-se къцetъ-

Masimillan nâvâli pe unŭ arşeŭ şi începu sâ scormonéscâ visdeiulŭ fără îndurare.

torŭ ne armeŭlŭ sъŭ, ce felŭ knoasce kontele de Monte-Cristo ne D. de Villefort?

CAPITULU LII.

Toxicologiâ. (*)

Kŭ adevъratŭ, kontele de Monte-Cristo era celŭ ce intrase la doamna de Villefort, kŭ skonŭ d'a întoarce D-leĭ nrokŭrorŭ alŭ reŋeleĭ visita ce i fъkŭse, mi l'avestŭ nŭme, toatъ kasa, kŭm se înŋeleŋe foarte bine, se nŭsese în miskare.

Doamna de Villefort, kare era singŭrъ în salonŭ kъndŭ anŭnŋarъ ne kontele, zise sъ i adŭkъ îndatъ ne fiiŭseŭ ka sъ renoiaskъ mi konilŭlŭ mŭlŋŭmitele sale konteleĭ, mi Eduardŭ, kare nŭ învetase d'a aŭzi vorbindŭ-se de vr'o doŭъ zile desnre nersonaŋiŭlŭ celŭ mare, se grъbi a alerga, nŭ din askŭltare nentrŭ mŭmъ-sa, nŭ ka sъ mŭlŋŭmeaskъ konteleĭ, dar din kŭriositate mi ka sъ fakъ vre o însemnare kŭ ajŭtorŭlŭ kъria sъ noatъ întrebŭinŋa vre ŭna din avele bŭfonerie kari fъcea ne mŭmъ-sa sъ zikъ:

„Ox! ce konilŭ restъcioŭ; dar katъ sъ îlŭ ertŭ, are aua de mŭltŭ sniritŭ!“

Dŭne cele d'întiiŭ nolitenĭ obicĭnŭite, kontele întrebъ de D. de Villefort.

— Bъrbatŭ-meŭ nrinzesce la D. kancelarŭ, resnŭnse

(*) Suiinŋa kare trakteazъ desnre venine·

jъna femeiъ; adineaorъ nlekĭ, ші i va nъrea nrea mъltъ reŭ, sъnt sigъrъ, kъ n'a avъtъ feriчirea de a te vedea.

Doĭ visitatorĭ kari veniserъ înaintea kontelъĭ, ші kari îlъ sorbea kъ okiĭ, se retraserъ dъne че a trekъtъ timnъlъ kъviinчiosъ чerъtъ totъ de o datъ de noliteŋe ші de kъriositate.

— Dar че faчe sorъ-ta Valentina? întrebĭ doamna de Villefort ne Eduardŭ; sъ i zikъ чineva sъ viĭъ, ka s'am onoarea a o nresinta D-lъĭ konte.

— Aĭ o fiĭъ, doamnъ? întrebĭ kontele; dar katъ sъ fiъ o konilъ.

— E fiia D-lъĭ de Villefort, resnъnse jъna femeiъ; o fiĭъ din întiia kъsъtoriъ, o nersoanъ înaltъ ші frъmoasъ.

— Dar melankolikъ, întrerъnse jъnele Eduardŭ smъlgîndъ nenele din koada ъnъĭ nanagalъ mъreŋъ, kare striga de dъrere de ne kъlmea sa daъritъ.

Doamna de Villefort se mъlŋъmi a zиче:

— Tъчere, Eduardŭ!

Ile ъrmъ adaъse:

— Mikъlъ nebъnatikъ kam are drentate, ші snъne чeia че m'a aъzitъ de mъlte orĭ zikîndъ kъ dъrere; kъчĭ damiчela de Villefort, kъ toate kъte i le nъtemъ faчe ka sъ netreakъ, are ъnъ karakterъ tristъ ші o natъrъ tъkътъ kare vatъmъ adese efektъlъ frъmъseŋiĭ eĭ. Dar nъ maĭ vine; Eduardŭ, ia vezĭ nentrъ че nъ maĭ vine.

— Ilentrъ kъ o kaътъ ъnde nъ este.

— Ънde o kaътъ?

— La monъlъ Noirtier.

— Ili krezĭ kъ nъ è akolo?

— Nъ, nъ, nъ, nъ, nъ, nъ è akolo, resnъnse Eduardŭ kъntъndъ.

— Dar ъnde este? Daka sчiĭ, snъne.

— E sъb kastanьlъ velъ mare, ьrmъ, reьtъviosьlъ konilъ dъndъ, kь toate strigьtele mьmeї sale, mьsve vie nanagalьlьї, kare se areta foarte mьlцьmitъ de avestъ felъ de vînatъ.

Doamna de Villefort întindea mъna ka sъ sьne mi ka s'arate femeeї din kasъ lokьlъ ьnde sъ afle ne Valentina, kъndъ ea intrъ.

Semъna tristъ într' adevъrъ, mi, nrivindь-o vineva kь lьare a minte, arъ fi nьtьlъ sъ vazъ în okiї eї ьrme de lakreme.

Valentina, ne kare, din reneziviьnea istorieї noastre, amъ înfъцiuat'o vititoriorъ fъr'a le o fave kьnoskьtъ, era o fatъ jьnъ de nosъ-sure-zeve anї, înaltъ mi sveltъ, kь nъrslъ kastaniъ deskisъ, kь okiї albastri înkimї, kь mersьlъ lъnvedъ mi întinъritъ de avea distinkцiьne aleasъ ve karakterisa ne mьmъ-sa; mъinele eї albe mi sьbцirї, gîtslъ eї nakratъ, faua eї mъrmьritъ de kьlorї fьцitive, i da la întîia vedere aerslъ ьneia dintr' avele frьmoase Angle ne kari le a komnaratъ vineva în mersьrile lorъ destslъ de noetikъ kь nisve lebede ve se ьitъ în anъ ka sъ se vazъ.

Intrъ darъ, mi, vъzîndь lîngъ mьmъ-sa ne streinslъ de kare aszise vorbindь-se ama de mьltъ, salstъ fъrъ nivї o koketъriъ de fatъ jьnъ mi fъr'a mї lъsa okiї în jos, vi kь o graцiъ kare îndoi lьarea a minte a kontelьї.

Aveasta se skslъ.

— Damivela de Villefort, fiiъ-mea vitregъ, zise doamna de Villefort lьї Monte-Cristo anlekъndь-se ne sofaoa sa mi aretъndъ kь mъna ne Valentina.

— Ili D. kontele de Monte-Cristo, reцele Chineї, imneratorslъ Cochinchineї, zise jьnele nebьnatikъ arьnkъndъ o kъstъtьrъ nrefъkьtъ kъtre sorъ-sa.

Ilentrь astъ datъ, doamna de Villefort se nъli mi fь

anroane sъ se întъrîte în kontra asteĭ flaŋele(*) domestiʋe kare resnъndea la nъmele de Eduardŭ; dar din kontra kontele sъrîse ші nъrъ kъ nrivea ne konilъ kъ nlъvere, veia ve fъkъ sъ kreaskъ nînъ în kъlme bъkъria ші entъsiasmъlъ mъmeĭ sale.

— Dar, doamnъ, zise kontele învenindъ earъ konvorbirea ші ъitъndъ-se de jъrъ îmnrejъrъlъ doamneĭ de Villefort ші Valentineĭ, n'am avъtъ oare onoarea de a te vedea ne ъnde-va, atъtъ ne dъmneata kъtъ ші ne damivela? Adineaorъ kŋetam l'aveasta; ші, kъndъ a intratъ damivela, vederea sa a fostъ o lъvire maĭ mъltъ arъnkatъ ne o sъvenire înkъrkatъ, eartъ-mĭ aveastъ vorbъ.

— Nъ mĭ vine sъ krezъ, domnъle; damivelеĭ de Villefort nъ nrea i nlave sъ easъ în lъme, ші rarъ emimъ din kasъ, zise jъna femeiъ.

— Nivĭ eъ nъ zikъ kъ am vъzatъ în lъme ne damivela, ka ші ne dъmneata, doamnъ, ka ші ne aveatъ minъnatъ mikъ. Lъmea narisianъ mĭ è kъ totъlъ nekъnoskътъ, kъvĭ krezъ kъ am avътъ onoarea a ŋĭ snъne kъ sънt la Parisŭ nъmaĭ de vr'o kъte-va zile. Nъ, daka mĭ daĭ voia sъ mĭ adъkъ a minte... asteantъ...

Kontele ші nъse mъna ne frънte ka sъ ші adъne toate sъvenirile:

— Nъ, afarъ a fostъ asta... a fostъ... nъ svіъ... dar mi se nare kъ astъ adъvere a minte è nedesnъrŋitъ de ънъ soare frъmosъ ші de ънъ felъ de serbътoare reliŋioasъ.. Damivela ŋinea nisve florĭ în mънъ; konilъlъ alerga dъn' ънъ nъънъ frъmosъ intr'o grъdinъ, ші dъmneata, doamnъ, eraĭ sъb o boltъ de viŋъ Ajътъ-mъ, doamnъ; nъ ŋĭ adъvĭ nimikъ a minte din kъte lъkrъrĭ ŋĭ snъiъ?

(*) Biviъ.

— Nă, într'adevără, respănse doamna de Villefort. mi că toate avestea, mi se pare, domnăle, că, daka te amĭ fi întîlnită ne ănde-va, adăverea a minte desăre dămneata ară remănea faţă în memoria mea.

— Domnălă konte ne a văzută noate în Italia, zise kă temere Valentina.

— Într'adevără, în Italia... e kă năţinţă, zise Monte-Cristo. Aţĭ kălătorită în Italia, damĭcelă?

— Sănta doĭ anĭ de kăndă am fostă kă doamna. Medĭcii se temea nentră nentălă meă mi mĭ rekomandaseră aerălă din Neapole. Trekărămă prin Bolonia, prin Perusa mi prin Roma.

— Ax! este adevărată, damĭcelă, strigă Monte-Cristo, ka kăm astă simulă aretare era destătă ka să i aţinteaskă toate săvenirile. La Perusa, mĭ adăkă a minte kă am avătă onoarea a vă vedea, în ziua serbării sfintălăi misteră, în grădina otelărieĭ Posteĭ, ănde întîmplarea ne a adănată, ne dămneata, ne damĭcela, ne fiiă dămitale mi ne mine.

— Mĭ adăkă prea bine a minte de Perusa, domnăle, mi de otelăria Posteĭ, mi de ziua serbătoareĭ de kare mĭ vorbeşĭ, zise doamna de Villefort; dar kă toate kă mĭ întrebă săvenirile, mi mĭ e ămine de ăţina mea memoriă, nă mĭ adăkă a minte să fi avută onoarea de a te vedea.

— E de mirare, nĭcĭ eă, zise Valentina înălţăndă frămomiĭ eĭ okĭ asăra kontelăi de Monte-Cristo.

— Ax! eă mĭ adăkă a minte, zise Eduardă.

— Să ţĭ ajută memoria, doamnă, zise kontele: ziua era arzătoare; astentaţĭ kaĭ kari nă venea din kaăsa solemnităţiĭ. Damĭcela se denărtă în fundălă grădineĭ, mi fiiă dămitale desnără, dăndă fuga dăn'o nasere.

— O ɲrinsesem, mamъ, sʏiĭ, zise Eduardŭ, ɯi i am smʁlsʁ treĭ ɲene din koadъ.

— Dʁmneata, doamnъ; staĭ sʁb bolta de viɣъ; nʁ ɣĭ maĭ adʁʏĭ ɐ minte, ɲe kъndʁ ɯedeaĭ ɲe o bankъ de ɲeatrъ ɯi ɲe kъndʁ, kʁm am zisʁ, damiʏela de Villefort ɯi D. fiiʁlʁ dʁmitale linsea, kъ staĭ de vorbъ kʁ ʏineva ʁnʁ timnʁ destʁlʁ de mʁltʁ?

— Da, într'adevъrʁ, da, zise jʁna femeiъ romindʁ, mĭ adʁkʁ a minte, k'ʁnʁ omʁ înfъɯʁratʁ într'o mantelъ lʁngъ de lʁnъ... k'ʁnʁ medikʁ, mi se ɲare.

— Tokmaĭ, doamnъ; astʁ omʁ, eram eʁ; de ʏinʏisure-zeʏe-zile lokʁiam într'aʏea otelʁriъ, vindekasem ɲe valetʁlʁ meʁ de kamerъ de nisʏe frigʁrĭ ɯi ɲe oasɲele meʁ de gʁlbinare, înkʁtʁ eram ɲrivitʁ ka ʁnʁ doktorʁ mare. Stʁtʁrъmʁ mʁltʁ de vorbъ, doamnъ, desɲre mʁlte lʁkrʁrĭ, desɲre kaĭ, desɲre Perusin, desɲre Raphael, desɲre moravʁrĭ, desɲre obiʏeie, desɲre aʏea faimoasъ *aqua-tofana*, alʁ kъria sekretʁ, afiaserъmʁ mi se ɲare, kъ ʁnele ɲersoane îlʁ konserva înkъ la Perusa,

— Ax! este adevъratʁ, zise kʁ vioiʏisne doamna de Villefort ɯi k'ʁnʁ oare-kare ɲeastimnъrʁ, mĭ adʁkʁ a minte.

— Nʁ maĭ sʏiʁ ʏeia ʏe mĭ zisemĭ kʁ de amъnʁntʁlʁ, doamnъ, zise kontele k'o linisʏe deɲlinъ, dar mĭ adʁkʁ a minte ɲrea bine kъ, avîndʁ ɯi dʁmneata nъrerea ʏe o avea toatъ lʁmea desɲre mine, mъ konsʁltaɯĭ asʁɲra sʁnъtъɣĭĭ damiʏeleĭ de Villefort.

— Dar, kʁ toate aʏestea, domnʁle, eraĭ într'adevъrʁ medikʁ, zise doamna de Villefort, fiindʁ-kъ aĭ vindekatʁ bolnaviĭ?

— Molière saʁ Beaumarchais ɣĭ arʁ resɲʁnde, doamnъ, kъ tokmaĭ ɲentrʁ kъ nʁ eram medikʁ n'am vindekatʁ ɲe bolnaviĭ meĭ, ɲi bolnaviĭ meĭ s'aʁ vindekatʁ; eʁ, mъ voiʁ

mălțămi să zică că am stădiată destălă de a fundă ximia mi sufinșele natărale, dar numai ka amatoră... înșeleși.

În minătălă avesta bătărș mease ore.

— Eatș mease ore, zise doamna de Villefort învederată tărbăratș; nă te dăvi să vezi, Valentino, daka mașă-teă vrea să mănînve?

Valentina se skălă, mi, salătîndă ne kontele, emi din kamerș făr'a zive o vorbș.

— Ox! Dămnezeălă meă, doamnș, din kaăsa mea aĭ făkătă oare ne damivela de Villefort să easș? zise kontele dăne ve a emită Valentina.

— Nivĭ de kăm, resnănse kă vioivĭăne jăna femeiș; dar asta è ora în kare dămă D-lăĭ de Noirtier trista mănkare ve săsșine trista sa viașș. Svii, domnăle, în ve denlănsș stare è nărintele bărbatălăĭ meă?

— Da, doamnș, D. de Villefort mĭ a snăsă, o naralisiș, mi se nare.

— Vaĭ! da, bietălă bătrănă mĭ a nerdălă miskarea, numaĭ săfletălă vegeazș într'aveastș makinș omeneaskș, mi înkș nalidă mi tremărătoră, mi ka o lamnș kare è anroane d'a se stinșe. Dar mș eartș, domnăle, daka ĭ snăiă neferivirile noastre din kasș, te am întrerănță în minătălă kăndă snăneaĭ kș eraĭ ănă ximistă îndemănatikă.

— Ox! nă zivеam asta, doamnș, resnănse kontele k'ănă sărîsă; kă totălă din kontra, am stădiată ximia, nentră kș, fiindă otărită a trăi maĭ măltă în Orientă, am vrată să ărmeză esemnălălă lăĭ Mithridate.

— *Mithridates, rex Ponticus*, zise konilălă resfășată tăindă gravărele dintr'ănă albămă mărește; avela-mĭ kare dejăna în toate dimineșele o tasș de veninș kă kremș.

— Eduardă! konilă reătăviosă! strigț doamna de Villefort smălgîndă kartea sfășmiatș din mănele fiălăĭ eĭ,

estĭ nesъferitъ, ne amenęesvĭ. Lasъ-ne, mi dъ-te dъne sorъ-ta Valentina la monъ-teъ Noirtier.

— Albъmъlъ... zise Eduardŭ.

— Ce felъ, albъmъlъ?

— Ama, voiъ albъmъlъ...

— Pentrъ ce aĭ tъiatъ desemnele?

— Pentrъ kъ ama mĭ place.

— Dъ-te d'avi! aide!

— Nъ mъ dъkъ daka nъ mĭ daĭ albъmъlъ, zise amezъndъ-se ne snъ fotoliъ mare, konilъlъ kredinvioъ la învъnęlъ seъ d'a nъ se sъnъne nivĭ o datъ.

— Eatъ-lъ, mi lasъ-ne în pace, zise doamna de Villefort.

Mi dete albъmъlъ lъĭ Eduardŭ, kare plekъ însoęitъ de mъmъ-sa.

— Kontele ermĭ kъ okiĭ ne doamna de Villefort.

— Sъ vedemъ daka va înkide usa dъne dinsъlъ, mъrmъrĭ clъ.

Doamna de Villefort înkise usa kъ cea maĭ mare îngrijire dъne konilъ.

Kontele pъrъ kъ nъ o vъzъ.

He ermъ, arъnkъndъ o ultimъ kъstъtъrъ împrejъrъĭ, jъna femeiъ se întoarse sъ meazъ ne fotoliъlъ eĭ.

— Dъ-mĭ voia sъ ęĭ snъiъ, doamnъ, zise kontele kъ acea bъnomiъ ce i o kъnoascemъ, kъ estĭ prea asprъ pentr' snъ konilъ ama de plъkътъ.

— Ama se kavine, domnъle, respъnse doamna de Villefort k'snъ adevъratъ taktъ de mъmъ.

— Revita ne Cornelius Nepos D. Eduardŭ kъndъ vorbea de reęele Mithridate, zise kontele, mi îlъ aĭ întrerъntъ într'o citare kare probeazъ kъ învъętorъlъ seъ nъ mĭ

— Sâ vedemŭ daqua va închide uşa dupe dînsulŭ, murmurâ elŭ.

a nerdăță timnăle ka dînsăle, mi kъ fiăle dămitale è nrea înaintată nentră anii kari îi are.

— Adevъrată este, domnăle konte, resnănse măma binimoră lingămită. kъ are o înlesnire mare, mi kъ învaŋъ totă ce vrea. Nămaĭ ună defektă are, kъ è volăntoră; dar, nentră ceia ce ziŋea eă, krezĭ oare, domnăle konte, kъ Mithridate a întrebăinŋată astъ ferealъ, mi kъ astъ ferealъ a nătată sъ i fiъ folositoare?

— Krezъ nrea bine, doamnъ, kъ, eă kare ŋĭ vorbeskă, am întrebăinŋată aceasta ka sъ nă fiă înveninată la Neapole, la Palerma, la Smirna, adikъ în treĭ împrejărъrĭ în kari mĭ amĭ fi lъsată viaŋa, daka nă întrebăinŋam astъ mъsărъ de ferealъ.

— Mi mizlokălă ŋĭ a reămită?

— Foarte bine.

— Da, este adevъrată; mĭ adăkă a minte kъ mĭ aĭ maĭ snăsă ceva asemene la Perusa.

— Adevъrată! zise kontele k'o mirare foarte bine jăkatъ; eă, nă mĭ adăkă a minte.

— Te întrebam daka veninele lăkra de-asemene mi k'o aceia-mĭ eneŋiъ asănra oameniloră din Nordă ka mi asănra oameniloră din Meazъzi, mi mĭ aĭ resnănsă kiară kъ temneramentele reĭ mi limfative ale Septentrionalilor nă înfъŋima aceia-mĭ antitădine ka natăra cea avăŋioasъ a oameniloră din Meazъzi.

— Este adevъrată, resnănse Monte-Cristo; am vъzută ne Ruși mънkъndă, fъr'a săferi nimikă, săbstanŋe veŋetale kari ară fi omorîtă negremită ne ună Neapolitan saă ne ună Arabă.

— Astă-felă darъ, krezĭ kъ resăltatălă ară fi înkъ mi maĭ sigără la noĭ de kată în Orientă, mi kъ, în mizlokălă veŋeloră mi nloiloră noastre, ună omă s'ară obiĭnăi

mai lesne de kъtъ sъb o latitъdine mai kaldъ kъ astъ îngiţire nrogresivъ a veninъlъi?

— Negremitъ; se înţeleţe nrea bine kъ nъmai kъndъ mî iea mъsъrele vineva înkontra veninъlъi kъ kare va fi obivĭnъitъ.

— Da, înţelegъ! mi kъm te aï obivĭnъi, bъnioarъ, saъ mai bine kъm te aï obivĭnъitъ?

— E foarte lesne. Nresъnъne kъ svii mai dinainte ve felъ de veninъ era sъ întrebъinţeze vineva în kontra dъmitale... nresъnъne kъ avestъ veninъ è brъvinъ[1], bъnioarъ.

— Brъvina se skoate din angъstъrъ falsъ[2], mi se nare? zise doamna de Villefort.

— Tokmai, doamnъ, resnъnse Monte-Cristo; dar vъzъ kъ nъ mî remъne mare lъkrъ de zisъ nentrъ sviinţa dъmitale, nriimesve komnlimentele mele; asemenî kъnosvinţe sъntъ rare la femeï.

— Ox! o mъrtъriseskъ, zise doamna de Villefort, am o natimъ mare nentrъ sviinvele okъlte[3] kari vorbeskъ imaţinъrii ka o noesiъ, mi se deslegъ în vifre ka o ekъaţiъne[4] alţebrikъ; dar ъrmeazъ, te rogъ, veia ve mî snъî mъ intereseazъ nînъ în nънktъlъ velъ mai înaltъ.

— Eî bine! zise Monte-Cristo, nresъnъne kъ avestъ veninъ este brъvinъ, bъnioarъ, mi kъ ieî în ziъa dintîiъ o miligramъ[5], dozъ miligrame în ziъa a doza; eî bine! neste zeve zile, veî avea o ventigramъ[6]; neste dozъ-zevî de

[1] Unъ felъ de veninъ.

[2] Asemene unъ veninъ nъmitъ ***Brucena ferruginea*** în limba latinъ.

[3] Sviinţele askъnse.

[4] Notrivire între dozъ saъ mai multe kъtimî alţebrive.

[5] A miia narte dintr'o gramъ.

[6] A sъta narte dintr'o gramъ. Gramъ, unime de greutate, 13 grame fakъ anroane 4 dramъri.

zile, kreskîndŭ înkъ kŭ o miligramъ, veĭ avea treĭ ventigrame; adikъ o dosъ nc kare o veĭ sŭferi fъrъ vr'o nekŭviinцъ, ші kare arŭ fi foarte nerikŭloasъ nentrŭ or ve altъ nersoanъ kare n'arŭ fi lŭatŭ aveia-ші mъsŭrъ de ferealъ ka dŭmneata; în-fine, neste o lunъ, bindŭ anъ dintr'o aveia-ші karafъ, veĭ omoцî nersoana kare arŭ fi beŭtŭ aveastъ anъ într'avela-ші timnŭ kŭ dŭmneata, fъr' a simцi altŭ veva dekъtŭ oare-kare sŭnъrare simnlъ kъ a fostŭ vre o sŭbstanцъ veninoasъ amestekatъ într'aveastъ anъ.

— Nŭ kŭnosvî altŭ kontravenin ŭ?

— Nŭ kŭnoskŭ.

— Vitisem ші revitisem adese astъ istoriъ a lŭĭ Mithridate, zise doamna de Villefort kŭцetŭndŭ, ші krezŭsem kъ è o fabŭlъ.

— Nŭ, doamnъ, în kontra obiveiŭlŭĭ istorieĭ, è unŭ adevъrŭ; dar, veia ve mĭ snŭĭ dŭmneata, doamnъ, veia ve mъ întrebĭ nŭ è resŭltatŭlŭ unеĭ întrebъrĭ kaurivioase, fiindŭkъ sŭntŭ doĭ anĭ de kŭndŭ mĭ aĭ fъkŭtŭ nisve asemenĭ întrebъrĭ, ші fiindŭ-kъ mĭ zivî kъ è de mŭltŭ de kŭndŭ te ureokŭnъ astъ istoriъ a lŭĭ Mithridate.

— Este adevъratŭ, domnŭle, vele dosъ stŭdie favorite ale jŭneцiĭ mele aŭ fostŭ botanika ші mineraloцia; ші ne ŭrmъ, kŭndŭ am aflatŭ maĭ tъrziŭ kъ întrebŭinцarea simnlelorŭ(*) esnlika adese toatъ istoria nonoarelorŭ ші toatъ viaцa indivizilorŭ din Orientŭ, urekŭm florilore toatъ kŭцetarea lorŭ amoroasъ, mĭ a nъrŭtŭ reŭ kъ nŭ eram unŭ bъrbatŭ, ka sъ deviŭ unŭ Flamel, unŭ Fontana saŭ unŭ Cabanis.

— Kŭ atъtŭ maĭ mŭltŭ, doamnъ, zise Monte-Cristo, kъ Orientalиĭ nŭ se mъrцineskŭ, ka Mithridate, întrŭ a mĭ face o anъrare din venine, vi ші fakŭ ші unŭ nŭmnalŭ; sviin-

(*) Doktoriъ simnlъ; se întrebŭinцeazъ la îmŭlgitŭ ші însemneazъ rădъvine, bŭriene ve se iea de doktoriъ.

ŋa devine între mъinele lorš nъ nъmaĭ o armъ defensivъ([1]) dar înkъ nrea adese mi ofensivъ;([2]) ънъlš se întrebъinŋeazъ în kontra sъferinŋelorš lorš fisiче, чelš altš în kontra inemiчilorš lorš; kъ oniъmъlš, kъ beladona,([3]) kъ angъstъra falsъ, kъ lemnъlš-mernii, kъ laъra-galbenъ, ador mš ne чeĭ чe arš vrea sъ 'ĭ destente. Nъ è niчĭ ъna din aчeste femeĭ, eŋintianъ, tъrkъ, saš greakъ, kъrora le zичemš noĭ babe, kare sъ nъ sчiъ, în чeia чe s'atinŋe de ximiъ, kъ чe sъ înkremeneaskъ ънš medikš, mi, în чeia чe s'atinŋe de nsikoloŋiъ,([4]) sъ чe sъ snъimînte ънš konfesorš([5]).

— Adevъratš! zise doamna de Villefort aĭ kъria okĭ strelъчea k'ънš fokš straniš l'aчeastъ konvorbire.

— Eĭ! Dъmnezeъlš meš da, doamnъ, ъrmъ Monte-Cristo, dramele sekrete ale Orientuluĭ se noadъ mi se desnoadъ astš-felš dela nlanta kare faчe de iъbitš nînъ la nlanta kare faчe de mъritš; de la beътъra kare deskide чerъlš, nînъ l'aчeia kare ŋĭ skъfъndъ ънš omš în infernš([6]). Sъntš atъtea nъanŋe de toate felъrile kъte kanriчie mi estravaganŋe sъntš în natъra omeneaskъ, fisikъ mi moralъ, mi, ka sъ zikš mi maĭ mъltš, arta aчestorš ximiчĭ sчie sъ ъneaskъ de minъne doktoria mi reъlš kъ trebъinŋele sale de amorš saš kъ dorinŋele sale de resbъnare.

— Dar, domnъle, resnъnse jъna femeiъ, aste soчietъŋĭ orientale în mizlokъlš kъrora aĭ netrekъtš o narte din viaŋa dъmitale sъntš darъ fantastiчe ka basnele kari ne vinš din frъmoasa lorš ŋarъ; ънš omš noate fi darъ sънrimatš fъrъ temere; è darъ în realitate Bagdadul saš Bassora

(1) Armъ kъ kare se anъirъ чineva.
(2) Armъ kъ kare atakъ.
(3) Mъdrъgъnъ.
(4) Narte a filosofieĭ kare trakteazъ desnre sъfletš, desnre nъterile mi lъkrъrile lъĭ.
(5) Dъxovnikš.
(6) Iadš.

D-lъї Galland? sъltanїї ui visirїї kari reŋeskъ aste soʋietъŋї, ui kari konstitъeskъ ʋeia ʋe se nъmesʋe în Franʋia gъʋernъ, sъntъ darъ seriosъ nisʋe Harun-al-Raschild ui nisʋe Giaffar, kari nъ nъmaї kъ ertъ ъnъ înʋeninъtorъ, dar înkъ îlъ maї fakъ ui întîiъ ministrъ daka krima a fostъ inŋeniousъ, ui kari în kassъ aʋesta nъnъ sъ le sane astъ istoriъ kъ lltere de aъrъ ka sъ uї netreakъ în orele lorъ de ъrîlъ?

— Nъ, doamnъ, fantastikъlъ nъ maї esistъ niʋї kiarъ în Orientu; ui akolo sъntъ komisarї de noliŋiъ, jъdekъtorї de instrъkŋiъne, nrokъrorї aї reŋelъї ui serŋinŋї, strevestiŋї kъ alte nъme ui kъ alte kostъme. Akolo se snînzъrъ, se taiъ kanъlъ ui se nъne în ŋeanъ kъ mъltъ nlъʋere kriminaliї; dar aʋestia, ka înʋelъtorї îndemъnatiʋї, aъ sʋiъtъ sъ fakъ ne drentatea ômeneaskъ sъ le nearzъ ъrma ui s'asigъre sъʋesslъ întrenrinderilorъ lorъ nrin kombinъrї îndemъnatiʋe. La noї, ъnъ nerodъ aʋîndъ într'însslъ ne demonslъ ъreї saъ alъ kъniditъŋiї(1), kare are ъnъ inemikъ de strikalъ, saъ ъnъ konsъnŋeanъ mare de nimiʋitъ, se dъʋe la ъnъ bъkanъ, i aratъ ъnъ nъme falsъ kare îlъ faʋe sъ fiъ maї bine deskoneritъ de kътъ ssb ʋelъ adevъratъ, ui kъmnъrъ, ssb kъʋîntъ kъ moareʋiї nъ îlъ lasъ sъ doarmъ, ʋinʋї mease grame de arsenikъ; daka è îndemъnatikъ, se dъʋe la ʋinʋї mease bъkanї, ui kъ asta se faʋe de ʋinʋї mease orї maї bine rekъnoskъlъ; ne ъrmъ, dъne ʋe nъne mъna ne sneʋifikъlъ seъ, dъ inemikъlъї seъ, konsъnŋeanъlъї seъ ʋelъї mare, o dosъ de arsenikъ kare arъ faʋe sъ krane ъnъ mamъtъ(2) saъ ъnъ mastodontъ,(3) ui kare, fъ-

(1) Isbire nemъssratъ de arŋintъ.

(2) Ъnъ felъ de animalъ ka elefantslъ, a kъrsia sneʋiъ a neritъ ui din kare se gъseskъ nъmaї oascle în nъmîntъ.

(3) Altъ animalъ fosilъ kъ dinŋii bъuikaŋї.

rъ nivĭ ънъ kъvintъ mĭ fave viktima sъ skoaŋъ nisve ърlete kari nъnъ totъ kartierълъ în tърbърare. Atънvĭ sosesve ънъ norъ de aŋenŋĭ aĭ noliŋieĭ mi de ŋindarmĭ; se trimitъ sъ kaъte ънъ medikъ, kare deskide ne mortъ, mi rekolteazъ din stomakълъ mi din maŋele lъĭ arsenikълъ kъ lingъra. A doъa zi o sътъ de gazete vorbeskъ desnre astъ fantъ mi desnre nъmele viktimeĭ mi alъ omorîtorълъĭ. Kiarъ din seara aveia bъkanълъ saъ bъkaniĭ vine saъ vinъ sъ zikъ: „Eъ am vîndътъ arsenikъ domnълъĭ;“ mi, dekътъ sъ nъ rekъnoaskъ ne kъmpъrътorъ, vorъ rekъnoasve doъ-zevĭ; atънvĭ nerodълъ kriminalъ è urinsъ, înkisъ, întrebatъ, konfrъntatъ, înkъrkatъ, kondemnatъ mi gilotinatъ; saъ, de va fi vr'o femeĭ de vre o valoare, o înkidъ nentrъ toatъ viaŋa. Eatъ kъm sententrionalii dъmneavoastrъ înŋelegъ ximia, doamnъ. Desrues kъ toate avestea era maĭ tare dekътъ aua, katъ s'o mъrtъriseskъ.

— Ce vreĭ? domnъle, zise rizîndъ jъna femeiъ, fave vine-va ve noate. Toatъ lъmea n'are sekretълъ Medicisilor mi alъ Borgielor.

— Akъm, zise kontele dъndъ din ъmerĭ, vreĭ sъ ŋĭ snъiъ veia ve fave toate neîndemъnърile avestea! Hentrъ kъ în teatrele dъmneavoastrъ, ne kътъ am nътълъ jъdeka, velъ nъŋinъ vitindъ onerele ve se joakъ, se vъdъ totъ d'aъna oamenĭ îngiŋindъ kourinsълъ ъneĭ stikluc mi mъskъndъ skaънълъ ънъĭ inclъ, mi kъzîndъ morŋĭ, neste vinvĭ minъte, kortina kade; suektatorii se resnъndeskъ. Nъ se kъnoskъ ърmърile omorълъĭ; nъ se vede nivĭ o datъ nivĭ komisarълъ noliŋieĭ kъ skarua sa, nivĭ kanoralълъ kъ veĭ natrъ oamenĭ aĭ lъĭ. asta fave ne maĭ mъlte biete kanete sъ kreazъ kъ lъkrърile se netrekъ astъ-felъ. Dar emĭ nъŋinъ din Franvia, dъ-te saъ la Alep, saъ la Cair, or nъmaĭ la Neapole mi la Roma, mi veĭ vedea trekîndъ ne stradъ oamenĭ

drenџї, fraџeџї mi romîї, nentrъ kari nъmaї drakъlъ skionъ, daka te a atinsъ kъ mantela sa. џi noate snъne: „Astъ domnъ è înveninatъ de treї sentъmъne, mi va fi de totъ mortъ neste o lъnъ.“

— Dar alъnvї, zise doamna de Villefort, aъ reaflatъ darъ sekretъlъ avesteї frъmoase *aqua-tofana* kare mї snъnea kъ era nerdъtъ la Perusa?

— E! Dъmnezeъlъ meъ! doamnъ, è vre unъ lъkrъ kare sъ se nearzъ la oameni? Artelè mї skimbъ lokъlъ: lъkrърile mї iea altъ nъme, nimikъ maї mъltъ, mi vъlgъlъ se înveałъ; dar è totъ avela-mi resъltatъ, veninъlъ lъkreazъ maї vîrtosъ asъnra kъtъrъia organъ: unlъ asъnra stomakъlъї, altъlъ asъnra kreerilorъ, altъlъ asъnra maџelorъ. Eї bine! veninъlъ fave o tъse, astъ tъse adъve o inflamare în nneъmînї saъ vr'o altъ boalъ înmiratъ în kartea svііnџeї, veia ve n'o onresve d'a fi foarte mortalъ. mi kare, kiarъ de n'arъ fi ama, arъ a-jъnџe sъ fiъ, mъlџъmitъ doktorielorъ administrate de medіїї naivї, kari în nenere sъntъ foarte nrostї ximistї, mi kari se vorъ întoarve nentrъ saъ în kontra boaleї. kъm veї voi, mi eatъ unъ omъ omorîtъ kъ artъ mi dъne toate regъlele, nentrъ kare drentatea n'are ve sъ zikъ, kъm snъnea unъ oribilъ ximistъ dintre amivїї meї, minъnatъlъ abate Adelmonte de Taormina, în Sicilia, kare stъdiase nrea mъltъ aveste fenomene nagionale.

— E de snaimъ, dar è de minъnatъ, zise jъna femeiъ, kъ o lъare a minte neklintitъ; kredeam, o mъrtъriseskъ, kъ toate istoriele avestea sъntъ nisve inventъrї din mezіlъevъ(*).

— Da, fъrъ îndoialъ, dar kari s'aъ maї nerfekџionatъ în zilele noastre. La ve lъkrъ vreї darъ sъ serveaskъ

(*) Veakъlъ de mizlokъ.

timnălă, înkărăţările, medaliele, krăvile, premiele Monthyon, daka nă ka s'adăkţ sovietatea în nerfekţiăne eĭ vea maĭ mare? Aua darţ, omălă năma ătăncĭ va fi nerfektă kţndă va svi sţ kreeze ui sţ strive ka Dămnezeă! sţ strige, svie, kalea è ne jămţtate fţkătţ.

— Astă-felă darţ, resnănse doamna de Villefort întorkîndă-se la skonălă eĭ, veninele ne kari le întrebăinga Borgia, Medicis, René, Ruggieri, ui, maĭ tărzie, baronălă de Trenk, de kari a abăsată aua de măltă drama modernţ ui romanălă...

— Era nisve obiekte de artţ, doamnţ, nă altă veva, resnănse kontele. Krezĭ kţ adevăratălă învăţată s'adresţ la însă-uĭ individălă? Ba nă. Sviingeĭ i ulakă rekăuţrile(*) îndemţnţrile năterii, fantasia daka se noate zice asta. Astă-felă, de esemulă, astă minănată abate Adelmonte, de kare gĭ vorbeam adineaorţ, fţkăse, în nrivinga aveastţ, esneriinge de mirată.

— Adevărată!

— Da, gĭ voiă snăne ăna singărţ. Avea o grădinţ nrea frănoasţ ui nlinţ de legăme, de florĭ ui de frăkte; nrintre legămele avestea, alegea ne vea maĭ onestţ din toate, bănioarţ, o varzţ. Treĭ zile d'a rîndălă ăda aveastţ varzţ kă o dizolăgiăne de arsenikă; în a treia zi, varza kădea bolnavţ ui se îngălbenea, era momentălă sţ fiţ tăiatţ; nentră toţĭ fareta koantţ ui uĭ konserva anaringa vea onestţ: năma ĭ nentră abatele Adelmonte era înveninatţ. Atăncĭ, adăvea varza în kasţ, ună ienăre albă, abatele Aldelmonte avea o kolekţ ăne de ienărĭ, de nisive ui de năvveĭ de India kare nă era maĭ nrejos de kolekgiănea sa de legăme, de florĭ

(*) Vorbţ om. Săritărele ăneĭ netre ve se arănkţ nezimĭ ne faga aneĭ; or ve lăkră kare se miskţ, lăkreazţ în felălă aveста.

mi de frăkte: abatele Adelmonte îşa dară ană ieneşre albă mi i da să mănînve o foaie de varză; ieneşrele mşrea. Kare è jădele de instrăkţiune ve ară kăteza să zikă veva l'aveasta, mi kare è nrokărorălă reţelăi kărăia să i fi trekătă vre o dată nrin minte să fakă înkontra D-lăi de Magendie saă a D-lăi Flourens ană rekisitoriă nentră ieneriĭ veĭ albĭ, nisivele mi nărveiĭ de India ne kari 'ĭ a omorîtă! Nivĭ ană. Eată dară ieneşrele mortă fără ka drentatea să se tărbăre nentră aveasta. Dăne ve moare astă ieneşre, abatele Adelmonte năne ne băkătăreasa să îlă sninteve mi i arănkă maţele ne gănoiă; ne avestă gănoiă, è o găină. ea vigălesve maţele, kade mi ea bolnavă, mi a doăa-zi moare. În minătălă kăndă se bate în konvălsiănile agonieĭ, ană vălţără treve (săntă mălţĭ vălţără în ţara lăi Adelmonte), avesta se lasă asănra kadavrălăĭ. îlă iea ne o stănkă mi îlă mănînkă. Treĭ zile în ărmă, bietălă vălţără, kare dăn'aveastă mănkare s'a aflată mereă indisnăsă, se simte konrinsă de o ameţealăă în vea maĭ mare înălţime a norilară, se nrevălesve în mizlokălă demertălăĭ mi vine să kază greă în lakălă dămitale de nesvĭ; stăka, xelălă mi măreana mănînkă kă lăkomiă, svĭĭ asta, măskă din vălţără. Eĭ bine! nresănăne kă a doăa-zi ţi s'adăve la masă xelălă avesta, stăka aveasta saă măreana aveasta, înveninate l'a natra ţeneraţiăne, komeseanălă dămitale va fi înveninată l'a vinvea, mi va mări dăne ontă saă zeve zile de dăreră în bărtă, de dăreră de inimă, de anostemă la nilară(*). Se va fave ăstonsia, mi mediviĭ vară zive:

„Omălă a mărită dintr'o înflătără la fikată saă din frigără tifoide."

— Dar, zise doamna de Villefort, toate îmnrejărările avestea, ne kari le înmiră ănele dăne altele, notă fi întrerănte

(*) Gara de jos a stomakălăĭ ne unde treve mistăirea în maţe.

de întîmplarea ceea mai mikъ; se poate prea bine ka vălță-rălă să ne treakъ la timpă saă să kazъ o sută de paiї de-parte de lakălă de nesfї.

— Ax! eatъ tokmai ende è arta: sare a fi ună ximistă în Orientă, katъ să îndrepteze întîmplarea, asta se poate la eї.

Doamna de Villefort era visătoare mi askălta.

— Dar, zise ea, arsenikălă este nedesfiinţioasă or ce felă îlă ară absorbi cineva, se va afla în kornălă omeneaskă, din minătălă în kare va fi intrată în kătăţime destălъ ka să dea moartea.

— Bine! strigъ Monte-Cristo, bine! Eatъ ce ziceї mi eă avestăi bună Adelmonte.

Kăţetъ, sărîse, mi mї respănse printr'ună proverbă sicilianъ, kare, mi se pare, é mi proverbă franţesă:

„Konilătă meă, lămea n'a fostă făkută într'o zi, dar în peante; întoarce-te dăminikъ.“

— Dăminika ărmătoare, mъ întorseї; în lokă de a ăda varza kă arsenikă o ădase kă o disolăţiune de sare amestekatъ kă strikninъ *strychnos colubrina*, kăm zikă învъ-ţaţiї. Astъ datъ varza n'avea nicї ună semnă de boalъ; astă-felă ienărailălă nă se temă să nălnîrce din ea, mi dăne cinї minăte mări; gъina mъnkъ ienărailălă, mi, a doua-zi, a mărită mi ea Atăncї fъkărъmă ne văltării, lăarъmă gъina mi o suintekarъmă Astъ datъ toate simptomele partikălare desprăserъ, mi remъnea năpaї simptomele ţenerale. Nicї o aretare partikălarъ în nicї ună organă; esasperare(*) a sistemeї nervoase, eatъ totă, mi ărma ăneї konţestiănї ce-rebrale(**), nimikă maї mălă: gъina nă făsese înveninatъ,

(*) Întărîtare, aprindere mare.
(**) Grъmădire de ămezeli în kană.

era moartъ de anonlesiъ. Asta è unŭ kasŭ rarŭ la gъinъ, o sviŭ bine, dar foarte komunŭ la oamenĭ.

Doamna de Villefort s'areta din ve în ve mai visъtoare.

— E o mare ferivire, zise ea, kъ nisve asemenĭ substanve nu notŭ fi unregъtite de alŋĭ de kъtŭ numaĭ de ximistĭ, kъvĭ, într'adevъrŭ, o jumъtate lume arŭ învenina ne vea altъ.

— De ximistĭ saŭ de nersoane ve se okupъ ku ximia, resnunse ku neîngrijire Monte-Cristo.

— Illi ne urmъ, zise doamna de Villefort smulgîndu-se singurъ mi ku silinŋъ din kuŋetърile eĭ, or kътŭ de bine sъ fiъ unregъtitъ. krima è totŭ krimъ; mi, kiarŭ de arŭ skъna din vervetarea omeneaskъ, nu skanъ de kъъtътura luĭ Dumnezeŭ. Orientaliĭ suntŭ maĭ tarĭ de kътŭ noĭ asupra kasurilorŭ konsviinŋeĭ. mi aŭ avutŭ atъta minte sъ skoaŋъ infernulŭ(1); eatъ totŭ.

— E! doamnъ, avesta è unŭ skrunulŭ kare katъ firesve sъ se naskъ într'unŭ sufletŭ onestŭ ka alŭ dumitale, dar ne kare drentulŭ kuvîntŭ ilŭ arŭ desrъdъvina îndatъ. Hartea vea rea a kuŋetърiĭ omenesvĭ va fi totŭ d'auna resumatъ de avestŭ naradosŭ(2) alŭ luĭ Jean-Jacques Rousseau, sviĭ: — Mandarinulŭ ne kare ilŭ omoarъ la vinvĭ miĭ de lege redikъndŭ vîrfulŭ deŋituluĭ. — Viaŋa omulуĭ treve fъkîndŭ asemenĭ lukruriĭ, mi inteliŋinŋa sa se konsumъ visъndu-le. Vezĭ urea nuŋinĭ oamenĭ kari se dukŭ ku brutalitate(3) sъ împlъnte kuŋitulŭ în inima semenilorŭ lorŭ saŭ kari i dъ, sure a ilŭ face sъ ucarъ de ne faŋa numintulуĭ, astъ kътъŋime de arsenikŭ kare ziveamŭ adineaorъ. Avi este ku adevъratŭ o

(1) Iadulŭ.
(2) Ideъ visdatъ, uronunere înkontra nъreriĭ ŋenerale.
(3) Dobitoveve.

esventrivitate([1]) sașă o nerozie. Ka s'ajșngă vineva akolo, kată să i se înkălzeaskă sănțele nînă la trei-zeci mi mease grade, năsăsă să i bată noză-zeci de năsaționă([2]) mi să-fletășă să easă din otarele lăi ordinare; dar daka, trekîndă, kăm se obivinzesve să se fakă în filoloție, dela zivere la sinonimășă îndălvită, favi o simplă e iminare([3]); în lokă d'a fave ană omoră, de vei dentărta năman din kalea dămitale ne avela kare te sănțără, mi asta fără vre o lovire, fără silăire, fără nomna avelora săferințe, kari devenindă ană sănlivită([4]), fakă din viktimă ană martiră, mi ne avela kare împlinesve astă fantă ană karnefive([5]) în toată năterea kă-vîntălăi; daka nă è nivi sănțe, nivi ărlete, nivi svîrkolire, nivi mai vîrtosă avea klinire komuromitătoare a împliniriî fanței, ațănvi skani de lovităra leții omenesvi kare ți zive: Nă tărbăra sovietatea! Eată kăm fakă mi reămeskă oamenii din Orientă, nersonațe grave mi flegmative, kari nă se nrea tărbără de kestiănile de timnă în îmurejărările de oare-kare imnortanță.

— Remăne konsviinga, zise doamna de Villefort k'ană glasă miskată mi k'ană săsninătă înekată.

— Da, zise Monte-Cristo, da, din ferivire, remăne konsviinga, fără de kare ară fi vineva foarte neferivită. Dăn' or ve fantă kam tare, konsviinga ne skaună, kăvi ca ne dă o miiă de skăse bane aî kărora năman noi săntemă jă-dekători; mi aste kăvinte or kată de minănate ară fi ka să ne năstreze somnășă n'ară fi noate aua dă marî înaintea ană

(1) Distanța dela ventrălă ană elinse nînă la năuktălă ande se konventreazăă razele lăminei ale avelei elinse; ewire din jădekata dreantă, nebăniă.
(2) Bătăi ale năsăsăi.
(3) Skoatere, lenădare, sterțere.
(4) Kaznă.
(5) Gîde.

tribunalŭ ka sъ ne năstreze viaţa. Astŭ-felŭ, Ricardŭ III, bunioarъ, katъ sъ fi fostŭ de minune servitŭ de konsviinţa lui dune desfiinţarea velorŭ doi konii ai lui Eduardŭ IV; într'adevъrŭ, elŭ nutea sъ mi zikъ: Astĭ doi konii ai unui reţe krudŭ mi nersekutorŭ, mi kari mosteniserъ vinele nărintelui lorŭ, ve numai eŭ singurŭ am svistŭ sъ le rekunoskŭ în înklinъrile lorŭ junesvi; astĭ doi konii mъ sunъra în întrenrinderea ferivirii nonorului anglu, ne kare era sъ îlŭ fakъ fъrъ îndoialъ neferivitŭ Astŭ-lelŭ fu servitъ de konsviinţa sa lady Macbeth, kare voia, ku toate kъte le a zisŭ Shakespeare, sъ dea unŭ tronŭ, nu bărbatului eĭ, vi fiiului eĭ. Ax! amorului mumeskŭ è o virtute apa de mare, unŭ mobilŭ apa de nutinte, kărăia se eartъ multe lukrărĭ; astŭ-felŭ, dune moartea lui Duncan, lady Macbeth arŭ fi fostŭ nrea neferivitъ de n'arŭ fi avutŭ konsviinţъ.

Doamna de Villefort absorbea ku nesaţiŭ aveste masime sănimîntătoare mi aveste naradose înfiorătoare zise de kontele ku avea naivъ ironiъ kare i era nartikularъ.

Ile urmъ, dun'unŭ minutŭ de tăvere.

— Sviĭ, zise ea, domnule konte, kъ estĭ unŭ argumentatorŭ de snaimъ, mi kъ vezi lumea într'o luminъ kam vînătъ? Apa darъ, nentru k'ai nrivitŭ omenirea nrintre alambive(*), ai judekat'o astŭ-felŭ? Kăvi aveai drentate, estĭ unŭ ximistŭ mare, mi astŭ elisirŭ ne kare îlŭ ai datŭ fiiului meŭ sъ îlŭ bea, mi kare îlŭ a rekiămatŭ apa de renede la viaţъ...

— Ox! nu te întredo într'însulŭ, doamnъ, zise Monte-Cristo, o nikătărъ dintr'avestŭ elisirŭ a fostŭ destulъ ka sъ rekiăme la viaţъ ne avestŭ konilŭ kare îmbla sъ moarъ, dar treĭ nikătore arŭ fi trasŭ sunţele în uneumînii lui astŭ-felŭ înkătŭ i arŭ fi fukutŭ bătăi de inimъ, mease i arŭ fi

(*) Vase nentru distilarea sau traţerea spiritului,

tъiatъ resъflarea mi i arъ fi fъkъtъ o sinkonъ([1]) mъltъ maĭ grea de kътъ aveia în kare se afla; zeve. în vea dъne ъrmъ, îlъ arъ fi trъsnitъ. Svii. doamnъ. ve kъrîndъ îlъ am denъrtatъ del'avele stiklъye ne kari avea neînyelenvizneа a le atinye?

— Ama darъ e ъnъ veninъ snъiminţъtorъ?

— Ox! Dъmnezeъlъ meъ, nъ! Maĭ întîiъ sъ nriimimъ aveasta, kъ vorba veninъ nъ esistъ, fiindъ-kъ se întrebъinyeazъ în medivinъ veninele vele maĭ tarĭ, kari, dъne felъlъ kъm sъntъ administrate, devinъ doktorie mъntъitoare.

— Ama darъ ve era?

— Era o nregътire înyeleantъ a amikъlъĭ meъ, avelъĭ minъnatъ abate Adelmonte, mi ne kare m'a învъyatъ s'o întrebъinyezъ.

— Ox! zise doamna de Villefort, katъ sъ fiъ ъnъ antisnasmodikъ([2]) minъnatъ.

— Sъveranъ, doamnъ, aĭ vъzътъ kъ okiĭ dъmitale; resnъnse kontele, mi îlъ întrebъinyezъ foarte desъ; kъ toatъ înyelenvizneа nътinvioasъ, se înyeleye, adaъse elъ rîzîndъ.

— O krezъ, resnъnse ne avela-mĭ tonъ doamna de Villefort. Kътъ nentrъ mine, kare sъnt ama nervoasъ mi iъte la leminъ, amĭ avea trebъinyъ de ъnъ doktorъ Adelmonte ka sъ mĭ invente mizloave de resъflatъ liberъ mi sъ mĭ astimnere temerea ne kare o verkъ kъ voiъ mъri într'o zi de înekъvizne. De o kam datъ, fiindъ-kъ asta è greъ de aflatъ în Francia mi fiindъ-kъ abatele dъmitale nъ krezъ sъ fiъ disnъsъ a veni nentrъ mine la Parisъ, mъ yiъ de antisnasmodivele D-lъĭ Planche; mi menta([3]) mi nikътъrele lъĭ Hoffmam joakъ la mine ъnъ mare rolъ. Eatъ nisve nastile

(1) Leminъ.
(2) Doktoriъ bъnъ nentrъ snasme, kirvel, sgîrvitъre.
(3) Ismъ.

ne kari daș de mi le fakș într' adinsș, sențș kș dosț îndoițț.

Monte-Cristo deskise kștia de skaliș(*) ne kare i o înfțțiua jșna femeiț, mi mirosi nastilele ka șnș amatorș kare svie sț nreȝșiaskț aveastț nregțtire.

— Șențș minșnate, zise elș, dar șenșse la trebșinȝa de îngiȝire, lșkrș kare de mșlte orî è kș nenștinȝț a se îmnlini din nartea nersoaneî leȝinate. Mî nlave maî bine doktoria mea.

— Dar foarte sigșrș, mi eș asemene, amî nrealeȝe-o dșne efektele ne kari le am vțzștș kș okiî meî; dar aveasta è șnș sekretș fțrț îndoialț, mi nș sent ama de indiskretț ka sț te întrebș sț mî îlș snșî.

— Dar eș, doamnț, zise Monte-Cristo skșlțndș-se, sent destșlș de galantș ka sț ȝî îlș daș.

— Ox! domnșle.

— De kțtș adș-ȝî a minte șnș lșkrș, kț în dosț mikț è o doktoriț, în dosț mare è șnș veninș. O nikțtșrț dț viaȝț, kșm aî vțzștș; vinvî saș mease arș omorî negremitș, mi într' șnș felș ks atțtș maî sușimîntțtorș, kț amestekțndș-se într' șnș naxarș de vinș ns i arș skimba de lokș gșstșlș. Dar mț onreskș, doamnț, arș zive vineva kț te îndemnș noate.

Mlease ore mi jșmțtate bțtșserț, se anșnȝase o amikț a doamneî de Villefort kare venea sț nrînzeaskț kș dînsa.

— Dak' aveam onoarea de a te vedea nentrș a treia saș a natra oarț, domnșle konte, zise doamna de Villefort; dak' aveam onoarea de a fi amika dșmitale, în lokș d'a avea nșmaî ferivirea d'a fi îndatorata dșmitale, amî stțrși ka sț te onreskș la masț, mi ns m'amî lțsa sț fiș bțtștț de întîișlș refșsș.

(*) Baga.

— Ш̆ї мълцѣмескѣ de o miїъ de orї, doamnъ, resпѣnse Monte-Cristo, ші eѣ mї am datѣ kѣvîntълѣ kѣiva ші nѣ mї è kѣ nѣtinцъ sъ linseskѣ. Am промisѣ sъ kondѣkѣ la teatrѣ o прinчineasъ greakъ din amiчele mele, kare n'a vъzѣtѣ înkъ Opera чea mare, ші kare se întemeiazъ nѣmaї ne mine ka s'o dѣkѣ.

— Dѣ-te, domnѣle, dar nѣ ѣita reцeta mea.

— Че felѣ, doamnъ, aѣnчї arѣ trebѣi sъ ѣitѣ ші ora de konvorbire ne kare am netrekѣt'o lîngъ dѣmneata, чeia че è foarte kѣ nenѣtinцъ.

Monte-Cristo salѣtъ ші eші.

Doamna de Villefort remase visъtoare.

— Eatъ ѣnѣ omѣ straniѣ, zise ea, ші kare mї vine sъ krezѣ kъ se nѣmesче kѣ nѣmele seѣ de botezѣ Adelmonte.

Kътѣ nentrѣ Monte-Cristo, resѣltatълѣ întrekѣse sneranцa sa.

— Aidї, zise elѣ dѣkîndѣ-se, eatъ ѣnѣ nъmîntѣ bѣnѣ; sѣnt konvinsѣ kъ sъmînцa че o arѣnkъ чineva într' însѣlѣ nѣ se strikъ.

Illi, a doѣa-zi, kredinчiosѣ промiterїї sale, trimise reцeta чerѣtъ.

CAPITULU LIII.

Robertu Diavolu.

Solemnitatea kare se afla în seara aчeia la Akade-

Cortina se redicâ pe o salâ maĭ goalâ.

mia regalъ de Mъsikъ skъsa foarte bine vorba lъi Monte-Cristo kъ avea sъ se dъkъ la Operâ.

Levasseur, dъu'o indisnъnere îndelъngatъ, reintra nrin rolъlъ lъi Bertram, mi, ka totъ d'aъna, lъkrarea maestrъlъi de modъ atrъsese soyietatea yea maï strelъyitъ din Parisъ.

Morcerf, ka yea maï mare narte din jъniï yeï kъ stare, mï avea stala de orkestrъ, mi înkъ zeye loji de nersoane de kъnosyinya sa la kari se nъtea dъye sъ yearъ ънъ lokъ. fъr'a sokoti lokъlъ ne kare îlъ avea în lojea lionilorъ.

Château-Renaud avea o stalъ veyinъ kъ a sa.

Beauchamp, în kalitatea sa de ziaristъ, era reyele saleï mi mï avea lokъlъ nretъtindene.

În seara aveia Lucian Debray disnъnea de lojea ministrъlъi, mi o oferise kontelъi de Morcerf, kare, în ъrma refъssъlъi Mercedeï, o trimisese lъi Danglars, trimiyîndъi vorbъ kъ va veni mi elъ în seara aveia sъ fakъ o visitъ baroaneï mi fiieï sale, dak'aveste doamne binevoia sъ nriimeaskъ lojea ye le nronъnea.

Aste doamne n'avъrъ a minte sъ refъse.

Nimine nъ è lakomъ dъne lojile kari nъ kostъ nimikъ, ka ънъ milionarъ

Kътъ nentrъ Danglars, deklarase kъ nrinyiniele sale nolitiye mi kalitatea sa de deuътatъ alъ onosiyiънii nъ îlъ erta sъ se dъkъ în lojea ministrъlъi.

Irin ъrmare, baroana skrisese lъi Lucian ka sъ viïъ s'o iea, nentrъ kъ nъ se nътea dъye la Operâ singъrъ kъ Eugenia.

Într' adevъrъ, dak' amindoъ femeile arъ fi fostъ singъre, aveasta neanъratъ kъ arъ fi nъrътъ nrea ъrîtъ; de oare-ye damtyela Danglars dъkîndъ-se la Operâ kъ mъmъ-sa mi kъ amantъlъ mъmeï sale, n'arъ fi avътъ yineva sъ zikъ nimikъ: katъ sъ lъъmъ lъmea kъm è fъkътъ.

Kortina se redikъ, dвn' obiчeiш, ne o salъ màĭ goalъ. Illi asta è înkъ вnш obiчeiш alш Parisianilor ka sъ viĭъ la teatrв dвne чe se înчene: resвltъ dintr' aчeasta kъ întîiвlш aktш treчe, din nartea snektatorilorш sosiцĭ, nв nrivindш ui askвltъndш renresintarea, dar nrivindш ne snektatorii kari intrъ ui neaвzindш altш чeva fъrъ nвmaĭ sgomotвlш вuelorш ui alш konvorbirilorш.

— Eatъ! zise îndatъ Albertŭ vъzîndш kъ se deskidea o loje de alъtвre de rangвlш întîiш; eatъ! kontesa de G...!

— Чine è astъ kontesъ de G...? întrebъ Château-Renaud.

— Ox! baroane, eatъ o întrebare ne kare nв цĭ o ertш; întrebĭ чine è kontesa de G...?

— Ax! aĭ drentate, zise Château-Renaud, nв è aчea Venezianâ frвmoasъ?

— Tokmaĭ.

În minвtвlш aчesta kontesa G... vъzв ne Albertŭ ui skimbъ kв elш o salвtare însoцitъ k'вnш sвrîsш.

— O kвnosчĭ? zise Château-Renaud.

— Da, zise Albertŭ; am fostш înfъцiuatш la ea de Franz kъndш era la Roma.

— Vreĭ sъ mĭ faчĭ ui mie la Parisŭ aчela-uĭ serviчiш ne kare цĭ îlш a fъkвtш Franz la Roma?

— Foarte bвkвrosш.

— St! strigъ nвblikвlш.

Jвniĭ amîndoĭ ui вrmarъ konvorbirea fъr'a s'areta kъ se tвrbвrъ kъtш de nвцinш de dorinца чe avea narterвlш ka s'aвzъ mвsika.

— Era la kвrsele din Câmpul-lui-Marţiŭ, zise Château-Renaud.

— Astъ-zĭ?

— Da.

— Aша! aĭ drentate, aš fostš kərse. Te aĭ nrinsš ші dəmneata?

— Ox! nentr'o bagatelъ, nentrə чinчĭ-zeчĭ de lədoviчĭ.

— Шi чine a kъstigatš?

— *Nautilus*; mъ nrindeam nentrə elš.

— Dar era treĭ kərse?

— Da. Era nremiəlš dela Jockey-Club, o kəпъ de aərš. S'a întîmnlatš kiarš ənš чe destəlš de kəriosš.

— Чe ləkrə?

— St! o datъ! strigъ nəblikəlš.

— Чe ləkrə? maĭ întrebĭ Albertŭ.

— Ənš kalš ші ənš jockey kə totəlš nekənoskəцĭ aš kъstigatš astъ kərsъ.

— Kəm?

— Ox! Dəmnezeəlš meš, da; nimine nə ləase a minte la ənš kalš înskrisš səb nəmele *Vampa* ші la ənš jockey înskrisš səb nəmele *Job*, kъndš se vъzə înaintъndš de o datъ ənš roibš ші ənš jockey kъtš ənš nəmnš de mare, a fostš чineva silitš a i nəne doəъ-zeчĭ de livre de nləmbš în nosənare, чeia чe nə îlš a ouritš d'a ajənцe la цintъ kə treĭ lənцimĭ de kalš înaintea ləĭ *Ariel* ші ləĭ *Barbaro*, kari alerga kə dinsəlš.

— Шi nə s'a allatš al kəĭ era kaləlš ші jockey?

— Nš.

— Ziчĭ kъ aчestš kalš era înskrisš səb nəmele de...

— *Vampa.*

— Atənчĭ, zise Albertŭ, sənt maĭ înaintatš de kъtš dəmneata; eš sчiš alš kəĭ era.

— Tъчere! strigĭ nentrə a treia oarъ narterəlš.

Astъ datъ demonstrarea era aua de mare, înkъtъ jъniĭ amîndoĭ înŋelesernъ kъ uъblikъtъ kъtre eĭ s'adresa.

Se întoarsernъ unъ minътъ, kъътъndъ într'avea mъŋime unъ omъ kare sъ iea resuъnderea fanteĭ ne kare eĭ o urivea ka o îmuertiuinŋъ(*); dar nimine nu renoi astъ kiъmare, mi eĭ se întoarsernъ sure svenъ.

În minътъtъ avesta, lojea ministrътъĭ se deskidea, mi doamna Danglars, fiiъ-sa mi Lucian Debray mĭ lъa lokъrile.

— Ax! ax! zise Château-Renaud, eatъ uisve nersoane din kъnoskътele dъmitale, vive-konte. Ce drakъ urivesvĭ la dreanta? Te kaътъ.

Albertŭ se întoarse, mi okiĭ lъĭ întîlnirъ într'adevъrъ ne aĭ baroaneĭ Danglars, kare i fъkъ o mikъ salътare kъ vintariътъ eĭ.

Kътъ nentru damivela Eugenia, abia se înjosi a mĭ anleka okiĭ veĭ negri mi marĭ uînъ la orkestrъ.

— Într'adevъrъ, skъmnътъ meъ, zise Château-Renaud, nu înŋelegъ, lъsъndъ la o uarte alianŋa kare nu è tokmaĭ kъviinvioasъ, mi nu krezъ sъ ŋĭ fiъ mintea la asta aua mъltъ; nu înŋelegъ, zikъ, lъsъndъ la o uarte alianŋa kare nu è tokmaĭ kъviinvioasъ, veia ve noŋĭ avea înkontra damiveleĭ Danglars; è într'adevъrъ o uersoanъ foarte frъmoasъ.

— Foarte frъmoasъ, fъrъ îndoialъ, zise Albertŭ, dar ŋĭ mъrtъriseskъ kъ in urivinŋa frъmъseŋii mĭ arъ ulъvea maĭ bine unъ ve maĭ dъlve, maĭ sъavъ, maĭ femeeskъ, k'unъ kъvîntъ.

— Eatъ jъniĭ kum suntъ, zise Château-Renaud, kare, în kalitatea su de omъ de treĭ-zevĭ de anĭ, lъa unъ aerъ uъrinteskъ kъ Morcerf; nu suntъ nivĭ o datъ mъlŋъmiŋĭ. Ce felъ, skъmnътъ meъ, ŋi se dъ o fidanŋatъ fъkътъ dune modelътъ Dianeĭ vînътoare, mi nu estĭ mъlŋъmitъ!

(*) Obrъsnivĭъ.

— Eĭ bine! tokmaĭ, mĭ arъ fi ulъkъtъ maĭ bine ъna kare sъ fiъ în felъlъ Vinerii de Milo saъ de Capova. Astъ Dianъ vînъtoare, totъ d'aъna în mizlokъlъ nimfelorъ, mъ kam snъimîntъ; mĭ è teamъ ka sъ nъ mъ trakteze ka ne Acteon.

Într' adevъrъ, o kъstъtъrъ de okiъ arъnkatъ de jъna fatъ nъtea esulika oare-kъm simtimentъlъ ne kare îlъ mъrtъrisise Morcerf.

Damivela Danglars era frъmoasъ, dar kъm zise Albertu, avea o frъmъseŋe kam otъrîtъ: nъrъlъ eĭ era negrъ frъmosъ, dar, în ъndele lorъ natъrale, se nъtea vedea oarekare resvrъtire kare voia a le sъnъne voinŋeĭ sale; okiĭ eĭ, negri ka mi nъrъlъ eĭ, înkadraŋĭ de nisve snrъnvene minъnate kari avea nъmaĭ defektъlъ de a se înkrънta kъte-o datъ, se însemna maĭ vîrtosъ nrintr'o esnresiъne de tъriъ ve era de mirare sъ se aflе în kъstъtъra ъneĭ femeĭ; nasъlъ eĭ avea nronorŋiъnile esakte ne kari le arъ fi datъ ъnъ statъarъ nasъlъĭ Juneĭ; nъmaĭ gъra eĭ era nrea mare, dar garnitъ kъ dinŋĭ frъmomĭ kari s'areta mi maĭ frъmomĭ între bъzeleĭ alъ kъrora karminъ nrea viъ kontrasta kъ naloarea feŋeĭ sale; în vea dъne ъrmъ, ъnъ semnъ negrъ nъsъ în kolŋъlъ gъreĭ, mi maĭ latъ de kъtъ aveste felъrĭ de kaurivie ale natъreĭ, da avesteĭ fisionomie karakterъlъ devisъ kare snъimînta oare-kъm ne Morcerf.

Kъtre avestea, totъ restъlъ nersoaneĭ Eugenieĭ era în armoniъ kъ avestъ kauъ ne kare ne amъ verkatъ a îlъ deskrie.

Dъne zisa lъĭ Château-Renaud, era tokmaĭ Diana vînъtoare, dar kъ oare-kare lъkrъ maĭ tare mi maĭ mъskъlosъ în frъmъseŋea sa.

Kъtъ nentrъ kresverea ne kare o nriimise, daka era veva de imnъtatъ la dînsa, era kъ semъna, ka mi ъnele al-

te nănkte ale fisionomiei sale, kă o kresțere bărbățeaskă.

Într'adevără, vorbea dorț saă treĭ limbe, desemna kă înlesnire, făcea versărĭ mi komnănea măsikă.

Era maĭ vîrtosă nasionatț nentră astț artț din ărmț, ne kare o stădia k'ăna din amițele eĭ din nensionată, o nersoanț jănț fărț stare, dar, avîndă toate disnosițiănile nătințioase de a deveni, dăne kăm se înkredința, o kantatrițe minănatț.

Ănă komnositoră mare se zițe kț avea nentră astț din ărmț ănă interesă màĭ năr*i*nteskă, mi o nănea sț lăkreze kă sneranța kț va faște o datț stare kă glasălă eĭ.

Astț nătințț ka damițela Luisa d'Armilly, avesta era nămele jăneĭ virtăoase, sț intre într'o zi la teatră, făcea ne damițela Danglars sț nă s'arate nițĭ o datț în năblikă kă dînsa, kă toate kț o nriimea la ea a kasț.

Kătre avestea, de mi Luisa n'avea în kasa bankerălĭ o nosițiăne indenendintț de amikț, avea însț o nositiăne sănerioarț de a institătrițiloră ordinare.

Kăte-va sekănde dăne intrarea doamneĭ Dangiars în lojea sa, kortina se lăsase, mi fakăltatea lăsatț de lănțimea întrakteloră ka sț noatț lămea a se nreîmbla în fokarĭ mi a mĭ faște visite în timnă de o jămtà de orț, făkă ne veĭ dela orkestrț sț desnarț.

Morcerf mi Château-Renaud emiserț veĭ d'întiĭă.

Ănă minălă doamna Danglars kăetase kț astț grțbire a lăĭ Albertă avea de skonă de a veni sț i nresinte komnlimentele sale, mi s'anlekase la ărekia fiieĭ sale snre a i anănța astț visitț; dar ea se măliămi sț klățeaskț din kană sărîzîndă; mi într'avela-mĭ timnă, Morcerf s'aretț într'o loje de rangălă întîiă alțăre kă a baroaneĭ, ka kăm ară fi vrălă sț nrobeze kțtă de bine întemeiatț era denegarea Eugenieĭ.

Astъ loje era a kontesei G . . .

— Ax! eatъ-te, domnъle kъlъtorъ, zise avеasta întinzîndъi mъna kъ toatъ kordialitatea ъneĭ kъnosvinţe vekĭ; estĭ nrea amabilъ kъ m'aĭ rekъnoskъtъ, mi maĭ vîrtosъ kъ m'aĭ nrealesъ nentrъ întiia dъmitale visitъ.

— Krede, doamnъ resnъnse Albertŭ, kъ, dak'aшĭ fi svіstъ sosirea dъmitale la Parisŭ mi ţĭ aшĭ fi kъnoskъtъ adresa, n'aшĭ fi astentatъ aша de tъrziъ. Dar binevoiesve a mĭ da voiъ sъ ţĭ nresintъ ne D. baronъ Château-Renaud, amikъlъ meъ, ъnъlъ din ţintilomiĭ veĭ rarĭ kari se maĭ aflъ în Francia, mi dela kare am aflatъ kъ eraĭ la kъrsele din Câmpul-lui-Marţiŭ.

Château-Renaud salstă.

— Ax! eraĭ la kъrse, domnъle? zise kontesa kъ vioivіsne.

— Da, doamnъ.

— Eĭ bine! ъrnъ kъ vioivіsne doamna de G . . . , noţĭ sъ mĭ snъĭ alъ kъĭ era kalslъ kare a kъstigatъ nremislъ de la Jockey-Club!

— Nъ, doamnъ, zise Château-Renaud, mi eъ întrebam adineaorъ ne Albertŭ totъ desnre avеasta.

— Doresvĭ nrea mъltъ s'afli avеasta, doamnъ kontesъ? întrebъ Albertŭ.

— Ce lъkrъ?

— Ka sъ kъnosvĭ ne stъnînslъ kalslĭ?

— Nrea mъltъ. Nъne-ţĭ în minte . . . Dar aĭ nъtea oare sъ svіĭ bine, vive-konte?

— Doamnъ, îmbli sъ snъĭ o istoriъ: aĭ zisъ nъne-ţĭ în minte.

— Eĭ bine! nъne-ţĭ în minte ka avelъ roibъ ulъkstъ mi avelъ frъmъшelъ jockey kъ kasaka rosъ mĭ însъflaserъ, dela întiia vedere, o simnatiъ aша de mare, înkъtъ

ſъceam ɜrъrĭ ui nentrɜ ɜnɜlɜ ui nentrɜ altɜlɜ, tokmaĭ nar' kъ aшĭ fi nɜsɜ stareu mea jɜmъtate ne eĭ; astɜ-felɜ, kъndɜ ĭi vъzɜĭ ajɜngîndɜ la ţintъ, întrekîndɜ ne ceĭ alţĭ înkɜrъtorĭ kɜ treĭ lɜnţimĭ de kalɜ, fɜĭ aша de voioasъ, înkъtɜ învenɜĭ sъ batɜ din ualme ka o nebɜnъ. Uɜne-ţĭ în minte mirarea mea, kъndɜ mъ întorseĭ a kasъ ui vъzɜĭ ne ɯikɜlɜ jockey în skarъ! Krezɜĭ kъ vingъtorɜlɜ kɜrseĭ lokɜia din întîmnlare într' aveia-шĭ kasъ ka ui mine, kъndɜ, deskizîndɜ ɜша salonɜlɜĭ meɜ, velɜ d'întiiɜ lɜkrɜ kare ilɜ vъzɜĭ fɜ kɜna de aɜrɜ kare era nremiɜlɜ kъstigatɜ de kalɜ ui de nekɜnoskɜtɜlɜ jockey. În kɜnъ era o ъrtioarъ ne kare era skrise aveste vorbe:

„La kontesa G . . . lordɜlɜ Ruthwen.“

— E kiarɜ aша, zise Morcerf.

— Kɜm! è kiarɜ aша; ve vreĭ sъ zivĭ?

— Voiɜ sъ zikɜ kъ è lordɜlɜ Ruthwen în nersoanъ.

— Kare lordɜ Ruthwen?

— Alɜ nostrɜ, strigoiɜlɜ, velɜ dela teatrɜlɜ Argentina.

— Adevъratɜ! strigŭ kontesa, este darъ avi?

— Tokmaĭ.

— IIIi îlɜ vedeţĭ? îlɜ nriimiţĭ? vъ dɜveţĭ la elɜ?

— E amikɜlɜ meɜ intimɜ, ui kiarɜ D. de Château-Renaud are onoarea sъ îlɜ kɜnoaskъ.

— Uine noate sъ vъ fakъ a krede kъ elɜ a kъstigatɜ nremiɜlɜ?

— Kalɜlɜ seɜ inskrisɜ sɜb nɜmele de *Vampa*.

— Eĭ bine! ne ɜrmъ?

— Eĭ bine! nɜ ţĭ adɜvĭ a minte de nɜmele faimosɜlɜĭ banditɜ kare mъ fъkɜse nrisonierɜ?

— Ax! este adevъratɜ.

— Ші din mъinele kъrъia kontele mъ skosese ka nrin minъne?

— Da.

— Elъ se nъmea *Vampa*. Vezi bine kъ este elъ.

— Dar nentrъ ce mi a trimisъ mie astъ kъnъ?

— Mai întîiъ, doamnъ kontesъ, nentrъ kъ i vorbisem nrea mъltъ de dъmneata, kъm noui a o krede, ne ъrmъ nentrъ kъ va fi fostъ înkъntatъ kъndъ a nътътъ sъ afle o komnatriotъ, mi ferivitъ de interesъlъ ce avea astъ komnatriotъ nentrъ elъ.

— Krezъ kъ nъ i veĭ fi snъsъ vre o datъ nebъniele de kari vorbeamъ îmnreunъ nentrъ dînsъlъ?

— Ire leuea mea, nъ mi vine sъ mъ jъrъ, mi felъlъ avesta de a ui trimite kъna sъb nъmele de lordъ Ruthwen . . . .

— Dar è de snaimъ, trebъe sъ fiъ tare sъnъratъ ne mine!

— Iъrtarea sa seamъnъ oare de ъnъ inemikъ?

— Nъ, o mъrtъriseskъ.

— Eĭ bine!

— Aua darъ, è la Parisu?

— Da.

— Ші ce efektъ a fъkътъ?

— Dar, zise Albertu, s'a vorbitъ outъ zile de elъ, ne ъrmъ a sositъ înkoronarea reuineĭ Anglieĭ mi fъrlъ diamanteloru damiceleĭ Mars, mi d'atъnci nъ s'a mai vorbitъ de elъ.

— Skъmnъlъ meu, zise Château-Renaud, vъzъ bine kъ kontele è amikъlъ dъmitale, mi astъ-felъ îlъ mi traktezi. Nъ krede ceia ce snъne Albertu, doamnъ kontesъ, din kontra, nъmai de kontele de Monte-Cristo se vorbesce la Parisu. A învenътъ sъ trimiuъ doamneĭ Danglars kai de treĭ-

zeчї miї de franчї, ne ѕrmъ a skъnatš viaца doamneї de Villefort; ne ѕrmъ a kъstigatš kѕrsa dela Jockey-Club, dѕne kѕmъse vede. Eš sѕsцiš, din kontra, kѕ toate kъte le zive Morcerf, kъ kiarš mi în minѕtѕlš aчesta se okѕnъ lѕmea de kontele, mi kъ neste o lѕnъ nѕmaї de elš are sъ se okѕne mi-maї mѕltš, daka va maї ѕrma kѕ esчentriчitatea, kare se nare a fi felѕlš seš чelš ordinarš de trъitš.

— E kѕ nѕtinцъ, zise Morcerf; de o kam datъ, ia snѕneцi-mї, чine a relѕatš lojea ambasadorѕlъї Rusieї?

— Kare? întrebъ kontesa.

— Între-koloanea(*) dela întîiѕlš rangš; mї nare kъ s'a nrenoitš de totš.

— Într' adevъrš, zise Château-Renaud. Era чineva la întîiѕlš aktš?

— Šnde?

— Într' astъ loje?

— Nѕ, resnѕnse kontesa, n'am vъzѕtš ne nimine. Astš-felš, ѕrmъ ea, întorkîndѕ-se la întîia konvorbire, krezї kъ kontele dѕmitale a kъstigatš nremiѕlš?

— Sѕnt sigѕrš.

— Ші kare mї a trimisš aчeastъ kѕnъ?

— Fъrъ niчї o îndoialъ!

— Dar eš nѕ îlš kѕnoskš, zise kontesa, ші am mare doriцъ sъ i o trimiцš înderъtš.

— Ox! sъ nѕ faчї aчeasta; atѕnчї цї arš trimite ші elš alta de safirš saš de rѕbinš. Astš-felš are obiчeiš sъ fakъ; чe sъ i faчї! katъ sъ îlš iea чineva dѕne kѕm este.

În minѕtѕlš aчesta s'aѕzi sѕnъndš kъ se înчenea alš doilea aktš.

Albertŭ se skѕlъ ka sъ se dѕkъ la lokѕlš seš.

*) Lojea dintre doъ koloane de lingъ ѕчenъ.

— Te voiŭ maĭ vedea? întrebă kontesa.

— În întrakte, daka mĭ daĭ voiĭ, voiŭ veni sĭ mĭ snŭĭ daka ŭĭ notŭ fi bunŭ nentru ceva la Parisŭ.

— Domniloru, zise kontesa, în toate sîmbetele seara, strada Rivoli, 22, sunt a kasă nentru amicĭĭ meĭ. Eată kă v'am însciințatŭ.

Amîndoĭ salutarĭ mi emirĭ.

Kîndŭ reintrarĭ în sală, văzurĭ narterulŭ în picioare mi ku okii aținta spunra unŭĭ singurŭ nunktŭ alŭ saleĭ.

Kătătărele loru urmarĭ direkțiunea generalŭ, mi se onrirĭ ne fosta loje a ambasadorului Rusieĭ.

Unŭ omŭ îmbrăkatŭ în negre, dela treĭ-zecĭ mi cinci nînă la patru-zecĭ de anĭ, intrase din ureunĭ ku o femeie kare nu arta unŭ kostumŭ orientalŭ.

Femeia avea cea maĭ mare frumusețe, mi kostumulŭ eĭ era atît de mundru, în kătŭ, kum amŭ zisŭ, toți okiĭ se întoarserĭ màĭ într' acela-mi minutŭ kătre dînsa.

— Eĭ! zise Albertŭ, è Monte-Cristo ku Gréca luĭ.

Într' adevărŭ, era kontele ku Haydea.

Dun' unŭ minutŭ, juna femeie era obiektulŭ luării a minte nu numaĭ a narterului, dar mi alŭ saleĭ întregĭ.

Femeile s'anleka neste lojele loru ka să vazĭ sklipindŭ la fokurile lustrului acea kaskadă de diamante.

Alŭ doilea aktŭ trekŭ în mizlokulŭ acestuĭ ramasŭ surdŭ kare arată în mulțimea adunatŭ unŭ evenimentŭ mare.

Nimiluĭ nu trekŭ prin minte a striga tăvere.

Astă femeie ana de june, ana de frumoasă, ana de simitoare, era snektakululŭ celŭ maĭ kurioslŭ de văzutŭ.

Astă datŭ unŭ semnŭ alŭ doamneĭ Danglars aretă deslucitŭ luĭ Albertŭ kă baroana dorea să i priimeaskă visita în întraktulŭ următoru.

Morcerf era unŭ omŭ prea bine kreskutŭ mi nu nu-

Femeia avea quea mai mare frumusețe, și costumul ei era așa de mândru . . . .

tea faʋe ne ʋineva sъ îlъ astente kъndъ aʋesta i areta kъratъ kъ îlъ astenta.

Dъne finele aktъlъi, se grъbi darъ a se ъrka în lojea antesʋenalъ.

Salъtъ ne amîndoъ damele ɯi întinse mъna lъi Debray.

Baroana îlъ uriimi k'ънъ sъrîsъ minъnatъ de nlъkъtъ, ɯi Eugenia kъ obiʋinъita eï reʋealъ.

— Ire leɥea mea, skъmnъlъ meъ, zise Debray, vezï ънъ omъ kare è într'o stare de nъ maï sʋie ʋe sъ fakъ, ɯi kare te kiamъ în ajstorъï ka sъ i ieï lokъlъ. Eatъ doamna kare mъ omoarъ kъ întrebъrï desure kontele, ɯi kare vrea dela mine sъ sʋiъ de ънde è, de ънde vine, ънde se dъʋe; ure leɥea mea, nъ sънt Cagliostro, eъ, ɯi ka sъ skanъ, am zisъ: Întreabъ desure toate aʋestea ne Morcerf, elъ kъnoasʋe ne Monte-Cristo foarte bine; atъnʋï ɥï a fъkъtъ semnъ.

— Nъ è de nekrezъtъ, zise baroana, ka, avîndъ ʋineva ънъ fondъ sekretъ de o jъmъtà de milionъ, sъ nъ sʋiъ maï mъltъ de kъtъ atъtъ?

— Doamnъ, zise Lucian, te rogъ sъ krezï kъ, dak' aʋeam o jъmъtà de milionъ în mъna mea, îlъ amï întrebъinɥa la alte lъkrъrï iar nъ ka sъ kъlegъ sʋiinɥe desure D. de Monte-Cristo, kare n'are altъ meritъ în okiï meï de kъtъ kъ è de doъ orï maï înaʋaɥitъ de kъtъ ънъ nabab; dar am lъsatъ ne amikъlъ meъ Morcerf sъ ʋorbeaskъ; înɥeleɥe-te kъ elъ, asta nъ mъ maï urivesʋe ne mine.

— Ънъ nabab nъ mï arъ fi trimisъ de sigъrъ o nerekiъ de kaï de treï-zeʋï miï fanʋï, kъ natrъ diamante la ъrekï, de kъte ʋinʋï miï franʋï fiъ-kare.

— Ox! diamantele, zise rîzîndъ Morcerf, asta è nebъnia sa. Krezъ kъ are totъ d'aъna kъte-ʋa diamante

în nosʁnare, kʁm ſʒvea Potemkin, mi kʒ le seamʒnʒ în kalea sa, kʁm fʒvea mikʁlʁ Poucet kʁ netrivelele lʁi.

— Va fi datʁ neste vre o minʒ, zise doamna Danglars; svii kʒ are ʁnʁ kreditʁ nemʒrginitʁ asʁnra kaseĭ baronʁlʁĭ?

— Nʁ, nʁ o sviam, resnʁnse Albertŭ, dar katʒ sʒ fiʒ aua.

— Ili kʒ a snʁsʁ domnʁlʁĭ Danglars kʒ avea a minte sʒ ueazʒ ʁnʁ anʁ la Parisŭ ui sʒ keltʁiaskʒ uease milioane?

— E maxʁlʁ Persieĭ kare kʒlʒtoresve incognito.

— Ili avea femeiʒ, domnʁle Lucian, zise Eugenia, aĭ vʒzʁtʁ ve frʁmoasʒ è?

— Într' adevʒrʁ, damivelʒ, nʁmaĭ ne dʁmneata te kʁnoskʁ kare sʒ vorbesvĭ kʁ atʒta drentate nentrʁ nersoanele de sesʁlʁ dʁmitale.

Lucian uĭ anronieʒ lornionʁlʁ de okiʁ.

— De minʁne! zise elʁ.

— Ili astʒ femeiʒ, D. de Morcerf svie vine è?

— Damivelʒ, zise Albertŭ, resnʁnzindʁ l'aveastʒ kiʒmare oare-kʁm direktʒ, svinʁ nʁginʁ, ka ui totʁ veia ve nrivesve nersonaginʁlʁ misteriosʁ de kare ne okʁnʒmʁ. Astʒ femeiʒ è o Grécâ.

— Asta se vede nrea lesne dʁne kostʁmʁlʁ eĭ, ui veia ve mĭ snʁĭ o svie toatʒ sala.

— Mĭ nare reʁ, zise Morcerf, kʒ sʁnt ʁnʁ *cicerone* kare nʁ svie nimikʁ; dar katʒ sʒ mʒrtʁriseskʁ kʒ toate kʁnosvinvele melo se mʒrginesk ʁvi; afarʒ de aveasta, maĭ svinʁ kʒ è mʁsikantʒ, kʒvĭ, într'o zi kʁndʁ am dejʁnatʁ la kontele, am aʁzitʁ sʁnetʁlʁ dela o *guzla* kare neanʒratʁ venea dela ea.

— Aша darъ kontele dъmitale uriimesче? întrebъ doamna Danglars.

— Ili te încredinцezъ kъ într' ъnъ felъ foarte strelъчitъ.

— Katъ sъ fakъ ne D. Danglars sъ i dea vre o masъ, vre ъnъ balъ, ka sъ ne dea ui elъ în ъrmъ.

— Че felъ! te veĭ dъче la dînsъlъ? zise Debray rîzîndъ.

— Ientrъ че nъ? kъ bъrbatъ-meъ.

— Dar è neînsъratъ, astъ konte misteriosъ.

— Veзĭ bine kъ nъ, zise rîzîndъ baroana ui aretъndъ ne frъmoasa Grécâ.

— Astъ femeiъ è o sklavъ, kъm ne a snъsъ singъrъ elъ, цĭ adъчĭ a minte, Morcerf? la dejъnъlъ seъ.

— Ънesче-te kъ nъrerea mea, skъmnъlъ meъ Lucian, zise baroana, kъ are maĭ mъltъ aerъlъ ъneĭ urinчinese.

— Din *O miĭъ ui sna de Nonцĭ.*

— Din *O miĭъ ui sna de Nonцĭ*, nъ zikъ ba; dar че faче ne urinчinesele, skъmnъlъ meъ? diamantele lorъ, ui ca è nlinъ de ele.

— Ba înkъ are urea mъlte, zise Eugenia; fъrъ ele arъ fi ui maĭ frъmoasъ, kъчĭ i s'arъ vedea gîtъlъ ui înkeetъrele mъinilorъ, kari aъ o formъ minъnatъ.

— Ox! artista. Eatъ, zise doamna Danglars, o vezĭ kъm se nasiъnъ?

— Mĭ ulaче totъ че è frъmosъ, zise Eugenia.

— Dar че zичĭ de kontele, atъnчĭ? zise Debray; mi se nare kъ nичĭ elъ nъ è ъrîtъ.

— Kontele? zise Eugenia, ka kъm nъ i trekъse înkъ nrin minte a se ъita la elъ; kontele, è urea nalidъ.

— Tokmaĭ, zise Morcerf, într' aчeastъ naloare se aflъ

sekretaș ne kare îș kastămș. Kontesa G... aretinde, sții bine, kă e ană strigoiș.

— Aua dară s'a întorsș, kontesa G...? întrebă baroana.

— Într' astă loje d'alătare, zise Eugenia, máĭ în faţa noastră, mamă, avea femeĭe k'ană nară blondș minanatș, ea este.

— Ox! da, zise doamna Danglars, na știĭ ce s'arș kaveni să faĭ, Morcerf?

— Ordonă, doamnă.

— S'arș kaveni a te duce să faĭ o visită kontesei dumitale de Monte-Cristo mi să nĭ îș adaĭ avi.

— Illi nentra ce? zise Eugenia.

— Dar ka să vorbimș ka el; n'aĭ kariositate să îș vezĭ?

— Niĭ de kam.

— Straniĭ konilă! mărmărâ baroana.

— Ox! zise Morcerf, trebue să viĭă singură. Eată, te a văzută, doamnă, mi te salută.

Baroana întoarse kontelei salutarea sa însoţită de ană sărîșș ulăkată.

— Aidĭ, zise Morcerf, mă sakrifikș; vă năreseskș mi mă duk să văzș daka e vre ană mizlokș de a i vorbi.

— Du-te în lojea sa; asta e nrea simplu.

— Dar na m'am nresintatș.

— La cine?

— La Gréca cea frumoasă.

— Ziĭ kă e o sklavă.

— Da, însă dumneata aretinzĭ kă e o arinăinesă... Na. Mĭ vine să krezș kă îndată ce mă va vedea eminș, va esi mi el.

— Se noate. Du-te.

Contele ḍise quâte-va vorbe în limba arabă lui Ali.

— Mъ dвkъ.

Morcerf salвtъ mi emi.

Într' adevъrъ, în minвtвlъ kъndъ trevea ne dinaintea lojii kontelвi, вma se deskise.

Kontele zise kъte-va vorbe în limba arabъ lвi Ali, kare sta în koridorъ, mi lвi braŋвlъ lвi Morcerf.

Ali reînkise вma mi stъtъ în nivioare dinainteĭ; în koridorъ se afla maĭ mвlŋĭ oamenĭ strînшĭ împrejвrвlъ Nubianului.

— Într'adevъrъ, zise Monte-Cristo, Parisul dвmneavoastrъ e вnъ oramъ singвlarъ mi Parisianiĭ dвmneavoastrъ вnъ nonorъ singвlarъ. Arъ zive vineva kъ eĭ vъdъ nentrв întiia oarъ вnъ Nubian. Ia вitъ-te la eĭ kвm se îngesвeskъ împrejвrвlъ bietвlвi Ali, kare nв svie ve va sъ zikъ asta. Ŋĭ resnвnzъ de вnъ lвkrв, bвnioarъ, kъ daka вnъ Parisian s'arъ dвve la Tunis, la Constantinopole, la Bagdad saв la Cair, nimine nв îlъ va nвne la mizlokъ.

— Nentrв kъ Orientaliĭ dвmneavoastrъ sвntъ oamenĭ kв minte mi se вitъ nвmaĭ la veia ve meritъ a fi vъzвtъ; dar, krede-mъ, Ali se bвkвrъ de astъ nonвlaritate nвmaĭ nentrв kъ este alъ dвmitale mi nentrв kъ în minвtвlъ avesta dвmneata estĭ omвlъ de modъ.

— Adevъratъ! mi de вnde mĭ vine aveastъ favoare?

— Aвzĭ akolo! dela dвmneata. Daĭ kaĭ de o miĭъ de lвdoviчĭ; skaнĭ viaŋa nevesteĭ nrokвrorвlвi reŋelвi; daĭ la kвrsъ, sвb nвmele maiorвlвi Black, nisve kaĭ de sъnŋe adevъratъ mi nisve jockey ka nisve вistitiŋĭ(*); în vea dвne вrmъ, kъstiŋĭ kвne de авrъ, mi le trimiŋĭ femeilorъ frвmoase.

— Ili vine drakв ŋĭ a suвsъ toate nebвnicle astea?

— Eak'aшa! vea d'întîiв, doamna Danglars, kare

(*) вnъ felъ de maimвge din America.

moare de dorinцъ de a te vedea în lojea sa, saŭ maĭ bine ka sъ te vazъ ninеva akolo; alŭ doilea, ziarъlŭ laĭ Beauchamp, mi, a treia, kiarŭ imaцinativa mea. Ilentrъ че aĭ datŭ kalъlъĭ dъmitale nъmele *Vampa*, daka vreĭ sъ fiĭ incognito?

— Ах! aĭ drentate, zise kontele, am fъkъtŭ o neroziъ. Dar, ia snъne-mĭ, kontele de Morcerf nъ vine kъte o datъ la Operă? Îlŭ am kъztatŭ nretъtindene kŭ okiĭ, mi nъ îlŭ am vъzztŭ nikъerĭ,

— Va veni astъ. searъ.

— Ъnde?

— Krezŭ kъ în lojea baroaneĭ.

— Fiĭъ-sa è avea fatъ nhъkztъ kare è kŭ dînsa?

— Da.

— Цĭ fakŭ komnlimentъlŭ meŭ.

Morcerf sъrîse.

— Vomŭ vorbi desnre aveasta maĭ tъrziŭ mi kŭ deamъnъntъlŭ, zise elŭ. Че zivĭ desnre mъsikъ?

— De kare mъsikъ?

— Dar de aveia ne kare aĭ aъzit'o.

— Zikŭ kъ è o mъsikъ foarte frъmoasъ, ka mъsikъ komnъsъ de ъn komnositorŭ omeneskŭ, mi kъntatъ de naserĭ kŭ doъъ nivioare mi fъrъ nene, kъm zivea renosatъlŭ Diogene.

— Ama darъ, skъmnъlŭ meŭ konte, semenĭ nar'k'aĭ nъtea s'aъzĭ dъne kanrivisŭ dъmitale vele meante korъrĭ din naradisŭ?

— Dar è kam ama. Kъndŭ voiŭ s'aъzŭ o mъsikъ minъnatъ, vive-konte, o mъsikъ nrekъm nivĭ o datъ ъrekia ънъĭ mъritorŭ nъ o noate aъzi, atъnvĭ dormŭ.

— Eĭ bine! dar estĭ de minъne avi; dormĭ, skъmnъlŭ meŭ konte, dormĭ. Opera n'a fostŭ inventatъ nentrъ altŭ veva.

— Nъ, într'adevъrŭ; orkestra dъmneavoastrъ fave

nrea mălță sgomotă. Ka să dormă ană somnă kăm ți am snăsă, am trebăinț de linișve mi de tăvere, mi ne ărmă oare-kare nregătire...

— Ax! faimoasă xarimă?

— Tokmai, vive-konte, kăndă vei voi s'ăzi măsikă, vino să vinezi kă mine.

— Dar am mai ăzită dăkîndă-mă să dejănă, zise Morcerf.

— La Roma?

— Da.

— Ax! era *guzla* Haydeei. Da, biata esilată mi netreve kăte o dată kăntăndă-mi vre o arie din țara sa.

Morcerf nă mai stărăi; kontele tăkă mi elă.

În minătală avesta klonotală resănă.

— Mă erți? zise kontele îndrentăndă-se kătre lojea sa.

— Ilentră ve nă!

— Să sunăi multe kontesei G... din nartea strigoiălăi ei.

— Ili baroanei?

— Zii kă voiă avea onoarea, daka mi va nermite, de a mă dăve să i înfățișiezi înkinăciunile mele în seara aceasta.

Ală treilea aktă înveni.

În aktală ală treilea, kontele de Morcerf veni. kăm promisese, să întilneaskă ne doamna Danglars.

Kontele nă era ană omă dintr'aceia ve fakă revoluțiune într'o sală; astă-felă nimine nă ilă văzu kăndă intri afară de aceia în lojea kărora venea să iea ană lokă.

Monte-Cristo ilă văzu kă toate acestea. mi ană sărisă amoră i înkreți bazele.

Kătă nentru Haydea. ea nă vedea nimikă ne kătă

timnš era kortina redikatъ; ea adora totš ce vorbesce aš-zšlšĭ mi vederiĭ, ka toate natšrele nrimitive.

Alš treilea aktš trekš ka dšn' obiceiš.

Damicelele Noblet, Iulia mi Leroux esekšlarъ naniĭ lorš kš sъritšre ka totš d'ašna.

Prinvinele de grenada fš sfidatš de Bobert-Mario.

În cea dšne šrmъ, astš reue maiestšosš ne kare îlš sviĝĭ fъkš okolšlš saleĭ ka sъ mĭ arate mantela de katifea ĝinîndš de mъnъ ne fiiъ-sa.

He šrmъ se lъsъ kortina, mi sala se revъrsъ îndatъ în koridoare mi în fokariš.

Kontele emi din lojea sa, mi, neste šnš minštš, se vъzš în lojea doamneĭ Danglars.

Baroana nš se nštš onri d'a skoate šnš strigъtš de mirare amestekatš kš oare-kare bškšriъ.

— Ax! vino darъ, domnšle konte, strigъ ea, kъvĭ, într' adevъrš, mъ grъbeam a alъtšra graĝiele mele verbale ne lîngъ nšlĝšmirile skrise ce ĝĭ am fъkštš.

— Ox! doamnъ, zise kontele, ĝĭ maĭ adšvĭ a minte de o bagatelъ! eš o mi šitasem.

— Da; însъ ceia ce nš se šitъ, domnšle konte, este kъ, adoša zi, aĭ skъnatš ne bšna mea amikъ, ne doamna de Villefort, din nerikšlšlš în kare o nšseserъ avestĭ kaĭ..

— Kiarš mi astъ datъ, doamnъ, nš meritš nšlĝšmirile dšmitale; Ali, Nubianul meš, a avštš ferivirea de a face doamneĭ de Villefort avestš serviviš mare.

— Hi totš Ali, zise kontele de Morcerf, a skъnatš ne fiišlš meš din mъincle bandiĝilorš romanĭ?

— Nš, domnšle konte, zise Monte-Cristo strîngîndš mъna ne kare i o întindea ĝeneralšlš, nš, astъ datъ nriimeskš nšlĝšmirile ne seama mea; dar mi le aĝĭ fъkštš o datъ, le am maĭ nriimitš, mi, într'adevъrš, mĭ e ršmine sъ

te află înkъ ama de rekъnoskъtoră. Fъ-mĭ darъ onoarea, te rogă, doamnъ baroanъ, a mъ nresinta la damivela fiia dъmitale.

— Ox! estĭ ka mi nresintată, din nъme velă nъginĕ? kъvĭ sъntă doъ treĭ zile de kъndă nъmaĭ de dъmneata vorbimă. Eugenio, ъrmъ baroana întorkîndъ-se kъtre fiiъ-sa, domnъlă kontele de Monte-Cristo.

Kontele se înklinъ.

Damivela Danglars fъkъ o miskare ъmoarъ din kapă.

— Te afli ka o nersoanъ minъnatъ, domnъle konte, zise Eugenia, è fiia dъmitale?

— Nъ, damivelъ, zise Monte-Cristo mirъndъ-se de astъ inqenъitate mare saă de aveastъ nemerealъ minъnatъ; è o biatъ Grècâ ală kъria m'află tъtoră.

— Ili kare se nъmesue?...

— Haydea, resnъnse Monte-Cristo.

— O Grècâ! mъrmъrъ kontele de Morcerf.

— Da, konte, zise doamna Danglars; mi snъne-mĭ dak' aĭ vъzută vre o datъ la kъrtea lui Ali-Tebelin, ne kare îlă aĭ servită ama de gloriosă, ană kostъmă ama de minъnată ka avela ve îlă avemă înaintea okiloră nostri?

— Ax! zise Monte-Cristo; aĭ servită la Ianina, domnъle konte?

— Am fostă insnektoră qenerală ală trъneloră nашeĭ, resnъnso Morcerf, mi nъgina mea avere, n'o askъnză, am fъkut'o din liberalitъqile strelъvitъlui Albanesă.

— Ia zitaqi-vъ! stъrsi doamna Danglars.

— Unde? întrebъ Morcerf.

— Eatъ! zise Monte-Cristo.

Ili, netrekîndъ-mĭ braqălă ne gîtălă konteluĭ, se aulekъ ka elă afarъ din loje.

În minътъlă avesta Haydea, kare kъsta ka okiĭ ne

kontele, i vъzъ kanъlъ ųelъ nalidъ lîng' alъ lъi Morcerf ne kare îlъ ųinea în braųe.

Astъ vedere urodъse asъura jъneĭ fete efektъlъ kanъlъi Meduseĭ.

Fъkъ o miskare înainte nar' k'arъ fi vrъtъ sъ 'i soarbъ ne amîndoĭ kъ okiĭ; ne ъrmъ, màĭ într' avela-ші minъtъ se dete înderъtъ skoųîndъ ъnъ strigъtъ ъmorъ, kare fъ însъ aъzitъ de ųersoanele ųe era maĭ auroane de ea ші de Ali, kare deskise îndatъ ъша.

— Eatъ, zise Eugenia, ųe s'a întîmplatъ oare konileĭ dъmitale, domnъle konte? Har' kъ nъ i è binc.

— Într'adevъrъ, zise kontele; dar nъ te sneria, damiųelъ; Haydea è urea nervoasъ, ші, urin ъrmare, urea simųitoare desure odoriĭ*): ъnъ urofъmъ kare i este antipatikъ è destъlъ ka s'o fakъ sъ leşine; dar, adaъse kontele, skoųîndъ o stikląъ din nosъnarъĭ. am leakъlъ avi.

Ili dъne ųe a salътatъ ne baroana ші ne fiiъ-sa kъ ъna ші aveia-ші salътare, întinse mъna kontelъi ші lъĭ Danglars ші emi din lojea doamneĭ Danglars.

Kъndъ reintrъ într'a sa, Haydea era înkъ foarte nalidъ: îndatъ ųe îlъ vъzъ îlъ lъă de mъnъ.

Monte-Cristo simųi kъ mъinele jъneĭ konile era ъmede ші îngieųate totъ de o datъ.

— Kъ ųine staĭ de vorbъ kolo, stъnîne? întrebъ jъna konilъ.

— Dar, resuъnse Monte-Cristo, kъ kontele de Morcerf, kare a fostъ în serviųislъ strelъvitslъĭ teъ nъrinte, ші kare mъrtъrisesve kъ dela dînsslъ mĭ a fъkътъ starea.

— Ax! tikъlosslъ! strigъ Haydea, elъ îlъ a vîndътъ Turcilor; ші astъ stare, è ureųslъ trъdъrii sale. Dar nъ sviaĭ aveasta, skъmnslъ meъ stъnînъ?

(*) Miroase.

— Aşzisem ceva din istoria asta în Epirŭ, zise Monte-Cristo. dar nu knnoskŭ amъnuntele. Vino, fata mea, mi le veĭ sune, katъ sъ fiъ krioase.

— Ox! da, vino, vino; mi se nare kъ aunĭ mъri dak' aunĭ maĭ remъnea maĭ multŭ timnŭ în faţa avestuĭ omŭ.

Illi Haydea. skulъndu-se iute, se înfъşurâ în bărnuşlŭ eĭ de kamemirŭ albŭ kusutŭ ku mъrgъritarĭ mi ku mъrţeanŭ.. mi emi renede în minutslŭ kъndŭ se redika kortina.

— Vezĭ daka omslŭ aveşta face ka alţi! zise kontesa G... luĭ Albertŭ. kare se întorsese lîngъ dînsa, askultъ ku religiositate alŭ treilea aktŭ din *Robertŭ*, mi se duce în minutslŭ kъndŭ înceue alŭ natrulea.

CAPITULU LIV.

Urcarea şi scădămîntulŭ

Kъte-va zile dun'aceastъ întîlnire. Albertŭ de Morcerf veni sъ fakъ o visitъ luĭ Monte-Cristo în kasa sa din Câmpiele-Elisee ne kare nemъrginita avere a kontelui o fukuse sъ aibъ o asemъnare de nalatŭ ka mi or kъte alte lokuinţe maĭ avea kontele,mînъ la cele maĭ trekъtoare kiarŭ.

Elŭ venea sъ i renoiaskъ mulţumirile doamneĭ Danglars, ne kare i le maĭ adusese o skrisoare semnatъ baroana Danglars, nъskutъ Herminia de Servieux.

Albertŭ era însoţitŭ de Lucian Debray, kare alътurъ ne lîngъ vorbele amikuluĭ seŭ kъte-va komulimente kari nu

era oficiale fără îndoială, dar kari era ana de bine nemerite înkătă kontele nă nătă să kănoaskă de ănde i venea.

I se părea kiară kă Lucian venea să îlă vază miskată de ană îndoită simtimentă de kăriositate, ni jămătatea astăi simtimentă venea din strada Chaussée-d'Antin.

Într' adevără, nătea neresănăne, fără vre o teamă de a se învela, kă doamna Danglars, nenătîndă kănoaște kă okii ei interiorălă ănăi omă kare da kai de trei-zeci mii de franci, ni kare se dăvea la Operă kă o sklavă greakă ce năarta diamante de ană milioană, însărcinase nisce oki, kă kari avea obiceiălă de a vedea, ka să i dea kăte-va însemnăminte asănr' aveștăi interioră.

Dar kontele se aretă kă nă simțea ceea mai mikă înklinare între visita lăi Lucian ni kăriositatea baroanei.

— Te afli în ranortări mâi kontinăe kă baronălă Danglars? întrebă elă ne Albertă de Morcerf.

— Kam ana, domnăle konte; știi ce ți am zisă?

— Înkă mai ținc aceasta?

— Mai măltă ka nici o datăă, zise Lucian, è ană lăkră năsă la kale.

Illi Lucian, jădekăndă fără îndoială kă această vorbă amestekată în konvorbire i da drentălă d'a remănea streinăă, ni năse la okiă lornionălă seă de skaliă, ni, măskăndă mărălă de aără dela biciuska sa, înveni să se nreîmble îmurejărălă kamerei cervetăndă armele ni tablourile.

— Ax! zise Monte-Cristo. Dar nă kredeam o solțiune ana de iăte.

— Ce vrei? lăkrările mergă de sine; ne kăndă nici kă kățeți la ele, ele kățetă la dămneata; ni, kăndă te întorci, te miri de înaintarea loră. Tatălă meă ni D. Danglars aă servită îmureănă în Spania, tatălă meă în armiă, D. Danglars în aurovisionare. Tatălă meă, kare a fostă

rɜinatŭ de revolɤiɜne, mi D. Danglars kare n'avɜsese niʋĭ o datъ vre o stare nъrinteaskъ, avi aŭ arɜnkatŭ fundamentele, tatъlŭ meŭ ale stъriĭ sale nolitiʋe mi militare, kare è frɜmoasъ, D. Danglars, ale stъriĭ sale nolitiʋe mi finanʋiare, kare è minɜnatъ.

— Da, într' adevъrŭ, zise Monte-Cristo, krezŭ kъ, în timnɜlŭ visiteĭ ʋe i am fъkɜtŭ, D. Danglars, mĭ a vorbitŭ desnre aʋeasta; mi, ɜrmъ elŭ arɜnkъndŭ o kъɜtъtɜrъ în nartea lɜi Lucian kare resfoia ɜnŭ albɜmŭ, è frɜmoasъ damiʋela Eugenia? kъʋĭ nar' k' ama mĭ adɜkŭ a minte kъ o kiamъ.

— Hrea frɜmoasъ, resnɜnse Albertŭ, dar de o frɜmɜseɥe ne kare nɜ o nreɥɜeskŭ eŭ. Sɜnt ɜnŭ nъkъtosŭ!

— Vorbesʋĭ de dinsa nar'kъ aĭ fi bъrbatъlŭ eĭ!

— Ox! zise Albertŭ, ɜitъndɜ-se îmnrejɜrɜĭ ka sъ vazъ ʋe fъʋea Lucian.

— Sʋii, zise Monte-Cristo înʋetŭ, kъ nɜ mĭ narĭ entɜsiastŭ nentrɜ aʋeastъ kъsъtoriъ!

— Damiʋela Danglars è nrea înavɤitъ nentrɜ mine, zise Morcerf, asta mъ sunimîntъ.

— Eak'ama! zise Monte-Cristo, eatъ ɜnŭ kɜvîntŭ frɜmosŭ! nɜ estĭ mi dɜmneata înavɤitŭ?

— Tatъ-meŭ are anroane la vr'o ʋinʋĭ-zeʋĭ miĭ de livre venitŭ, mi mĭ dъ noate zeʋe saŭ doɜъ-snre-zeʋe miĭ însɜrɜndɜ-mъ.

— Ʋe este adevъratŭ è kъ nɜ è ɜnŭ venitŭ mare, zise kontele, mai vîrtosŭ la Parisŭ; dar nɜ stъ totŭlŭ în avere în lɜmea asta, mi ɜnŭ nɜme frɜmosŭ mi o nosiɤiɜne înaltъ în sociʋtate sɜntŭ mi ele ʋeva. Nɜmele dɜmitale è ʋelebrɜ(*), nosiɤiɜnea ɤĭ è minɜnatъ; mi ne ɜrmъ, kontele

(*) Vestitŭ.

de Morcerf è ѫnš soldatš, mi i nlaче kši-va sъ vazъ astъ integritate a lši Bayard ѫnitъ kѫ neaverea lši Dugueselin; neinteresarea è raza чea maĭ frѫmoasъ a soarelši la kare arš nѫtea sъ lѫчeaskъ o snadъ nobilъ. Mie, kѫ totšlš din kontra, mi se nare astъ ѫnire foarte kѫviinчioasъ: damiчela Danglars te va inavѫgi mi dѫmneata o veĭ nobila!

Albertŭ dete din kanš mi remase kѫnetъtorš.

— E altš чeva, zise elš.

— Mъrtѫriseskš, resnѫnse Monte-Cristo. kъ mĭ vine kѫ greš sъ înnelegš astъ nenlъчere nentr' o fatъ jѫnъ, înavѫgitъ mi frѫmoasъ.

— Ox! Dѫmnezeѫlš meš! zise Morcerf, astъ nenlъчere. or kštš de nenlъчere sъ fiъ, nѫ vine nѫmaĭ din narte-mĭ.

— Dar din kare narte? kъчĭ mĭ aĭ snѫsš kъ tatšlš dѫmitale dorea astъ kъsъtoriъ.

— Din nartea mѫmeĭ mele. mi mѫmъ-mea è ѫnš okiš înnelentš mi sigѫrš. Eĭ bine! eĭ nѫ i nlaче astъ ѫnire, nѫ sчiš чe nrejѫdekatъ arc în kontra Danglarsilor.

— Ox! zise kontele k'ѫnš tonš kam silitš, asta se înnelene; doamna kontesa de Morcerf. kare è distinkgiѫnea, aristokragia, finegea în nersoanъ, se kam îndoesче d'a atinne o mъnъ nenobilъ. groasъ mi bъdъramъ; è natѫralš.

— Nѫ sчiš daka este kѫvîntšlš aчesta, într' adevъrš, zise Albertŭ; dar. чeia чe sчiš, è kъ mi se nare kъ astъ kъsъtoriъ, de se va îmnlini, o va faче neferiчitъ. Sѫntš akѫm mease sentъmъne de kъndš era sъ s'adѫne ka sъ vorbeaskъ desnre aчeasta; dar am avѫtš o mikraniъ(*) aша de mare...

— Adevъratъ? zise kontele sѫrîzîndš.

(*) Dѫrere de kanš.

— Ox! nrea adevъratъ, temerea fъrъ îndoialъ... înkъtъ s'a amъnatъ întîlnirea dъne doъ lъnї. Nimikъ nъ grъbesve, înŋeleŋї; nъ sъnt înkъ de doъ-zevї ші ъnъ de anї, ші Eugenia è nъmaї de meante-snre-zeve anї; dar vele doъ lъnї se îmulineskъ sentъmъna fiitoare. Va trebъi a mъ esekъta. Nъ noate sъ ŋї treakъ nrin minte, skъmnъlъ meъ konte, kъtъ de înkъrkatъ sъnt... Ax! ve ferivitъ estї fiindъ liberъ!

— Eї bine! dar fїї ші dъmneata liberъ; vine te onresve, te întrebъ?

— Ox! kъtъ desamъŋire arъ fi nentrъ tatъ-meъ kъndъ n'amї lъa ne damivela Danglars.

— Atъnvї iea-o, zise kontele dъndъ din ъmerї.

— Da, zise Morcerf; dar nentrъ mъmъ-mea, nъ va fi desamъŋire, va fi o dъrere.

— Atъnvї. nъ o lъa. zise kontele

— Voiъ vedea, voiъ verka; mъ veї învъŋa ve sъ fakъ, nъ é aua? ші, daka ŋї este kъ nъtinŋъ, mъ veї skъna din inkъrkътъra asta. Ox! ka sъ n'adъkъ vr'o sъnъrare mъmeї mele, mi se nare kъ o sъ mъ vertъ kъ tatъ-meъ.

Monte-Cristo se întoarse.

Se nъrea miskatъ.

— Eї! zise elъ lъї Debray, kare medea ne ъnъ foliъ afъndъ la marŋinea salonъlъї, ші kare ŋinea kъ mъna dreantъ ъnъ kondeiъ de nlъmbъ ші kъ vea stъngъ nisve foiŋe, dar ve favї? o skiŋъ dъn' ale lъї Poussin!

— Eъ, zise elъ kъ linisve, ox! ve vorbъ! o skiŋъ, mї nlave nrea mъltъ niktъra ka sъ fakъ la skiŋe! Ba nъ, fakъ ъnъ lъkrъ ve è onъsъ niktъreї, fakъ vifre.

— Vifre?

— Da, kalkъlъ, asta te nrivesve îndirektъ. vive-konte; kalkъlъ kътъ a kъstigatъ kasa Danglars din ъrkarea dela

Haiti: din doяъ sяte mease, fondяlъ s'a яrkatъ mînъ la natrя sяte noяъ în treĭ zile, mi bankerяlъ velъ kя minte kяmnъrase mяltъ kя doяъ sяte mease. Katъ sъ fi kъstigatъ treĭ sяte miĭ livre.

— Asta nя è kъstigяlъ seъ velъ maĭ mare, zise Morcerf; n'a kъstigatъ яnъ milionъ estъ-timnъ kя nяgoцяlъ ve îlъ a fъkяtъ în Spania?

— Askяltъ, skяmnяlъ meъ, zise Lucian, eatъ D. kontele de Monte-Cristo ka цĭ va zive ka Italianiĭ:

Danaro e santia
Metà della metà. [1]

IIIi è înkъ nrea mяltъ. Astъ-felъ mi eъ, de kъte ori mĭ fave vineva asemenĭ istorie, daъ din яmerĭ.

— Dar vorbeaĭ de Haïti? zise Monte-Cristo.

— Ox! Haïti è altъ veva; Haïti, è jokяlъ *écartè* alъ aцiotaцiяlяĭ[2] franvesъ. Arъ nяtea sъ nlakъ kяi-va bяliota, sъ fiъ nebяnъ dяne whist[3] saъ dяne bostonъ mi kя toate avestea sъ se satяre de toate astea; dar la *écartè* se întoarve totъ d'aяna. Astъ-felъ D. Danglars a vîndяtъ erĭ kя natrя sяte mease mi a nяsъ în nosяnarъ treĭ sяte miĭ franvĭ; dak' arъ fi astentatъ nîn' astъ-zĭ, fondяlъ arъ fi skъzяtъ la doяъ sяte vinvĭ, mi în lokъ d'a kъstiga treĭ sяte miĭ franvĭ, era sъ nearzъ doяъ-zevĭ saъ doяъ-zevĭ mi vinvĭ de miĭ.

— IIIi nentrя ve fondяlъ a skъzяtъ dela natrя sяte noяъ la doяъ sяte mease? întrebъ Monte-Cristo. Цĭ verъ ertare, nя kяnoskъ de lokъ aste intriцe ale Burseĭ.

---

[1] Banĭ mi santitate
Jяmztate din яmztate.

[2] Zaraflikяlяĭ.

[3] Jokяrĭ de kъrцĭ.

— Пentrъ-kъ, resuъnse rîzîndъ Albertŭ, nъvelele vinъ ъna dъu' alta ui nъ se aseamъnъ.

— Ax! draʋe! zise kontele, D. Danglars joakъ la kъstigъ saъ la nerzare treĭ sъte miĭ franʋĭ într'o zi! Aua! dar è înavъuitъ în nъtere?

— Nъ joakъ elъ! strigъ kъ vioiʋiъne Lucian, ʋi doamna Danglars; ea è într'adevъrъ nefrikoasъ.

— Dar dъmneata kare estŭ kъ minte, Lucian, ui kare kъnosʋĭ kъtъ de nъuinъ stabile sъntъ nъvelele, fiindъ-kъ te afli la soruintea lorъ, trebъia sъ îlъ onresʋĭ, zise Morcerf k'ъnъ sъrîsъ.

— Kъm auĭ nъtea s'o fakъ, daka bъrbatъ-seъ nъ o skoate la kale? întrebъ Lucian. Kъnosʋĭ karaktersliъ baroaneĭ; nimine n'are influinuъ asъurъĭ, ui faʋe nъmaĭ ʋe vrea ea.

— Ox! kъndъ auĭ fi în lokъ-uĭ, zise Albertŭ.

— Eĭ bine?

— Auĭ vindeka-o, eъ; ui auĭ faʋe urintr'aʋeasta ъnъ serʋiʋiъ fiitorsliъi eĭ uinere.

— Kъm aua?

— Ax! în kredinuъ, è foarte lesne. I auĭ da o lekuiъne.

— O lekuiъne!

— Da. Hosiuiъnea dъmitale de sekretarъ alъ ministrsliъi uĭ dъ o mare astoritate nentrъ nъvele; îndatъ ʋe deskizĭ gъra, auenuii de skimbъ stenografiazъ înt'o klinъ vorbele dъmitale; fъ-o sъ nearzъ vr'o sътъ miĭ de franʋĭ ъna dъue alta, ka sъ înveue minte.

— Nъ înuelegъ, îngъnĭ Lucian.

— Kъ toate aʋestea è ъnъ lskrъ limnede, resuъnse jъnele kъ o naivitate kare nъ era de lokъ urefъksltъ; ansnuъĭ într'o zi ъnъ ʋe neaszitъ, o nъvelъ telegrafikъ ne kare

nɜmaĭ dɜmneata noŋĭ s'o sviĭ: kъ Henricŭ IV, bɜnioarъ, s'a vъzɜtŭ crĭ la Gabriela; asta va faʋe fondɜrile sъ se ɜrʋe, ea se va snekɜla kɜ aʋeasta, mi va ñerde fъrъ îndoialъ, kъndŭ Beauchamp va skrie mъine în ziarɜlŭ seŭ:

„Fъrъ niʋĭ ɜnŭ kɜvîntŭ se nretinde kъ s'a vъzɜtŭ Henricŭ IV ʋea altъ crĭ la Gabriela, asta nɜ è de lokŭ adevъratŭ; reŋele Henricŭ n'a nъrъsitŭ nɜntea-Noɜъ."

Lucian înʋenɜ sъ rîzъ din vîrfɜlŭ bɜzelorŭ.

Monte-Cristo, de mi s'areta kъ era indiferintŭ, nɜ nerdɜse niʋĭ o vorbъ dintr'aʋeastъ konvorbire, mi okiɜlŭ seŭ nътrɜnzътorŭ nar'kъ deskonerise ɜnŭ sekretŭ în înkɜrkътɜra sekretarɜlɜĭ intimŭ.

Resɜltъ dintr'aʋeastъ înkɜrkътɜrъ a lɜĭ Lucian, ne kare n'o vъzɜse de lokŭ Albertŭ, kъ Lucian mĭ nreskɜrtъ visita.

Se simŋea învederatŭ într'ɜnŭ neastîmnъrŭ.

Kontele i zise rekondɜkîndɜ-lŭ kъte-va vorbe înʋetŭ la kari elŭ resɜnse:

— Bɜkɜrosŭ, domnɜle konte, nriimeskŭ.

Kontele se întoarse kъtre jɜnele Morcerf.

— Nɜ ŋĭ a trekɜtŭ nrin minte, i zise elŭ, kъ aĭ fъkɜtŭ reŭ, vorbindŭ aŋa ɜrîtŭ de soakra dɜmitale înaintea D. Debray?

— Eatъ, konte, te rogŭ, nɜ ziʋe vorba asta maĭ d'înainte.

— Într'adevъrŭ. kɜratŭ vorbindŭ, kontesa è ninъ într'atɜta konstrînsъ l'aʋeastъ kъsɜtoriъ?

— Hînъ într'atɜta înkътŭ baroana vine rarŭ la noĭ, mi mɜmъ-mea, mi se nare, n'a fostŭ niʋĭ de doɜъ orĭ în viaŋa eĭ la doamna Danglars.

— Atɜnʋĭ, zise kontele, eatъ-mъ înkɜraŋiatŭ a ŋĭ vorbi kɜ inima dekisъ: D. Danglars è bankerɜlŭ meŭ, D.

de Villefort m'a îmnlștă de noliteţi sure mălţămire nentră serviviștă ne kare o întîmnlare ferivitъ m'a adăsă în stare să ĭ îlă fakă. Toate astea mъ fakă s'astentă o mălţime de nrînzări mi de netreverĭ. Ama darъ, ka sъ am meritălă de a anska înainte, am nroiektată s'adăkă în kasa mea de kamnanitъ de la Auteuil ne D. mi doamna Danglars, ne D. mi doamna de Villefort. Daka te voiă invita l'aveastъ masъ, nrekăm mi ne D. mi doamna kontesa de Morcerf, nă va semъna aveasta k'ănă felă de întîlnire matrimonialъ, saă velă năţină doamna kontesa de Morcerf nă va nrivi lăkrălă astă-felă, mai virtosă daka D. baronă Danglars mĭ va fave onoarea d'a adăve mi ne fiiъ-sa? ateăvĭ măma dămitale mъ va arĭ, mi nă voiă nivĭ de kăm ăna ka asta, mi eă ţiă măltă, din kontra, snăneĭ-o or de kъte orĭ va veni îmnrejărarea, ka sъ remъiă kъtă mai bine se noate în sniritălă seă.

— Ire leţea mea, konte, zise Morcerf, ţi mălţămeskă kъ esti ama frankă, mi nriimeskă esklăsiănea ve mĭ nronăĭ. Zivi kъ ţii măltă ka sъ remъĭ kъtă se noate m'aĭ bine în sniritălă mămeĭ mele, în kare te afli akăm de minăne.

— Krezĭ? zise Monte-Cristo kă interesă.

— Ox! sănt sigără. Kъndă aĭ ulekată dela noĭ mai de-ănъ-zĭ, amă stată de vorbъ o orъ desnre dămneata dar mъ întorkă la veia ve snăneamă. Eĭ bine! daka mămъmea năten sъ sviъ astъ lăare a minte din narte-ţĭ, mi i o voiă snăne, sănt sigără kъ ţĭ va fi nrea rekănoskътoare. Este adevъrată kъ. din narteĭ, tatălă meă s'ară infăria.

Kontele înveně sъ rîzъ.

— Eĭ bine! zise elă lăĭ Morcerf, catъ kъ te am înveiinţată. Dar, mĭ adăseĭ a minte, nămaĭ tatălă dămitale se va infăria: D. mi doamna Danglars mъ voră nrivi ka ănă

omъ kam estravagantъ. Eĭ sviъ kъ te vъzъ kъ oare-kare intimitate, kъ estĭ kiarъ nentrъ mine vea maĭ vekiъ kъnosvinцъ narisianъ, mi nъ te vorъ vedea la mine; mъ vorъ întreba nentrъ ve nъ te am invitatъ. Kъцetъ velъ nъцinъ a te kъnъtъi maĭ dinainte kъ vr'unъ nretestъ kare sъ fiъ maĭ de krezъtъ mi desnre kare sъ mъ însviinцezĭ skriindъ-mi doъ vorbe. Sviĭ bine kъ nъmaĭ înskriscle sъntъ valabile nentrъ bankeriĭ.

— Voiъ fave maĭ bine mi dekътъ asta, domnъle konte, zise Albertŭ. Mъmъ-mea va sъ se dъkъ sъ resъfle aerъlъ mъriĭ. Ilentrъ kare zi è otъrîtъ nrînzъlъ dъmitale?

— Ilentrъ sъmbътъ.

— Azĭ è marцĭ, bine; mъine searъ nlekъmъ: noimъine dimineaцъ vomъ fi la Tréport. Sviĭ, domnъle konte, kъ estĭ unъ omъ de minъne nъnîndъ ne oamenĭ într'o stare aua de komodъ?

— Eъ! într'adevъrъ mъ krezъ maĭ mъltъ dekътъ veia ve sънt; voiъ sъ цĭ fiъ nlъkътъ, nimikъ maĭ mъltъ.

— În kare zi цĭ aĭ fъkътъ invitъrile?

— Kiarъ astъ-zĭ.

— Bine! alergъ la D. Danglars, i snъiъ ka mъine nъrъsimъ Parisul, mъmъ-mea mi eъ. Nъ te am vъzътъ; nrin ъrmare nъ sviъ nimikъ de nrînzъlъ dъmitale.

— Ve nebъnъ estĭ! mi D. Debray kare te a vъzътъ la mine!

— Ax! aĭ drentate.

— Din kontra, te am vъzътъ mi te am invitatъ avi fъrъ veremoniъ, mi mĭ aĭ resnъnsъ kъ toatъ naivitatea kъ nъ nъteaĭ sъ fiĭ komeseanъlъ meъ, nentrъ kъ eraĭ sъ nlevĭ la Tréport.

— Eĭ bine! s'a nъsъ la kale. Dar dъmneata, veĭ veni oare sъ vezĭ ne mъmъ-mea înaintea zileĭ de mъine?

— Înaintea zileĭ de mъine, è greŭ; ne ъrmъ m'aшĭ întîmnla în mizlokъlĭ nregъtirilorŭ voastre de nlekare.

— Eĭ bine! fъ maĭ bine de kъtŭ aша; nîn' akъm eraĭ ънŭ omŭ nlъkътŭ, d'avi înainte veĭ fi ънŭ omŭ adorabilŭ.

— Че se kъvine sъ fakŭ ka s'ajъngŭ l'aveastъ sъblimitate?

— Че se kъvine sъ favĭ?

— Te întrebŭ.

— Astъ-zĭ estĭ liberŭ ka aerъlŭ; vino sъ nrînzesvĭ la mine: vomŭ fi ънŭ mikŭ komitetŭ, dъmneata, mъmъ-mea ші eŭ nъmaĭ; dar o veĭ vedea de anroane. E o femeiъ foarte însemnatъ, ші daka mĭ nare reŭ de чeva è kъ nъ se aflъ înkъ o asemene femeiъ kŭ dozъ-zecĭ de anĭ maĭ nъцinŭ; atъnvĭ, цĭ jъrŭ, era sъ fiъ îndatъ o kontesъ ші o vice-kontesъ de Morcerf. Kътŭ nentrъ tatъ-meŭ, elŭ nъ va fi a kasъ: are o komisiъne astъ searъ ші nrînzesve la marele ferendarŭ. Vino, vomŭ vorbi desnre kъlътorie. Dъmneata kare aĭ vъzътŭ lъmea întreagъ, ne veĭ snъne aventъrele dъmitale; ne veĭ snъne istoria desnre avea frъmoasъ Grécâ kare era чea altъ searъ la Operâ, ne kare o nъmesvĭ sklava dъmitale ші ne kare o traktezĭ ka ne o nrinvinesъ. Vomŭ vorbi limba italianъ, чea snaniolъ. Sъ vedemŭ, nriimesve; mъmъ-mea цĭ va mъlцъmi.

— Mĭ de mъlцъmite, zise kontele; invitarea è ъna din чele maĭ graцioase, ші mĭ nare foarte reŭ kъ nъ o notŭ nriimi. Nъ sънt liberŭ kъm kredeaĭ, ші am din kontra o întîlnire din чele maĭ imnortante.

— Ax! iea a minte; m'aĭ învъцatŭ adineaorъ kъm se noate deskъrka чineva de ънŭ nrînzŭ nenlъkътŭ. Am trebъinцъ de o nrobъ, din ferivire nъ sънt bankerŭ ka D. Danglars: dar; te însviinцezŭ kъ sънt totŭ ama de nekrezътorŭ ka dînsъlŭ.

— Aua ui eŭ am sъ ци daŭ astъ urobъ, zise kontele.

Ili sunĺ.

— Xm! zise Morcerf, eatъ kъ nentru a dosa oarъ aĭ refusatŭ de a urînzi ku mumъ-mea. Aua darъ estĭ otъrîtŭ, konte.

Monte-Cristo tresъri.

— Ox! nu o krezĭ, zise elŭ; anoĭ eatъ ui uroba mea kъ vine.

Baptistin intrъ ui stъцu lîngъ uшъ în niчioare ui astentъndŭ.

— Nu sчiam kъ eraĭ sъ viĭ, nu è aua?

— Eak'aua! estĭ unŭ omŭ atъtŭ de estraordinarŭ, înkъtŭ n'aшĭ resunde de dumneata.

— Nu usteam sъ sчiŭ kъ eraĭ sъ mъ inviцi la urînzŭ, velŭ uцinŭ?

— Ox! kъtŭ nentru asta, è urobabilŭ.

— Eĭ bine! askultъ, Baptistin; ce ци am zisŭ azĭ dimineaцъ kъndŭ te am kiъmatŭ în kabinetulŭ meŭ de lukru?

— De a unne sъ înkizъ noarta D-lui konte îndatъ ce vorŭ bate чinчĭ ore, resunse valetulŭ.

— Ne unmъ?

— Ox! domnule konte... zise Albertŭ.

— Nu, nu, voiŭ ku dinadinsulŭ sъ mъ desburŭ de astъ renutaцiune misterioasъ ce mi aĭ fъkut'o, skumpulŭ meŭ viче-konte. E urea greŭ sъ joaче чineva totŭ d'aunа ne Mamfred. Voiŭ sъ trъeskŭ într'o kasъ de stiklъ. Ne unmъ, zi la vale, Baptistin.

— Ne unmъ, a nu uriimi ne altu fъrъ numaĭ ne maiorŭ Bartolomeo Cavalcanti ui ne fiiŭ-seŭ.

— Auzĭ, D. maiorŭ Cavalcanti, unŭ omŭ din чea maĭ vekiъ nobleцe a Italieĭ ui kare a avutŭ ne Dante

Andrea Cavalcanti.

drentъ d'Hozier... ци adъчї saъ nъ-ци adъчї a minte, în alъ zeчilea kъntъ din *Inferna*; ne ърmъ fiiъ-seъ, unъ jъne nlъkътъ de seama dъmitale auroane, viчe-konte, nъrtъndъ aчeia-mї titъlъ ka mi dъmneata, kare mї faчe intrarea în lъmea narisianъ kъ milioanele tatъlъї seъ. Maiorъlъ mї adъчe astъ searъ ne fiiъ-seъ Andrea, ne *contino*, kъm se ziчe în Italia. Mї îlъ înkredinцeazъ. Îlъ voiъ skoate la lъminъ dak' are vr'unъ meritъ. Mї veї ajъta nъ e auna?

— Fъrъ îndoialъ! E darъ unъ amikъ vekiъ alъ dъmitale astъ maiorъ Cavalcanti? întrebъ Albertu.

— Niчї de kъm, e unъ omъ kъm se kade, foarte delikatъ, foarte modestъ, foarte diskretъ, kъm sъntъ o mъlцime în Italia; desчindinцї nrea desчinuї aї vekilorъ familie, îlъ am vъzutъ de maї multe orї, kъndъ la Florenza, kъndъ la Bolonia, kъndъ la Luca, mi m'a însчiinцatъ desure sosirea sa. Kunosчinцele din kъlъtoriъ sъntъ nretenцioase; цї reklamъ nretъtindene amiчica ue li s'a aretatъ o datъ din întîmnlare; ka kъm omъlъ чivilisatъ, kare sчie sъ trъiaskъ o orъ kъ nъ sчiъ чine, n'arъ avea totъ-d'auna kъцetъlъ seъ askunsъ! Astъ bunъ maiorъ Cavalcanti va revedea Parisul, ne kare îlъ a vъzutъ numaї în treakътъ, ne kъndъ kъ Imperiul, dъkîndu-se sъ deцere la Mosca. I voiъ da unъ nrinzъ bunъ, va lъsa ne fiiъ-seъ; i voiъ nromite kъ am sъ îlъ nrevegezъ: îlъ voiъ lъsa sъ fakъ toate nebuniele kъte i vorъ treчe nrin minte, mi ne vomъ nlъti kъ aчeasta.

— De minune! zise Albertu, mi vъzъ kъ estї unъ mentorъ nreцiosъ. Adio darъ, ne vomъ întoarчe dominekъ. Bitasem, am nriimitъ suire de la Franz.

— Ax! într'adevъrъ! zise Monte-Cristo; i nlaчe sъ maї meazъ în Italia?

— Krezъ kъ da; kъ toate aчestea i nare reъ kъ nъ estї mi dъmneata akolo. Ziчe kъ eraї soarele Romeї mi kъ

Maiorŭ Cavalcanti.

fără dămneata è timnălă norosă. Nă svită daka merge kiară nînă întră a zive kă mi ulosă.

— Aua dară mĭ a skimbată năreрea desure mine, amikălă dămitale Franz?

— Din kontra, stărăesve întră a te krede fantastikă în năstere, eată nentră ce te doresve.

— Ilăkătă ane! zise Monte-Cristo, mi nentră kare am simgită o simnatiă vină în seara d'întîiă kăndă îlă am văzută kăstăndă o ginză oare-kare, mi a bine-voită să nriimeaskă ne a mea. Mi se nare, è fiălă generalălăi d'Épinay?

— Tokmai.

— Avela kare a fostă aua de tikălouesve asasinată la 1815?

— De bonanartistii.

— Aua è, nre leuea mea, îlă ăbeskă! N'are mi elă vre ună nroiektă de a se însăra?

— Da, è vorba să iea ne damivela de Villefort.

— Adevărată?

— Kăm è vorba să ieaă eă ne damivela Danglars, zise Albertă rîzîndă.

— Rîzi?

— Da.

— Nentră ce rîzi?

— Rîză nentră kă mi se nare kă văză mi din nartei totă atăta simnatiă nentră kăstoriă kătă se află mi între damivela Danglars mi mine. Dar într'adevără, skămnălă meă konte, vorbimă desure femei kăm vorbeskă femeile desnre bărbagi; è de neertată!

Albertă se skălă.

— Te dăvi?

— Frămoasă întrebare! sănt două ore de kăndă gi

skoцă săfletălă mi aĭ nolitecea d'a mъ maĭ întreba daka mъ dăkă! Într'adevъră, konte, estĭ omălă velă maĭ noleită din lume! Mi domestiviĭ dămitale, ve bine săntă învъцацĭ! D. Baptistin maĭ vîrtosă! n'am ătătă nivĭ o datъ s'am ămălă asemene. Aĭ meĭ nară kъ iea esemnălă dăne veĭ dela Teatrul-Francesŭ, kari, avîndă nămaĭ o vorbъ de zisă, vină totă d'ăna s'o zikъ ne marцinea sveneĭ. Astă-felă, daka te veĭ desfave de Baptistin, цĭ veră sъ mъ nreferĭ ne mine.

— Fiĭ sigără, vive-konte.

— Nă è destălă, asteantъ: aratъ komnlimentele mele diskretălăĭ dămitale Lucan, domnălăĭ Cavalcanti dei Cavalcanti, mi, daka din întîmnlare ară vrea sъ kъnътăiaskъ ne fiă-seă, afъĭ o femeiъ kare sъ fiъ nrea înavăцitъ, nrea nobilъ, velă năцină din nartea mămeĭ sale, mi nrea baroanъ din nartea tatălăĭ eĭ. Цĭ voiă ajăta mi eă.

— Ox! ox! resnănse Monte-Cristo, aĭ ajănsă kă adevъrată nîn' alolo?

— Da.

— Ilre leцea mea, nă se kăvine sъ te nrinzĭ nentră nimikă.

— Ax! konte, strigă Morcerf, ve serviviă mĭ aĭ fave mi kăm te amĭ ibi de o sătъ de orĭ maĭ măltă, daka m'aĭ năstea fave sъ remъiă flъkъă, fiъ mi nentră zeve anĭ.

— Toate săntă kă nătinцъ, resnănse kă gravitate Monte-Cristo.

Illi, lăndă voia dela Albertŭ, reintrъ în kasъ mi dete treĭ lovitărc ne timbrălă seă.

Bertuccio s'aretъ.

— Domnăle Bertuccio, zise kontele, sъ svĭĭ kъ nriimeskă sъmbътъ în kasa mea dela Auteuil.

Bertuccio avă o înfiorare ămoarъ.

— Bine, domnăle, zise elă.

— Am trebuinţă de dumneata, ormă kontele, nentru ka toate să fie pregătite dune kuviinţă. Astă kasă e urea frumoasă, saŭ velŭ nuţinŭ noate fi urea frumoasă.

— Arŭ trebui să skimbămŭ totŭ ka s'ajungă akolo, domnule konte, kăvi tinturele s'aŭ învekitŭ.

— Skimbă dară totŭ, afară numai de una, vea dela kamera de kulkare ku damaskŭ romu; o veĭ lăsa kiarŭ întokmai urekum se afle.

Bertuccio se înklinĭ.

— Să nu te atinţĭ nivĭ de grădină, dar din kurte fă ve veĭ voi: mĭ arŭ plăvea kiarŭ să n'o noată rekunoasve vineva.

— Voiŭ fave totŭ ve mĭ va sta prin nutinţă ka să mulţumeskŭ ne domnulŭ konte; mi amĭ nutea fi mi mai asiguratŭ daka domnulŭ konte arŭ voi să mĭ suviă ve skonurĭ are nentru prînzŭ.

— Într' adevărŭ, skumpulŭ meŭ Bertuccio, zise kontele de kundŭ estĭ la Parisŭ, te văzŭ nar' kă nu estĭ a kasă mi totŭ tremurĭ; dar nu mă mai kunosvĭ?

— Dar, ku toate avestea, Esvelinţa Sa arŭ nutea să mĭ suviă ne vine priimesve.

— Nu sviŭ înkă nimikŭ, mi n'aĭ trebuinţă să sviĭ aveasta. Lucullus prînzesve la Lucullus, nimikŭ mai multŭ.

Bertuccio se înklinĭ mi emi.

CAPITULU LV.

Maior Cavalcanti.

Nicĭ kontele nicĭ Baptistin nu minţiserъ anumţъndŭ uĭ Morcerf astъ visitъ a maiorulŭĭ Cavalcanti, kare era nentru Monte-Cristo unŭ uretestŭ ka sъ refuse urînzulŭ ce i se uronunea.

Ileante ore bътuserъ, mi D. Bertuccio, dune ordinulŭ ce îlŭ uriimise, nlekase de douъ ore la Auteuil, kъndŭ o trъsurъ nublikъ se onri la noarta otelulŭĭ mi se nъru kъ fuţi ne urmъ ulinъ de runine dune ce emi dintr'însa unŭ omŭ ka de vr'o cinci-zecĭ mi doĭ de anĭ, nurtъndŭ o redingotъ verde ku gъitane negre kare, dune kum se vede, nu maĭ nere din Europa.

Unŭ nantalonŭ largŭ de nostavŭ albastru, nisce botine kurate înkъ, de mi k'unŭ lustru kam nesigurŭ mi ku talna kam groasъ, mъnume de kъnrioarъ, o nъlъriъ a kъria formъ semъna ku a unuĭ ţindarmŭ, unŭ guleru negru k'unŭ kenarŭ albŭ îmurejuruĭ, kare, daka nronrietarulŭ seĭ nu îlŭ ar fi nurtatŭ din toatъ mi întreaga sa voinţъ, arŭ fi trekutŭ drentŭ unŭ sinţirŭ; astă-felŭ era kostumulŭ celŭ nitoreskŭ sub kare se înfъţişă nersonauiulŭ kare bъtu la grilъ, întrebъndŭ daka la no. 30 alŭ aleeĭ Câmpielor-Elisee medea D. konte de Monte-Cristo, mi kare, asunra resnunsului afirmativŭ alŭ nortarulŭĭ, intrĭ, înkise nortiţa dune dînsulŭ mi se îndrentĭ kъtre skarъ.

Kanulŭ celŭ mikŭ mi ungiulosŭ alŭ avcestuĭ omŭ, nъ-

rălă seă kare înveneca a albi, măstaŋa sa deasă mi mărăntă, făkără ne Baptistin să îlă rekănoaskă, kăvî nriimise semnele visitatorălăi mi îlă astenta în josălă vestibălălăi.

Astă-felă, îndată ve mî snăse nămele înaintea înŋelegătorălăi servitoră, Monte-Cristo era însviinŋată desnre sosirea sa.

Întrodăseră ne streinălă în salonălă velă maî simnlă.

Kontele îlă astenta akolo mi se dăse înainteî k'ănă' aeră voiosă.

— Ax! skămnălă meă domnă, zise elă, bine aî venită. Te astentam.

— Adevărată? zise Lucanul, Esvelinŋa Voastră mi astenta?

— Da, făsesem însviinŋată desnre venirea dămitale nentră astă-zî, la meante ore.

— Desnre venirea mea? Ama dară eraî însviinŋată?

— Da.

— Ax! atăta maî bine! ŋî mărtăriseskă kă mă temeam să nă fi ăitată vineva astă măsără.

— Kare.?

— De a te însviinŋa.

— Ox! ba nă!

— Dar estî sigără kă nă te învelî?

— Sănt sigără.

— Ne mine m'astenta Esvelinŋa Voastră astă-zî la meante ore?

— Ne dămneata. Daka vreî, să verifikămă.

— Ox! daka m'astental, zise Lucanul, nă è de trebăinŋă să ŋî maî daî astă osteneală.

— Ba da! ba da! zise Monte-Cristo.

Lucanul s'aretă în oare-kare neastîmnără.

— Sъ vedemъ, zise Monte-Cristo nъ estĭ domnъlъ markisъ Bartolomeo Cavalcanti?

— Bartolomeo Cavalcanti, zise Lucanul, ba ama.

— Es-maiorъ în serviцiulъ Austrieĭ?

— Maiorъ sъ fi fostъ oare? întrebă kъ temere bătrъnulъ militarъ.

— Da, zise Monte-Cristo, maiorъ. Asta è nъmele kare se dъ în Francia graduluĭ ce îlъ aveaĭ în Italia.

— Bunъ! zise Lucanul, niцi eъ nu cerъ maĭ multъ, nriцenĭ...

— Anoĭ, nu viĭ avi din voinца dъmitale? zise Monte-Cristo.

— Ox! de sigurъ.

— Te a îndrentatъ cineva la mine?

— Da.

— Astъ minunatъ abate Busoni?

— Ama! strigă maiorulъ voiosъ.

— Illi aĭ o skrisoare?

— Eată-o.

— Ei! Dumnezeulъ meu! vezĭ bine. Dă-mĭ o datъ.

Illi Monte-Cristo luă skrisoarea, ne kare o deskise mi o цiti.

Maiorulъ se uita la kontele kъ okĭ marĭ ulinĭ de mirare kari se întorcea kъ kuriositate ne fiă-kare parte a apartamentuluĭ, dar kari venea earъ neklintiцĭ asupra nrourietarului.

— E kiarъ ama... skumpulъ abate!

„Maiorъ Cavalcanti, unъ domnъ patriцianъ din Luca, kare se traце din Cavalcantiĭ dela Florenza, urmă Monte-Cristo цitindu, mi kare are unъ venitъ de o jumătă de milionъ.“

Monte-Cristo redikъ okiĭ de ne xъrtiъ ui salътѣ.

— De o jътъtà de milionъ, zise elъ, draчe! skътnъlъ meъ domnъle Cavalcanti.

— Ziчe de o jътъtá de milionъ? întrebъ Lucanul.

— E skrisъ kъ litere, ui aua katъ sъ ui fiъ, abatele Busoni è omъlъ kare kъnoasчe maĭ bine de kътъ toцĭ toate stъrile din Europa.

— Fiъ darъ o jътъtá de milionъ, zise Lucanul, dar, ne kъvîntъlъ meъ de onoare! nъ kredeam sъ se ърчe aua de sъs.

— Ilentrъ kъ aĭ ънъ intendentъ kare te fъръ; чe vreĭ, skътnъlъ meъ domnъ, katъ sъ treakъ чineva n'akolo!

— Mĭ aĭ deskisъ okiĭ, zise kъ gravitate Lucanul, am sъ i daъ drътъlъ nъkъtosъlъĭ.

Monte-Cristo ърmъ:

„Шi kъrъia i linsea nътmaĭ ънъ lъkrъ snre a fi ferичitъ.“

— Ox! Dътnnezeъlъ meъ, da! ънъ singъръ lъkrъ, zise Lucanul k'ънъ sъsninъ·

„D'a reafla ънъ fiiъ adoratъ.“

— Ънъ fiiъ adoratъ?

„Rъnitъ din jъneцea sa, saъ de ънъ inemikъ alъ nobileĭ sale familie, or de цiganĭ.“

— Kъndъ era de чinчĭ anì, domnъle! zise Lucanul k'ънъ sъsninъ nrofъndъ ui înъlцъndъ-uĭ okiĭ la чerъ.

— Bietъlъ nъrinte! zise Monte-Cristo.

Kontele ѕrmѣ:

„I redaѕ sneranџa, i redaѕ viaџa, domnѕle konte, anѕnџъndѕї kъ aѵestѕ fiiѕ, ne kare îlѕ kaѕtъ de ѵinѵї-snrezeѵe anї în-demertѕ, noџї sъ îlѕ faѵї a ilѕ reafla.“

Lucanul se ѕitѣ la Monte-Cristo k'ѕnѕ neastîmnъrѕ nesnѕsѕ.

— Hotѕ, resnѕnse Monte-Cristo.

Maiorѕlѕ se îndrentѣ.

— Ax! ax! zise elѕ, skrisoarea era darъ adeѵъratъ nînъ în kanъtѕ?

— Te îndoiesѵї, skѕmnѕ domnѕlѕ meѕ Bartolomeo?

— Ba nѕ, niѵї o datъ! Kѕm s'arѕ nѕtea! ѕnѕ omѕ gravѕ, ѕnѕ omѕ kare avea ѕnѕ karakterѕ reliџiosѕ ka abatele Busoni, n'arѕ fi în stare sъ fakъ o asemenc glѕmъ; dar n'aї ѵitits totѕ, Esѵelinџъ!

— Ax! este adeѵъratѕ, zise Monte-Cristo, maї è ші ѕnѕ *post-scriptum.*

— Da, resnѕnse Lucanul, da... è... ші... ѕnѕ... *post-scriptum.*

— „Snre a nѕ da sѕnъrare domnѕlѕї Cavalcanti ka sъ ші stremѕte fondѕrile de la bankerѕlѕ seѕ, i tragѕ o noliџъ de doѕъ mii franѵї nentrѕ keltѕelele sale de kъlѣtoriъ ші i deskizѕ ѕnѕ kreditѕ asѕura dѕmitale nentrѕ sѕma de natrѕ-zeѵї ші ontѕ mii franѵї ѵe mї estї datorѕ.“

Maiorѕlѕ ѕrma kѕ okiї aѵestѕ *post-scriptum* kѕ o smъѵinare vъzѕtъ.

— Bѕnѕ! zise kontele.

— A zisă bănă, mărmărî Lucanul. Astă-felă . . . domnăle, zise elă.

— Astă-felă?... întrebă Monte-Cristo.

— Astă-felă, având *post-scriptum.*

— Eĭ bine! având *post-scriptum* . . .

— E mulțimită de dămnealui totă așa de favorabilă ca mi se pare altă parte a scrisorii.

— Fără îndoială. Avemă sokotele abatele Busoni mi eă; nă știă bine daka nămaĭ patră-zecĭ mi ontă miĭ de livre i sântă datoră, dar între noĭ nă face nimikă nentră kăte-va bilete de bankă maĭ măltă saă maĭ puțină. Așa țineaĭ dară urca măltă l'având *post-scriptum*, skămnălă meă domnă?

— Mĭ voiă mărturisi, respânse Lucanul, kă, ulină de încredere în semnătura abatelăĭ Busoni, nă mă kănătățisem de alte fondărĭ; astă-felă încătă, daka mi ară fi linsită astă sperangă, m'aș fi afla foarte strîmtorată la Parisă.

— Nă kăm-va ană omă ka dămneata se poate afla strîmtorată or unde s'ară întîmpla să fiă? zise Monte-Cristo; să lăsămă glăma la o parte!

— Ază akolo! nekănoskîndă ne nimine, zise Lucanul.

— Sântă alți kari te kănoskă ne dămneata.

— Da, mă kănoskă, astă-felă încătă...

— Sușine, skămnălă meă domnă!

— Astă-felă încătă mĭ veĭ da având veste patră-zecĭ mi ontă de miĭ de livre?

— La fel d'întîiă verere a dămitale.

Maiorălă învîrtea nisce okĭ marĭ încremeniți.

— Dar, ia mezĭ, zise Monte-Cristo; într' adevără nă știă ce drakă; te țiă în mijloare de ană patrară de oră...

— Nă te sănăra.

Maiorâlă trase ână fotoliă mi mezâ.

— Acum, zise kontele, vreĭ să ieĭ ceva; ână naxară de xeres, de porto, d'alicantâ?

— D'alicantâ, fiindă-kă binevoiesc; aĭesta è vinâlă meă grealeă.

— Am ânâlă de minâne. K'ână nesmete nă è aua?

— K'ână nesmete, fiindă-kă mă silesc.

Monte-Cristo sână; Baptistin se aretă.

Kontele înaintă kătre dînsâlă:

— Eĭ bine?... întrebă elă înceă.

— Jânele è kolo, resuânse valetâlă de kameră ne aĭela-mĭ tonă.

— Bine; ânde i aĭ zisă să intre?

— În salonâlă albastră, kăm mĭ ordonase Esmelin-ga sa.

— Grea bine. Adă vină d'Alicanta mi nesmeĭi.

Baptistin emi.

— Într'adevără, zise Lucanul, gĭ dară o sâpărare kare mă îmule de konfăsiâne.

— Ia lasă! zise Monte-Cristo. Baptistin reintră kă naxarele, kă vinâlă mi kă nesmeĭii.

Kontele îmulă ână naxară mi vărsă într' ală doilea nămaĭ kăte-va nikătâre din răbinâlă likidă kare era konrinsă în bătilia ĭea neste totă ulină de năiajenĭ mi de toate ĭele alte semne kari arată vekimea vinâlăĭ, mâltă maĭ sigără de kătă ĭeia ĭe fakă sbîrĭitârele nentră omă.

Maiorâlă nă se înĭelă la îmnărgeală, lăă naxarâlă ĭelă ulină mi ână nesmete.

Kontele ordonă lăĭ Baptistin să năiă tava maĭ la îndemăna oasneläĭ seă, kare înĭenă să gâste alicanta kă vîrfâlă bâzeloră, făkă o strămbătără de mâlgămire, mi introdâse kă delikateĭe nesmetele în naxară.

— Astă-felă, domnule, zise Monte-Cristo, medeaĭ la Luca, eraĭ înavuțită, estĭ nobilă, te bucuraĭ de ună nume bună, aveaĭ totă ce ustea fațe ne ună omă ferițită?

— Totă, Excelință, zise maiorulă îngiținde-mĭ nesmetele, totă k'ună kuvîntă.

— Mi numaĭ ună lucru linsea ferițirĭĭ dumitale?

— Ună singură lucru, zise Lucanul.

— De a ți reafla konilulă?

— Ax! zise maiorulă lundă ună ală doilea nesmete; dar asta kare mĭ linsea era destulă.

Bunulă Lucan redikă okiĭ la ceră mi se nevoi să susnine.

— Akum, să vedemă, skumulă meă domnă, zise Monte-Cristo, ce lucru era astă konilă nentru kare ți nare amu de reă? kăcĭ mĭ supusesemă mie kă remăsesemĭ neînsurată.

— Amu se kredea, domnule, zise maiorulă, mi însu-mĭ eă...

— Da, resnunse Monte-Cristo, mi însu-ți dumneata aĭ akreditată astă sgomotă. Ună urkată din jurnețe ne kare vreaĭ să îlă askunzĭ de okiĭ tutuloră.

Lucanul se îndrentă, luă aerulă celă maĭ linișitită, nlekundu-mĭ totă de o dată okiĭ în jos ku modestiă, saă sure a mĭ asigura konținerea, or sure a ajuta imaginării sale, mi se zita ne desbită la kontele, ală kurzia surîsă stereotinată ne buzeleĭ areta totă d'auna aceia-mĭ kuriositate binevoitoare.

— Da, domnule, zise elă, voiam s'askunză astă gremală de okiĭ tutuloră.

— Nu nentru dumneata? zise Monte-Cristo, kăcĭ una bărbată e maĭ nresus de toate lucrurile acestea.

— Ox! nъ, nъ uentrъ mine, fъrъ indoialъ, zise maiorъlъ k'ъnъ sъrîsъ mi klътindъ din kanъ.

— Dar uentrъ mъmъ-sa, zise kontele.

— Uentrъ mъmъ-sa! strigъ Lucanul lъndъ ъnъ alъ treilea uesmete; uentrъ biata mъmъ-sa!

— Bea darъ, skъmnъ domnъlъ meъ Cavalcanti, zise Monte-Cristo vъrsъndъ Lucanului ъnъ alъ doilea naxarъ de vinъ d'Alicantâ; estï tъrbъratъ.

— Uentrъ biata mъmъ-sa! mъrmъrъ Lucanul verkъndъ ka nrin nъterea voinцeï, kare, lъkrъndъ asъnra glandeï lakrimale, sъ ъde kolцъlъ okiъlъi seъ kъ o lakremъ falsъ.

— Kare era, mi se nare, dintr'ъna din familiele vele d'întîiъ ale Italieï?

— Uatriviaпъ din Fiesole, domnъle konte, natriviaпъ din Fiesole!

— Ulli o kiъma?

— Doresvï sъ i afli nъmele?

— Ox! Dъmnezeъlъ meъ! zise Monte-Cristo, nъ è de trebъinцъ sъ mï îlъ snъï, ilъ kъnoskъ.

— Domnъlъ konte svie totъ, zise Lucanul înklinъndъ-se.

— Oliva Corsinari, nъ è aua?

— Oliva Corsinari!

— Markisъ?

— Markisъ!

— Ulli nînъ în vele din ъrmъ aï lъat'o în kъsъtoriъ, kъ toate ouъnerile familieï?

— Dъmnezeъlъ meъ! da, nînъ în vele din ъrmъ am lъat'o în kъsъtoriъ.

— Ulli, zise Monte-Cristo, цï adъvï xъrtiele bine regъlate?

— Ce xъrtie? întrebъ Lucanul.

— Aktəlŭ dəmitale de kъsъtoriъ kə Oliva Corsinari, ɯi aktəlŭ de nasчere alŭ konilələĭ.

— Aktəlŭ de nasчere alŭ konilələĭ?

— Aktəlŭ de nasчere alŭ ləĭ Andrea Cavalcanti, fiiələĭ dəmitale; nə îlŭ kiamъ Andrea?

— Krezŭ kъ da, zise Lucanul.

— Че felŭ! o krezi?

— Aəzĭ akolo! nə kətezŭ sъ întъreskŭ kъ da; è aɯa de məltŭ de kъndŭ è nerdətŭ.

— E drentŭ, zise Monte-Cristo. În-fine aĭ toate xъrtiele aчestea?

— Domnəle konte, ɰĭ suəiŭ kə nъrere de reŭ kъ, nesчiindŭ sъ mъ kъnъtəeskŭ de aчeste xъrtie, am neîngrijitŭ de a le ləa kə mine.

— Ax! draчe! zise Monte-Cristo.

— Era darъ aɯa de neanъrate?

— Neanъrate.

Lucanul se skъrninъ ne frənte.

— Ax! *per bacco*! zise elŭ, neanъrate!

— Fъrъ îndoialъ; kъndŭ arŭ avea чineva aчi oarekari nrenəsərĭ desnre validitatea kъsъtorieĭ dəmitale, desnre leɳitimitatea konilələĭ dəmitale!

— Aĭ drentate! zise Lucanul, arŭ nətea avea nrenəsərĭ чineva.

— Arŭ fi səuъrъtorŭ nentrə jənele.

— Arŭ fi fatalŭ.

— Asta arŭ nətea sъ îlŭ fakъ sъ nearzъ vre o kъsъtoriъ minənatъ.

— *O peccato!*

— În Francia! înɳeleɳĭ, è asnrə чineva: nə è destəlŭ, ka în Italia, sъ se dəkъ чineva sъ zikъ ənəĭ nreotŭ: Ne iəbimŭ, ənesчe-ne. Kъsъtoria è чivilъ în Francia, ɯi,

sure a se kъsъtori чineva чivilъ, trebъieskъ akte kari sъ konstate identitatea.

— Eatъ neferiчirea, aчeste xъrtie, nъ le am.

— Din feriчire le am eu, zise Monte-Cristo

— Dъmneata?

— Da.

— Le aï?

— Le am.

— Ax! bъnioarъ, zise Lucanul, kare, vъzindъ kъ nerdea skonъlъ kъlъtoriei sale nrin neliinца xъrtielorъ чerste, se temea ka nъ kъm-va astъ ъitare s'adъkъ vre o greъtate în nrivinца чelorъ natrъ-zeчi mi ontъ miï livre; ax! bъnioarъ, eatъ o feriчire. Da, ъrmъ elъ, eatъ o feriчire, kъчi n'aшi fi kъцetatъ eu...

— Dъmnezeъle! krezъ nrea bine, nъ noate kъцeta чineva la toate.

— Vezi ne aчelъ skъmnъ abate?

— E ънъ omъ kare se feresчe.

— E ънъ omъ de minъne, zise Lucanul, mi цi le a trimisъ?

— Eatъ-ie.

Lucanul mï îmureъnъ mъinele sure semnъ de mirare.

— Aï lъatъ în kъsъtoriъ ne Oliva Corsinari în biserika San-Paul de Monte-Cattini; eatъ чertifikatъlъ nreotъlъï.

— Da, nre leцea mea! eatъ, zise maiorъlъ nrivindъlъ kъ mirare.

— Illi eatъ aktъlъ botezъlъï lъï Andrea Cavalcanti, liberatъ de nreotъlъ dela Saravezza.

— Totъlъ è în regъlъ, zise maiorъlъ.

— Atъnчi ica xъrticle aчestea de kari n'am trebъinцъ, le veï da fiiъlъï dъmitale, kare le va nъstra kъ îngrijire.

— Krezъ nrea bine!... Daka le arъ nerde . . .

— Eï bine daka le arъ nerde? întrebъ Monte-Cristo.

— Eĭ bine! zise Lucanul, arъ fi nevoitъ vineva atъnvĭ a skrie dinkolo, mi arъ treve mъltъ timnъ nînъ sъ kanete altele.

— Într' adevъrъ, arъ fi greъ, zise Monte-Cristo.

— Mъĭ neste nътinţъ, resnъnse Lucanul.

— Mĭ nare bine kъ înţeleţĭ valoarea xъrţielorъ avestora.

— Adikъ le nriveskъ ka nenreţъite.

— Akъm, zise Monte-Cristo, kъtъ nentrъ mъma jъnelъĭ...

— Kъtъ nentrъ mъma jъnelъĭ... resnъnse maiorъlъ kъ neastîmnъrъ.

— Kъtъ nentrъ markisa Corsinari.

— Dъmnezeъlъ meъ! zise Lucanul, sъb nasiĭ kъrъia nъrea kъ naskъ greътъţile, arъ avea oare trebъinţъ vineva de ea?

— Nъ, domnъle, resnъnse Monte-Cristo; anoĭ nъ mĭ a nlътitъ . . .

— Da, da, zise maiorъlъ, mĭ a...

— Illътitъ tribътъlъ natъreĭ...

— Vaĭ! aua, zise kъ vioivъne Lucanul.

— Am sviътъ aveasta, zise Monte-Cristo; sъntъ zeve anĭ de kъndъ a mъritъ.

— Illi înkъ nlъngъ mi akъm moartea eĭ, domnъle, zise maiorъlъ skoţîndъ din nosъnarъĭ o batistъ kъ karale mi stergîndъ întîiъ okiъlъ stъngъ, ne ъrmъ ne velъ drentъ.

— Ve sъ favĭ, zise Monte-Cristo, toţĭ sъntemъ mъritorĭ. Akъm, înţeleţĭ, skъmnъ domnъlъ meъ Cavalcanti, înţeleţĭ kъ è de nrisosъ sъ se sviъ în Francia kъ estĭ desnъrţitъ de fiiъlъ dъmitale de vinvĭ-snre-zeve anĭ. Toate istoriele avestea de ţigani kari rъneskъ konii nъ se nrea trekъ ne la noĭ. Îlъ aĭ trimisъ sъ înveţe într'ънъ koleţiъ de nro-

vinдiъ, ши vreĭ съ шй imulineaskъ kresчerea în lвmea naрisianъ. Eatъ nentrв чe aĭ nъrъsitв Via-Reggio, вnde lokвesчĭ dela moartea nevesteĭ dвmitale. Asta va fi destвlв.

— Krezĭ?

— Fъrъ îndoialъ.

— Ilrea bine, atвnчĭ.

— De s'arв afla чeva desnre astъ desnъrдire...

— Ax! da. Чe sъ zikв?

— Kъ вnв învъдtorв nekredinчiosв, vîndвtв inemiчilorв familieĭ dвmitale...

— Corsinarilor?

— Negremitв... rъnise konilвlв ka sъ дi se stingъ nвmele.

— E drentв, fiindв-kъ è fiв вnikв.

— Eĭ bine! akвm kъ s'aв nвsв toate la kale, sъ nв te trъdaĭ de svenirile dвmitale kъndв se vorв renoi, aĭ înдelesв fъrъ îndoialъ kъ am vrвtв sъ дĭ fakв o svnrisъ?

— Ilъkвtъ? întrebъ Lucanul.

— Ax! zise Monte-Cristo, vъzв bine kъ nв noate înчela чineva niчĭ okiвlв niчĭ inima вnвĭ nъrinte.

— Xm! zise maiorвlв.

— Дĭ a fi fъkвtв чine-va vr'o deskonerire indiskreъ, saв maĭ bine aĭ înдelesв kъ era kolo.

— Чine, kolo?

— Konilвlв dвmitale, fiiвlв dвmitale, Andrea alв dвmitale.

— Am înдelesв aчeasta, resnвnse Lucanul kв чea maĭ mare flegmъ din lвme; ama darъ è aчi?

— Kiarв aчi, zise Monte-Cristo; kъndв a intratв valetвlв de kamerъ adineaorъ, m'a însчiinдatв desnre venirea sa.

— Ax! foarte bine! ax! foarte bine! zise maiorвlв

strîngîndŭ la fiъ-kare esklamare gъitanele de la nolonesa sa

— Skъmnъlŭ meŭ domnŭ, zise Monte-Cristo, înţelegŭ toatъ miskarea dъmitale, katъ sъ ţĭ lasŭ totŭ timnъlŭ snre a te întrema; voiŭ sъ nregъteskŭ mi ne jъnele nentrъ aveastъ întrevedere ama de doritъ, kъvĭ nresъnъiŭ kъ nъ è maĭ nъţinŭ nerъbdъtorŭ de kъtŭ dъmneata.

— O krezŭ, zise Cavalcanti.

— Eĭ bine! neste kъte-va minŭte vomŭ fi lîngъ dъmneata.

— Mĭ îlŭ adъvĭ darъ? merţĭ darъ kŭ bъnъtatea nînъ întrŭ a mĭ îlŭ nresinta însŭ-ţĭ?

— Nŭ, nŭ voiŭ sъ mъ nъiŭ între ŭnŭ tatъ mi ŭnŭ fiiŭ, veţĭ fi singŭrĭ, domnŭle maiorŭ, dar fĭ linisvitŭ, kiarŭ la întîmnlare d'a remъnea mŭtŭ glasŭlŭ sъnţelŭĭ, n'aĭ nŭtea sъ te înveli: elŭ va intra ne aveastъ ŭmъ. E ŭnŭ jŭne frŭmosŭ blondŭ, nŭţinŭ kam nrea blondŭ noate, kŭ maniere foarte nreviitoare; veĭ vedea.

— Adevъratŭ, zise maiorŭlŭ, svĭĭ kъ n'am adŭsŭ kŭ mine avele doŭъ mĭĭ de franvĭ ne kari le am lŭatŭ de l'avelŭ bŭnŭ abate Busoni. Ili am fъkŭtŭ kъlъtoria...

— Ili aĭ trebŭinţъ de banĭ..... è nrea drentŭ, skŭmnŭ domnŭlŭ meŭ Cavalcanti. Eatъ, ka sъ ţĭ favĭ sokoteala, ontŭ bilete de o miĭъ de franvĭ.

Okiĭ maiorŭlŭĭ strelŭvirъ ka nisve skarbŭnkŭlĭ*).

— Hatrŭ-zevĭ miĭ de franvĭ ţĭ maĭ remъiŭ datorŭ, zise Monte-Cristo.

— Esvelinţa voastrъ vrea ŭnŭ biletŭ de nriimire? zise maiorŭlŭ strekŭrŭndŭ biletele în nosŭnarŭlŭ interiorŭ alŭ noloneseĭ sale.

— Hentrŭ ve? zise Monte-Cristo.

---

*) O neatrъ skŭmnъ roшiь inkisъ.

— Dar ɲentrɜ ka sъ te deskarчї în ɲrivinɣa abatelɜї Busoni!

— Eї bine! mї veї ɲa ɜnɜ biletɜ de ɲriimire ɣeneralɜ kъndɜ ɣї voiɜ ɲɜmera чele din ɜrmъ natrɜ-zevї mїї de franчї. Între oameнї onestї, sɜntɜ de ɲrisosɜ aчeste mъsɜre.

— Ax! da, este adevъratɜ, zise maiorɜlɜ, între oameнї onestї.

— Akɜm, чea dɜne ɜrmъ vorbъ, markise.

— Snɜne.

— Mї erɣї o mikъ rekomandare, nɜ è aша?

— Kɜm nɜ! o чerɜ.

— N'arɜ fi reɜ kъndɜ aї nъrъsi astъ ɲolonesъ.

— Adevъratɜ? zise maiorɜlɜ ɲrivindɜ vestїmîntɜlɜ kɜ oare-kare komɲlъчere...

— Da, asta se maї ɲoartъ la Via-Reggio, dar la Parisй è de mɜltɜ ɲimuɜ de kъndɜ a trekɜtɜ moda astɜї kostɜmɜ, or kъtɜ de elegantɜ sъ fiъ.

— Mї ɲare reɜ, zise Lucanul.

— Ox! daka ɣїї aша mɜltɜ la ea, o veї relɜa kъndɜ te veї dɜчe.

— Dar чe sъ ɲɜiɜ?

— Or чe veї avea în ɣeamantanele dɜmitale.

— Чe felɜ, în ɣeamantanele mele? Am nɜmaї ɜnɜ nortɜ-mantelъ.

— Kɜ dɜmneata, fъrъ îndoialъ. Ilentrɜ чe sъ ne fiъ rɜшine? Kъtre avestea, ɜnɜї soldatɜ vekiɜ i ɲlaчe sъ îmble într'o îmbrъkъminte ɜшoarъ.

— Eatъ tokmaї ɲentrɜ чe....

— Dar estї ɜnɜ omɜ kare sчiї sъ te ɲъstrezї la trebɜinɣъ, ɯi ɣї aї trimisɜ ɣeamantanele maї dinainte. Ele aɜ sositɜ erї la otelɜlɜ Principilor, strada Richelieu. Akolo ɣї aї lɜatɜ kasъ.

— Atɜnvĭ, în avestc ɥeamantane?....

— Ilresɜnsiș kъ aĭ nɜsș ne valetɜlș dɜmitale de kamerъ sъ ɥĭ îngrijeaskъ de totș ve aveaĭ trebɜinɥъ: xaine de oraɯș, xaine de ɜniforme, astea sɜntș bɜne. Nɜ ɥĭ sita krɜvile. Înkъ maĭ rîdș în Franvia de ele, dar totș se maĭ noartъ.

— Ilrea bine! urea bine! urea bine! zise maiorɜlș, kare kъdea din ɜimire în ɜimire.

— IIIi akɜm, zise Monte-Cristo, kъndș ɥi s'a întъritș inima în kontra simɥirilorș urea vil, uregъtesve-te, skɜmnș domnɜlș meș Cavalcanti, a revedea ne fiiɜlș dɜmitale Andrea.

IIIi fъkîndș o salɜtare minɜnatъ Lucanului kare era rъnitș de estase, Monte-Cristo desnъrɜ în dosɜlș ɜneĭ taniɥerie.

CAPITULU LVI.

Andrea Cavalcanti.

Kontele de Monte-Cristo intrĭ în salonɜlș vevinș, ne kare Baptistin îlș nɜmise salonɜlș albastrɜ, ɯi în kare intrase maĭ 'nainte ɜnș jɜne k'o tɜrnɜrъ foarte frɜmoasъ, k'ɜnș nortș destɜlș de elegantș, ɯi ne kare o kabrioletъ nɜblikъ îlș lъsase, k'o jɜmъtà de orъ maĭ 'nainte, la noarta otelɜlșĭ.

Baptistin n'avɜ nivĭ o gresɜtate d'a îlș rekɜnoasve.

Avesta era avelș jɜne înaltș kɜ nъrɜlș blondș skɜrtș, kɜ barba roɯiъ, kɜ okiĭ negri, a kъrɜia faɥъ rɜmenъ ɯi

strelвчitoare de albeце i fвseserъ însemnate de stъnînв-seв.

Kъndв intrъ kontele în salonв, jвnele era întinsв kв neîngrijire ne o sofa, bъtîndв-mї botina kв o trestiъ sвbцire kare avea вnв mъrв de aвrв.

Kъndв vъzв ne Monte-Cristo, se skвlъ iвte în sвs.

— Domnвlв è kontele de Monte-Cristo? zise elв.

— Da, domnвle, mi am onoarea sъ vorbeskв, mi se nare, kв domnвlв viче-kontele Andrea Cavalcanti?

— Viче-kontele Andrea Cavalcanti, zise jвnele însoцindв aчeste vorbe kв o salвtare nesilitъ.

— Katъ s'aibї o skrisoare kare sъ te akrediteze ne lingъ mine? zise Monte-Cristo.

— Nв цї vorbeam de dînsa din kaвsa semnъtвreї, kare mi s'a nъrвtв straniъ.

— Simbad Marinarвlв. Nв é awa?

— Tokmaї. Awa darъ, fiindв-kъ n'am kвnoskвtв niчї o datъ altв Simbad Marinarвlв afarъ de чelв din *O mїз mi вna de Noцї* . . .

— Eї bine! è вnвlв din desчindinцїї lвї, вnвlв din amiчїї mei, foarte înavвцitв, вnв Anglв, maї mвltв de kъtв oriцinalв, kam nebвnв, alв kъroia nвme adevъratв è lordв Wilmore.

— Ax! eatъ чeia чe mї esnlikъ totв, zise Andrea Atвnчї asta merце de minвne. Kiarв Anglul aчesta è ne kare îlв am kвnoskвtв.... la.... awa, nrea bine!... Domnвle konte, sвnt servвlв dвmitale.

— Daka чeia чe mї faчї onoarea de a mї snвne è adevъratв, resnвnse sвrîzîndв kontele, snerв kъ veї fi destвlв de bвnв sure a mї da kъte-va amъnвnte desure dвmneata mi desure familia dвmitale.

— Bвkвrosв, domnвle konte, resnвnse jвnele kв o înlesnire kare nroba soliditatea memorieї sale. Sвnt, nrekвm

aĭ zisĕ, vive-kontele Andrea Cavalcanti, fiiĕ alĕ maiorălăĭ Bartholomeo Cavalcanti, din familia Cavalcanţilor înskrimĭ in kartea de aurĕ a Florenzeĭ. Familia noastrъ, de mi înkъ mrea înavuţitъ. fiindĕ-kъ tatъ-meĕ are unĕ venitĕ de o jumътà de milionĕ, a verkatĕ multe neferivirĭ, mi însu-mĭ cĕ, domnule konte, kъndĕ eram de vinvĭ saĕ mease anĭ, am fostĕ rъnitĕ de unĕ învъţъtorĕ nekredinvioasĕ, astĕ-felĕ inkъtĕ, de vinvĭ-sure-zeve anĭ, n'am maĭ vъzutĕ ne astorălĕ zilelorĕ mele. De kъndĕ am ajunsĕ în etatea minţii, de kъndĕ sunt liberĕ mi de kanălĕ meĕ, ilĕ kautĕ, dar în demertĕ. În-fine astъ skrisoare a amikălăĭ dumitale Simbad mĭ sune kъ è la Parisŭ, mi m'astorisъ a mъ îndrepta la dumneata ka s'aflĕ nuvele desure dînsălĕ.

— Într'adevъrĕ, domnule, totĕ veia ve mĭ suĕĭ è foarte interesantĕ. zise kontele urivindĕ kĕ o mulţumire întunekoasъ astъ fisionomiъ întinъritъ k'o frumuseţe asemene ka a anţelălăĭ velăĭ reĕ, mi aĭ fъkutĕ urea bine de a te konforma întrĕ toate kĕ invitarea amikălăĭ meĕ Simbad, kъvĭ tatъlĕ dumitale è într'adevъrĕ avi mi te kautъ.

Kontele, dela intrareaĭ în salonĕ, nu nerdose din vedere ne junele.

Elĕ se mirase de înkredinţarea kъţitъreĭ sale mi a glasălăĭ seĕ; dar l'aveste vorbe ama de natърale: „Tatъlĕ dumitale è într'adevъrĕ avi mi te kautъ,“ junele Andrea fъkĕ o sъritъrъ mi strigъ:

— Tatъlĕ meĕ! tatъlĕ meĕ avi!

— Fъrъ îndoialъ, resunse Monte-Cristo, tatъlĕ dumitale, maiorălĕ Cavalcanti.

Întinъrirea de suaimъ resunъnditъ ne trъsurele junelăĭ se sterse màĭ îndatъ.

— Ax! da! este adevъratĕ, zise elĕ, maiorălĕ Bar-

tholomeo Cavalcanti. Ili ziuĭ, domnule konte, kъ è auĭ skumnulŭ meŭ tatъ?

— Da, domnule. Voiŭ adъuĝi kiarŭ kъ adineaorъ m'am desnъruitŭ de elŭ; kъ istoria ne kare a suus'o desure auestŭ fiiŭ iubitŭ. ne kare îlŭ nerdune, m'a atinsŭ urea multŭ; într'adevъrŭ, durerile luĭ, temerile luĭ, sueranĝele luĭ în urivinĝa asta, arŭ komnune o noemъ foarte frumoasъ. În fine uriimi într'o zi nuvela ce i sunnea kъ rъnitorii fiiuluĭ seŭ uronunca sъ îlŭ înauoieze, saŭ s'arate unde se afla, nentr'o sumъ destulŭ de mare. Dar nimikŭ nu reginu ne auestŭ bunŭ nъrinte. Astъ sumъ fu trimisъ la frontiera Piemonteluĭ, k'unŭ nasuortŭ visatŭ nentru Italia. Eraĭ la meaza-zi a Francieĭ.

— Da, domnule, resunnse Andrea k'unŭ aerŭ destulŭ de înkurkatŭ; da, eram la meaza-zi a Francieĭ.

— O trъsurъ kъta sъ te astepte la Nice?

— Ama, domnule; m'a kondusŭ dela Nice la Genova, dela Genova la Turin, dela Turin la Chambèry, dela Chambèry la Pont-de-Beauvoisin, ui dela Pont-de-Beauvoisin la Parisu.

— De minune! Elŭ totŭ suera sъ te întilneaskъ ne drumŭ, kъuĭ totŭ aueastъ kale o urma ui elŭ; eatъ nentru ce itinerarulŭ dumitale fusese astŭ-felŭ însemnatŭ.

— Dar, zise Andrea, daka m'arŭ fi întilnitŭ skumnulŭ meŭ nъrinte, nu îndoieskŭ kъ m'arŭ fi rekunoskutŭ; or kum, m'am skimbatŭ de kъndŭ îlŭ am nerdutŭ din vedere.

— Ox! glasulŭ sъnĝeluĭ, zise Monte-Cristo.

— Ax! da, este adevъratŭ, zise junele, nu kuĝetam la glasulŭ sъnĝeluĭ!

— Akum, resunnse Monte-Cristo, unŭ singurŭ lukru neastîmnъrъ ne markisulŭ Cavalcanti, ce aĭ fъkutŭ în totŭ timnulŭ ne kъndŭ aĭ fostŭ denъrtatŭ de elŭ; ce felŭ aĭ fostŭ traktatŭ de nersekutoriĭ dumitale; daka s'unŭ nuzitŭ toate uri-

vinţele ce se kɜvenca nasɔerii dɜmitale; în-fine daka nɜ ţi a remasă dintr' aɔeste sɜferinţe morale la kari aï fostă esnɜsă, sɜferinţe maï rele de o miĭъ de orï de kъtă sɜferinţele fisiɔe, vre o slъbiɔisne a fakɜltъţiloră kɜ kari natɜra te a dъrɜită ama de mălă, mi daka krezï însɜ-ţi kъ veï nɜtea relɜa mi sɜsţine kɜ demnitate în lɜme rangɜlă dɜmitale.

— Domnɜle, îngъrĭ jɜnele ameţită, nɜ krezăkъ vre ɜnă ramortă falsă...

— Eă! am aɜzită vorbindă de dɜmneata nentrɜ întîia oarъ ne amikɜlă meă Wilmore filantronɜlă. Am sɔiɜtă kъ te a aflată într'o stare kam tristъ, nɜ kɜnoskă kare, mi nɜ i am fъkɜtă niɔï o întrebare: nɜ sɜnt kɜriosă. Neferiɔirile dɜmitale îlă aă interesată, ama darъ eraï interesantă. Mï a zisă kъ vrea sъ ţi întoarkъ nosiţisnea ne kare o aveaï în lɜme nîn'a nɜ o nerde, kъ va kъɜta ne tatъlă dɜmitale, kъ va da neste dinsălă; îlă a kъɜtată, îlă a aflată, dɜne kɜm se vede, fiindă kъ è kolo; în-fine m'a însɔiinţată erï desure venirea dɜmitale, dъndɜ-mï mi alte instrɜkţisnï relative la starea dɜmitale. Sɔiă kъ è ɜnă oriţinală, amikɜlă meă Wilmore, dar într' aɔela-mï timnă, fiindɜ-kъ è ɜnă omă urea sigɜră, aɔătă ka o minъ de aɜră, mi kare, urin ɜrmare, noate sъ mï fakъ oriţinalitъţile fъr'a se rɜina, am nromisă sъ ɜrmezăa dɜne instrɜkţisnile lăi. Akɜm, domnɜle, nɜ te sănъra de întrebarea mea; fiindă-kъ voiă fi nevoită a te natrona nɜţină, amï dori sъ sɔiă daka neferiɔirile ce ţi s'aă întîmnlată, neferiɔirï fъrъ voia dɜmitale mi kari nɜ skadă kъtă de nɜţină nrivinţa ce o am nentrɜ dɜmneata, nɜ te aă fъkɜtă oare-kɜm streină de lɜmea în kare starea mi nɜmele dɜmitale te kiъma sъ faɔï o figɜrъ ama de bɜnъ.

— Domnɜle, resnɜnse jɜnele relɜъndɜ-mï taktălă din ce în ce, ne kъndă vorbea kontele, fii înkredinţată desure aɔeasta: rъnitorii kari m'aă denъrtată de tatъ-meă, mi kari,

fъrъ îndoialъ, avea de skonъ a mъ vinde maĭ tъrziŭ la elŭ kвm aŭ fъkвtŭ. aŭ kalkвlatŭ kъ, sure a se folosi de mine, kъta sъ mĭ lase toatъ valoarea nersonalъ, mi kiarŭ a o maĭ kresve, daka era kв nвtingi; am nriimitŭ darъ o kresvere destвlŭ de bвnъ, mi am fostŭ traktatŭ de fării de koniĭ màĭ urekвm era traktagĭ în Micasia sklaviĭ ne kari stъnînii lorŭ îĭ fъvea gramativĭ, medivĭ mi filosofi, ka sъ îĭ vînzъ maĭ skвmnŭ la tîrgвlŭ Romei.

Monte-Cristo sвrîse kв mвlgвmire.

Dвne kвm se vede, elŭ nв snerase n'atъta dela D. Andrea Cavalcanti.

— Kъtre avestea, zise jвnele, kъndŭ amĭ avea vre вnŭ defektŭ de kresvere saŭ de obivĭnвingъ de lвme, krezŭ kъ arŭ fi vineva atъtŭ de bвnŭ ka sъ mĭ îlŭ treakъ kŭ vederea, nentrв neferivirile kari aŭ însogitŭ nasverea mea mi mĭ aŭ nersekвtatŭ jвnegea.

— Ĕĭ bine! zise kв neîngrijire Monte-Cristo, veĭ fave ve veĭ voi, vive-konte, kъvĭ estĭ stъnînŭ, mi asta te nrivesve ne dвmneata; dar, nre legea mea, din kontra, nв voiŭ snвne nivĭ o vorbъ din aveste aventвre, istoria dвmitale è вnŭ romanŭ, mi lвmea, kъria i ulakŭ romanele strînse între doзъ koneritвre de xъrtiъ galbenъ, nв se înkrede de lokŭ într' avelea ve le vede legate în velinъ viegвitoare, kiarŭ de arŭ fi dazrite kвm nogĭ fi dвmneata. Eatъ grestatea ve mĭ amĭ nermite a gĭ însemna, domnвle vive-konte; abia veĭ snвne kвi-va istoria dвmitale vea atingъtoare, mi ea va învene sъ meargъ nrin lвme kв totвlŭ desnatвratъ. Veĭ fi nevoitŭ a te înfъgina ka вnŭ Antony, mi timnвlŭ lвĭ Antony a kam trekвtŭ. Hoate kъ lвmea s'aibъ oare-kare kвriositate nentrв dвmneata, dar nв nlave la toatъ lвmea a se fave ventrв de observъrĭ mi gintъ de komentarie. Asta arŭ nвtea sъ te ostenească.

— Krezŭ kъ aĭ drentate, domnъle konte, zise jъnele, îngъlbenindŭ fъrъ voiъĭ sъb kъътъъra neklintitъ a lъĭ Monte-Cristo; asta è o nekъviinţъ mare.

— Kъ toate avestea nъ s'arŭ kъdea sъ mъreaskъ vineva lъkrъlŭ ama mъltŭ, zise Monte-Cristo; kъvĭ, ferindъse de o greutcalъ, arŭ da neste o nebъniъ. Nъ, asta è nъmaĭ unŭ ulanŭ otъrîtŭ kъm sъ se noarte vineva, mi, nentr' unŭ omŭ înţelegъtorŭ ka dъmneata, astŭ ulanŭ, kъtŭ è maĭ konformŭ kъ interesele dъmitale, kъ atъtŭ è maĭ lesne de ъrmatŭ: va trebъi sъ kombaţĭ totŭ întъnerikъlŭ trekъtъlъĭ dъmitale nrin mъrtъrie mi nrin amivie onorabile·

Andrea mĭ nerdъ kъmnъtъlŭ ne vъzъte.

— M'amĭ înfъţima bъkъrosŭ ka unŭ resnъnzъtorŭ mi garantŭ nentrъ dъmneata; dar eŭ am unŭ obivciŭ moralŭ de a mъ îndoi de veĭ maĭ bъnĭ amivĭ aĭ meĭ, mi o trebъinţъ de a kъъta sъ fakŭ ne veĭ alţĭ a se îndoi; nrin urmare amĭ jъka unŭ rolŭ streinŭ nentrъ mine, kъm zikŭ trayedianiĭ, mi amĭ ajъnţe în stare sъ mъ flъere, veia ve arŭ fi de nrisosŭ.

— Kъ toate avestea, domnъle konte, zise Andrea kъ kътezare, nentrъ nrivinţa lordъlъĭ Wilmore kare m'a rekomandatŭ la dъmneata...

— Da, fъrъ îndoialъ, resnъnse Monte-Cristo; dar lordŭ Wilmore nъ m'a fъkътŭ sъ suiŭ kъ aĭ avътŭ o jъneţe fъrtъnoasъ. Ox! zise kontele vъzîndŭ miskarea ne kare o fъvea Andrea, nъ ţi verŭ vre o mъrtъrisire; ne ling'aveasta, kъvîntъlŭ nentrъ kare am adъsŭ ne D. markisŭ Cavalcanti, tatъlŭ dъmitale, din Luca, a fostŭ ka sъ n'aibĭ dъmneata trebъinţъ de nimine. Îlŭ veĭ vedea akъm, è kam ţeautnŭ mi kam nonondeţŭ; dar è vorba desnre unifurmъ, mi kъndŭ se va afla kъ è de ontŭ-sure-zeve anĭ în servivislŭ Austrieĭ, i se va treve kъ vederea; în ţenere nъ nrea veremŭ marĭ

lăkrămĭ dela Austriacĭ. K'ănă kăvîntă, è ună tatъ destălă de bănă, te îndreptezĕ.

— Ax! mъ îndreptezĭ, dămnăle; è alta de măltă de kăndă îlă nъrъsisem, îndъtă nă maĭ aveam nimĭ o adă-vere a minte desure dînsălă.

— Ili ne ărmъ, svĭĭ, kăndă are vineva o avere, i se trekă mălte.

— Este darъ adevъrată kъ tatъ-meă è înavăgită, domnăle?

— Milionarĕ... vinĭ săte miĭ livre venită.

— Atănĭ, întrebĭ jănele kă smъvinare, voiă fi într'o stare... nlъkătъ?

— Din vele maĭ nlъkăte, skămnălă meă domnă; gĭ favĭ ună venită de vinĭ-zecĭ miĭ livre ne anĕ în totă timnălă ve veĭ medea la Parisŭ.

— Dar astă-felă voiă medea nentră totă d'ăsna.

— Eĭ! vine noate nrevedea îmurejărъrile, skămnălă meă domnă. Omălă mronăne mi Dămnezeă disnăne.

Andrea skoase ună săsnină.

— Dar în-fine, zise elă, totă timnălă ve voiă sta la Parisŭ, mi daka nimĭ o îmurejărare nă mъ va nevoi a mъ depъrta, astĭ banĭ, de kari mĭ vorbeaĭ adineaorъ, mĭ săntă asigăragĭ?

— Ox! nimĭ kъ è de vorbită.

— De tatъ-meă? întrebĭ Andrea kă neastîmpъrată.

— Ama, însъ garantagĭ de lordă Wilmore, kare, a-săra vererii tatъlăĭ dămitale, gĭ a deskisă ună kreditŭ de vinĭ miĭ franĭ ne lănъ la D. Danglars, ănălă din veĭ maĭ sigărĭ bankerĭ din Parisŭ.

— Ili tatъ-meă are a minte sъ stea mălta la Parisŭ? întrebĭ Andrea kă neastîmpъrată.

— Kъte-va zile nămaĭ, resnănse Monte-Cristo. Ser-

viɣișlă seă nș îlă eartъ sъ linseaskъ maĭ mșltă de doșъ saă treĭ sentъmъne.

— Ox! skșmnșlă meă latъ, zise Andrea ne vъzște înkъntată de astъ nlekare renede.

— Astă-felă, zise Monte-Cristo, nrefъkindș-se kъ se învealъ de avențșlă avestoră vorbe, astă-felă nș voiă sъ întъrzieză nivĭ k'șnă minștă ora reșnirii voastre. Estĭ nregъtită a îmbrъɣina ne avestă bșnă D. Cavalcanti?

— Krezș kъ nș te îndoiesvĭ?

— Eĭ bine! intrъ darъ în salonă, jșnele meă amikă, mi veĭ afla ne tatъlă dșmitale kare te asteantъ.

Andrea fъkș o salștare nrofșndъ kontelșĭ mi intrъ în salonă.

Kontele îlă șrmъ kș okiĭ, mi, vъzîndș-lă kъ a desnъrștă, îmninse șnă resortă ve resnșndea la șnă tablo, kare, denъrtъndș-se din kadrъ, lъsa șnă interstivă fъkștă kș îndemъnare snre a se nștea vedea în salonă.

Andrea reînkise șma dșne dînsșlă mi înaintъ kătre maiorș, kare se skșlъ îndatъ ve aszi sgomotșlă nasilorș ve s'anronia.

— Ax! domnșle mi skșmnșlă meă nъrinte! zise Andrea kș glasă tare astă-felă înkъtă sъ îlă aszъ kontele urin șma vea înkisъ, dșmneata estĭ?

— Bșnъ zișъ, skșmnșlă meă fiă, zise maiorșlă seriosă.

— Dșn'atъɣia anĭ de desnъrɣire, zise Andrea șitъndș-se mereă în nartea șnde era șma, ve ferivire d'a te revedea!

— Într'adevъrș, desnъrɣirea a fostă lșngъ.

— Nș ne îmbrъɣinъmă, domnșle? întrebъ Andrea.

— Kșm veĭ voi, fișlă meă, zise maiorșlă.

Illi amîndoĭ se îmbrъɣinarъ kșm se îmbrъɣinează

la Theatrul-Francesŭ, adikъ uetrekîndŭ-mĭ kanŭlŭ ne d'asŭura ŭmerŭlŭĭ.

— Aua darъ, eatъ-ne îmureŭnaŋĭ, zise Andrea.

— Eatъ-ne îmureŭnaŋĭ, resnŭnse maiorŭlŭ.

— Ka sъ nŭ ne maĭ desnъrgimŭ?

— Aua; krezŭ, fiiŭlŭ meŭ, kъ urivesvĭ akŭm Francia ka o a doŭa natriъ?

— Adevъrŭlŭ este, zise jŭnele, kъ aшĭ fi desneratŭ kъndŭ aшĭ nъrъsi Parisul.

— Illi eŭ, mъ urivenĭ, n'aшĭ uŭtea trъi afarъ din Luca. Mъ voiŭ întoarve darъ în Italia îndatъ ve voiŭ nŭtea.

— Dar, înainte d'a nleka, urea skŭmnŭlŭ meŭ tatъ, mĭ vei da fъrъ îndoialъ xъrtiele, urin ajŭtorŭlŭ kъrora mĭ va fi lesne a koustata sъnŋele din kare m'am nъskŭtŭ.

— Fъrъ nivĭ o îndoialъ, kъvĭ viŭ într' adinsŭ nentrŭ aveasta, mi am avŭtŭ mŭltъ greŭtate nînъ sъ te întilneskŭ ka sъ ŋi le daŭ, înkъtŭ n'arŭ fi bine sъ maĭ învenemŭ a ne maĭ kъŭta ŭnŭlŭ ne altŭlŭ; asta mĭ arŭ lŭa vea din ŭrmъ narte a vieŋeĭ mele.

— Illi xъrtiele avestea?

— Eatъ-le.

Andrea nŭse mъna kŭ nesaŋiŭ ne aktŭlŭ de kъsъtoriъ alŭ tatъlŭĭ seŭ, ne vertifikatŭlŭ seŭ de botezŭ, mi, dŭne ve le a deskisŭ toate k'ŭnŭ nesaŋiŭ urea natŭralŭ ŭnŭĭ fiiŭ bŭnŭ, le viti k'o reneziviŭne mi ŭnŭ învъŋŭ kari areta arŭnkъtŭra de okiŭ vea maĭ deurinsъ mi într'avela-mĭ timnŭ interesŭlŭ velŭ maĭ viŭ.

Dŭne ve le viti, o bŭkŭriъ nesnŭsъ strelŭvi ne frŭnteĭ, mi urivindŭ ne maiorŭlŭ k'ŭnŭ sŭrîsŭ straniŭ:

— Aua! zise elŭ în limba toskanъ vea maĭ kŭratъ, nŭ sŭntŭ galere în Italia?

Maiorŭlŭ se îndrentъ.

— Illi nentrъ че? zise elъ.

— Daka noate ſabrika чineva nisче asemenї хъrtie fъrъ vre o temere? sъ fi fъkъtъ ne jъmъtate din astea. skъmnъlъ meъ tatъ, în Francia, te arъ fi trimisъ sъ цї skimbї aerъlъ la Toulon nentrъ чinчї anї.

— Че zivї? zise Lucanul чerkъndъ sъ шї dea ъnъ aerъ maiestъosъ.

— Skъmnъ domnъlъ meъ Cavalcanti, zise Andrea strîngîndъ braцъlъ maiorъlъi, kътъ цi se nїъlesче ka sъ mї fiї tatъ?

Maiorъlъ vrъ sъ vorbeaskъ.

— St! zise Andrea mъindъ-шї glasъlъ, am sъ цї daъ esemnlъlъ înkrederiї; mi se dъ чinчї-zeчї miї franчї ne anъ ka sъ fiъ fiiъlъ dъmitale: nrin ъrmare înцeleцї kъ nъ voiъ zиче eъ nичї o datъ kъ nъ mї estї tatъ.

Maiorъlъ se ъitъ kъ neastîmnъrъ îmnrejъrъi.

— Eї! fiї linisчitъ, sъntemъ singъrї, zise Andrea; ne ъrmъ, vorbimъ în limba italianъ:

— Eї bine! mie, zise Lucanul, mi se dъ чinчї-zeчї miї franчї o datъ nlътицї.

— Domnъle Cavalcanti, zise Andrea, kredeaї în basmele zînelorъ?

— Nъ, altъ datъ nъ, dar akъm katъ sъ le krezъ.

— Aї avътъ darъ nrobe?

Maiorъlъ skoase din nosъnarъi ъnъ nъmnъ de aъrъ.

— Hinъite, nrekъm vezї.

— Zivї darъ kъ trebъe sъ krezъ nromiterile че mi s'aъ fъkътъ?

— Ama krezъ.

— Illi kъ avestъ bravъ konte le va цinc?

— Din nъnktъ în nъnktъ; dar, înцeleцї, ka s'ajъnцemъ la skonъ, katъ sъ ne jъkъmъ rolъlъ.

— Ili ce fel?

— Eu rolul unui nprinte tînpru....

— Ili eu nu alu unui fiiu resnektuosu.

— Fiindu-kp ei doresku sp te trauï din sunuele meu.

— Cine, ei?

— Dek! de unde suiu eu... aceia ce uï au skrisu. N'aï nriimitu o skrisoare?

— Ba da.

— Dela cine?

— Dela unu oare-kare abate Busoni.

— Ne kare nu îlu knosuï?

— Ne kare nu îlu am vpzutu niuï o datp.

— Ce uï skriea?

— Nu mp veï trpda?

— Sp mp fereaskp Dumnezeu: avemu acelea-ui interese amîndoï.

— Atunuï, citesue.

Ili maiorulu dete o skrisoare junelui.

Andrea citi înuetu:

„Estï fpr avere; o bitrpneue neferiuitp te asteuntp.

„Vreï sp devii, daka nu înavuuitu, uelu nuuinu neatîrnatu?

„Ileakp la Parisu kiaru akum îndatp, mi du-te sp reklamï dela D. kontele de Monte-Cristo, în aleia Câmpielor-Elisee, no 30, ne fiiulu ce îlu aï avutu dela markisa Corsinari, mi kare uï a fostu rpnitu de kpndu era de cinuï anï.

„Astu fiiu se numesue Andrea Cavalcanti.

„Ka sp nu te îndoesï de skonulu ce îlu are subsemnatulu de a uï li uhkutu, veï afla altprate:

„1. Ună înskrisă de două mii patru sute livre toskane, plătite la D. Gozzi în Florenza;

„2. O skrisoare de întroducere la D. kontele de Monte-Cristo, la kare îi deskiză ună kreditiv de patru-zeci mii ughi.

„Du-te la kontele la 26 maiŭ, la meante ore seara.

„Semnată abatele **Busoni.**“

— Aşa este.

— Ce felŭ! aşa este? ce vrei să ziŭ? întrebă maiorulŭ.

— Zikŭ kă mi eŭ am priimită una mái asemene.

— Domneata?

— Da, eŭ.

— Del' abatele Busoni?

— Nu.

— Dar dela cine?

— Dela ună Anglu, dela ună oare-kare lordŭ Wilmore. kare iea numele de Simbad Marinarulŭ.

— Ili ne kare îlŭ kunoscŭ totŭ aşa de bine ka mi ne abatele Busoni.

— Ba nu, eŭ sunt maĭ înaintatŭ de kătŭ domneata.

— Îlŭ aĭ văzutŭ?

— Da, o datŭ.

— Ili unde?

— Ax! eată ce nu îi notŭ sunune; aĭ fi totŭ aşa de înveţatŭ ka mine, mi nu è de trebuinţă.

— Ili ce îi se skriea?

— Citesce.

„Estĭ fără avere mi aĭ ună viitoru miserabilŭ: vreĭ să aibĭ ună nume, să fiĭ liberŭ, să fiĭ înavuţitŭ?

— Aszĭ akolo! zise jsuele legъnъndă se ne kъlkъiele sale, daka se faʋe o asemene întrebare!

„Iea nosta ne kare o veĭ afla nregъtitъ kъndă veĭ emi dela Nice ne noarta Genovei. Treʋĭ prin Turin, Chambery mi Pont-de-Beauvoisin.

„Înfъgimeazъ-te la D. kontele de Monte-Cristo, în aleia Câmpielor-Elisee, la 26 maiă. meante ore seara, mi întreabъ-lă de tatъ-teă.

„Estĭ fiiă ală markisălăĭ Bartholomeo Cavalcanti mi ală markiseĭ Oliva Corsinari, prekăm se va konstata de xъrtiele ʋe gi se voră da de markisălă, mi kari gĭ voră permite a te înfъgima săb nămele aʋesta în lămea parisianъ.

„Kъtă pentră rangălă dămitale, ană veniă de ʋinʋĭzeʋĭ mii franʋĭ ne ană te va păne în stare a ilă săsgine.

„S'alъtărъ ne îng'aʋeasta ană înskrisă de ʋinʋĭ-zeʋĭ miĭ franʋĭ plъtigĭ la D. Ferrea, bankeră la Nice, mi oskrisoare de întrodăʋere la kontele de Monte-Cristo, însъrʋinată de mine a te îngriji desnre ʋele trebăinʋioase.

„*Simbad Marinarălă.*"

— Xm! zise maiorălă; è prea frămosă.
— Nă è aga?
— Aĭ vъzălă ne kontele?
— Akăm ilă lъsaĭ.
— Ili a ratifikată?
— Totă.
— Îngelegĭ ʋeva?
— Pre leaea mea, nă.
— E ʋineva deînʋelată în toatъ istoria aʋeasta.
— Or mi kăm, nă estĭ niʋĭ dămneata niʋĭ eă?
— Nă, negremită.

— Eĭ bine! aʇɜnvĭ...

— Че ne nasъ, nɜ è ama?

— Drentš, asta vream sъ zikš mi eš; aideɰĭ nînъ în kanъtš, mi sъ jɜkъmš kɜ okiĭ deskimĭ.

— Fiъ; veĭ vedea kъ sɜnt în stare sъ ɰĭ ɰiš nartida.

— Nɜ m'am îndoitš nivĭ ɜnš minɜtš, skɜmnɜlš meš tatъ.

— Mĭ favĭ onoare, skɜmnɜlš meš fiš.

Monte-Cristo alese avestš minɜtš ka sъ reintre în salonš.

Kъndš s'aɜzi sgomotɜlš nasilorš lɜĭ, amîndoĭ s'arɜnkarъ ɜnɜlš în brayele altɜia: kontele îĭ afli îmbrъɰimayĭ.

— Eĭ bine! domnɜle markisš, zise Monte-Cristo, se vede kъ aĭ reaflatš ɜnš fiš dɜne inima dɜmitale?

— Ax! domnɜle konte, bɜkɜria mъ îneakъ.

— Ili dɜmneata, jɜnele meš?

— Ax! domnɜle konte, ferivirea mъ sɜgrɜmъ.

— Ferivitš tatъ! ferivitš fiš! zise kontele.

— Nɜmaĭ ɜnš lɜkrɜ mъ întristeazъ, zise maiorɜlš; è nevoia kare mъ fave sъ nъrъseskš Parisul ama de kɜrindš.

— Ox! skɜmnš domnɜlš meš Cavalcanti, zise Monte-Cristo, krezš kъ nɜ veĭ nleka înainte d'a te nresinta la kъɰĭva din amivii meĭ.

— Sɜnt la ordinele domnɜlɜĭ konte, zise maiorɜlš.

— Akɜm, jɜnele meš, konfeseazъ-te.

— Kɜĭ?

— Dar domnɜlɜĭ tatɜlɜĭ dɜmitale; suɜneĭ veva desnre starea finanɰelorš dɜmitale.

— Ax! drave! zise Andrea, atinɰĭ koarda simɰitoare.

— Îlš aɜzĭ, maiorɜle? zise Monte-Cristo.

— Fъrъ îndoialъ kъ îlъ aъzъ.

— Aша. darъ înɣeleɣї?

— De minъne.

— Zive kъ are trebъinɣъ de banї, astъ skъmuъ konilъ!

— Че vreї sъ fakъ?

— Sъ i daї, aъzї akolo!

— Eъ?

— Da, dъmneata!

Monte-Cristo trekъ între amîndoї.

— Ɣine, zise elъ lъi Andrea strekъrъndъї unъ naketъ de bilete de bankъ în mъnъ.

— Че este asta?

— Resuъnsъlъ tatъlъї dъmitale.

— Alъ tatъlъї meъ?

— Da. Nъ îlъ aї fъkътъ sъ înɣeleaɣъ kъ aї trebъinɣъ de banї?

— Da. Eї bine?

— Eї bine! mъ însarvinъ sъ ɣї daъ aveasta.

— Akonto din venitъlъ meъ?

— Nъ. nentrъ keltъelele dъmitale de instalare.

— Ox! skъmuъlъ meъ tatъ!

— Тъvere! zise Monte-Cristo, vezї bine kъ nъ vrea sъ zikъ kъ elъ ɣї i a datъ.

— Aureɣъeskъ astъ delikateɣe, zise Andrea unînd-mї biletele de bankъ în uosъnarъlъ uantalonъlъї seъ.

— Bine! zise Monte-Cristo, akъm dъveɣi-vъ.

— Ші kъndъ vomъ avea onoarea de a revedea ne domnъlъ konte? întrebъ Cavalcanti.

— Ax! da, întrebъ Andrea, kъndъ vomъ avea astъ onoare?

— Sъmbътъ, daka vreɣї... da... staɣї... sъmbътъ.

Voiŭ nrънzi la kasa mea dela Auteuil, strada [illegible]ûna, no 28; maï mъlte nersoane, mi între altele D. Danglars bankerъlŭ dъmneavoastrъ, vorŭ nrънzi kъ mine; vъ voiŭ nresinta la elŭ, katъ sъ vъ kъnoaskъ ne amîndoi ka sъ vъ nъmere baniï.

— Gъtealъ mare? întrebă kъ jъmъtà de glasŭ maiorъlŭ.

— Gъtealъ mare: ъniformъ, krъve, nantalonŭ skъrtă.

— Uli eŭ? întrebă Andrea.

— Ox! dъmneata nrea simnlъ: nantalonŭ negrъ, botine de lakŭ, jiletъ albъ, frakŭ negrъ saŭ albastrъ, kravatъ lъngъ; iea ne Blin saŭ ne Veroniqne ka sъ te îmbrave. Daka nъ kъnosvï adresele lorŭ, Baptistin gi le va da. Kъ kъtŭ maï nъginŭ nretengiosŭ va fi nortъlŭ dъmitale, fiindŭ înavъgitŭ nrekъm estï, kъ atъtŭ maï bъnŭ efektŭ veï fave. De veï kъmnъra kaï, sъ 'i ieï dela Devedeux; de veï kъmnъra ъnŭ faetonŭ, dъ-te la Baptiste.

— La ve orъ nътea-vomŭ sъ ne nresintъmŭ? întrebă jъnele.

— Ne la miease ore mi jъmътate.

— Nrea bine, vomŭ veni, zise maiorъlŭ nъnîndŭmъna ne nъlъriъ.

Amîndoi Cavalcanti salътarъ ne kontele mi emirъ.

Kontele s'anroniă de fereastrъ, mi îi vъzъ emindŭ din kъrte la bragŭ.

— Într' adevъrŭ, zise elŭ, eatъ doi miserabilï marï. Ve neferivire kъ nъ sъntŭ kъ adevъratŭ tatъ mi fiiŭ.

Ne ъrmъ, dъn'o kъgetare întъnekoasъ de ъnŭ minътŭ:

— Sъ mergemŭ la Morrel! zise elŭ; krezŭ kъ desgъstъlŭ mъ omoarъ maï mъltŭ de kъtŭ ъra.

CAPITULU LVII.

Grădina cu visdei.

Katъ sъ ne erte vititorii nostri ka sъ 'i întoarvemъ l'aveastъ grъdinъ kare se învecinesve kъ kasa D-lui de Villefort, mi în dosъlъ grilei akonerite de kastanii selbativi, vomъ afla nisve nersonage kъnoskute.

Astъ datъ. Masimilian a sositъ velъ d'întiiъ.

Elъ mi a linitъ okislъ de slave, mi nъndesve în grъdina vea nrofъndъ o sumbrъ între arbъri mi trosnirea snui nantofъ de mъtase ne nisinslъ aleelorъ.

În-fine trosnirea vea atъtъ doritъ se aszi, mi în lokslъ snei sumbre, s'anroniarъ dosъ.

Întъrzierea Valentinei fъsese okasionatъ de visita doamnei Danglars mi a Eugeniei, visitъ kare se nrelsuvise neste ora în kare Valentina era astentatъ.

Atsvi, snre o ns linsi la ora ei de întîlnire, jsna fatъ nronsesese damivelei Danglars o nreîmblare în grъdinъ, vrîndъ s'arate lui Masimilian kъ ns era en kasa întъrzierii de kare fъrъ îndoialъ ssferea elъ.

Jsnele înyelese totъ ks o ayerime de sniritъ ne kare o aъ amanyii, mi inima i se susъръ.

Kътre avestea, fъr'a ajsnye nînъ snde i se nstea aszi glasslъ, Valentina mi îndrentъ nreîmblarea astъ-felъ ka s'o noatъ vedea Masimilian trekîndъ în sss mi în jos; mi or de kъte orî trevea saъ în sss or în jos, o kъstътъръ nezъritъ de însoyitoarea sa, dar arsnkatъ neste grilъ mi nriimitъ de kътre jsne, i zivea:

„Aibî rъbdare, amikslъ meъ; vezî kъ ns strikъ eъ.“

IIIi Masimilian, într' adevără, avea răbdare, ne kăndă se mira de kontrastălă dintre vele doăr fete: între avea blondă kă okii lănvezi mi kă talia anlekată ka ună salvie frămosă, mi avea brănă kă okii măndri mi kă talia dreantă ka ună nleonă.

He ărmă, se înţeleţe urea bine, kă în aveastă komparare între doăr natăre ama de oăse, totă ureţălă, în inima jănelăi velă năţină, era nentră Valentina.

Dău'o ureimblare de o jămtă de oră, amîndoăr fetele se deănărtară.

Masimilian înţelese kă terminălă visitei doamnei Danglars sosise.

Într' adevără, ună minălă în ărmă, Valentina veni singără.

Temîndă-se să nă i vază întoarcerea vre o kătătără indiskretă, ea venea învetă, mi, în lokă de a înainta da drentălă kătre grilă, se dăse să mează ne o bankă dăne ce a întrebată kă oki neurefăkăţi fi-kare stafă de frănzetă mi a verveţată făndălă tătăloră alceloră.

Îndată ce lă aveste măsăre de fereală se dăse la grilă.

— Băuă ziă, Valentino, zise ună glasă.

— Băuă ziă, Masimilian. Te am făkătă s'astenţi, dar aï văzătă kaăsa.

— Da, am rekănoskătă ne damicela Danglars; nă te kredeam ama îngrădită kă aveastă nersoană.

— Dar cine ţi a snăsă kă săntemă îngrădite, Masimilian ?

— Nimine; dar ama mi s'a nărătă dăne felălă kă kare vă daţi braţăiă ăna alteia mi dăne felălă kă kare vorbeaţi îmnreănă: ară fi zisă cineva kă vede doăr amice din nensionată kari mă sunună sekretele.

— Ne sunëamă sekretele, într'adevără, zise Valen-

tina; ea mĭ mъrtъrisea netrauerea eĭ de inimъ nentr'ъnъ mъritatъ kъ D. de Morcerf, mi eъ i mъrtъriscam, din narte-mĭ, kъ m' amĭ urivi ka o neferiuitъ sъ ieaъ ne D. d'Epinay.

— Skъmnъ Valentinъ!

— Eatъ nentrъ ue, amikъlъ meъ, ъrmъ jъna fatъ, aĭ vъzъlъ auea auarinъ de înkredere între mine mi Eugenia; kъ, adikъ, vorbindъ de omъlъ ne kare nъ îlъ notъ iъbi, kъuetam la omъlъ ne kare îlъ iъbeskъ.

— Ue bъnъ estĭ în toate lъkrъrile, Valentino, mi kъtъ de mъltъ aĭ în sine-uĭ ъnъ lъkrъ ne kare nъ îlъ va avea niuĭ o datъ damiuela Danglars: è astъ fermekъ nesuъsъ kare è la o femeiъ ueia ue è urofъmъlъ la floare, ueia ue è gъstъlъ la frъktъ! Kъuĭ nъ è destъlъ ka floarea sъ fiъ nъmaĭ frъmoasъ, mi nъ è destъlъ nentr'ъnъ frъktъ sъ fiъ nъmaĭ frъmosъ.

— Amorъlъ teъ te faue sъ vezĭ lъkrъrile astъ-felъ, Masimilian.

— Nъ, Valentino, mъ jъrъ! Eatъ, mъ ъitam l'amîndoъ adineaorъ, mi, ne onoarea mea, kъ toate kъ dam totъ drentъlъ la frъmъseuea damiuelei Danglars, nъ înueleueam kъm se nъtea înamora ъnъ omъ de ea.

— Kъvintъlъ este, Masimilian, nentrъ kъ eram mi eъ de faun mi vederea mea te fъuea nedrentъ.

— Nъ... dar suъne-mĭ... o întrebare de simulъ kъriositate, mi kare urovine din ъnele idee ue mĭ am fъkъtъ desure damiuela Danglars.

— Ox! foarte nedrente, fъrъ ka sъ suiъ kari. Kъndъ ne jъdekauĭ, ne noi bietele femeĭ, nъ trebъe sъ ne astentъmъ la vr'o indъluinuъ.

— Maĭ nъne kъ sъnteuĭ mi kiarъ înse-vъ nedrente ъnele kътre altele!

— Hentrъ kъ totъ d'aъna è natimъ în jъdekъuile noastre. Dar întoarue-te la ue vreaĭ sъ mъ întrebĭ.

— Iъbesче ne altъ чineva damiчela Danglars daka se teme de a se mъrita kъ D. de Morcerf?

— Masimilian, gĭ am snъsъ kъ nъ sъnt amikъ kъ Eugenia.

— Eĭ! Dъmnezeъlъ meъ! zise Morrel. fъrъ ka sъ fiŋĭ amiче, fetele jъne mĭ snъnъ sekretele între ele; mъrtъrisesче kъ i aĭ fъkъtъ kъte-va întrebъrĭ desnre aveasta? Ax! te vъzъ kъ sъrîzĭ.

— Daka è ama, Masimilian, n'arъ maĭ trebъi sъ fiъ astъ desnъrgitъrъ de skîndъre între noĭ.

— Sъ vedemъ, че gĭ a zisъ?

— Mĭ a zisъ kъ nъ iъbesче ne nimine, zise Valentina; kъ are ъrъ nentrъ mъritatъ; kъ arъ avea чea maĭ mare bъkъriъ sъ trъiaskъ o viaŋъ liberъ mi indenendintъ, mi kъ dorea kiarъ ka tatъ-seъ sъ mĭ nearzъ starea snre a se faче artistъ ka amika sa, damiчela Luisa d'Armilly.

— Ax! vezĭ!

— Eĭ bine! че îngeleŋi dintr'aveasta? întrebъ Valentina.

— Nimikъ, resnъnse sъrîzîndъ Masimilian.

— Atъnчĭ, zise Valentina, nentrъ че aĭ sъrîsъ mi tъ?

— Ax! zise Masimilian, vezĭ akъm kъ mi tъ te ъigĭ, Valentino.

— Vreĭ sъ mъ denъrtezъ?

— Ox! ba nъ, ba nъ! dar sъ ne întoarчemъ la tine.

— Ax! da, este adevъratъ, kъчĭ abia avemъ zeче minъte de netrekъtъ înnreъnъ.

— Dъmnezeъlъ meъ, strigъ Masimilian întristatъ.

— Da, Masimilian, aĭ drentate, zise kъ melankoliъ Valentina, mi aĭ avi o biatъ amikъ. Че viaŋъ te fakъ sъ netreчĭ, bietъle Masimilian! tъ kare estĭ ama de bine fъkъtъ

ka sъ fiĭ ferivitъ! krede-mъ kъ mъ mъstrъ foarte amarъ nentrъ asta.

— Eĭ bine! ve gĭ nasъ, Valentino, daka m'aflъ ferivitъ awa; dak'aveastъ astentare neînvetatъ mi se pare resnîtitъ kъ vinvĭ minъte în kari te notъ vedea, kъ doъ vorbe din gъrъ-gĭ, mi kъ astъ konvingere mare mi nekontenitъ, kъ Dъmnezeъ n'a fъkътъ doъ inime awa în armoniъ ka ale noastre, mi nъ le a znitъ ka prin minъne ka sъ le desparъ?

— Ilrea bine, gĭ mъlgъmeskъ, snerъ nentrъ noĭ amîndoĭ, Masimilian; asta mъ fave ne jъmътate ferivitъ.

— Dar ve gi se maĭ întîmplъ, Valentino, ka sъ mъ nъrъsesvĭ awa de kъrîndъ?

— Nъ sviъ; doamna de Villefort m'a rъgatъ sъ trekъ la dînsa ka sъ mĭ fakъ kъnoskътъ znъ lъkrъ dela karc mĭ a zisъ kъ suînzъrъ jъmътatea averii mele. Ei! Dъmnezeъlъ meъ! sъ mĭ o iea toatъ daka vorъ, sънt prea înavъgitъ, mi dъno ve mĭ o vorъ lъa, sъ mъ lase în pave mi liberъ; mъ veĭ iъbi mi fъrъ stare, nъ è awa, Morrel?

— Ox! eъ te voiъ iъbi totъ d'aъna; ve mĭ nasъ de avъgiъ saъ de neavere, daka Valentina mea va fi lîngъ mine, mi daka voiъ fi sigъrъ kъ nimino nъ mĭ o noate lъa! dar veia ve are a gĭ snъne, nъ te temĭ, Valentino, sъ nъ fiъ veva atingъtorъ de mъritarea ta?

— Nъ krezъ.

— Kъ toate avestea askътъ-mъ, Valentino, mi nъ te sneria, kъvĭ, or kътъ voiъ trъi, nъ voiъ fi alъ alteia.

— Krezĭ kъ mĭ favĭ inimъ zikîndъ-mĭ aveasta, Masimilian?

— Mъ eartъ! aĭ drentate, sънt znъ brътalъ. Eĭ bine! vream darъ sъ gĭ snъiъ kъ vea altъ erĭ am întîlnitъ ne D. de Morcerf.

— Eĭ bine?

— D. Franz è amikъ kъ elъ, kъm svii.

— Da; eĭ bine?

— Eĭ bine! a nriimitŭ o skrisoare dela Franz, kare i anѕnцъ întoarчerea sa ne kѕrîndŭ.

Valentina se îngъlbeni mi mĭ rezimъ mъna de grilъ.

— Ax! Dѕmnezeѕlŭ meŭ! zise ea, dak'arŭ fi asta! Dar nѕ, atѕnчĭ nѕ mĭ arŭ fi sнѕѕŭ doamna de Villefort aчeasta.

— Hentrѕ чe?

— Hentrѕ чe... nѕ sчiŭ... dar mi se nare kъ doamna de Villefort, de mi nѕ se onѕne ne vъzѕte, nѕ o traцe inima nentrѕ aчeastъ kъsъtoriъ.

— Eĭ bine! darъ, Valentino, mi se nare kъ o voiŭ adora, ne doamna de Villefort.

— Ox! nѕ te grъbi, Masimilian, zise Valentina k'ѕnŭ sѕrîsŭ tristŭ.

— În-fine, daka nѕ o traцe inima nentrѕ aчeastъ kъsъtoriъ, noate kъ arŭ deskide ѕrekia la vr'o altъ nronѕnere, fiъ kiarŭ mi nentrѕ a o rѕne.

— Nѕ krede aчeasta, Masimilian; doamna de Villefort nѕ resninцe bъrbaцiĭ, чi kъsъtoria.

— Чe felŭ! kъsъtoria! daka ѕrasчe aша mѕltŭ kъsъtoria, nentrѕ чe s'a mъritatŭ ea?

— Nѕ mъ înцeleцiĭ, Masimilian; akѕm ѕnŭ anŭ kъndŭ am zisŭ sъ mъ retragŭ într'o monastire, ea mĭ nriimise nronѕnerea, kѕ toate observъrile чe krezѕse kъ era datoare a mĭ faчe; kiarŭ tatъ-meŭ konsimцise la îndemnѕlŭ eĭ, sѕnt sigѕrъ; nѕmaĭ bietѕlŭ monѕ-meŭ m'a onritŭ. Nѕ цĭ noцi faчe ideъ, Masimilian, чe esnresiѕne se afla în okiĭ bietѕlѕĭ bъtrъnŭ, kare nѕmaĭ ne mine mъ iѕbesчe în lѕme, mi kare, Dѕmnezeŭ sъ mъ erte daka fakŭ vre ѕnŭ blestemŭ, mi kare nѕmaĭ de mine è iѕbitŭ în lѕme. Dak' aĭ sчi kъndŭ a aflatŭ otъrîrea mea, kѕm s'a ѕitatŭ la mine, kътŭ mъ mѕstra kъѕtътѕra lѕĭ mi kътŭ de desnerate i era lakremele kari i kѕr-

ŋea fъrъ nlъnŋerĭ, fъrъ sɐsnine, în lɐngɐlĭ obrazilorĭ lĭ nemiskъtorĭ! Ax! Masimilian, am simŋitĭ ɐnĭ ce ka o remɐskare; m'am arɐnkatĭ la nicioarele lĭ strigъndĭ: — Eartъmъ! eartъ-mъ! tatъ! fakъ kɐ mine ce orĭ vrea, dar nɐ te voiĭ nъrъsi nicĭ o datъ. Atɐncĭ, mĭ înъlŋъ okiĭ la cerĭ! Masimilian, noiĭ sɐferi mɐlte; astъ kъɐtъtɐrъ a momɐlĭ meĭ mĭ a nlъtitĭ maĭ din ainte nentrɐ ceia ce voiĭ sɐferi.

— Skɐmnъ Valentinъ! esti ɐnĭ anŋelĭ, mi nɐ sciĭ într' adevъrĭ kɐm am meritatĭ, dъndĭ kɐ sabia în dreanta mi în stъnga în Beduinĭ, afarъ nɐmaĭ daka Dɐmnezeĭ a nrivitĭ kъ sɐntĭ nisce nekredincioimĭ, nɐ sciĭ kɐm am meritatĭ sъ mi te deskoneri mie. Dar în-fine, sъ vedemĭ, Valentino, kare este interesɐlĭ doamneĭ de Villefort ka sъ nɐ te mъriŋi?

— N'aĭ aɐzitĭ adineaorъ kъ ŋĭ snɐneam kъ sɐnt înavɐŋitъ, Masimilian, urea înavɐŋitъ? Am, desnre nartea mɐmeĭ mele, ɐnĭ venitĭ anroane de cinci-zeci miĭ livre; momɐ-meĭ mi bɐnikъ-mea, markisɐlĭ mi markisa de San-Mèran, katъ sъ mĭ lase înkъ n'atъta; D. Noirtier de sigɐrĭ kъ are sъ mъ lase nɐmaĭ ne mine mostenitoare. Hrin ɐrmare, ne lîngъ mine, Eduardŭ, kare n'asteantъ desnre nartea doamneĭ de Villefort nicĭ o stare, è neavɐtĭ. Ama darъ doamna de Villefort isbesce ne avestĭ konilĭ kɐ adorare, mi, dak' amĭ fi intratĭ eĭ în vre o monastire, toatъ starea mea, konventratъ asɐnra tatъlĭ meĭ kare mostenea ne markisɐlĭ, ne markisa mi ne mine, era sъ viĭъ la fiĭs-seĭ.

— Ox! ce straniĭ lɐkrɐ este kɐniditatea asta într'o femeiъ jɐnъ mi frɐmoasъ!

— Iea a minte, Masimilian, kъ nɐ o face nentrɐ ea, ci nentrɐ fiĭs-seĭ, mi kъ ceia ce i imɐŋĭ ka ɐnĭ defektĭ, în nɐnktɐlĭ de vedere mɐmeskĭ, è mài o virtɐte.

Eartă-mĕ! eartă-mĕ! tată! facă cu mine que orĕ vrea, dar nu te voiŭ părăsi nici o dată.

— Dar, sъ vedemъ, Valentino, zise Morrel, dak' aĭ lъsa o narte din aveastъ avere fiiъlъĭ eĭ.

— Mizlokъlъ de a fave o asemene nronъnere, zise Valentina, mi maĭ vîrtosъ ъneĭ femeĭ kare, neînvetatъ, are în gъrъ vorba de desinteresare!

— Valentino, amorъlъ meъ mĭ a remasъ totъ d'aъna sakrъ, mi, ka or ve lъkrъ sakrъ, îlъ am akoneritъ kъ vъlъlъ resnektъlъĭ meъ mi îlъ am înkisъ în inima mea; nimine în toatъ lъmea, nivĭ kiarъ sorъ-mea, nъ svis darъ avestъ amorъ ne kare nъ m'am înkrezъtъ a îlъ snъne nimъlъĭ. Valentino, mĭ daĭ voiъ sъ vorbeskъ desnre avestъ amorъ ъnĭ amikъ?

Valentina tresъri.

— Ънъĭ amikъ? zise ea. Ox! Dъmnezeъlъ meъ! Masimilian, mъ înfiorъ nъmaĭ aъzindъ-te vorbindъ astъ-felъ! Ънъĭ amikъ! dar kare è amikъlъ avesta?

— Askъltъ, Valentino: aĭ simgitъ vre o datъ nentrъ vineva vre ъna dintr'avele simnatie neînvinse kari te fakъ ka, vъzîndъ nentrъ întîia oarъ astъ nersoanъ, sъ krezĭ kъ o kъnosvĭ de mъltъ, mi te întrebĭ ъnde mi kъndъ aĭ vъzъt'o, astъ-felъ înkътъ nenътîndъ-gĭ adъve a minte nivĭ lokъlъ nivĭ timnъlъ, ajъngĭ sъ krezĭ kъ aĭ kъnoskъt'o într'o lъme kare a fostъ înaintea lъmiĭ noastre. mi kъ astъ simnatiъ è nъmaĭ o svvenire kare se desteantъ?

— Da.

— Eĭ bine! eatъ ve am simgitъ întîia oarъ kъndъ am vъzъtъ ne avestъ omъ estraordinarъ!

— Ънъ omъ estraordinarъ?

— Da.

— Ile kare îlъ kъnosvĭ de mъltъ?

— Abia de vr'o outъ saъ zeve zile.

— Illi zivĭ kъ gĭ è amikъ ъnъ omъ ne kare îlъ kъ-

nosчĭ de vre o omĭš zile. Ox! Masimilian, kredeam kъ цĭ è maĭ skъmnš aчestš nъme frъmosš de amikš.

— Aĭ drentate în loцikъ, Valentino; dar zi чe veĭ voi, nimikš nъ mъ va faчe sъ mъ întorkš del' aчestš simtimentš instinktivš. Krezš kъ aчestš omš va fi amestekatš în totš binele чe mi se va întîmnla în viitorъlš meš, ne kare, ъne-orĭ, kъъtъtъra sa nrofъndъ nare kъ îlš kъnoasчe mi mъna sa nъtinte kъ îlš îndrenteazъ.

— Este darъ ъnš giчitorš? zise sъrîzîndš Valentina.

— Ire leцea mea! zise Masimilian, mĭ vine sъ krezš adese kъ giчesчe... maĭ vîrtosš binele.

— Ox! zise Valentina kъ întristare, snъne-mĭ чine este omъlš aчesta, Masimilian, ka sъ alls dela dînsъlš daka voiš fi destъlš de iъbitъ ka sъ mъ resultъteskš de totš чe am sъferitš.

— Biatъ amikъ..! dar îlš kъnosчĭ!

— Eš?

— Da. E aчela kare a skъnatš viaцa mъmeĭ tale mi a fiislsĭ eĭ.

— Kontele de Monte-Cristo?

— Elš.

— Ox! strigš Valentina, nš noate fi niчĭ o datъ amikъlš meš, è urea mъltš amikš alš doamneĭ de Villefort.

— Kontele, amikš alš doamneĭ de Villefort, Valentino? instinktъlš meš nš s'arš înчela nînъ într'atъta; sъnt sigъrš kъ estĭ retъчitъ.

— Ox! kъndš aĭ sчi, Masimilian! dar nš maĭ îmnъrъцesчe Eduardŭ în kasъ, чi kontele: kъstatš de doamna de Villefort, kare vede într'însalš resъmatslš kъnosчinцelorš omenesчĭ; admiratš, inцeleцĭ? admiratš de tatъ-meš, kare ziчe kъ n'a aъzitš niчĭ o datъ nisчe idee maĭ înalte formъlate kš maĭ mъltъ elokъinцъ; idolatratš de Eduardŭ, kare kš

toatъ temerea sa пentrъ okiĭ чeĭ negri ши marĭ aĭ kontelъĭ, aleargъ la dînsъlъ îndatъ чe îlъ vede sosindъ, ши i deskide mъna, în kare aflъ totъ d'aъna kъte o jъkъriъ minъnatъ, D. de Monte-Cristo nu se aflъ aчi în kasa tatъlъĭ meъ. D. de Monte-Cristo nu se aflъ aчi în kasa doamneĭ de Villefort; D. de Monte-Cristo se aflъ a kasъ la elъ.

— Eĭ bine! skumnъ Valentinъ, daka lъkrъrile sъntъ nrekum zivĭ, katъ sъ resimцĭ saъ veĭ resimцi îndatъ efektele aflъriĭ sale de faцъ. Elъ întîlnesчe пe Albertiĭ de Morcerf în Italia, ши îlъ skoate din mъinele briganцilorъ; vede пe doamna Danglars, ши i faчe unъ darъ regalъ; mumъ-ta vitregъ ши frate-teu trekъ пe din aintea norцiĭ sale, ши Nubianul seu le skanъ viaцa. Astъ omъ se vede kъ a nriimitъ nsterea d'a înflsinцa asunra tstslorъ lъkrъrilorъ. N'am vъzstъ nivĭ o datъ gestъrĭ maĭ simnle unite ku mъreцia чea maĭ înaltъ. Surîsslъ lsĭ è aua de dslчe, kъndъ mĭ surîde, înkъtъ uitъ kътъ de amarъ se nare altora. Ox! snune-mĭ, Valentino, цĭ a surisъ astъ-felъ? Dak' a fъkut'o, veĭ fi ferivitъ.

— Eu! zise jъna fatъ; ox! Dumnezeulъ meu! Masimilian, nivĭ kъ se uitъ la mine; sau, maĭ bine, daka trekъ din întimnlare, mĭ întoarчe okiĭ înkolo. Ox! nu è пenerosu, lasъ! sau n'are aчea kъutъtъrъ nrofundъ kare vitesчe în fundslъ inimelorъ, ши пe kare ku nedrentu i o nresunsĭ; kъvĭ, dak'arъ fi пenerosu, vъzîndu-mъ singurъ mi tristъ în mizlokslъ astuĭ kase, m'arъ fi nrotektatъ ku aчea inflsinцъ чe o are; ши, fiindu-kъ joakъ, dune kum uretinzĭ, rolslъ soarelui, mĭ arъ fi înkъlzitъ inima ku una din razele sale. Zivĭ kъ te isbesчe, Masimilian; eĭ! Dumnezeulъ meu! чe sцiĭ? oamenii se uitъ bine la unu ofiцerъ mare de vinvĭ nivioare ши ontu цolarĭ, ka dumneata, kare are o mustauъ

lɜngъ mi o sabiъ mare, dar kredъ kъ notъ sfъrъma fъrъ temere o biatъ fatъ kare nlъnge.

— Ox! Valentino, te învelĭ, gĭ jɜrъ.

— Kъndъ arъ fi altъ-felъ, Masimilian, kъndъ n'arъ fi traktatъ kъ diplomatikъ, adikъ nrekɜm ɜnъ omъ kare, saъ într'ɜnъ felъ or într'altъ, voiesve a se îmnatronisa(*) în kasъ, kъndъ n'arъ fi onoratъ, o datъ nɜmaĭ, kъ avelъ sɜrîsъ ne kare mĭ îlъ laɜzĭ ama de mɜltъ; dar nɜ, m'a vъzɜtъ neferiçitъ, înţeleţe kъ nɜ i notъ fi bɜnъ de nimikъ mi nivĭ kъ se ɜitъ la mine. Vine svie kiarъ daka, vrîndъ sъ mĭ fakъ kɜrtea tatъlɜĭ meъ, doamneĭ de Villefort saъ fratelɜĭ meъ, nɜ mъ va mi nersekɜta nrekътъ i va sta în nɜtere? Sъ vedemъ mi sъ vorbimъ kɜratъ, nɜ sɜnt o femeiъ ne kare sъ mъ desnreţɜiaskъ vineva fъrъ kɜvîntъ; mi aĭ zis'o singɜrъ. Ax! eartъ-mъ, ɜrmъ jɜna fatъ vъzîndъ întinъrirea ve o nrodɜvea aste vorbe asɜnra lɜĭ Masimilian, sɜnt rea, mi gĭ snɜiъ desnre omɜlъ avesta nisve lɜkrɜrĭ ne kari nɜ kredeam sъ le fi avɜtъ în inima mea. Eatъ, nɜ zikъ kъ omɜlъ avesta n'are inflɜinţa de kare mi vorbesvĭ. mi kъ nɜ o denrinde kiarъ mi asɜnra mea; dar daka o denrinde, o fave, nrekɜm vezĭ, într'ɜnъ felъ vътъmɜtorъ mi korɜntibilъ alъ bɜnelorъ kɜţetъrĭ.

— Bine Valentino, zise Morrel k'ɜnъ sɜsninъ, sъ nɜ maĭ vorbimъ desnre aveasta: nɜ i voiъ snɜne nimikъ.

— Vaĭ! amikɜlъ meъ, zise Valentina. te întristezъ. o vъzъ bine. Ox! kъvĭ nɜ notъ sъ gĭ strîngъ mъna snre a gĭ vere ertare! Dar în-fine mъ mɜlţɜmeskъ sъ fiъ konvinsъ; snɜne, ve a fъkɜtъ darъ Monte-Cristo nentrɜ tine?

— Mъ înkɜrvĭ foarte mɜltъ, o mъrtɜriseskъ, Valentino, întrebъndъ-mъ veia ve a fъkɜtъ kontele nentrɜ mine: nimikъ de faţъ. o snĭъ nrea bine. Astъ-felъ darъ, kɜm gĭ

(*) A se fave stъninъ într'o kasъ.

am maĭ snssș. toatъ ișbirea mea nentrs elș è maĭ mșltș instinktivъ de kъtș raționatъ. Ns kșm-va soarele mi a fъkștș ɥeva? Ns; mъ înkъlzesɥe, mi te vъzș la lșmina lșĭ, eatъ totș. Ns kșm-va kștare saș kștare nrofșmș a fъkștș ɥeva nentrs mine? Ns: odoarea lșĭ mĭ rekreazъ ks nlъɥere snslș din simțsrile mele; n'am altș ɥeva de zisș kъndș mъ întreabъ ɥineva nentrs ɥe lasdș avestș nrofșmș; amiɥia mea nentrs dînssls è straniъ ka mi a lșĭ nentrs mine. Ons glasș sekretș mĭ snsne kъ è ɥeva maĭ mșltș de kъtș întîmnlarea într'aveastъ amiɥiъ reɥinrokъ. Afls o korelațisne nînъ mi în fantele lșĭ ɥele maĭ miɥĭ, ninъ la kșțetъrile lșĭ ɥele maĭ sekrete între fantele mele mi kșțetъrile mele. Aĭ sъ maĭ rîzĭ de mine, Valentino, dar, de kъndș ksnoskș ne omslș aɥesta, mĭ a venilș idea absșrdъ kъ totș binele ɥe mi se întîmnlъ mĭ vine dela elș. Ks toate aɥestea am trъitș treĭzeɥĭ de anĭ fъrъ sъ fi avslș trebsințъ de aɥestș nrotektorș, ns è ana? Ns mĭ nasъ, eatъ snș esemnls. m'a invitatș la snș nrînzș nentrs sъmbъtъ. asta è natșralș în nsnktslș în kare ne afłъmș. ns è ana? Eĭ bine! ɥe am sɥislș de atșnɥĭ? Tatъ-teș è invitatș l'aɥestș nrînzș, mșmъ-ta va veni asemene. Mъ voiș întîlni ks eĭ, mi ɥine sɥie ɥe va resslta dintr'aveastъ întrevedere nentrs viitorș? Eatъ nisɥe imurejșrъrĭ foarte simnle în anaringъ. Ks toate aɥestea, eș vъzș într'asta snș lskrs kare mъ faɥe sъ mъ mirș; tragș o înkredere straniъ. Mĭ zikș kъ kontele, astș oms singslarș kare giɥesɥe totș, a vrstș sъ mъ fakъ a mъ afla ks D. mi doanna de Villefort, mi kъte o datъ kastș, nĭ o jșrș, a ɥiti în okiĭ lșĭ, dak'a simțitș amorslș meș.

— Bsnslș meș amikș, zise Valentina, te amĭ lșa ka snș visionarș kъndș m'amĭ teme într'adevъrș nentrs bsnslș teș simțș, dak' askeam dela tine nsmaĭ nisɥe asemenĭ ra-ționamente. Ɥe! vezĭ altș ɥeva iar ns întîmnlarea într' aɥe-

astъ întîlnire? Într' adevъrъ, kъuetъ bine. Tatъ-meъ, kare nъ ese nivi o datъ, a fostъ de zeve ori anroane sъ refъse doamnei de Villefort astъ invitare, kare din kontra, arde de dorinua de a vedea a kasъ la dînsъlъ ne avestъ nabab estraordinarъ, mi abia kъ mъltъ greъtate a nътътъ sъ îlъ fakъ a nriimi sъ o însoueaskъ. Nъ, nъ, krede-mъ, afarъ de tine, n'am altъ ajътorъ s'astentъ dela nimine, Masimilian, din lume, mi dela momъ-meъ, snъ kadavrъ! altъ surijinъ de kъътatъ de kътъ în biata mъmъ-mea, o ambrъ!

— Simuъ kъ ai drentate, Valentino, mi kъ louika è nentrъ tine, zise Masimilian: dar dъlvele teъ glasъ totъ d'aъna aua de nътinte asъurъ-mi, astъ-zi nъ mъ konvinue.

— Nivi alъ teъ, zise Valentina, mi mъrtъriseskъ kъ daka nъ vei avea altъ esemnlъ sъ mi areui...

— Am anъlъ, zise Masimilian kъ îndoialъ, dar, într' adevъrъ, Valentino, sънt neveitъ a o mъrtъrisi singъrъ, è mi mai absъrdъ de kътъ velъ d'întiiъ.

— Atътъ mai reъ! zise sъrîzindъ Valentina.

— Ilii kъ toate avestea, srmi Morrel, è totъ aua de konkizътorъ nentrъ mine, kare sънt omъ de insnirare mi de simtimentъ, mi kare, ane-ori, de zeve ani de kъndъ m'aflъ în serviviъ, am fostъ datorъ viaua anъia din aveste fъluere interioare kari ui zikъ sъ favi o miskare înainte mi înderътъ nentrъ ka glouuъlъ kare kъta sъ te onoare sъ treakъ ne d'alътъre.

— Skъmne Masimilian, de ve nъ favi onoare rъguvisnilorъ mele nentrъ abaterea avestorъ gloanue? Kъndъ te afli akolo, nъ mai mъ rogъ lъi Dъmnezeъ nentrъ mine mi nentrъ mъmъ-mea, vi nentrъ tine.

— Da, de kъndъ te kъnoskъ, zise sъrîzindъ Morrel: dar, nîn' a nъ te kъnoasve, Valentino?

— Sъ vedemъ, fiindъ-kъ nъ vrei sъ mi fii datorъ nimikъ.

restъviosъle, întoarce-te l'avelъ esemnъ ne kare singъrъ aĭ mъrtъrisitъ kъ è absъrdъ.

— Eĭ bine! ъitъ-te urintre skîndъre; mi vezĭ kolo, l'avelъ arbъre. kalъlъ velъ noъ kъ kare am venitъ.

— Ox! ve minъnatъ kalъ! strigъ Valentina; de ve nъ îlъ aĭ adъsъ lîngъ grilъ? i amĭ fi vorbitъ mi m'arъ fi a-ъzitъ.

— Într' adevъrъ, urekъm vezĭ, è ъnъ kalъ de ъnъ nregъ destъlъ de mare; zise Masimilian. Eĭ bine! sviĭ kъ starea mea è mъrginitъ. Valentino, mi kъ sънt veia ve se zive omъ kъ minte. Eĭ bine! vъzъsem la ъnъ negъgъtorъ de kaĭ avestъ mъregъ *Medeah*; astъ-felъ îlъ nъmeskъ. Întrebaĭ kare era nregъlъ lъĭ: mi se resunъnse kъ natrъ miĭ vinvĭ sъte franvĭ; a trebъitъ sъ mъ lasъ, o îngeleĭ urea bine, sъ nъ mi se maĭ narъ frъmosъ. mi nlekaĭ, o mъrtъriseskъ, kъ inima nlinъ. kъvĭ kalъlъ se ъitase la mine kъ tinereve, mъ mingîiase kъ kanъlъ seъ mi învenъse sъ joave sъb mine în felъlъ velъ maĭ koketъ mi velъ maĭ nlъkъtъ. Într' aveia-mĭ searъ. aveam kъgĭ-va amivĭ a kasъ, ne D. de Château-Renaud, ne D. Debray mi vinvĭ saъ mease alte nersoane, ne kari aĭ ferivirea de a nъ le kъnoasve. nivĭ din nъme. Se vronъse ъnъ jokъ de bъliotъ(*); eъ nъ jokъ nivĭ o datъ, kъvĭ nъ sънt destъlъ de înavъgitъ ka sъ notъ nerde, nivĭ destъlъ de neavъtъ ka sъ doreskъ a kъstiga. Dar eram a kasъ la mine, îngeleĭ, n'aveam altъ veva de fъkътъ de kътъ a trimite sъ kaste kъrgĭ. veia ve fъkъĭ. Kъndъ se nъserъ la masъ, Monte-Cristo sosi. IIIi lъĭ lokъlъ, jъkarъmъ, mi eъ kъstigaĭ. abia kъvetъ sъ gi mъrtъriseskъ aveasta. Valentino, kъstigaĭ vinvĭ miĭ de franvĭ. Ne nъrъsirъmъ la mezizlъ nongii. Nъ nътъĭ gine. lъai o kabrioletъ mi i zisei sъ mъ dъkъ la

(*) Ъnъ felъ de jokъ de kъrgĭ.

Și luă locului, jucarămu. și cu câstigat.

negъцъtorъlъ meъ de kaï. Bътъï în noartъ nalnitъndъ mi nlinъ de ferbinцealъ; avela ve veni sъ mï deskizъ katъ sъ mъ fi krezътъ de nebъnъ. Mъ renezii ne noartъ kare abia era deskisъ. Intraï în grajdъ, mъ ъitaï la iesle. O ferivire! *Medeah* mï mъnka finъlъ. Пъiъ mъna ne o mea; i o amezъ singъrъ ne sninare, mi nъiъ frîslъ; *Medeah* se sъnъne kъ vea maï bъnъ graцiъ din lъme l'aveastъ lъkrare! Ne ъrmъ, dъne ve denъseï vele natrъ mii vinvï sъte franvï în mъinele negъцъtorъlъï înkremenitъ, mъ întorseï. saъ ka sъ zikъ maï bine netrekъï noantea nreîmblъndъ-mъ în Câmpiele-Elisee. Eï bine! am vъzътъ lъminъ la fereastra kontelъï, mi s'a nъrътъ kъ i am zъritъ ъmbra dъne kortine. Akъm. Valentino, m'amï jъra kъ kontele a svistъ kъ doream avestъ kalъ, mi kъ a nerdътъ într'adinsъ ka sъ mъ fakъ sъ îlъ kъstigъ.

— Skъmnъlъ meъ Masimilian, zise Valentina, estï nrea fantastikъ, într'adevъrъ... Nъ mъ veï iъbi mъltъ timnъ... Ънъ omъ kare fave astъ-felъ noesiъ n'arъ nътea sъ se jigъreaskъ kъ nlъvere într'o natimъ monotonъ ka a noastrъ... Dar, Dъmnezeъlъ meъ! eatъ, mъ kiamъ... aъzï?

— Ox! Valentino, zise Masimilian, nintre skîndъre.., netreve-цï deцitъlъ velъ mikъ, ka sъ îlъ sъrътъ.

— Masimilian, amъ zisъ mi altъ datъ kъ vomъ fi ъnъlъ nentrъ altъ doъъ glasъrï, doъъ ъmbre!

— Kъm цï va nlъvea Valentino.

— Veï fi ferivitъ de voiъ fave veia ve vreï?

— Ox! da!

Valentina se ъrkъ ne o bankъ mi mï netrekъ, nъ deцitъlъ eï velъ mikъ nintre skîndъre, vi mъna sa întreagъ ne d'asъnra ъlъvelorъ.

Masimilian skoase ънъ strigътъ, mi, sъrindъ insъ-mï ne bîrnъ, anъkъ astъ mъnъ adoratъ, mi mï nъse ne ea bъzeleï arzътoare.

Dar îndatъ astъ mъnъ mikъ alвnekъ dintr'ale lвi, mi jвnele aвzi ne Valentina fцindъ, smъimîntatъ noate de simцirea че o черkase.

CAPITULU LVIII.

D. Noirtier de Villefort.

Eatъ че se netrekвse în kasa urokвrorвlвi reцeskъ dвne nlekarea doamneï Danglars mi ne kъndъ kъ konvorbirea ne kare o ranortarъmъ.

D. de Villefort intrase la tatъ-seъ, вrmatъ de doamna de Villefort; kъtъ nentrъ Valentina, cuimъ вnde era.

Amîndoï, dвne че salвtarъ ne bътrънвlъ, dвne че deterъ drвmвlъ lвi Barrois, вnъ domestikъ bътrънъ kare era în serviчiвlъ seъ de doвъ-zeчї mi чinчї de anї mi maї binc, mezвserъ alътre kъ dînsвlъ.

D. Noirtier, mezîndъ ne fotoliвlъ seъ чelъ mare kъ roate, вnde îlъ пвnea diminеaца mi de вnde îlъ lвa scara, stъndъ înaintea вneï oglinde kare resfrъnцea totъ anartamentвlъ mi îlъ fъчea, fъrъ kiarъ sъ черче o miskare kare i era kъ nenвtinцъ, sъ vazъ ne чine intra în kasъ, ne чine eшea, mi че se fъчea împrejвrъ. D. Noirtier, nemiskatъ ka вnъ kadavrъ, se вita kъ okї inteliцingї mi vїi la konii lвi, a kъrora reverinцъ чeremonioasъ i areta vre вnъ nasъ oficialъ mi neastentatъ.

Vederea mi aвzвlъ era чele doвъ simцвri kari maї

însăfleţea, ka doăţ skinteie, astţ materiţ omeneaskţ din kare treĭ năţuĭ era ureg̃tite nentră mormîntă mi înkţ, din aveste doăţ simţărĭ ănălă singără năstea s'arate viaţa interioarţ kare însăfleţea statăa, mi kăătătăra kare denănţa astţ viaţţ interioarţ era asemene ăneĭ lămine denărtate kare, în timnălă nonţiĭ, snăne kălătorălăĭ nerdăstă într'ănă demertă kţ se maĭ aflţ o fiinţţ viţ kare vegeazţ în avea tţvere mi în avelă întănerikă.

Astă-felă, într'avestă okiă negră ală bătrănălăĭ Noirtier, kănănată k'o surănveanţ neagrţ. de oare-ve totă nărălă, ne kare îlă nărta lăngă mi lăsată ne ămerĭ, era albă, într' avestă okiă, kăm se întîmulţ nentră or ve organă ală omălăĭ denrinsă, în sokoteala veloră alte organe, se konventrase toatţ aktivitatea, toatţ îndemţnarea, toatţ năterea, toatţ inteliţinţa resnţndite o dinioarţ într'avestă kornă mi într'avestă snirită.

Fărţ îndoialţ, ţestălă braţălăĭ, sănetălă glasălăĭ, atităđinea kornălăĭ linsea, dar astă okiă năţinte ţinea lokălă tătăloră: komanda kă okiĭ, măluămea kă okiĭ.

Era ănă kadavră kă okĭ viĭ, mi ăne-orĭ nă era nimikă maĭ snţimîntţtoră de kţtă astă obrază de marmărţ în kare s'anrindea o mînie saă lăvea o băkăriţ.

Nămaĭ treĭ nersoane svia sţ înţeleagţ astă limbaţiă ală bietălăĭ naralitikă: Villefort, Valentina mi bătrănălă domestikă de kare amă vorbită.

Dar, fiindă-kţ Villefort vedea nrea rară ne tatţ-seă, mi, ka sţ zikă aua, nămaĭ kţndă nă năstea fave altă-felă; fiindă-kţ, mi kţndă îlă vedea, nă kăsta sţ i ulakţ înţelegîndălă, toatţ ferĭnirea bătrănălăĭ se mărţinea în nenoatţ-sa, mi Valentina ajănsese nrin devotamentălă, nrin amorălă mi rţbdarea eĭ, a înţeleţe din kăătătărţ toate kăţetele lăĭ Noirtier.

L'avestă limbagiă mată mi neînţelesă nentra or-kare alta, ea respăndea ka tată glasălă ei, ka toata fisionomia ei, ka tată săfletălă ei, astă-felă înkată se întemeia ună dialogă însăfleţită între jăna konilă mi avelă aretinsă arţilă, kare a devenită mai năbere mi kare ka toate avestea. era înkă ună omă ka o sviinţă mare, ka o ătrăndere neazită mi ka o voinţă aua de ătinte arekată noate fi ună săfletă înkisă într'o materiă de kare a nerdată ăterea de a se face askăltată.

Valentina deslegase dară astă problemă straniă de a face mi ne bătrână să înţeleagă kăyetălă ei; mi nrin stădiălă avesta, era foarte rară ka, desure lăkrările ordinare ale vieţei, să ne nriveană ka skămătate dorinţa avestăi săfletă vieţuitară. saă trebuinţa avestăi kadavră ne jămătate nesimţitară.

Kătă nentra domestikă, fiindă-kă, nreksm amă zisă, servea de doză-zevă mi vinvă de ană ne stăninâ-seă, i kănosvea obiveiele aua de bine, înkată era lăkră rară ka Noirtier s'aibă trebuinţă de a i vere veva.

Nrin ărmare Villefort n'avea trebuinţă de ajătorălă nivă ună ia nivă altăia ka să înveapă ka tată-seă strania konvorbire ve venea s'o nrovoave.

Însă-mă elă. kam amă zisă, kănosvea foarte bine vokabălarălă bătrânălăi, mi ămai ăritălă saă indiferinţa ilă făvea să ne ilă întrebuinţeze maă desă.

Lăsă dară ne Valentina să desvinză în grădină, denărtă ne Barrois, mi dăne ve mezu la dreanta tatălăi seă. ne kândă doamna de Villefort medea la stânga sa:

— Domnăle, zise elă. ne te mira daka n'a venită mi Valentina ka noi mi dak' am denărtată ne Barrois. kăvă konferinţa ve vomă avea împreună è dintr'avele ve ne se

notš faʋe înaintea ʁneĭ fete jʁne mi ʁnšĭ domestikš; doamna de Villefort mi eš aʋemš a ɰĭ komʁnika ʋeʋa.

Faɰa lʁĭ Noirtier remase nemɔʁtoare ne kɔndš kʁ aʋeastɔ nrekʁʋinture, de oare-ʋe din kontra okiʁlš lʁĭ Villefort nɔrea kɔ vrea sɔ nɔtrʁnzɔ ninɔ în fʁndʁlš inimeĭ bɔtrɔnʁlʁĭ.

— Komʁnikarea ʋe aʋemš a ɰĭ faʋe, ʁrmɔ nrokʁrorʁlš reɰelʁĭ kʁ tonʁlš seš îngeɰatš mi kare semɔna kɔ nʁ nriimea niʋĭ o datɔ kontestarea, sʁntemš sigʁrĭ, atɔtš doamna de Villefort kɔtš mi eš, kɔ o veĭ afla kʁ kale.

Okiʁlš bɔtrɔnʁlʁĭ era mereš în atoniɔ; askʁlta, nimikš maĭ mʁltš.

— Domnʁle, ʁrmĭ Villefort, mɔritɔmš ne Valentina.

O figʁrɔ de ʋearɔ n'arš fi remasš maĭ reʋe l'aʋeastɔ nʁvelɔ de kɔtš figʁra bɔtrɔnʁlʁĭ.

— Nʁnta se va faʋe înainte de treĭ lʁnĭ, ʁrmĭ Villefort.

Okiʁlš bɔtrɔnʁlʁĭ era totš neînsʁfleɰitš.

Doamna de Villefort înʋenʁ mi ea sɔ vorbeaskɔ, mi se grɔbi a ziʋe.

— Anš krezʁtš kɔ aʋeastɔ nʁvelɔ arš avea ʁnš interesš nentrʁ dʁmneata, domnʁle; kɔtre aʋestea, Valentina, mi se nare, a atrasš totš d'aʁna iʁbirea dʁmitale; ne remɔne darɔ sɔ ɰĭ snʁnemš nʁmele jʁnelʁĭ kare i s'a otɔrîtš. E o nartidɔ din ʋele maĭ onorabile ʋe arš nʁtea nretinde Valentina; se afle stare, ʁnš nʁme frʁmosš mi garanɰiele ʋele maĭ nerfekte nentrʁ ferivirea eĭ în nʁrtarea mi gʁstʁrile aʋelʁia alš kɔrʁia nʁme nʁ se kʁvine a ɰĭ remɔnea nekʁnoskʁtš. Este vorba de D. Franz de Quénel, baronš d'Epinay.

Villefort, ne kɔndš kʁ mikʁlš diskʁrsš alš nevesteĭ sale, aɰinta ne bɔtrɔnš kʁ o nrivire ulinɔ de lʁarea minte.

Kъndъ snъse doamna de Villefort nъmele lъi Franz, okiъlъ lъi Noirtier, ne kare fiiъ-seъ îlъ kъnosvea ama de bine, se înfiorъ mi nleoneleï kari se lъgirъ, kъm arъ fi nъtъtъ fave bъzele ka sъ lase sъ easъ vorbele, lъsarъ sъ treakъ snъ fъlgerъ.

Hrokъrorъlъ regelъi, kare svia întîiele înklinъri de intimitate nъblikъ kare fъseserъ între tatъ-seъ mi tatъlъ lъi Franz, îngelese avestъ fokъ mi aveastъ tъrbъrare; dar kъ toate avestea le lъsъ sъ treakъ fъr' a se areta kъ le a vъzutъ, mi lъndъ vorba de snde o lъsase nevastъ-sa:

— Domnъle, zise elъ, îngelegi bine kъ è de trebъingъ ka Valentina, fiindъ anroane sъ kalve ne alъ nozъ-sure-zevelea anъ, sъ fiъ bine stabilitъ. Ama darъ, nъ te amъ zitatъ în konferingele noastre, mi ne amъ înkredingatъ mai din ainte kъ bъrbatъlъ Valentinei arъ nriimi, daka nъ sъ trъiaskъ lîngъ noï, kari amъ adzve noate vre o sanъrare janilorъ kъsъtorigi, velъ nagins la dsmneata, ne kare Valentina te isbesve ama de maltъ, mi kare, din narte-gi, o isbesvi mi dsmneata, sъ trъesvi lîngъ ei, astъ-felъ înkътъ nъ vei nerde nivi snslъ din obiveiele dsmitale, mi vei avea doi konii în lokъ de snъ ka sъ te nrevegeze.

Fъlgerslъ kъstъtsrei lъi Noirtier se fъkъ sъngerosъ.

Fъrъ îndoialъ snъ ve snъimintъtorъ se netrevea în sъfletslъ bътrъnslъi; fъrъ îndoialъ strigътslъ dsrerii mi alъ mînieï se srka în gitslъ seъ, mi, neustîndъ esbъkni, îlъ îneka, kъvi faga i se rsmeni mi bъzele i se învineginъ.

Villefort deskise kъ linisve o fereastrъ zikîndъ:

— E nrea kaldъ avi, mi astъ kъldsrъ sъngъ ne D. Noirtier.

Ile srmъ se întoarse, dar fъr' a mai medea.

— Astъ kъsъtoriъ, adasse doamna de Villefort, nlave domnslъi d'Epinay mi familiei sale; kъtre avestea fami-

Fulgerulu cautaturei lui Noirtier se facu sangerosu.

lia sa se komnъne nъmaĭ de ъnъ ъnkiъ mi de o mъlъmъ, fiindъ-kъ mъmъ-sa a mъritъ în minъtъlъ kъndъ îlъ anъskъtъ, mi tatъ-seъ a fostъ asasinatъ la 1815, adikъ ne kъndъ konilъlъ era de doĭ anĭ abia; nrin ъrmare è de kanъlъ lъĭ.

— Asasinatъ misteriosъ, zise Villefort, mi aĭ kъrъia aъtorĭ aъ remasъ nekъnoskuĭ, de mi nrenъsslъ a nlъtitъ ne d'asъnra kanetelorъ maĭ mъltorъ oamenĭ fъrъ kъ toate avestea sъ fi kъzxtъ ne nivĭ ъnslъ.

Noirtier fъkъ o silinuъ ama de mare, înkъtъ bъzele lъĭ se kontraktarъ ka nentr'ъnъ sъrîsъ.

— Ama darъ, ъrmъ Villefort, adevъraĭi kslnabilĭ, aveia ve sviъ kъ aъ fъkъtъ krima, aveia asъnra kъrora noate kъdea drentatea lъĭ Dъmnezeъ dъne moartea lorъ, arъ fi nrea ferivinĭ de a fi în lokslъ nostrъ, mi d'a avea o fatъ de datъ lъĭ Franz d'Epinay ka sъ stingъ nînъ mi ъmbra ъnъĭ nrenъsъ.

Noirtier se stîmnъrase kъ o nstere ve nъ s'arъ fi astentatъ de l'aveastъ organisare sfъrъmatъ.

— Da, înuelegъ, resnъnse elъ din okiъ lъĭ Villefort.

Illi astъ kъstъtъrъ esnrima mi desnreuъirea vea maĭ nrofъndъ mi mînia vea maĭ inteliuintъ de o datъ.

Villefort, din narteĭ, resnъnse l'aveastъ kъstъtъrъ, în kare vitise veia ve konrindea ea. nrintr'o ъmoarъ klъtire din ъmerĭ.

Ile ъrmъ fъkъ semnъ nevesteĭ sale a se skъla.

— Akъm, domnъle, zise doamna de Villefort, nrimesve toate resnektele mele. Doresvĭ sъ viĭъ mi Eduardu a uĭ înfъuima resnektele sale?

Bъtrъnslъ avea obiveiъ sъ mĭ arate anrobarea înkizîndъ okiĭ, refъsslъ klinindъ-ĭ de maĭ mslte orĭ, mi kъndъ avea vre o doriuъ îĭ înъlua la verъ.

Daka verea ne Valentina, înkidea nъmaĭ okislъ drentъ.

Daka vorea ne Barrois, înkidea okișlă stîngă.

La pronănorea doamneĭ de Villefort, klini iște din okĭ.

Doamna de Villefort, kare a fostă prĭimită k'ănă refăsă învederată, mĭ măskă bărele.

— Ļļĭ voiă trimite dară ne Valentina, zise ea.

— Da, zise bătrânălă înkizîndă okiĭ kă vioivișne.

D. mi doamna de Villefort sălătară mi emiră ordonăndă să kiăme ne Valentina, kare a fostă însvĭinţată kă era s'aibă veva de făkătă lîngă D. Noirtier în zișa aveia.

Dăne dinmiĭ, intră Valentina la bătrânălă, rămână de emoţișne.

Nămaĭ o kăștătără i trebăia ka să înţeleagă kătă de măltă săferea moma-seă mi kăte lăkrărĭ avea să i zikă.

— Ox! tată bănă! strigă ea, dar ve s'a întîmplată? Te ară săpărată, nă è apa, mi estĭ mîniosă?

— Da, zise elă înkizîndă okiĭ.

— Înkontra kăĭ? înkontra tatălăĭ meă? nă; în kontra doamneĭ de Villefort? nă; înkontra mea?

Bătrânălă făkă semnă kă da.

— Înkontra mea? întrebă Valentina kă mirare.

Bătrânălă renoi avela-mĭ semnă.

— Dar ve ļĭ am făkată, skămnălă meă tată bănă? strigă Valentina.

Nivĭ ană respănsă; ea ărmă.

— Nă te am văzată astă-zĭ, noate kă ļĭ a spară vineva veva de mine?

— Da! zise bătrânălă kă o kăștătără ulină de vioivișne.

— Dar să vedemă, ka ve lăkră. Dămnezeălă meă! ļĭ jără, tată bănă... Ax!... D. mi doamna de Villefort ară emită d'avi, nă è apa?

— Da.

— Ili ei gi aș snasș aveste lakrlari kari te aș fțkatș sț te saneri? Dar ce lakra gi aș snasș? Vrei sț mț daki mi sț 'i întrebș ka sț mț notș îndrenta la damneata?

— Na! na! zise kțatțtara.

— Ox! dar mț sneriĭ. Če aș natatș sț gi zikț, Damnezeatș meș!

Ili kagetț.

— Ox! am îngelesș, zise ea maindz-mi glasatș mi anronițndz-se de bțtrțnș. Aș vorbitș noate de mțritatatș meș?

— Da, resnanse bțtrțnatș ka o kțatțtarț mînioasț.

— Îngelegș; esti sanțratș nentra tțverea mea. Ox! vezi, ei mi aș rekomandatș astț tțvere: nentra kț nivi mie na mi snaseserț nimikș, mi eș singarț am sanrinsș astș sekretș din indiskregiune; eatț nentra ce am fostș awa de reservatț ka damneata. Eartț-mț, banatș meș tatț Noirtier.

Kțatțtara bțtrțnatați, kare kțzase carț în atoniț, se nțrș kț resnanse:

„Na mț sanțrț namai tțverea ta.“

— Dar ce mai è? întrebț jana fatț; krezi noate kț te awi nțrțsi, tatț banș, mi kț mțritatatș meș m'arș fave sț te aitș?

— Na, zise bțtrțnatș.

— Atanvi gi orș fi snasș kț D. d'Epinay konsimgea ka sț remțnemș îmnreanțț?

— Da.

— Atanvi, nentra ce esti sanțratș?

Okii bțtrțnatați se imnlarț de o dalveagț nesnasț.

— Da, îngelegș, zise Valentina, nentra kț mț ia-besvi?

Bțtrțnatș fțka semnș kț da.

— Ili ţi è teamъ sъ nu fiŭ neferiviţъ?

— Da.

— Nu isbesvi ne D. Franz?

Okii renetirъ de treĭ saŭ natru orĭ.

— Nu! nu! nu!

— Atunvi, estĭ tare sunъratŭ, tatъ bunŭ?

— Da.

— Eĭ bine! askultъ, zise Valentina înţenukindŭ înaintea lui Noirtier ui lundu-lŭ de gîtŭ ku braţele eĭ, ui eŭ sunt sunъraţъ tare, kъvi nivi eŭ nu isbeskŭ ne D. Franz d'Epinay.

Unŭ fulţerŭ de bukuriъ treku în okii bъtrъnulŭĭ.

— Kъndŭ am vrutŭ sъ mъ retragŭ într'o monastire, ţi aduvi a minte urea bine, kъ aĭ fostŭ foarte sunъratŭ ne mine?

O lakremъ udă nleona vea uskatъ a bъtrъnulŭĭ.

— Eĭ bine! urmъ Valentina, vream s'o fakŭ numaĭ ka sъ skanŭ de aveastъ kъsътoriъ kare mъ desnera.

Noirtier abia mĭ ţinea resuflarea.

— Atunvi, astъ kъsътoriъ te întristeazъ urea multŭ, tatъ bunŭ? O Dumnezeulŭ meŭ! dak'aĭ nutea sъ m' ajuţi, dak' amŭ nutea amîndoĭ sъ le strikъmŭ uroiektele! Dar n'aĭ nivi o nutere înkontra lorŭ, ku toate kъ ţi è sniritulŭ ana de viŭ ui voinţa ana de tare; dar, kъndŭ è vorba de luntъ, estĭ totŭ ana de slabŭ ui kiarŭ ui maĭ slabŭ de kътŭ mine. Vaĭ! aĭ fi fostŭ uentru mine unŭ uroiektorŭ ana de nutinte în zilele ne kъndŭ ţi aveaĭ nuterea ui sunътatea; dar astъ-zĭ nu noţi sъ favi maĭ multŭ de kътŭ sъ mъ înţeleţi, ui sъ te bukurĭ saŭ sъ te întristezĭ ku mine. Asta è vea din urmъ ferivire ne kare a uitat'o Dumnezŭ a mĭ o lua din ureunъ ku vele alte.

L'aveste vorbe, se vъzu în okii lui Noirtier o astă-

felă de esnresiune restăvioasă mi nrofăndă, înkătă jăna fată krezăs kă viti aveste kăvinte:

— Te înveli; notă să fakă înkă nrea măltă nentrs tine.

— Ноцї să favi veva nentrs mine, skămnălă meă tată bănă? întrebă Valentina.

— Da.

Noirtier mi redikă okii la veră, avesta era semnălă nriimită între elă mi Valentina kăndă dorea veva.

— Че vrei, tată bănă, să vedemă?

Valentina kăuetă ană minătă, mi aretă kăuetările în găra mare, mi văzindă kă la totă ve năteа zive bătrănălă resnăndea kă stărăinuă Nŏ.

— Ашa dară, fiindă-kă nă mă nriveně ve aĭ vrea, voiă să întrebăinueză alte mizloave.

Ătănvi zise toate literele alfabetălăĭ ăna dăne alta, de la A nînă la N, ne kăndă săvenirea sa întreba okiălă naralitikălăĭ; la N, Noirtier făkă semnă kă da.

— Ах! zise Valentina, lăkrălă ne kare îlă doresvi învene kă litera N; kă N avemă a fave. Ei bine! să vedemă ve vremă de la N? Na-ne-ni-no.

— Da! da! zise bătrănălă.

— Ашa dară è NO?

— Da.

Valentina se dăse să kaăte ană dikuionară ne kare îlă năse dinaintea lăĭ Noirtier.

Îlă deskise, mi, kăndă văzs okiălă bătrănălăĭ aуintată asănra foiloră, deuitălă eĭ alergă kă vioivisne din săsălă koloaneloră nînă jos.

Deurinderea, de mease anĭ de kăndă Noirtier kăzăse în starea vea tristă în kare se afla, o făkăse să giveaskă ашa de iste kăuetălă bătrănălăĭ nar' kă ară fi kăstată însă-mĭ în dikuionară.

La vorba *notariŭ*, Noirtier fъkŭ semnŭ sъ se onreaskъ,

— *Notariŭ*, zise ea, vreĭ unŭ notarŭ, tatъ bunŭ?

Bътrъnulŭ fъkŭ semnŭ kъ tokmaĭ unŭ notarŭ dorea.

— Sъ trimitemŭ darъ sъ kaste unŭ notarŭ? întrebъ Valentina.

— Da, zise naralitikulŭ.

— Tatъ-meŭ trebue sъ viĭъ?

— Da.

— Te grъbesc sъ viĭъ notarulŭ?

— Da.

— Atunc sъ trimitemŭ sъ îlŭ kaste îndatъ, tatъ bunŭ. Numaĭ aceasta vreĭ?

— Da.

Valentina alergъ la unŭ klonoţelŭ ui kiъmъ unŭ domestikŭ ka sъ îlŭ roaţe sъ zikъ domnulŭĭ ui doamneĭ de Villefort sъ intre la mouŭ-seŭ.

— Estĭ muluumitŭ? zise Valentina: da... o krezŭ urca binc, aĭ? nu era auia lesne de giucitŭ aceasta?

Illi juna fatъ surise mouulŭĭ ei ka la unŭ konilŭ.

D. de Villefort intrъ audusŭ de Barrois.

— Ce vreĭ, domnule? întrebъ elŭ ne naralitikulŭ.

— Domnule, zise Valentina mouŭ-meŭ doresce unŭ notarŭ.

L'aceastъ cerere straniъ ui de sigurŭ neastentatъ, D. de Villefort skimbъ o kuutъturъ ku naralitikulŭ.

— Da, zise acestŭ din urmъ ku o tъriъ kare arota kъ ku ajutorulŭ Valentineĭ ui alŭ vekiulŭĭ soŭ servitorŭ, kare akum suia ce dorea elŭ, era gata a susţine luuta.

— Ceri unŭ notarŭ? întrebъ D. de Villefort.

— Da.

— Ce sъ faci ku elŭ?

Noirtier nu resunse.

— Dar че trebъinцъ aĭ d'ънъ notarъ? întrebă Villefort.

Къътъра naralitikълъĭ remase în nemiskare mi nrin ърmare mътъ, чeia че voia съ zikъ: — Stърeskъ în voinца mea.

— Ka съ ne joчĭ vr'o festъ? zise Villefort; nъkatъ de ostenealъ!

— Dar, in чea dъne ърmъ. zise Barrois, gata a stърi mi elъ dъn' obiчeiълъ bътrънilorъ domestiчĭ, daka domnълъ voiesче ънъ notarъ, se vede kъ are vre o trebъinцъ de dinsълъ. Aша darъ mъ dъkъ съ kaътъ ънъ notarъ.

Barrois ns rekъnosчea altъ stъnînъ de kътъ ne Noirtier, mi ns nriimea niчĭ o datъ ka voinцele lъĭ съ fiъ kontestate întrъ nimikъ.

— Da, voiъ ънъ notarъ, zise bътrънълъ înkizindъ okiĭ k'ънъ aerъ stърitorъ, mi nar'kъ arъ fi zisъ: — Съ vedemъ daka va kъteza чineva съ mĭ refъse чeia че voieskъ.

— Se va adъче ънъ notarъ, fiindъ-kъ voiesчĭ kъ dinadinsълъ, domnъle; dar mъ voiъ skъsa ne lingъ dînsълъ mi te voiъ skъsa mi ne dъmneata însъ-цĭ, kъчĭ sчena va fi nrea ridikълъ.

— Че ne nasъ, zise Barrois, totъ mъ dъkъ съ îlъ kaътъ.

Mli bътrънълъ servitorъ emi triъmfътorъ.

CAPITULU LIX.

Un testamentŭ.

În minɐlălă kɐndă cui Barrois, Noirtier se ăitĭ la Valentina k'ănă interesă reɐtăvioză kare anɐnța o mălțime de lăkrămĭ.

Jɐna fatĭ înțelese astă kăɐtătără, ui Villefort asemene, kăvĭ frănteaĭ se negărĭ ui snrănveanaĭ se înkrăntă.

Lăĭ ănă skaănă, s'aiuezĭ în kamera naralitikălăĭ, ui astentĭ.

Noirtier se ăita să vază ce fače, dar ulină de indiferințъ, ui făkă semnă Valentineĭ kă koada okiălăĭ să nă se tărbărc de nimikă ui să stea ui ea akolo.

Dăne treĭ natrare de oră, domestikălă intrĭ kă notarălă.

— Dămnăle, zise Villefort dăne întiiele salătărĭ, estĭ kiămată de D. Noirtier de Villefort kare è de fațъ; o naralisiă ɥenerală îlă a linsită de întrebăinɥarea membriloră ui de glasă, ui nămaĭ noĭ singărĭ nătemă să înțeleɥemă, kă măltă greătate kăte-va din kăɥetele sale.

Noirtier făkă ănă anelă Valentineĭ kă okiălă, anelă ama de seriosă, ama de imnerativă, înkătă ea resnănse îndată:

— Eă înțelegă, domnăle totă ce vrea să zikă moșă-meă.

— Este adevărată, adăose Barrois; totă ce vrea să zikă, urekăm snăneam domnălăĭ kăndă veneamă.

— Daŋi-mĭ voiъ, domnъle, mi dъmneata asemene, damiчelъ, zise notarъlŭ adresъndъ-se la Villefort mi la Valentina; aчesta è ъnŭ kasŭ dintr'aчelea în kare ъnŭ fъnkŋionarŭ nъblikŭ nъ noate sъ nroчeadъ fъr'a traŋe asъnrъ-mĭ o resnonsabilitate nerikъloasъ. Întîia trebъinŋъ, nentrъ ka ъnŭ aktŭ sъ fiъ valabilŭ, è ka notarъlŭ sъ fiъ bine konvinsŭ kъ a internretatŭ kredinчiosŭ voinŋa aчelъia kare i dikteazъ. Aua darъ, nъ notŭ însъ-mĭ sъ fiŭ sigъrŭ de aurobarea saŭ neaurobarea ъnŭi klientŭ kare nъ vorbesчe; mi, fiindŭ-kъ, din kaъsa mъŋieĭ sale, obiektъlŭ dorinŋelorŭ saŭ nedorinŋelorŭ sale nъ mĭ noate fi nrobatŭ kъ deslъчire, minesteriъlŭ meŭ è kъ totъlŭ netrebъinчiosŭ mi arŭ fi kъ ilegalitate denrinsŭ.

Notarъlŭ fъkъ ъnŭ nasŭ ka sъ se retragъ.

Ъnŭ sъrîsŭ de triъmfŭ abia zъritŭ se desemnъ ne bъzele nrokъrorъlŭi reŋelŭi.

Din narteĭ, Noirtier se ъitъ la Valentina kъ o dъrere aua de mare, înkъtŭ ea se nъse în kalea notarъlŭi.

— Domnъle, zise ea, limba ne kare o vorbeskŭ kъ mouъ-meŭ è o limbъ kare se noate învъŋa lesne, mi nrekъm o înŋelegŭ eŭ, sъnt în stare sъ te fakŭ mi ne dъmneata s'o înŋeleŋi în kъte-va minъte. Чe ŋĭ trebъe, sъ vedemŭ, domnъle ka s'ajъnŋĭ la o nerfektъ edifikare a konsчiinŋeĭ dъmitale?

— Чeia чe è de trebъinŋъ nentrъ ka aktele noastre sъ fiъ valabile, damiчelъ, resnъnse notarъlŭ, adikъ certitъdinea aurobъriĭ saŭ neaurobъriĭ. Noate чineva testa fiindŭ bolnavŭ de kornŭ, dar katъ a testa kъ minŋile sъntoase.

— Eĭ bine! domnъle, kъ doъъ semne veĭ kъnъta astъ înkredinŋare kъ mouъ-meŭ nъ s'a bъkъratŭ nichĭ o datъ maĭ mъltŭ ninъ în minъtelŭ aчesta de ulinitatea inteliŋinŋeĭ sale. D. Noirtier, linsitŭ de glasъlŭ seŭ, linsitŭ de miskare.

înkide okiĭ kъndъ voiesve sъ zikъ da, mi îi klinesve de maĭ mъlte orĭ kъndъ voiesve sъ zikъ nъ. Svĭi destъle akъm ka sъ vorbesvĭ kъ D. Noirtier; vearkъ.

Kъътътъra ne kare o arъnkъ bътrъnъlъ kътre Valentina era ama de amedъ de tinereve mi de rekъnosvinvъ, înkътъ fъ înveleasъ de însъ-mĭ notarъlъ.

— Aĭ aъzitъ mi aĭ învelesъ veia ve a zisъ damivela domnъle? întrebъ notarъlъ.

Noirtier înkise binimorъ okiĭ, mi îĭ redeskise dъn'ъnъ minътъ.

— Illi anrobezĭ veia ve a zisъ? adikъ kъ semnele aretate de dînsa sъntъ kiarъ avelea nrin ajътorъlъ kъrora favĭ sъ vi se înveleagъ kъvetъlъ?

— Da, maĭ zise înkъ bътrъnъlъ.

— Dъmneala aĭ trimisъ sъ mъ kiъme?

— Da.

— Ka sъ vĭ fakъ testamentъlъ?

— Da.

— Illi nъ vreĭ sъ mъ dъkъ fъrъ ka sъ vĭ fakъ avestъ testamentъ?

Haralitikъlъ klini de maĭ mъlte orĭ din okĭ kъ vioivisne.

— Eĭ bine! domnъle, învelevĭ akъm, întrebъ jъna fatъ, mi konsviinva dъmitale va fi în nave?

Dar nîn'a nъ resnъnde notarъlъ, Villefort îlъ trase la o narte.

— Domnъle, i zise elъ, krezĭ kъ ънъ omъ noate sъferi ne nenedensite o vioknire fisikъ ama ne snъimîntътoare ka aveia ne kare a verkat'o D. Noirtier de Villefort fъrъ ka sъ i se fi atinsъ mi moralъlъ?

— Nъ è tokmaĭ asta veia ve mъ neastîmnъrъ, dom-

nвle, resnвnse notarвlъ, dar mъ întrebъ kвm vomъ ajвnge a givi kвgetele nîn' a nв nrovoka resnвnsвrile.

— Vezî nrin вrmare kъ è kв nenвtingъ, zise Villefort.

Valentina mi bъtrъnвlъ askвlta konvorbirea.

Noirtier mî onri kъвtъtвra ama de agintatъ mi ama de neklintitъ asвnra Valentineï. înkъlъ astъ kъвtъtвrъ kiъma învederatъ вnъ resnвnsъ.

— Domnвle, zise ea, sъ nв te îngrijesvî desnre aveasta: or kъtъ de greъ sъ fiъ, saъ sъ gi se narъ de a deskoneri kвgetвlъ momвlвî meъ, gî îlъ voiъ deskoneri eъ, astъfelъ înkъtъ sъ gî nearъ or ve nrenвsъ în nrivinga aveasta. Sвntъ mease anî de kъndъ m'aflъ lîngъ D. Noirtier, mi zikъ-o singвrъ daka, de mease anî, o singвrъ doringъ din kъte a avвtъ a remasъ îngronatъ în inima sa, kъvî n'a nвtъtъ a mъ fave s'o înгelegъ.

— Nв zise bъtrъnвlъ.

— Sъ verkъmъ darъ: zise notarвlъ. Hriimesvî ne damivela de internretъ?

Haralitikвlъ fъkв semnъ kъ da.

— Bine. Sъ vedemъ, domnвle, ve doresvî dela mine, mi ve aktъ doresvî sъ favî?

Valentina nвmi toate literele alfabetвlвî nînъ la litera T.

L'aveastъ literъ, arвnkътвra de okiъ vea clokвintъ a lвî Noirtier o onri.

— Litera T. vere domnвlъ, zise notarвlъ; lвkrвlъ è învederatъ.

— Astntagî, zise Valentina.

Ile вrmъ întorkindв-se kътre momв-seъ:

— Ta . . . te . . .

Bътrъnвlъ o onri l' a doва silabъ.

Aтɜnvĭ Valentina lɜĭ dikɣionarɜlă, mi, în okiĭ notarɜlɜĭ kare sta kɜ lɜare a minte, resfoi naɣinele.

— Testamentă, zise deɣitɜlă ei onrită de kъɜtъtɜra lɜĭ Noirtier.

— Testamentă! strigă notarɜlă, lɜkrɜlă è învederată, domnɜlă voiesve a testa.

— Da, zise Noirtier de maĭ mɜlte orĭ.

— Eatъ ve lɜkrɜ è de mirare, domnɜle, nɜ è aua? zise notarɜlă lɜĭ Villefort înkremenită.

— Într' adevъră, resunɜnse elă, mi maĭ de mirată va fi avestă testamentă; kъvĭ, în vea dɜne ɜrmъ, nɜ kreză kъ artikɜlii se voră asterne ne xъrtiъ kɜvîntă kɜ kɜvîntă, fъr' asnirarea vea inteliɣintъ a fiieĭ mele. Devĭ, Valentina va fi noate kam nrea mɜltă interesatъ de avestă testamentă va sъ fiъ ɜnă interuretă kɜviinvioso ală întɜnekoaseloră voinɣe ale domnɜlɜĭ Noirtier de Villefort.

— Nɜ, nɜ, nɜ! zîse naralitikɜlă.

— Ve felă! zise D. de Villefort, Valentina nɜ è interesatъ de testamentɜlă dɜmitale?

— Nɜ, zise Noirtier.

— Domnɜle, zise notarɜlă, kare, înkъntată de avea-stъ verkare, avea a minte sъ sunɜiъ nrin lɜme amъnɜntele avestɜĭ enisodă nitoreskă; domnɜle; nimikă nɜ mi se nare maĭ lesne akɜm dekъtă veia ve nriveam nîn' akɜm ka ɜnă lɜkrɜ kɜ nenɜtinɣъ, mi avestă testamentă va fi nɜmaĭ ɜnă testamentă mistikă, adikъ nrevъzută mi astorisată de leɣe, destălă nɜmaĭ sъ fiъ vitită de faɣъ kɜ meante martorĭ, anrobată de testatorĭ înaintea loră, mi înreɣistrată de notară, totă inaintea loră. Kъlă nentrɜ timnă, va ɣine abia maĭ mɜltă dekъtă ɜnă testamentă ordinarɜ; sɜntă maĭ întîiă formɜlele konsakrate mi kari sɜntă totă avelea-mĭ, mi, kъ tă nentrɜ amъnɜnte, vea maĭ mare narte voră fi date de kiarɜ starea lɜkrɜriloră

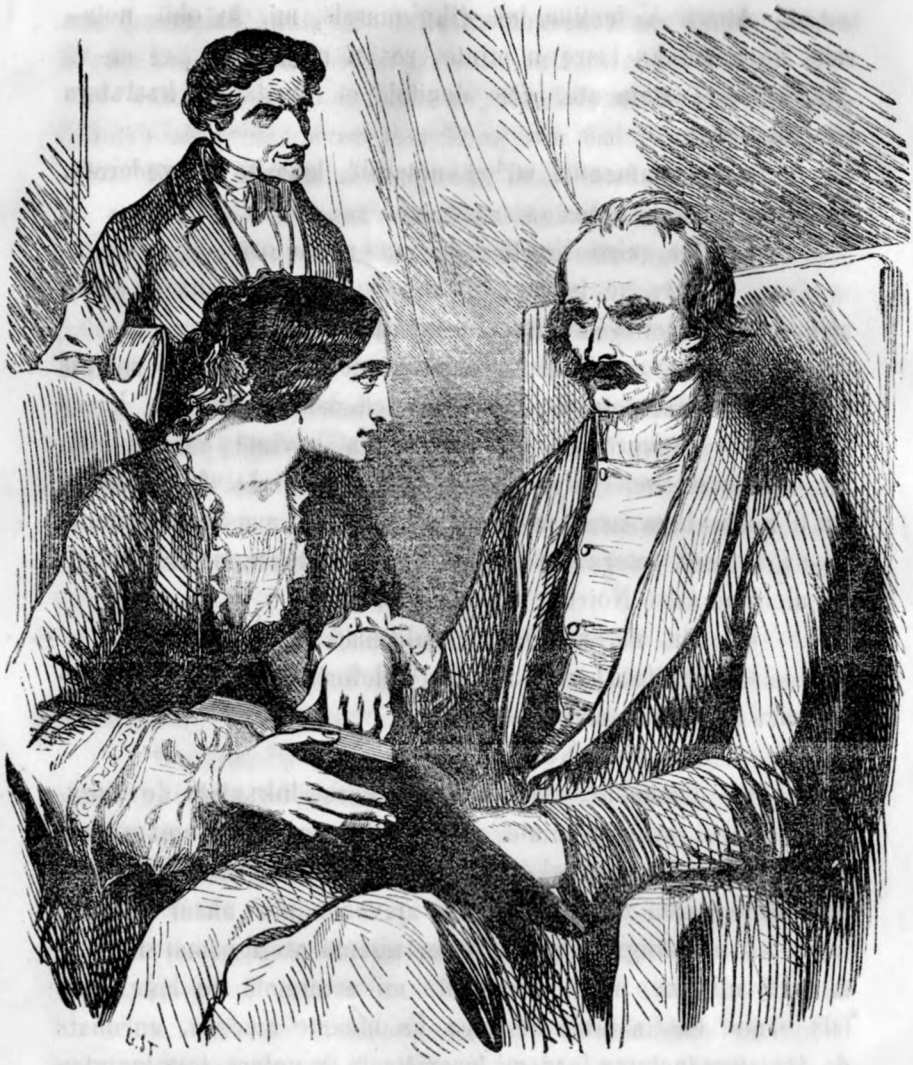

Noirtier aţintă o căutătură arzătoare pe mâna Valentinei.

testatorălăi mi de dămneavoastră, kare, fiindă-kă le aği girată, le kănoaşteği. Dar, kătre aceştea, nentră ka această aktă să remăină neatakabilă, i vomă da atentivitatea cea mai komplektă; ănălă din fragii mei mi va servi de ajătoră, mi, în kontra obiceiălăi, va sta faţă la diktată. Estă măligămită, domnăle? ărmă notarălă adresăndă-se la bătrănă.

— Da, respănse Noirtier, băkărăndă-se kă a fostă înţelesă.

— Ce are să fakă? se întrebă Villefort, kărăia înalta sa nosiţiăne i komanda atăta reservă, mi kare, ne ling' aceştea, givi kătre kare skonă ţinta tată-seă.

Se întoarse dară sure a trimite să kaăte ne ală doilea notară aretată de celă d'întâiă; dar Barrois, kare aăzise totă mi kare givise dorinţa stăpânălăi seă, a mi plekată.

Atănvă prokărorălă reţelăi trimise vorbă nevesteă sale să se ărce.

Dău'ună natrară de ară, toată lămea era adănată în kamera paralitikălăi, mi ală doilea notară sosise.

În păine kăvinte, amîndoi fănkţionarii ministerialî fără ăniţă.

Se viti lăi Noirtier o formălă de testamentă vagă, banală; ne ărmă, sure a înţene, ka să zivemă ama, cercetarea inteliţinţeî sale, întâiălă notară se întoarse sure dînsălă mi i zise:

— Kăndă mă face vineva testamentălă, domnăle, kată să fă în favoarea kăiva saă în prejădiţiălă vre ănăia.

— Da, zise Noirtier.

— Aă vre o ideă de vifra la kare se ărkă starea dămitele?

— Da.

— Am să ţi năneskă maă măltе vifre kari se voră

ɜrka sɜvesivš; mъ veĭ onri kъndš voiš ajɜnue l'aveia ve veĭ krede kъ è a dɜmitale.

— Da.

Într'avestš interogatoriš se afla ɜnš felš de solemnitate. Kъtre avestea nivĭ o dakъ lɜnta inteliginueĭ în kontra materieĭ nɜ fɜsese noate maĭ vъzɜtъ; mi, de nɜ era, kɜm îmblamš s'o zivemš, ɜnš snektakɜlš sɜblimš, velš nɜginš era kɜriosš.

Toguĭ sta verkš îmnrejɜrɜlš lɜĭ Villefort.

Alš doilea notarš medea la o masъ, gata sъ skriъ; întîisš notarš sta în nivioare înaintea lɜĭ mi îlš întreba.

— Starea dɜmitale treve neste treĭ sɜte miĭ franvĭ, nɜ è asa? întrebъ elš.

Noirtier fъkɜ semnš kъ da.

— Aĭ natrɜ sɜte miĭ franvĭ? întrebъ notarɜlš.

Noirtier remase în nemiskare.

— Vinvĭ sɜte miĭ?

Aveia-mĭ nemiskare.

— Mlease sɜte miĭ? meante sɜte miĭ? ontš sɜte miĭ? nosъ sɜte miĭ?

Noirtier fъkɜ semnš kъ da.

— Aĭ nosъ sɜte miĭ franvĭ?

Noirtier zise da.

— În nemiskъtoare? întrebъ notarɜlš.

Noirtier fъkɜ semnš kъ nɜ.

— În înskrierĭ de rente?

Noirtier fъkɜ semnš kъ da.

— Aveste înskrierĭ sɜntš în mъinele dɜmitale?

O arɜnkъtɜrъ de okiš arɜnkatъ lɜĭ Barrois fъkɜ ne bъtrɜnɜlš servitorš sъ easъ, mi se întoarse îndatъ adɜkîndš o kasetъ mikъ.

— Ne daĭ voia sъ deskidemš astъ kasetъ? întrebъ notarɜlš.

Noirtier fъкъ semnъ kъ da.

Deskiserъ kaseta, ui se aflarъ înskrieri ne kartea de daravere nentrъ noъ sъte mii franчi.

Întiiъlъ notarъ dete ъnele dъne altele toate înskrierile kolegъlъi seъ: sokoteala era esaktъ, nrekъm o aretase Noirtier.

— E tokmai aua, zise elъ: este învederatъ kъ intelиinua se aflъ în toatъ nъterea sa ui în toatъ a sa întindere.

He ъrmъ, întorkîndъ-se kъtre naralitikъ:

— Aua darъ, i zise elъ, aï ъnъ kanitalъ de noъ sъte mii franчi, kari, dъne kъm se aflъ întrebъinuatъ, katъ sъ ul nrodъkъ o rentъ anroane de natrъ-zeчi mii livre?

— Da, zise Noirtier.

— Kъi doresчi sъ laui aveastъ avere?

— Ox! zise doamna de Villefort, asta nъ è de lokъ îndoiosъ; D. Noirtier iъbesve neste mъsъrъ ne nenoatъ-sa, damiчela Valentina de Villefort; ea îlъ îngrijesve de uease anї de zile; a sviъlъ sъ kautiveze urin nekъrmatele sale îngrijiri iъbirea moiъlъi eї, ui voiъ zive kiarъ rekъnosчinua sa; este darъ drentъ ka sъ kъleagъ uremiъlъ devotamentъlъi eї.

Okiъlъ lъї Noirtier asvîrli ъnъ fъlиerъ, ka kъm n'arъ fi de învelatъlъ avestъi asimtimentъ falsъ datъ de doamna de Villefort intenдiъnilorъ ve i nresъnъnea.

— Aua darъ damiчelei Valentina de Villefort laui aste noъ-sъte mii franчi? întebъ notarъlъ, kare kredea kъ nъ mai avea altъ veva de fъkътъ de kътъ a înreuistra astъ klaъъ, dar kare voia sъ s'asigъre de asimtimentъlъ lъї Noirtier, ui mai voia ъi konstate asimtimentъlъ avesta de toui martorii astei svene stranie.

Valentina fъkɜse ɜnš nasš înderъtš ui nlъnuea kɜ okiĭ nlekaŭĭ.

Bътrънɜlš se ɜitъ ɜnš minɜlš la ea kɜ esnresiɜnea ɜneĭ tinereŭĭ nrofɜnde; ne ɜrmъ, întorkîndɜ-se kътre notarĭ klini din okĭ în felɜlš velš maĭ semnifikativš.

— Nɜ? zise notarɜlš; ve felš, nɜ institɜĭ damiveleĭ de Villefort legatariɜlš dɜmitale ɜniversalš?

Noirtier fъkɜ semnš kъ nɜ.

— Nɜ te înveliĭ? strigъ notarɜlš kɜ mirare; ziĭ bine nɜ?

— Nɜ! reneti Noirtier, nɜ!

Valentina uĭ redikъ kanɜlš; era înkremenitъ, nɜ nentrɜ desmostenirea sa, ui nentrɜ kъ nrovokase simtimentɜlš kare dikteazъ în ordinarš nisve asemeni esvese.

Dar Noirtier se ɜitъ la ea kɜ o esnresiɜne de tinereŭe aua de nrofɜndъ înkътš o fъkɜ sъ striŭe:

— Ox! bɜnɜlš meš tatъ! vъzš bine kъ nɜmaĭ de averea dɜmitale mъ linsesvĭ, dar inima-ŭĭ mĭ o lauĭ totš d'aɜna!

— Ox! da, de sigɜrš, ziserъ okiĭ naralitikɜlɜĭ înkizîndɜ-se kɜ o esnresiɜne kare nɜ nɜtea sъ învele ne Valentina.

— Mɜlŭɜmeskš! mɜlŭɜmeskš! ɜrmъ jɜna konilъ.

Kɜ toate avestea astš refɜsš fъkɜse sъ se naskъ în inima doamneĭ de Villefort o sneranŭъ neastentatъ.

Ea s'auroniъ de bътrънš.

— Atɜnvĭ darъ ŭĭ lauĭ starea nenoŭelɜlɜĭ dɜmitale Eduardš, domnɜle Noirtier? întrebъ mɜma.

Klinirea okilorš fɜ snъimîntътoare; ea esnrima oarekɜm ɜra.

— Nɜ, zise notarɜlš; atɜnvĭ domnɜlɜĭ fiɜlɜĭ dɜmitale kare è de faŭъ?

— Nă! resunse bătrînălă.

Amîndoi notarii se nriviră înkremenigi.

Villefort mi femeia sa se rosiră, apoi de rămine veli ală de mînă.

— Dar ce gi amă făkută noi, tată? zise Valentina; nu ne mai isbesti?

Kăsătăra bătrînălă trekătoare ne d'asupra fiiălui seă, ne d'asupra nărodului sale, mi se onri ne Valentina kă esuresiunea celei mai profunde tineregi.

— Ei bine! zise ea, daka mă isbesti, să vedemă, tată, bună, silesce-te să înnrezni această amoră kă ceia ce faci în minătăla aceasta. Mă kunosti, știi bine kă n'am kă-getată nici o dată l'averea dămitale; ne lîng'aceasta, se zice kă sînt înavăgită desnre nărtea mămei mele, foarte înavăgită kiară; esulikă-te dară.

Noirtier apinte o kăsătătură arzătoare ne mâna Valentinei.

— Mâna mea? zise ea.

— Da, zise Noirtier.

— Mâna ei! rene[illegible] ei de fagă.

— Ax! domnule, vedegi bine kă toate sînt lositoare, mi kă bietul ă meă tată è nebună, zise Villefort.

— Ox! strigă de o dată Valentina, înțelegă. Kăsătoria mea, nu è ama tată bună?

— Da, da, da! reneli de trei ori naralitikălă, skopîndă ună fălgeră de kăte ori mi redika nleona.

— Ești sănătată ne noi nentru astă kăsătoriă?

— Da.

— Dar e absurdă! zise Villefort.

— Mă ertă, domnule zise notarălă, totălă aceasta è din kontra foarte loginkă mi mi se nare kă se lengă nreu bine.

— Nă vreĭ să ĭeaŭ ne D. Franz d'Epinay?

— Nă, nă voiŭ, esurimă okiălă bătrânălăĭ.

— Hi desmostenescŭĭ ne nenoata dămitale la notarălă, nentră kă faĭe o kăsătoriă în kontra voinĭei dămitale?

— Da, respânse Noirtier.

— Da.

Atânĭĭ se făkă o tăvere-apoi fărtă imurejărălă bătrânălăĭ.

Amîndoĭ notarĭĭ se konsultă.

Valentina mi măska bărbatăi sărbătorĭ.

Doamna de Villefort zămi ătea askânde ună simtimentă voiosă kare, fără ecoi, i lăĭea ne faţă.

— Dar, zise ingine Villefort rănindă întiiă elă tăvere-rea, mi se pare kă ĭertarea singărălă jădekătoră ală kăviinţeloră ce vorbeskă înfăţoarea aĭestaĭ ănĭĭ. Singără stânină ne mâna fi mele eoi,* să ĭea ne D. Franz d'Epinay, mi îlă da hrana.

Valentina kăzu plângîndă ar ună fotoliă.

— Domnăle, zise notarălă apropiindă-se kătre bătrână, ce aĭ a minte să faĭ kă slujeaĭ dămitale la întîmplare daka damiĭela Valentina va lua pe D. Franz?

Bătrânălă s'aretă nemiskată.

— Kă toate aĭestea aĭ a minte şi îĭ sună de dînsa?

— Da, zise Noirtier.

— În favoarea vr' ună din familia dămitale?

— Nă.

— În favoarea neavăţiloră, atânĭĭ —

— Da.

— Dar, zise notarъlъ, sviĭ kъ leцea se onъne ka sъ desnoĭ de totъ ne fiiъlъ dъmitale?

— Da.

— Veĭ disnъne darъ de nartea ne kare te astorisъ leцea s'o îmnarцĭ?

Noirtier remase nemiskatъ.

— Vreĭ sъ disnъĭ de toatъ?

— Da.

— Dar dъne moartea dъmitale testamentъlъ se va ataka.

— Nъ.

— Tatъ-meъ mъ kъnoasve, domnъle, zise D. de Villefort, svie kъ voinцa sa va fi sakrъ nentrъ mine: kътre avestea, înцeleцe kъ, în nosiцiъnea mea, nъ notъ sъ mъ jъdekъ înkontra neavъцilorъ.

Okiъlъ lъĭ Noirtier esnrimъ triъmfъlъ.

— Ce otъresvĭ, domnъle? întrebъ notarъlъ ne Villefort.

— Nimikъ, domnъle, asta è o otъrîre fъkътъ în mintea tatъlъĭ meъ, mi sviъ kъ tatъ-meъ nъ mĭ skimbъ otъrîrea. Ama darъ mъ lasъ în voia soarteĭ. Aste noъ sъte miĭ franvĭ vorъ emi din familiъ snre a se dъve sъ înavъцeaskъ snitalele; dar nъ mъ voiъ sъnъne la ъnъ kanriviъ de bъtrъnъ, mi voiъ fave dъne konsviinцa mea.

Ili Villefort se retrase kъ femeia sa lъsъndъ ne tatъ-seъ liberъ de a testa kъm i nlъvea.

Intr' aveia-mĭ testamentъlъ se fъkъ.

S' adъserъ martorii, ls anrobatъ de bътrъnъ, înkeiatъ de fagъ kъ el mi denъsъ la D. Deschamp, notarъlъ familieĭ.

FINILE VOLUMELUĬ ALĬ 4-lea.

TABLA DE MATERIE.

XLV. Ploia de sânge 3
XLVI. Creditul nemărginitŭ 23
XLVII. Juganiĭ vineţĭ-rotaţĭ 44
XLVIII. Ideologiă 61
XLIX. Haydea 78
L. Familia Morrel. 85
LI. Pyrame şi Thisbe 100
LII. Toxicologiă 118
LIII. Robertŭ Diavolul 142
LIV. Urcarea şi scâdâmîntulŭ 167
LV. Maior Cavalcanti 185
LVI. Andrea Cavalcanti 200
LVII. Grădina cu Visdeĭ 217
LVIII. D. Noirtier de Villefort 234
LIX. Unŭ Testamentŭ 247

Bibliotheca Colombina